زانکۆی سلێمانی
ناوەندی کوردستان
بۆ دۆکیۆمێنت و لێکۆڵینەوەی ئەکادیمی
-٤-

خانەقین

ئامادەکردنی
کاروان عوسمان خەیات (ڕێبین)

وەرگێڕانی
جووتیار نەریمان

٢٠١٩ زایینی   ٢٧١٩ کوردی

زانكۆی سلێمانی
ناوەندی كوردستان
بۆ دۆكیۆمێنت و لێكۆڵینەوەی ئەكادیمی
-٤-

خانەقین
لە بەڵگەنامەكانی ئێراندا

خانەقین
لە بەڵگەنامەکانی ئێراندا

ئامادەکردنی
کاروان عوسمان خەیات (ڕێبین)

وەرگێڕانی
جووتیار نەریمان

٢٠١٩ زایینی - ٢٧١٩ کوردی

UNIVERSITY OF SULAIMANI
1968
زانکۆی سلێمانی

- نـــاوی کـتـێب: خانەقین لە بەڵگەنامەکانی ئێراندا
- ئامادەکردن: کاروان عوسمان خەیات (ڕێبین)
- وەرگێـڕانـی: جووتیار نەریمان
- دەزگـای چـاپ: ناوەندی کوردستان بۆ دۆکیۆمێنت و لێکۆڵینەوەی ئەکادیمی لە زانکۆی سلێمانی
- بابەت:
- سەرپەرشتیار: د. هەردی مەهدی میکە
- هـــــــــەڵەگر: باخان ئەحمەد
- دیـــــــــزاین: ئارام عوسمان
- نـۆبەتی چاپ: یەکەم چاپ
- شوێنی چــاپ: چاپخانەی ناوەندی سارا- سلێمانی- هەرێمی کوردستان
- ژمـــارەی نێودەوڵەتیISBN:

لە بەڕێوەبەرێتیی گشتیی کتێبخانە گشتییەکان
ژمـــارەی ســـپاردنی(   ) ی ساڵی 2019ی پێ دراوە

مافی لە چاپدانی پارێزراوە®

ئامانج

لەگەڵ ئەوەی مێژووی هاوچەرخی کوردستان و دۆخی کۆمەڵگەی کوردستان پڕ لە ڕووداو و وێستگەی کاریگەر و یەکلاکەرەوە بووە لە دیاریکردنی ئاڕاستە و چارەنووسی بزاوت و کۆمەڵگەی کوردستاندا، بەڵام خاوەنی گێڕانەوەیەکی تایبەتی پێویست بە مێژوو و کۆمەڵگەی کوردستانی نییە کە هاوکار بێت بۆ ناساندنی شوناسێکی نیشتمانیی گشتگیر، هەنووکە هەژموونی مێژوو و گێڕانەوەکانی دراوسێ سەردەستەکان و ڕۆژهەڵاتناسان بەسەر ئاڕاستەی ئەرشیف و مێژووی کوردستاندا لە لایەکەوە و ناوچەگەرێتی و لاسەنگی لە گێڕانەوەی ناوخۆییدا زاڵە کە بە تێڕوانین و بەرژەوەندیی نەتەوەیی و دەسەڵاتخوازی و هەرێمایەتیی خۆیان دەیانەوێ ئاڕاستەی ڕووداو و مێژووی کوردستان بگێڕنەوە و گێڕاویانەتەوە یان بە دیوی ناوخۆییدا ناوچەیی و لاگیرانە گێڕدراوەتەوە.

ئەڵبەت ئەزموونی وڵاتانی وەک ئێران، تورکیا و عێراق لە ئەرشیف و بەڵگەنامەسازی و گێڕانەوەی مێژوویی خۆیاندا چەندان هەنگاو لەپێش کوردستانەوە بوون و ئەم پرۆسەیەشیان لە نیوەی یەکەمی سەدەی ڕابردووەوە لەگەڵ دروستبوونی دەوڵەت-نەتەوە و دروستکردنی دەوڵەتێکی ناوەندیی بەهێزدا بووە، ئەم ئەرشیفەی ئەوان خزمەتێکی بەهێزی بە پرۆسەی شوناسسازی و لکاندنی نەتەوەکانی دیکە بە خۆیانەوە لە ڕێگەی ئاڕاستەکردنی توێژینەوەکانیان لە ڕێی بنەڕەتی ئەرشیف و بەڵگەنامە و مێژووی گێڕدراوەی زارەکیی خۆیانەوە کردووە و بە ویستی دەوڵەت-نەتەوەیی و ناوەندگەرێتیی وان نووسراوەتەوە.

ناوەندی کوردستان بۆ دۆکیۆمێنت و لێکۆڵینەوەی ئەکادیمی لە زانکۆی سلێمانی، لە پێناو بەشداریکردن لە پڕکردنەوەی ئەو بۆشاییەدا کە لە نووسینەوەی مێژووی کوردستاندا هەیە، لەتەنیشت هەوڵەکانی دیکەی دەزگا ئەرشیفی و ناوەندە ئەکادیمییەکانی کوردستاندا؛ لە بەرنامەیدایە ساڵانە چەندین کتێب و بڵاوکراوە وەک یەکێک لە ئەرکەکانی، بڵاو بکاتەوە. بۆ ئەمساڵ چەند کتێبی بە هەرسێ زمانی: کوردی، عەرەبی و فارسی لە بوارەکانی بەڵگەنامە، ئەرشیف، مێژووی سیاسی، کەسایەتی، ڕووداو و مێژووی ناوچەیی کوردستانی بۆ ئامادە کردوون و لەم پرۆژە زنجیرەییدا بە پاکێجێک دەخاتە بەر دیدی خوێنەران. هەوڵ دراوە هەمەچەشنییەک لە کتێبەکاندا هەبێت لە ڕووی مێژووی بەڵگەنامەیی، زارەکی و گێڕانەوە، مێژووی ناوچەیی زیاتر لە ناوچەیەکی کوردستان. لە ڕووی زمانیشەوە بە ئامانجی ئەوە کتێبی فارسی و عەرەبیی تێدا چاپ کرا، تا بەشدارییەکی زیاتر لە سەرچاوە و سەرچاوەی بەدیل بۆ توێژەران و

خوێنەرانی عەرەب و فارس دابین بکەین و گێڕانەوەی جگە لە گێڕانەوەی خۆیان زیاد بکرێت. ئەنجوومەنی زانستی ناوەندی کوردستان بۆ هەڵبژاردنی کتێبەکان؛ دیدگایەکی نیشتمانیانە و فرەلایەنانەی ڕەچاو کرد تا سەرجەمیان پێکهێنەرێکی تری شوناسسازی کوردستان بن و بەشێک بن لە هەوڵەکانی دیکەی ئەو بوارە، هەر لەو ڕوانگەیەشەوە ناوی "کوردنامە" بۆ کۆی زنجیرەکە پەسەند کرا.

جێگەی خۆیەتی سوپاسی تایبەتی وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی و زانکۆی سلێمانی، بەتایبەت هەردوو بەڕێزان بەڕێز د. یوسف گۆران (وەزیری پێشووی خوێندنی باڵا) و و بەڕێز پ. ی. د. ڕەزا حەسەن (سەرۆکی زانکۆ) بکرێت، کە دەرکی پرۆژەکەیان کردین و هەمیشە خەمخۆر و پشتیوانی دامەزراندنی ناوەندەکە بوون، بێ ئەوان کارێکی ئاسان نەبوو.

د. هەردی مەهدی میکە
بەڕێوەبەری ناوەندی کوردستان/زانکۆی سلێمانی

هەواڵنامەی کتێب

پێڕست

بابەت **لاپەڕە**
پێشەکی ٨
دامەزراندنی یاوەر خان لە پۆستی خانەقین ١٢
نامەگۆڕینەوەی نێوان وەزارەتی دەرەوە و وەزارەتی دارایی ٣٤
بەدرەفتاریی کارمەندانی خانەقین لەگەڵ زیارەتکارە ئێرانییەکان ٤٤
نرخی شەکر و چا لە خانەقین .... Error! Bookmark not defined.
هێڵی تەلەگرافی تاران ـ خانەقین ٦٤
چۆڵکردنی گوندەکانی کەندی و جەلیلی ٨٨
زیادکردنی هێزەکانی ئاسایش لە خانەقین و مەندەلی ٩٣
دانانی ئەبولحەسەنخانی بێهنام بە کونسووڵی ئێران لە خانەقین ١٢١
وێنەی بەڵگەنامەکان ١٢٢
پێڕستی ناوەکان ٣٣٢

هەواڵنامەی کتێب

پێشەکی

ئەم کتێبە لە کۆمەڵێک بەڵگەنامە پێک هاتووە دەربارەی خانەقین، کە مێژووەکەی دەگەڕێتەوە بۆ کۆتایی سەردەمی عوسمانی و سەرەتای دامەزراندنی دەوڵەتی ئێراق. بەڵگەنامەکان هیی دەوڵەتی ئێرانی کۆتایی سەردەمی قاجار و سەرەتای سەردەمی پەهلەوین و بە زمانی فارسی نووسراون. هەندێک لایەنی مێژوویی شاری خانەقین و شارەکانی کرماشان، قەسری شیرین، سەرپێڵی زەهاو و چەند شارێکی تری کوردستانیان تێدا دەست دەکەوێت و لە ڕووی مێژووییەوە بایەخیان هەیە، چونکە هەندێک ڕەهەندی ئابووری، سیاسی و ئیداریی ئەو سەردەممان بۆ ڕوون دەکەنەوە. بەشێکی زۆری بەڵگەنامەکان تایبەتن بە خانەقین و فەرمانگەی پۆستەی خانەقین، بەشێکیش لە بەڵگەنامەکان باسی ئاڵوگۆڕی بازرگانیی نێوان ئێران و ئێراق دەکەن لە ڕێگەی خانەقینەوە و بەشێکیش باسی گەیاندنی هەواڵی نرخی کاڵا بازرگانییە ئاڵوگۆڕپێکراوەکان دەکات، جگە لەوەی هەندێک لە بەڵگەنامەکان بریتین لە نامەگۆڕینەوەی ئیداریی نێوان وەزارەتەکانی دەوڵەتی ئێران و کونسوڵگەریی ئەو وڵاتە لە خانەقین، هەروەها لە هەندێکیاندا باس لە چەند بابەتێکی تر کراوە وەک گۆڕینی کارمەندانی دەوڵەتی ئێران لە کونسوڵگەریی وڵاتەکەیان لە خانەقین و لایەنی ئەمنیی سنوور و چەند بابەتێکی تر. بەگشتی بەڵگەنامەکان بایەخیان بۆ توێژەرانی مێژوو هەیە و بەکوردیکردنیان پێویست بوو.

هەواڵنامەی کتێب

بەڵگەنامەکان بە شێوەی دەستنووسن و برای بەڕێز کاک کاروان عوسمان خەیات (ڕێبین) پیتچنینی بۆ کردوون و بە شێوەی فایلی وۆرد خستنیە بەردەستی من و پێشنیاری کرد کە بیانکەم بە کوردی، منیش لەسەر بنەمای ئەو فایلە وۆردە وەرم گێڕانە سەر زمانی کوردی. وەرگێڕانی ئەم بەڵگەنامانە بۆ کوردی کارێکی فرە ئاسان نەبوو، بە هۆی ئەو تایبەتمەندییانەوە کە زمانی نووسینی بەڵگەنامەکان هەیەتی؛ هەندێک تەنگ و چەڵەمە لە کاتی وەرگێڕاندا هاتنە پێش کە دواتر ئاماژەیان بۆ دەکەم.

ئەو زمانەی بەڵگەنامەکانی پێ نووسراوە، هیی سەردەمێکە کە زمانی فارسی تووشی سەرەولێژبوونەوەیەکی خراپ بووە و بە دەست نووسەرانی نەخوێندەوارەوە بڕستی لێ براوە. لەو سەردەمەدا، ئاڵۆزنووسین و گوێنەدان بە بنەماکانی ڕێزمانی فارسی و عەرەبی زۆر بەربڵاوە. مێژووی ئاڵۆزنووسین لە فارسیدا زۆر کۆنترە و لە سەدەی شەشەمی کۆچی مانگییەوە کەم کەم لە زمانی فارسیدا ئاڵۆزنووسین بەرەو پەیدا دەکات، بەڵام لادان لە ڕێزمان و هەڵەنووسین؛ شتێکی نامۆیە و زەقترین دیاردەی

نووسینی سەردەمی قاجارە. ئاڵۆزنووسین لە ڕابردوودا، بەشێکی بریتی بوو لە هونەرنواندن و نیشاندانی لایەنی هونەری و ڕەوانبێژی لەلایەن نووسەرانەوە، یاخود بە هێنانی وشەی قورس و نامۆی عەرەبی لە نووسینەکانیاندا توانایی خۆیان نیشان دەدا، بەڵام لە نووسینی سەردەمی قاجارەکاندا ئاڵۆزنووسین دوورە لە هەموو جۆرێکی هونەر و دیاردەیەکی نائاساییە لە زمانی فارسیدا. پاش هاتنە سەرکاری سەفەوییەکان، زمانی فارسی تووشی کۆستێکی گەورە بوو، بەڵام لە سەردەمی قاجاردا بەئاشکرا گیرۆدەی دەستی کەسانی نەخوێندەوار و نەشارەزا بووە و زمانی عەرەبی بڕستی لێ بڕیوە. ڕێساکانی ڕێزمانی عەرەبی لەم سەردەمەدا پەڕیونەتە نێو زمانی فارسییەوە و هەندێک وشەی فارسی لەم سەردەمە بەدواوە، ملکەچی ئەو ڕێسا عەرەبییانە کراون، لەم سەردەمەدا تەنوینی عەرەبی نەک هەر دەخرایە سەر وشە فارسییەکانی وەک (زبان، جان و...)، بەڵکوو وشە فەڕەنگییەکانی وەک (تلگراف، تلفن و...)یش تەنوینیان دەخرایە سەر. لەم بەڵگەنامانەدا، زۆر جار بەرچاو دەکەوێت کە ئەو وشانەی سەرەوە بەو شێوەیە بەکار هێنراون.

یەکێک لە کێشەکانی وەرگێڕان بریتی بوو لە لادانە ڕێزمانییەکانی نووسەری بەڵگەنامەکان، وەک باس کرا ئەوە دیاردەیەکی ئەو سەردەمەیە و لە زۆر شوێنی تریشدا بەرچاو دەکەوێت. زۆر جار هەیە چەند ڕستەیەک پێکەوە تێکەڵ کراون و نووسەر بە مەیلی خۆی (نەک بەگوێرەی ڕێزمان)، بەشێک یان چەند بەشێکی ڕستەکەی هەڵاواردووە، ئەم هەڵەیە تا ئێستاش لەنێو هەندێک نووسینی زمانی فارسیدا بەرچاو دەکەوێت. بۆ ڕێگرتن لەو هەڵانە و گواستنەوەی مەبەستی نووسینەکە بەروونی، بەناچاری وشە قرتێنراوەکانم لەم جۆرە کەوانەیەدا داناون: []، جگە لەوەی ئەو کەوانەیە بۆ هەندێک دەربڕینی پێویستیش بەکار هێنراون کە لە ئەسڵی فارسییەکەدا پێویست نییە، بەڵام وەرگێڕانی وشە بە وشەی بۆ کوردی دەبێتە هۆی ئەوەی واتای مەبەست نەگات بە خوێنەر، لەبەر ئەوە ئەو وشانەش کە تەواوکەری واتای ڕستەن و لە دەقە فارسییەکەدا نەهاتوون؛ لەو کەوانەیەدا نووسراون.

لە زمانی نووسینی کارگێڕیی فارسیدا تایبەتمەندییەک هەیە کە لە کوردیدا نییە، ئەویش بریتییە لە نووسینی جێناوی کەسی سێهەم لەبریی کەسی یەکەم، واتە لەبریی من، جێناوی ئەو/ئەم بەکار دەهێنن، ئەویش بۆ دەربڕینی بچووکی و بێنەفسیی خاوەنی پەیامەکە بەکار دێت. جگە لەوە، لەبریی کەسی دووەمی تاکیش، زۆر جار کەسی دووەمی کۆ، یان وشە و دەربڕینی تری (آن جناب، آن مقام و...) بەکار دەهێنن، ئەم بابەتە لە کوردیدا هیچ جێگایەکی نییە و وەرگێڕانی وشە بە وشە وا دەکات پەیامەکە

بەئاوەژوویی بگات بە خوێنەر. خاڵێکی تر، بریتییە لە بەکارهێنانی هەندێک وەسفی تایبەت لەبریی خاوەنی قسەی ناو نووسراوەکە، وەک: (این جانب، چاکر، فدوی، غلام و...) کە بەڕێز وەرگێڕانەکانیان دەبێتە: (ئەم لایەنە، خزمەتکار، فیدایی، کۆیلە و...)، ئەو وشانە بەو شێوەیە لە نووسینی کوردیدا و لای خوێنەری کورد هیچ واتایەک ناگەیەنن، بۆ چارەسەرکردنی ئەو کێشەیەش، هەندێک لە وشەکان تەواوکەرم لەگەڵدا داناون لە کەوانەدا، وەک ([منی] گیانفیدا[ت])، لەبریی "فدوی"، ([منی] خزمەتکار[ت])، لەبریی "چاکر"، هەروەها وەک دانانی من، یان بەندە لەبریی "این جانب"، یان هەر وشە و جێناوێکی تر کە لە کوردیدا مەبەستەکە دەگەیەنێت. بە پێویستم زانی ئاماژە بۆ ئەو خاڵە بکەم، چونکە پێدەچێت خوێنەرێکی فارسینەزان دەقە فارسییەکان و وەرگێڕانەکە بەراورد بکات و ئەو گۆڕانکارییانەی جێناوەکان یان وشەکان هەست پێ بکات و بە هەڵەی بزانێت.

یەکێکی تر لە تایبەتمەندییەکانی زمانی فارسی بەگشتی و بەتایبەتی زمانی فارسیی ئەو سەردەمە و دواتریش بریتییە لە زیادەڕۆیی و ناواخنی زیادە لە بەکارهێنانی لەقەب و ناسناودا، هەروەها لە دوعا و هیواخواستن و... دا. خوێنەر و نووسەری کورد وا ڕانەهاتووە لەگەڵ ناوبردنی کەسێکدا و پێش ناوبردنی سێ، چوار یان پێنج ناسناو و پێداهەڵدان بهێنێت و پاشانیش چەند ڕستەیەکی هیواخواستن و دوعا بکات بە پاشکۆی ناوەکە، ئەم جۆرە دەربڕینانە تا ئێستاش لە زمانی فارسیدا باون و بەکار دەهێنرێن. ئەوەی جێگای باسە ئەوەیە کە هەندێک لەو ناسناو و پێداهەڵدانانە هاوواتان و بەدوای یەکدا ڕیزیان دەکەن، لەم بارەشیاندا هەر گەیشتنی پەیامەکە بە خوێنەری کورد ڕەچاو کراوە و ئەوەی ناواخنی دووبارە بێت؛ لا براوە، بەبێ ئەوەی وشەیەک لە ئەسڵی پەیامەکە کەم بکرێتەوە. بۆ نموونە؛ سەرنجی خوێنەری هێژا بۆ لای ئەم چەند دێڕەی خوارەوە و وەرگێڕانەکەی ڕادەکێشم:

"حضور محترم مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم امجد افخم عالی آقای مقرب-السلطنه رئیس ادارۀ محاسبات وزارت جلیلۀ امورخارجه مدظله العالی.

قربان حضور محترم مبارک شوم. پس از تقدیم عرض فدویت با کمال احترام خاطر عاطر مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم عالی را مصدع می‌گردد."

بەم شێوەیە وەرمگێڕاوە:

"بۆ خزمەت جەنابی بەڕێز حەزرەتی هێژا و مەزن و پایەبەرز ئاغای موقەڕەب ئەلسەڵتەنە؛ سەرۆکی فەرمانگەی ژمێریاریی وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە – خودا سایەی بەردەوام کات-.

قوربانی جەنابی بەڕێز و موبارەکت بم! پاش سڵاو لەگەڵ ئەوپەڕی ڕێزدا لە خزمەتتاندا عەرز دەکەم."

کاری وەرگێڕ تەنها بریتی نەبووە لە وەرگێڕان، لە هەندێک شوێندا بۆ گەیاندنی واتای بابەتەکە بەڕوونی، پێویستی کردووە لە پەراوێزدا هەندێک ڕوونکردنەوە بنووسرێت، لە هەر شوێنێکدا بابەتێکی ناڕوون هەبووبێت، لە پەراوێزدا ڕوونم کردووەتەوە.

خاڵێکی تر بە گرنگ دەزانم ئاماژەی بۆ بکەم، لە هەندێک شوێندا چەند بەڵگەنامەیەکی هاوشێوە بەدوای یەکدا هاتبوون کە جگە لە ژمارەی نووسراوەکانیان، یان ڕێکەوتی نووسینەکانیان، هیچ جیاوازییەکی ئەوتۆ لە نێوانیاندا نەدەبینرا کە بایەخی مێژوویی هەبێت. بۆ نموونە؛ لیستی نرخی کاڵای ئاڵوگۆڕپێکراوی نێوان خانەقین و کرماشان، چەند جارێک و بە چەند نووسراوی جیاواز تۆمار کرابوو، لە هەندێکیاندا لیستی پێشوو دووپات کرابووەوە و لە سەرەتادا نووسرابوو: نرخی ئەم هەفتەیەش وەک هەفتەی پێشوو بوو. لەبەر ئەوە بە پێویستم نەزانی هەموو ئەو بەڵگەنامە هاوشێوانە وەربگێڕم و تەنها وەرگێڕانی یەک بەڵگەنامەیان پەیامەکەی دەگەیاند.

دۆزینەوە و وەرگێڕانی ئەم جۆرە بەڵگەنامانە زۆر گرنگن بۆ ڕووناککردنەوەی بەشێکی زۆر لە مێژووی تاریکی کورد و پێویستە خەمخۆران لە خەمی دۆزینەوە و ساغکردنەوەی تەواوی ئەو بابەتانەدا بن کە کەلێنێکی مێژووی نەزانراومان پڕ دەکەنەوە. دەستڕاگەیشتنی خوێنەران و توێژەران بە سەرچاوەکانی زانیاریی مێژووی کورد، دەتوانێت زۆر گرێکوێرە بکاتەوە. بەو هیوایەی بەم کارە خزمەتێکم بە شاری خانەقین کردبێت و لاپەڕەیەکی مێژووی شارەکەم لە فەوتان ڕزگار کردبێت.

جووتیار نەریمان

ئێران - گورگان

٢٠١٦/١١/٢٧

دامەزراندنی یاوەر خان لە پۆستی خانەقین

سەبارەت بە دامەزراندنی یاوەر خان لە پۆستی خانەقین.

[هێمای شێر و خۆر]

بەڕێوەبەرێتیی پۆستە و تەلەگراف - فەرمانگەی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی

بەڕێز یاوەر خان:

سەبارەت بە داواکارییەکەتان دەربارەی دیاریکردنی پێشینەی خزمەتی خۆتان لە بەڕێوەبەرێتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی، ڕایدەگەیەنین کە بەگوێرەی لێکدانەوە و چاوگێڕان بە بەڵگەنامەی خەرجییەکاندا، بەڕێزت ماوەی (٥٢) ڕۆژ لە ڕێکەوتی ٩ی بورجی سەتلی ساڵی ١٣٠١ تا ٢٠ی نەهەنگ لە خانەقین خزمەتت کردووە، لە بەرانبەردا بە حسابی سندووقی گواستنەوە و گەیاندنی قەسر[ی شیرین]، بڕی (٤٣٧،٥٠) قران پارەت وەرگرتووە، بەڵام سەبارەت بەو ماوە خزمەتەی کە ڕوونت کردووەتەوە، پێش ساڵی ١٣٠١ لە هێڵی کرماشان و خانەقین سەرقاڵی خزمەت بوویت، [بۆت] نانووسرێت، چونکە لەو کاتەدا خزمەتگوزاریی ناوبراو لە ئەستۆی بەڕێوەبەرێتیی پۆستەدا بووە، لەبەر ئەوە پێویستە سەردانی ئەو بەڕێوەبەرێتییە بکەیت.

[نووسراوی پەراوێز]:

لە حسابی بورجی قرژاڵی ساڵی بەراز[1] (تونگوزئیل)، ١٣٠٢، بڕی (٤٣٧،٥٠) قران لەژێر سەنەدی خەرجیی ژمارە (٢٤٨)، بە ناوی بەڕێز یاوەر خان وەک مووچە [تۆمار کراوە].

---

[1]. ساڵی بەراز دوایین ئەڵقەی خولێکی دوانزدە ساڵەیە بەگوێرەی ساڵژمێری چینی-ئویگووری، کە لە هەندێک شوێن بە ساڵژمێری تورکی ناسراوە. ساڵژمێرەکە یەک خولی دوانزدە ساڵەیە و هەر ساڵە بە ناوی ئاژەڵێکەوە ناو نراوە. ڕیزبەندیی ناوی ساڵەکان بەم شێوەیەیە: سیچقان ئیل (ساڵی مشک)، ئۆود ئیل (ساڵی گا)، بارس ئیل (ساڵی پڵنگ)، توشقان ئیل (ساڵی کەروێشک)، لویی ئیل (ساڵی تیمساح/نەهەنگ)، ئیلان ئیل (ساڵی مار)، یۆنت ئیل (ساڵی ئەسپ)، قۆی ئیل (ساڵی پەز)، پیچی ئیل (ساڵی مەیموون)، تەخاقووی ئیل (ساڵی مریشک)، ئیت ئیل (ساڵی سەگ)، تونگوز ئیل (ساڵی بەراز). بە هۆی ئەوەی ئەم ساڵژمێرە بە هۆی تورک و مەغۆلەکانەوە لە ئێراندا برەوی سەندووە، لە ئێران بە ساڵژمێری تورکی ناو دەبرێت. (وەرگێڕ)

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرێتیی پۆستە و تەلەگراف - فەرمانگەی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی
بەڕێز یاوەر خان:
سەبارەت بە داواکارییەکەتان دەربارەی دیاریکردنی پێشینەی خزمەتی خۆتان لە بەڕێوەبەرێتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی، ڕایدەگەیەنین کە بەگوێرەی ئەو لێکدانەوە و بەڵگەنامانەی لەبەر دەستدان، بەڕێزت لە ڕێکەوتی سەرەتای بورج تا کۆتایی بورجی هەمان ساڵ لە خانەقین خزمەتت کردووە و بڕی [٤٣٧،٥٠] قرانت وەک مووچە لە ماوەی ناوبراودا لە سندووقی گواستنەوە و گەیاندنی قەسر[ی شیرین] وەرگرتووە، بەڵام سەبارەت بەو ماوە خزمەتەی کە ڕوونت کردووەتەوە، ساڵانی بەر لە ڕێکەوتی ناوبراو لە هێڵی قۆرەتوو ئەنجامت داوە، دەنووسین: لەبەر ئەوەی لەو کاتەدا خزمەتگوزاریی گواستنەوە و گەیاندنی هێڵی خانەقین لە ئەستۆی بەڕێوەبەرێتیی پۆستە بووە، پێویستە سەردانی ئەو بەڕێوەبەرێتییە بکەیت، بێگومان ئەگەر پێشینەی خزمەتت هەبێت پشتڕاستی دەکەنەوە.

[نووسراوی پەراوێز]:
یاوەر خان (٥٢) ڕۆژ لە ٩ی بورجی سەتڵ تا کۆتایی نەهەنگی ساڵی ١٣٠١ فەرمانبەر بووە. مووچەی ناوبراو (٤٣٧،٥٠٠) قران بوو، بەپێی سەنەدی خەرجیی ژمارە (٢٤٨)، بە حسابی بورجی قرژاڵی ١٣٠٢/٥ لەبەرچاو گیراوە، ڕاپۆرتی ژمارە (١٤٤٢)ی قەسر، ڕاپۆرتی ژمارە (١٢٤٧٥)ی ئێوە... سەرجەمی پۆستەی [بورجی] کاوڕ، ژمارە (٣١٠٣٨).
سەرۆکایەتیی گشتیی پۆستە

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرێتیی پۆستە - فەرمانگەی گواستنەوە و گەیاندنی هەوایی
مێژووی دەرچوون: ١٨ی کەوان/١٣٠٢
تەلەگراف
لەلایەن گواستنەوە و گەیاندنی کەرەند-قەسرەوە گواستنەوە و گەیاندن [بۆ] وەڵامی ژمارە (٢٥٥١)، مووچەی دوو نەفەر دەستنیشان بکەن.

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرێتیی پۆستە - فەرمانگەی گواستنەوە و گەیاندنی هەوایی
مێژووی دەرچوون: ٢٨ی کەوان/١٣٠١- بەپەلەیە.
سەرۆکایەتیی گشتیی پۆستە:
بەڕێزەوە ڕایدەگەیەنم، بەو پێیەی ئۆتۆمبێلەکە لە تەیروق (طیروق)(؟)ەوە بۆ خانەقین دەگوازرێتەوە و ناوەندی گواستنەوە و گەیاندنی قەسر[ی شیرین]یش ناچارە بیگوازێتەوە بۆ خانەقین، دوو نەفەر [بۆ] ئەندامی نووسینگەی ناوەندی پێویستە، نەفەرێک [بۆ] سەرۆکایەتیی قەسر و ئەوی دی ئەندامێتیی خانەقین. خوازیارم ڕێگە بدەن دوو نەفەر، هەریەک بە بیست تمەن مووچە و پێنج تمەن یارمەتییەوە دابمەزرێنرێن.

٢٦ی سەتڵ/١٣٠١
سەرۆکایەتیی گشتیی پۆستە:
لە وەڵامی نووسراوی ژمارە ٣١٥٤٦، ڕێکەوتی بورجی گیسک/١٣٠١، سەبارەت بە دامەزراندنی دوو نەفەر ئەندام بۆ پۆستەخانەی خانەقین، لە خزمەتتاندا عەرز دەکەم ڕاپۆرتی سەرۆکی گواستنەوە و گەیاندنی قەسر وای دەردەخات کە بەناچاری بە شێوەیەکی کاتی نەفەرێک بە ناوی یاوەر خان دامەزرێنراوە، شایانی باسە دامەزراندنی ناوبراو بۆ فەرمانگەکە باشترە [لە کەسی تر]، چونکە خودی یاوەر خان و کەسوکارەکەی نفووز و پلەوپایەیان هەیە. تکام وایە فەرمان بدەن کە حوکمەکەی دەربکەن، ئەگەر بڕیاری لێ نادرێت، ڕێگە بدەن مووچەی ماوەی خزمەتکردن بە ناوبراو بدرێت و نەفەرێکی تر لە تارانەوە ڕەوانە بکرێت.

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرێتیی پۆستە - فەرمانگەی گواستنەوە و گەیاندنی هەوایی - ١٥ی نەهەنگ/١٣٠١.
مێژووی دەرچوون: ١٦ی نەهەنگ/١٣٠١
سەرۆکایەتیی گشتیی پۆستە:

سەبارەت بە نووسراوی ژمارە ٣٧٣٧٤، لە ڕێکەوتی ٢٦ی بورجی سەتڵی ١٣٠١، لەبەر ئەوەی ئەندامێتیی نەفەرێک بۆ ناوەندی قەسر پێویستە، عەلیڕەزاخانی مەحموودی بۆ ئەو پۆستە پێشنیار دەکەم لە مێژووی بورجی کاوڕی (١٣٠٢)ەوە مانگی بە (٢٢٥) قڕان مووچە و (٧٥) قڕان یارمەتی، تکام وایە پەسەندی بفەرموون.

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرێتیی پۆستە - فەرمانگەی گواستنەوە و گەیاندنی هەوایی
١١ی کاوڕ/١٣٠٢
مێژووی دەرچوون: ١٤ی کاوڕ/١٣٠٢
سەرۆکایەتیی گشتیی پۆستە:
سەبارەت بە نووسراوی ژمارە (٣٩٥٢٧-١٦)ی ڕێکەوتی بورجی [نەهەنگ، خۆم دەربارەی پێویستیی [دامەزراندنی] ئەندام بۆ ناوەندی قەسر، بەڕێزەوە ئاگادارتان دەکەمەوە فەرمان بکەن بە گەڕانەوە بۆ پێشنیاری ژمارەی سەرەوە و پەسەندی بفەرموون، چونکە دواکەوتن لە ناردنی ئەندام؛ دەبێت بە ئەرک بۆ بەڕێوەبەرێتی.

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرێتیی پۆستە - فەرمانگەی گواستنەوە و گەیاندنی هەوایی
مێژووی دەرچوون: ١٣ی شێر/١٣٠٢
سەرۆکایەتیی گشتیی پۆستە:
سەبارەت بە نووسراوی ژمارە ٣٥٥٠، ڕێکەوتی ٦ی بورجی گا، [ساڵی] ١٣٠٢، لە بارەی دامەزراندنی یاوەرخانەوە لە پۆستەخانەی خانەقین، [لە خزمەتتاندا] عەرز دەکەم: ئێستا کە دامەزراندنی ناوبراو پەسەند ناکرێت، تکام وایە ڕێگە بدەن بڕی ٥٠/ ٤٣٧ وەک مووچەی (٥٢) ڕۆژی خەرج بکرێت.

هەواڵنامەی کتێب

٥ی فەریک/١٣٠٢
سەرۆکایەتیی گشتیی پۆستە:
لە وەڵامی نووسراوی ژمارە (١٦٦١٢)، ڕێکەوتی ٢٨ی بورجی شێر/١٣٠٢، دەربارەی دامەزراندنی یاوەرخان، لەخزمەت جەنابی بڵندپایەدا عەرز دەکەم: یەکەم خزمەتگوزاریی گواستنەوە و گەیاندنی ئەندامانی سڕکراویان نییە، بۆ خانەقینیش میرزا مەحموود خان؛ ئەندامی پێشووی سەبزەوار پێشنیار کراوە و پاش گەیستنی فەرمان[ی دامەزراندن] دەنێردرێت [بۆ ئەوێ]. دووەم: یاوەر خان کاتی بونیاتنانی خانەقین کە هیچ ئەندامێک لەوێ نەبوو، لە ڕووی ناچارییەوە بە شێوەیەکی کاتی دامەزرێنراوە.

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرێتیی پۆستە - فەرمانگەی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی
ڕێکەوتی: ١٣ی تەرازووی ١٣٠٢
سەرۆکایەتیی گشتیی پۆستە:
لە وەڵامی نووسراوی ژمارە (٢٥٢٢٠)ی ڕێکەوتی ٣ی تەوازووی ١٣٠٢دا، سەبارەت بە مووچەی (٥٢) ڕۆژی یاوەرخان، لەخزمەت جەنابی بڵندپایەدا ڕایدەگەیەنم ئەو کاتەی کە لە ڕێی تەلەگرافەوە بە سەرۆکی گواستنەوە و گەیاندنی قەسر ڕادەگەیەنرێت کە بەپەلە نووسینگەی خانەقین بکاتەوە، ناوبراو بە یەک نەفەرەوە چۆن دەتوانێت هەم نووسینگەی قەسر و هەم نووسینگەی خانەقین بەڕێوە ببات؟ لەبەر ئەمە ناچار دەبێت بە شێوەیەکی کاتی نەفەرێک دابمەزرێنێت لە ڕێکەوتی ٢٨ی کەوانی ١٣٠١، هەروەها بە ژمارەی (٢٠٧٥٠) داوای دامەزراندنی دوو نەفەر کراوە، تکام وایە قبووڵی بفەرموون کە مووچەی ٥٢ ڕۆژی یاوەر خان بدرێت.

٩ی بورجی فەریک/١٣٠٣ - ژمارە (٨٤٥٨)
بەڕێز سەرۆکی گشتیی پۆستە:
لە وەڵامی نووسراوی ژمارە (١٧٧٦٨)، ڕێکەوتی ٥ی ئەم بورجەدا کە ڕوونکردنەوەی سیقەتولوەزارە زادە (ثقة الوزارة زاده)ی لەخۆ گرتبوو، ناوبراو لە بەڕێوەبەرێتیی

گواستنەوە و گەیاندن پێشینەی نییە، ڕوونکردنەوەکەی وەک خۆی بەپێچراوەیی دەگەڕێنمەوە.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی پۆستە و تەلەگراف
بەڕێز سەرۆکی گشتیی پۆستە:
لە وەڵامی نووسراوی ژمارە (١٧٧٦٨)دا کە عەرزوحاڵی یاوەرخانی سیقڤەتولوەزارە لەخۆ دەگرێت، وەبیری دێنمەوە کە ناوبراو بەر لەوەی هێڵی هەمەدان - قۆرەتوو بچێتە سەر بەڕێوەبەرێتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی، لەو خزمەتگوزارییەدا پێشینەی خزمەتی هەبووە، بەڵام پاش ئەوەی خزمەتگوزاریی ناوبراو چووە سەر [بەڕێوەبەرێتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی]، ناوبراو دابڕاوە و لەم بەڕێوەبەرێتییە پێشینەی نییە و لە ئێستاشدا شوێنێک بۆ وەرگرتنی ناوبراو نییە، هەر بەم شێوەیەش لەلایەن سەرۆکی گواستنەوە و گەیاندنی قەسرەوە وەڵامی ناوبراو دراوەتەوە.

٥ی گیسک/١٣٠١
بەپێی ڕاپۆرتی ژمارە ٢٩٧٢ی ناوەندی قەسر لە ڕێکەوتی ٥ی [بورجی گیسک]، بە شێوەیەکی کاتی وەک فەرمانبەر وەرگیراوە و (٥٢) ڕۆژ سەرقاڵی خزمەت بووە، بەپێی حوکمی ژمارە ١٢/٣٠٣٨ی دووپشك، بڕی (٤٣٧٥٠) قڕان دراوەتە دەستی ناوبراو و لە خزمەتکردن بەخشراوە.

٢٧ی فەریک/١٢٩٨ - (٢٣٦)
بەڕێز یاوەر خان -شکۆی بەردەوام بێ-:
بەپێی نووسراوەی ژمارە (١١٢٠)ی بەڕێوەبەرێتیی ناوەندیی پۆستەخانەی کرماشان، جەنابتی بە پلەی جێنشینی پۆستەخانەی قەسر دیاری کردووە و مانگی دە تمەن مووچە و پێنج تمەن یارمەتییش لە سندووقی پۆستەخانەی قەسرەوە دەدرێت بە جەنابت. ئەرکی بەڕێزت ئەوەیە کە باری گەشتیارەکان کێشانە بکەیت لە کاتی هاتن و

چـوونی [جلیکانەکـان]دا[٢] و بەیانیـان بە چـاودێریی نـوێنەری بەنـدە، بەشـەئالیکی گالیسکەوانەکان بەبەردەوامی ڕادەست بکەیت و هەموو کاتێک دەبێ وریا بیت کە گالیسکەوان و مەیتەرەکان لە شوێنی [وەرگرتنی] ئالیک؛ [وڵاخەکانیـان] ئالیـک نەدەن و لە ئالیکدانی ئاژەڵەکانیشدا کەموکورتی نەنوێنن. لە کۆتاییشـدا هەر کەموکـورتییەک ببینرێت، وەک بوونی باری زیادەی گەشـتیاران و کـاڵای بازرگـانی، هەروەهـا خراپیـی کاڵاکان، بەرپرسیارێتییەکەی دەکەوێتە سەر شانی خودی جەنابت.

سەرۆکی پۆستەی خانەقین: موعین قاجار

[ئەم] نووسراوە هاوتای نوسخەی ئەسڵییە.

٤ی تەرازوو - ژمارە (٢٤٤)

بەڕێز یاوەرخان:

بەپێی حوکمی ژمارە (١٢٩٣)، بەڕێـوەبەری هێـڵ، بەڕێـزت بە سـەرۆکی پۆسـتەخانەی قۆرەتـوو دیـاری کراویـت، پێویسـتە بەپەلە بێیـت و ئەو دەفـتەر و بەڵگەنامـانەی کە پێوەندیدارن بە پۆستەخانەی پێشووی خانەقین، وەربگریت و بیانگوایتەوە بۆ قۆرەتوو.

سەرۆکی پۆستەخانەی قەسر: موعین قاجار

[ئەم] نووسراوە هاوتای نوسخەی ئەسڵییە.

[هێمای شێر و خۆر]

بەڕێوەبەرێتیی پۆستە

ڕێکەوتی: ٥ی فەریک، ساڵی ١٣٠٣

بەڕێز سەرۆکی بەڕێوەبەرێتیی گواستنەوە و گەیاندن:

---

[٢]. لە دەقەکەدا لەبریی ئەو وشەیەی نێو کەوانەکە، وشەی (پتها) بەکار هێنراوە کە لە فارسیدا مانای نییە، بە لێکدانەوەی من ئەو وشەیە دەبێ "پوت ها" بووبێت و نووسەری سەنەدەکە ڕێنووسەکەی بە هەڵە نووسیبێت. (پوت/پوط) وشەیەکی ڕووسییە و بریتییە لە یەکەی پێوانی کێش، بەنزیککراوەیی هاوتای ١٦ کیلۆگرامە، ئەم وشەیە لە زمانی ڕەشۆکیی فارسیدا بۆ پێوانەش بەکار دێت و هاوتای یەکەی پێوانەی "تەنەکە"یە لە زمانی ڕەشۆکیی کوردیدا. لەبەر ئەوە وشەی جلیکانەم لەبریی دانا، کە نزیکترین وشەیە لەو یەکە کێشانە/پێوانەییەوە. ڕستەکە بەم شێوەیە نووسراوە: "شما موظفید در ورود و خروج پتها بار مسافرین را وزن کنید..." (وەرگێڕ)

نووسراوە پێچراوەکە سیققەتولوەزارە زادە ناوێک بۆ منی نووسیوە، لەبەر ئەوەی بەڕێوەبەرێتیی گواستنەوە و گەیاندن لە [بەڕێوەبەرێتیی] پۆستە جیا بووەتەوە، تکام وایە فەرمان بدەن بە هەر بەشێک [لە بەڕێوەبەرێتی] کە وەڵامی بدەنەوە.
سەرۆکی گشتیی پۆستە
[مۆر]: ریاست کل پست

کرماشان - ٢٠ی شێر، ساڵی پەز (قوی ئیل)، ١٢٩٨ – ژمارە (٧٠٩)
لەلایەن بەڕێز سەرۆکی ئاڵوگۆڕ و پۆستەی قۆرەتوو – ١٢٩٨/٥/٢٢ - ژمارە (٣١٨)
بەڕێز یاوەرخان:
بە لەبەرچاوگرتنی ئەوەی لەلایەن دەوڵەتی مەزنی بەریتانیاوە مۆڵەتی گواستنەوەی گەشتیار و بار لە بەغداوە بۆ قۆرەتوو و بەپێچەوانەوە دراوە، ئێستا گەشتیاران لەم خاڵەدا دادەبەزن، مانەوەی ئێوە لە خانەقین زەروور نییە و پێویستە بەپەلە بچیت بۆ قەسر و بچیتە ژێر فەرمانی بەڕێز میرزا هاشم خانی سەرۆکی ئاڵوگۆڕی پۆستەی قۆرەتوو و هەموو ڕۆژێک کاتی هاتنی ئۆتۆمبێل و عەرەبانەی بەتاڵ، بە دەفتەرەوە پسووڵە ببە بۆ قۆرەتوو و نەفەر بهێنە بۆ قەسر. ئاشکرایە کە ئەمە بە شێوەیەکی کاتی دەبێت، تا بەڕێوەبەرێتیی پۆستەخانەی قۆرەتوو بونیاد دەنرێت. بۆ ئەنجامدانی ئەم خزمەتە و بەپێی ئەم فەرمانە، ڕێگەت پێ دەدرێت لە سەرەتای بورجی فەریکەوە مانگی پێنج تمەن وەک یارمەتی لە سندووقی پۆستەخانەی قۆرەتوو وەرگریت –ناردنی عەرەبانە لە قەسرەوە بۆ خانەقین، ئیدی پێویست نییە و ڕایگرن-.
بەڕێوەبەری هێڵی سەعیدی
[ئەم] نووسراوە هاوتای نوسخەی ئەسڵییە.

٢٤ی شێر/١٢٩٨ – ژمارە (٣١٧)
بەڕێز یاوررخان؛ هەڵسووڕێنەری پۆستەخانە:
ئەوا نووسراوی بەڕێز بەڕێوەبەری هێڵ بەپێچراوەیی دەنێرم، کە لە ناوەڕۆکەکەی تێگەیشتن، بەخێرایی جێبەجێی بکەن.
سەرۆکی ئاڵوگۆڕی پۆستە: هاشم تەڕڕاز

[ئەم] نووسراوە هاوتای نوسخەی ئەسڵییە.

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرێتیی پۆستە
ڕێکەوتی: ٦ی بورجی دووپشک، ساڵی مشک (سیچقان ئیل)، ساڵی ١٣٠٣
بەڕێز سەرۆکی شکۆمەندی گشتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی -شکۆی بەردەوام بێ-،
وەڵامی نووسراوی ژمارە (١٢٥٠٨)، سەبارەت بە نەبوونی پێشینەی یاوەرخانی سیققەتولوەزارە و ئەوەی کە بۆ کار وەرناگیرێت، بە ژمارە (١٢٢٥) لەلایەن نووسینگەی خانەقینەوە بە ناوبراو ڕاگەیەنرا.
تۆمار بکرێت.
٣٠ی دووپشک

هەواڵنامەی کێبڕ

ڕێکەوتی: ١٩ی سەفەر، ١٣٤٣ - لە خانەقینەوە
بەڕێز سەرۆکی گشتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی -شکۆی بەردەوام بێ-:
لەگەڵ ڕێزدا عەرز دەکەم، بەندە یاوەرخانی سیقەتولوەزارەزادە لە دامەزراندنی پۆستەخانەی خانەقینەوە تا (١٢٩٩)، بەپێی فەرمانی بەڕێوەبەری هێڵی کرماشان و سەرۆکانی پۆستەی خانەقین و قەسر لە خانەقین و قەسر و قۆرەتوو سەرقاڵی خزمەتی ئیداری بووم و لە [ماوەی] خزمەت [و] دامەزراندندا بەوپەڕی جددییەت و ڕاستگۆییەوە خۆم لە ئەرکە ئیدارییەکان نەبواردووە و بەردەوام بەڕێوەبەرانی فەرمانگەکەم ڕازی کردووە تا ئەوەی کە بە هۆی پێشهاتنی نەخۆشییەکەوە کە نەدەکرا ئەو کارانەی دەهاتنە [لام] ئەنجام بدەم، بۆ چارەسەر دەستم لەکار کێشاوەتەوە و لەکار دوور کەوتوومەتەوە. ساڵی ڕابردوو ماوەیەک لەلایەن گوڵستانیی سەرۆکی پۆستەخانەی قەسرەوە خزمەتم دەست پێ کردووەتەوە تا لەلایەن سەرۆکایەتیی شکۆمەندەوە فەرمانی دووبارەی دامەزراندنم بگات، دواجار بە ژمارە (٣٤٤٧)، بەڕێز سەرۆکی پۆستەخانەی قەسر نووسیویانە ئەگەر فەرمانی ئێوە بگات؛ ئاگادارتان دەکەمەوە، [منی] گیانفیداشتان تا ئێستا چاوەڕوانی هاتنی فەرمان بووم لەلایەن ئەو

پایەبڵندەوە، لەبەر ئەوەی ئەنجام دیار نەبوو، ناچار ماوەیەک لەمەوبەر نووسراوێکم لە ڕێکەوتی ١٩ی شێر، ساڵی ١٣٠٣، بەو ناوەڕۆکەی سەرەوە پێشکەش بە خاوەنی پایەی بڵند، سەرۆکی گشتیی پۆستە کرد و [تیایدا] داوای گەڕانەوە بۆ خزمەت لە پۆستەخانە کراوە لەم تەمەنی لاوییەدا. لەلایەن سەرۆکایەتیی مەزنەوە [نووسراوێک] بە ژمارە (١٨٤٥٨) گەیشتووە، نووسراوە لەبەر ئەوەی بەڕێوەبەرێتیی گواستنەوە و گەیاندن لەم بەڕێوەبەرێتییە جیا بووەتەوە، نووسراوەکەتان بۆ بەڕێوەبەرێتیی ناوبراو نێردرا کە ئەوەی ماوە وەک پێویست بدرێت، لە وەڵامدا ڕایانگەیاندووە کە هیچ جۆرە پێشینە و دۆسیەیەکی ئێوە لە بەڕێوەبەرێتیی گواستنەوە و گەیاندن نییە، ئەگەر پێشینەت هەیە، پێویستە خۆت نووسراو ئاڕاستەی بەڕیوەبەرێتیی گواستنەوە و گەیاندن بکەیت. ئێستا نووسراوی پێنج فەرمانی بەڕێوەبەری هێڵی کرماشان و سەرۆکانی پۆستەی قەسر و خانەقینم بە دەستەوەیە کە دەربارەی خزمەتی [منە] لەو بەڕێوەبەرێتییە شکۆمەندە، بەپێچراوەیی پێشکەشتان دەکرێت و دەخرێتە بەرچاوی موبارەکی بەڕێزتان. وێڕای ئەمە، لە ساڵی ڕابردووشدا سەبارەت بە دامەزراندنی بەندە، خودی بەڕێز گوڵستانی و بەڕێوەبەرێتییە شکۆمەندەکە و بەڕێز سەید ئاغا خانی نازم زانیاریی تەواویان هەیە و ئاشکرایە کە دۆسیەی بەڕێوەبەرێتیی کرماشان لە ناوەند دەبێت. هەر کاتێک لە ڕووی لوتفەوە چاوتان بە دۆسیەکانی کرماشاندا گێڕا و لێکۆڵینەوە لەو بەڕێزانە کرا، ڕاستیی وتەکانم ئاشکرا دەبێ و دامەزرانی بەندەش [لەوێ] دەسەلمێت کە ئەندامی ئەو بەڕێوەبەرێتییە شکۆمەندە بووم و خزمەتم هەیە. سەرەڕای ئەوەش، لەبەر ئەوەی پۆستەخانەی خانەقین کار و ئەرکیان دەبێ، بەندەش ماوەیەک بەجوانی سەرقاڵی ئەم خزمەتە بووم، بە لەبەرچاوگرتنی پێشینەی خزمەت[ی من] فەرمانێک دەربکەن لە خانەقین یان شوێنێکی تر بەندە لە بەڕێوەبەرێتیی شکۆمەندی گواستنەوە و گەیاندن بۆ خزمەتێکی ئابڕوومەند و سەربەرزانەم بگەڕێننەوە. چاوەڕوانی ئاوڕلێدانەوە و وەڵامی میهرەبانانەی داهاتووی [جەنابی] خاوەن پایەی بڵندم. زۆر دەبێتە ئەرک.

سیققەتولوەزارەزادە: خزمەتکاری خانزاد.

٣٠ی تەرازوو/١٣٠٣ - ژمارە (١٢٥٠٨)

جەنابی سەرۆکی گواستنەوە و گەیاندنی قەسر:
یاوەرخانی سیققەتولوەزارە سەبارەت بە پێشینەی [خزمەتی] خۆی لە هێڵی هەمەدان-قۆرەتوو، نووسراوێکی بۆ سەرۆکایەتیی گشتیی پۆستە نووسیوە، دەزانیت کە ناوبراو لەم بەڕێوەبەرێتییە پێشینەی نییە و لە ئێستاشدا شوێنمان نییە بۆ وەرگرتنی، هەر بەم شێوەیە وەڵامی بدەنەوە.

ڕێکەوتی ١٦ی گیسک/١٢٩٨ - ژمارە (١٠٠)
بەڕێز یاوەرخان؛ سندووقداری نووسینگەی پۆستەخانەی خانەقین:
پێویستە ئاگادارییەک بگەیەنمە جەنابت بۆ ئەوەی کاروباری نووسینگەی پۆستەخانە بەڕێکوپێکی و دروستی بەڕێوە بڕیت، پێویستە لەم مێژووەوە کە نووسینگە پەیوەندیدارەکانی پۆستەخانە بە تۆ دەسپێردرێت، بەپێی نووسراوێک کە بە بەڕێز سەید ئاغاخانی نازمت سپاردووە، ئەوپەڕی وریایی و جددییەت بخەیتە گەڕ لە گەڕانەوەتدا بۆ خزمەت و جێبەجێکردنی ئەم خاڵانەی خوارەوە بە ئەرکی سەرشانت بزانە و جێبەجێیان بکە:
١. هەموو ڕۆژێک لە کاتژمێر (٣)ی پێشنیوەڕۆ تا نیوەڕۆ و لە دوانیوەڕۆوە تا کاتژمێر (٥)ی پاشنیوەڕۆ -جگە لە هەینی کە پشووی ڕەسمییە-، پێویستە بەردەوام لە نووسینگەی پۆستەخانە ئامادە بن، ئاشکرایە کە لە کاتی کارپێکردنی دەزگا یان عەرەبانە تایبەتییەکاندا کە بوونی ئێوە لە نووسینگە پێویستە، چاوپۆشی دەکرێت.
٢. داهاتی پۆستەخانە بە تۆ دەسپێردرێت و بەپێی ئەو ئیمزایەی کە (لە ژێرەوەی پسووڵەکاندا شوێنی ئیمزای سندووقدارە)، هەموو جۆرە کەموکورتییەکی لەخۆ دەگرێت و پێویستە سەرمایەی سندووقی پۆستەخانە هەمیشە لە سندووقدا ئامادە بێت.
٣. هەموو داهاتێکی نووسینگەی پۆستەخانە، پێویستە بەپێی دەرچوونی پسووڵەی ڕەسمیی بەڕێوەبەرایەتی بێت کە لەلایەن جەنابتەوە دەردەچێت.
٤. جەنابت بەرپرسیت لە کەم و زیادیی کێشی باری گەشتیار یاخود کاڵای بازرگانی و دەبێت وریا بیت کە هیچ بارێک بە شێوەی قاچاخ بار نەکرێت، بەم پێیە پێویستە سەرجەم بارەکان بەپێی قانوونی بەڕێوەبەرایەتی و نرخی دیاریکراو بار بکرێن.

٥. لەبەر ئەوەی کا و جۆی پۆستەخانە بە تۆ سپێردراوە، پێویستە ئەوپەڕی وریایی بخەیتە کار بۆ پاراستنی و شەو و ڕۆژی دە مەنی تەورێزی جۆ و دە مەنی تەورێزی کا بدە بە گالیسکەوان بۆ کەمەند(؟)ی خانەقین کە بە چاودێریی بەڕێزت بۆ کەمەند(؟) سەرف بکرێت و بۆ کەسی تر نا.

٦. هەموو خەرجییەکانی پۆستەخانە، گشتی و تایبەتی، پێویستە بە بەڵگەنامەی ڕەسمیی بەڕێوەبەرایەتی منی لێ ئاگادار بم.

٧. پسووڵە و بلیتە ڕەسمییەکان کە دەردەچن، پێویستە من ئیمزایان بکەم.

٨. گرتنی گەشتیار پێش بارکردنی کاڵای بازرگانی [دەبێت] و پێویستە هەموو کاروبارێکی پۆستەخانە پێشوەخت منی لێ ئاگادار بم.

سەرۆکی پۆستەی خانەقین: سەید نوورەدین

[ئەم] نووسراوە هاوتای نوسخەی ئەسڵییە.

هەواڵنامەی کتێب

[هێمای شێر و خۆر]

بەڕێوەبەرایەتیی پۆستە

ڕێکەوتی: ١٢ی بورجی دووپشک، ساڵی ١٣٠٢

بەڕێز سەرۆکی فەرمانگەی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی:

لە وەڵامی نووسراوتان بە ژمارە (٢٠٨٤٩)، ڕێکەوتی ١٤ی تەرازووی (١٣٠٢)، لە بارەی مووچەی یاوەرخانەوە بەپێی بڕیاری (٣٨٦٨)، وەزارەتی شکۆمەندی پۆستە و تەلەگراف ڕێتان پێ دەدات کە بڕی چل و سێ تمەن و حەوت قڕان و دە شاهی لەبریی خزمەتی ٥٢ ڕۆژی ناوبراو بدەن کە بە شێوەی کاتی سەرقاڵی خزمەت بووە و بە خەرجی هەژماری بکەن.

جێگری سەرۆکایەتیی گشتیی پۆستە

[مۆر]: ریاست کل پست

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرێتیی پۆستە
ڕێکەوتی: ٣ی بورجی تەرازوو، ساڵی ١٣٠٢
جەنابی سەرۆکی فەرمانگەی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی:
لە وەڵامی نووسراوەی ژمارە (١٦٥٤٩)ی ئێوەدا، بە پێویستی دەزانم بنووسم سەبارەت بە مووچەی ٥٢ ڕۆژی یاوەر خان پێشنیار کراوە بۆ وەزارەتی شکۆمەند و داوای خەرجکردنی بڕی ٥٠/٤٣٧ قڕان لەو ڕووەوە کراوە، ئێستا بە ژمارە (٣١٣٨) دەنووسن، چونکە دامەزراندنی ناوبراو بێ بڕیاری وەزاری بووە، لەبەر ئەوە ناتوانرێت حوکمی سەنەدی خەرج دەربکرێت و پێدانی مووچەی ئەو بەڕاستی لە ئەستۆی کەسێکە کە بەبێ مۆڵەت دایمەزراندووە.
جێگری سەرۆکایەتیی گشتی
[مۆر]: ریاست کل پست

هەواڵنامەی کتێب

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕیوەبەرێتیی پۆستە
ڕێکەوتی ٢٨ی بورجی شێر، ساڵی ١٣٠٢
بەڕێز سەرۆکی فەرمانگەی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی:
نووسراوتان لە ڕێکەوتی سێهەمی شیر بە ژمارە (١٢٤٧٧٥) سەبارەت بە دامەزراندنی یاوەر خان گەیشت و خوێندرایەوە، بەڵام بەگوێرەی پرسیاری من وەڵامت نەداوەتەوە، یەکەم: [لە نووسراوی] ژمارە (٣٥٥٠)ی بەڕێزتاندا نووسراوە پێویستە بۆ ناوەندی خانەقین نەفەرێک لەوانەی چاوەڕوانی خزمەتن لەبریی یاوەر خان دابمەزرێت و بنێردرێت، پێویستە پێشوەخت ئاگاداری بنێریت کە لەبریی یاوەر خان؛ چ کەسێکتان مەبەستە بینێرن. دووەم: وا دەردەکەوێت ئێوە بەر لە دەرچوونی بڕیار؛ خەڵک دادەمەزرێنن و پاش ئەوەی ماوەیەک تێ دەپەڕێت، داوای بڕیار[ی دامەزراندن} دەکەن و ئەم ڕێکارە ڕاست نییە و پێویستە لەمەودوا ئەم خاڵە بەباشی لەبەرچاو بگرن.
جێگری سەرۆکایەتیی گشتی [مۆر]: ریاست کل پست

قەسری شیرین – ٣٠ی دووانە/١٣٠٢
تاران - [خاوەنی] پایەی بڵندی سەرۆکایەتیی گشتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی -شکۆی بەردەوام بێ-:
پاش سڵاو و ڕێز، دوابەدوای تەلەگرافی ژمارە (٣٥٠٦)، لە یەکەمی [بورجی] نەهەنگی ١٣٠١، هیوادارم بڕیار بدەن هەر چی زووتر ڕێگە بدەن ٥٠/٤٣٧ قڕان مووچەی (٥٢) ڕۆژی یاوەر خان کە لە خانەقین خزمەتی کردووە؛ حساب بکرێت، ئەگەر بودجە بەش ناکات، من چی بکەم؟ ئیدی توانایيم لەمە زیاتر نییە کە بتوانم بەتەنهایی دە بنەماڵە بەڕێوە ببەم، لە خانەقینیش ڕووداوگەلێک ڕوو دەدەن کە بەندە بەرپرسیارێتییانم لە ئەستۆی خۆم هەڵگرتووە.
حەبیبوڵڵای گوڵستانی

قەسری شیرین- ٣١ی دووانە/١٣٠٢
تاران - [خاوەن]پایەی هێژا، سەرۆکی گشتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی –شکۆی بەردەوام بێ-:
پاش سڵاو و ڕێز عەرز دەکەم، ئەمڕۆ میرزا حسێن خان سەرۆکی پۆستەخانەی ئەسەدئاباد لە کرماشان نووسراوێکی بۆ قەسر ناردووە کە لەبەر ئەوەی دەستی لە کار کێشاوەتەوە؛ لێی قبووڵ کراوە. ئارەزوومەندە لە سنووری قەسر کار بکات، لەبەر ئەوەی بەندە بەتەواوی ئاگام لە پێشینەی هەیە و ماوەیەک کارمەندی خودی بەندە بووە و پەیوەندیی بە کاروباری ئەم بەڕێوەبەرێتییەوە هەیە، من وای بە باش دەزانم کە بە تەلەگراف ئەمر بفەرموون ناوبراو بهێنم بۆ قەسر کە جێی ئەو کارمەندانە پڕ بکاتەوە کە شوێنیان خاڵییە. لە ڕێکەوتی ٢٢ی کەوانی ١٣١٠، لە تەلەگرافەکەی خۆمدا هەر ئەم کەسەم داوا کردبوو کە بنێردرێت بۆ ئەم دەڤەرە، کەسێکی تریش بۆ سەرۆکایەتیی خانەقین پێویستە، ئەڵبەتە بەو شێوەیەی کە لە تەلەگرافی ژمارە (٨٢٢٤) ڕاگەیەنراوە لە تارانەوە دەنێردرێت.
گوڵستانی

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرایەتیی تەلەگرافی دەوڵەتی مەزنی ئێران
لە قەسرەوە بۆ تاران - ٢٤ی دووانە/١٣٠٢
سەرۆکی گشتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی:
وەڵامی ژمارە (١٩٣١)، سەرۆک بۆ خانەقین [و] ئەندام بۆ قەسر نەگەیشت.
بەرپرسیارێتیی جێبەجێکردنی ئەرکی مەحاڵ ناگرمە ئەستۆ - [ژمارە] ٩٥١.
گوڵستانی

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرایەتیی تەلەگرافی دەوڵەتی مەزنی ئێران
لە قەسرەوە بۆ تاران- ٢٤ی دووانە/١٣٠٢
سەرۆکایەتیی گشتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی، بە زووترین کات سەرۆک ڕەوانەی ناوەندی خانەقین بفەرموون بۆ بەرژەوەندیی بەڕێوەبەرایەتییەکە.
ژمارە (٣٥٤)
ڕەزا موفەتیش
[مۆر]: تلگرافخانه مبارکه

هەواڵنامەی کتێب

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرایەتیی پۆستە
ڕێکەوتی ٦ی بورجی گا، ساڵی ١٣٠٢
بەڕێز سەرۆکی فەرمانگەی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی:
لە وەڵامی نووسراوی وەڵامنامەکەتاندا بە ژمارە (٣٧٣٧٤)، پێویستە بنووسم: سەرەڕای مکوڕیی بەندە، وەزارەتە شکۆمەندەکە پێشنیاری دامەزراندنی یاوەر خانیان بۆ پۆستەخانەی خانەقین قبووڵ نەفەرمووە و بڕیاریان داوە نەفەرێک لەوانەی چاوەڕوانی دامەزراندنن بۆ ئەو پۆستە دیاری بکرێت، لەبەر ئەوە تکام وایە نەفەرێک لە ئەندامان پێشنیار بکەن کە لە چاوەڕوانیی دامەزراندندا ماون، بۆ ئەوەی بڕیاری لێ بدرێت.

جێگری سەرۆکایەتیی گشتی
[مۆر]: ریاست کل پست

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرایەتیی پۆستە
ڕێکەوتی ۲۲ی بورجی کاوڕ، ساڵی ۱۳۰۲
بەڕێز سەرۆکی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی:
نووسراوی ژمارە (۸۱۰)ی بەڕێزتان گەیشت، نووسراوی ژمارە (٤۲۷٤۰)ی فەرمانگەی ناوەندیتان وەبیر دێنمەوە و پێویستە بنووسم پێشنیاری ڕەوانەکردنی بەڕێز عەلیڕەزا خانی مەحموودی بۆ سنووری ڕۆژئاوا قبووڵ ناکرێت و پێویستە هەر لە پۆستەخانەی ناوەندی خزمەت بکات.
جێگری سەرۆکایەتیی گشتیی پۆستە
[مۆر]: ریاست کل پست

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرایەتیی پۆستە
ڕێکەوتی ۱۸ی بورجی کاوڕ، ساڵی ۱۳۰۲
جەنابی سەرۆکی فەرمانگەی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی:
لە نووسراوتان بە ژمارە (۳۹٥۲۷)، بەڕێز عەلیڕەزاخانی مەحموودیی ئەندامی پۆستەخانەی ناوەندیتان بۆ پۆستەخانەی بەندە پێشنیار کردووە، ئەم پێشنیارە لە ڕووی ئابوورییەوە قبووڵ ناکرێت و پێویستە ناوبراو هەر لە ناوەند ئەرکی خۆی ڕاپەڕێنێت و مانگانە بەبەردەوامی بیست و دوو تمەن و نیو مووچەی وەربگرێت، هەروەها وەبیری دێنمەوە وێڕای ئەوەی بەپێی پێشنیاری ژمارە (۳۱٥٤٦)ی ئێوە، زیادکردنی ئەندام بۆ پۆستەخانە پێویست نییە، بەندە پێشنیارم پێشکەش بە [خاوەنی] پایەی بڵندی وەزارەت کردووە کە یاوەر خان ناوێک لە ڕێکەوتی ۱ی گیسکی ۱۳۰۱، بە پلەی ئەندامی پۆستەخانەی ڕۆژئاوا دابمەزرێنرێت و پاش دەرچوونی بڕیار، ئێوە ئاگادار

هەواڵنامەی کتێب

دەکرێنەوە و بەم شێوەیە ئەوە پشتڕاست دەکەنەوە کە زیادکردنی نەفەرێکی تر پێویست نییە و بڕیاری لێ نادرێت.
جێگری سەرۆکایەتیی گشتیی پۆستە

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرایەتیی تەلەگرافی دەوڵەتی مەزنی ئێران
لە قەسرەوە بۆ تاران - ٢ی نەهەنگ/١٣٠١ – (٣٨٠٤٧)
سەرۆکایەتیی گشتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی:
دوابەدوای [نووسراوەی] ژمارە (٣٣١٩)، لەبەر ئەوەی وەڵام نەگەیشتووە، یاوەر خان مووچەی (٥٢) ڕۆژی وەرگرت و ڕۆیشت، ڕێگە بدەن حساب بکرێت و نەفەرێک بەپەلە ڕەوانە بکەن. بەپەلە ئاغا خانم ناردووە، [بەڵام] ناتوانێت کار بکات و لە قەسریش ڕاپەڕاندنی ئەرک دژوارە.
گوڵستانی
[مۆر]: تلگرافخانە مبارکە
[نووسراوی پەراوێز]:
لە تاران ئەو ئەندامانەی کە لە پۆستە... شارەزان و دەیانتوانی لە قەسر کار بکەن، تەنها میرزا عەبدولعەلی خان و میرزا حوسێن خان ناوێکە، بڕیار لە کامیان دەدەن بنێردرێت.

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرێتیی تەلەگرافی دەوڵەتی مەزنی ئێران
لە قەسرەوە بۆ تاران - ١٧ی سەتڵ/١٣٠١
سەرۆکایەتیی گشتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی:
لە وەڵامی نووسراوی [ژمارە] ٣٥٨٧٦دا، بە ڕای بەندە وا باشە یاوەر خان دامەزرێنرێت، [چونکە] خۆی و کەسەکانی دەستڕۆیشتوون و حسابیان بۆ دەکرێت، بە بوونی ئەو بەڕێوەبەرێتییەکە[مان] کەمتر تووشی کێشە دەبێت. ئەگەر دیسان بڕیاری لێ نەدرا، ناچار ڕێگە بدەن مووچەی (٤٥) ڕۆژی ناوبراو بدرێت و ئاگادارمان بکەنەوە لە ناردنی

کارمەنـد، چـونکە ئەنـدامم نیـیە بینێـرم بـۆ خـانەقین. چـاوەڕوانی بڕیـاری بەڕێزتـانم جێبەجێی بکەم. ژمارە ۳۳۱۹.
گوڵستانی
[مۆر]: تلگرافخانه مبارکه

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرێتیی تەلەگرافی دەوڵەتی مەزنی ئێران
لە قەسرەوە بۆ تاران - ۱۲ی سەتڵ/۱۳۰۱
سەرۆکایەتیی گشتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی:
دوابەدوای [نـووسراوی] ژمـارە (۲۹۷۲)، یـاوەر خـان لە ٥ی گیسـکەوە لە خـانەقین سەرقاڵی خزمەتە و داوای مووچە دەکات. چاوەڕوانی بڕیارتانم. ژمارە ۳۲۷۰.
گوڵستانی
[مۆر]: تلگرافخانه مبارکه

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرێتیی پۆستە - فەرمانگەی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی
قەسری شیرین - ڕێکەوتی ۲۰ی بورجی دووپشک، ساڵی سەگ (ئیت ئیل)، ۱۳۰۱
تاران- [خاوەنی] پایەی بەڕێزی سەرۆکایەتیی گشتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتـی -شکۆی بەردەوام بێ-:
لەگەڵ ڕێزدا ڕایدەگەیەنم، لەبەر ئەوەی تا چەنـد ڕۆژێکـی تـر ئۆتۆمبێـل لە تەیـرووق (طیروق)ەوە دەگوازرێتەوە بـۆ خـانەقین، ناوەنـدی گواسـتنەوەی پۆسـتەی قەسریـش بەناچـاری دەبێـت بگـوازرێتەوە بـۆ خـانەقین، دوو نەفەر ئەنـدامی نووسـینگەمان پێویستە، یەکێکیان بۆ سەرۆکایەتیی قەسر و ئەوی تریان بۆ ئەنـدامانی خـانەقین زیـاد بکرێـت، لەبەر ئەوە بەڕێـز یـاوەر خـان کە ئێـراقییە و مـاقوڵ و باشـە و مـاوەیەک لە بەڕێوەبەرێتیی گواستنەوە و گەیاندن و پۆستە خزمەتی کردووە و لە کاروباری ئیداریدا پێشینەی هەیە و داواکارییشی پێشکەش کردووە کە ئەرکێکی پێ بسپێردرێتەوە، لەبەر ئەوەی یاوەر خـان کـوڕی بەڕێـز سـیققەتولوەزارەی نیشـتەجێی خـانەقینن و خـاوەنی

هەواڵنامەی کتێب

پلەوپایەن. لە هەموو ڕوویەکەوە پێشنیار دەکەم کە ئەم کەسە بوونی پێویستە و تکام وایە بڕیارێکی ڕەسمی بۆ ناوبراو دەربکەن کە ناوبراو بگەڕێتەوە و سەرقاڵی خزمەت بێت، هەروەها ئەندامێکی کارزان کە لە کاری فەرمانگەی گواستنەوە و گەیاندن پێشینەی هەبێت؛ دەستنیشان بفەرموون و لە تارانەوە بۆ سەرۆکایەتیی قەسری بنێرن.
گوڵستانی

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرایەتیی پۆستە - فەرمانگەی گواستەوە و گەیاندنی دەوڵەتی
قەسری شیرین، ڕێکەوتی ٢٦ی بورجی دووپشک، ساڵی سەگ (ئیت ئیل)، ١٣٠١
[خاوەنی] پلەوپایەی بەڕێزی سەرۆکایەتیی گشتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی - شکۆی بەردەوام بێ:-
دوابەدوای نووسراوی ژمارە (٧٥٦)ی خۆم وەبیر بەڕێزتی دەهێنمەوە، یەکەم: دوای گواستنەوەی بەڕێوەبەرایەتیی ناوەندی قەسر بۆ خانەقین، نەفەرێکی شێلگیر و چالاک و شارەزا پێویستە بۆ سەرۆکایەتیی قەسر کە لە تارانەوە بنێردرێت، هەروەها نەفەرێکیش لە نووسینگەی ناوەندی خانەقین پێویستە بە پلەی سندووقداری بۆ ئەندامانی ئێستا زیاد بکرێت و دوو چەکداریش بۆ پاسەوانیی بەڕێوەبەرایەتییەکە پێویستە. بۆ ئاگاداریتان پێتان ڕاگەیەندرا.

قەسری شیرین - ١٠ی گیسک/١٣٠١ - ژمارە (٢٩٧٢)
تاران- [خاوەنی] پایەی بڵندی سەرۆکایەتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی -شکۆی بەردەوام بێ:-
لە وەڵامی نووسراوی تەلەگرافیی ژمارە (٣٩٣٦٦)ی جەنابتان و تەلەگرافی ژمارە (٢٧٩٧)دا، چونکە پۆستەخانەی خانەقین لە ٥ی گیسکەوە دامەزراوە، لەبەر ئەوە یاوەر خانی کوڕی سیقەتولوەزارە تەمەن ٣٢ [ساڵ] و نیشتەجێی خانەقین، لە ڕێکەوتی ٥ی گیسکەوە سەرقاڵی خزمەتکردنە، داوا دەکەم بڕیاری ڕەسمی [دامەزراندنی] ناوبراو دەربکەن و بینێرن.

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرێتیی پۆستە
ڕێکەوتی: ٤ی بورجی گیسک/ساڵی سەگ (ئیت ئیل)، ۱۳۰۱
بەڕێز سەرۆکی بەڕێوەبەرێتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی:
لە نووسراوتاندا بە ژمارە (۳۰۷٤۸)، داوای دامەزراندنی دوو نەفەرتان کردبوو بۆ ئەندامێتیی قەسر، بە هۆی ڕادەستکردنی هێڵی ڕەشت بە بەڵێندەر، هەندێک لە ئەندامانی نووسینگەکانی ئەو هێڵە بێکار دەبن، لەبەر ئەوە دەتوانن دوو نەفەر لەوانە هەڵبژێرن بۆ پۆستەخانەی سنووری ڕۆژئاوا و پێشنیاریان بکەن تا بڕیاریان لێ بدرێت.
جێگری سەرۆکایەتیی گشتی
[مۆر]: ریاست کل پست

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرایەتیی تەلەگرافی دەوڵەتی مەزنی ئێران
لە کەرەندەوە بۆ تاران - ۲٦ی کەوان/۱۳۰۱
سەرۆکایەتیی گشتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی:
لە وەڵامی [نامەی] ژمارە (۳۹۳٦٦)، سەبارەت بە بودجەی بەڕێوەبەرێتییەکە[مان] نەفەری بیست تمەن مووچەی بنەڕەت و پێنج تمەن یارمەتیی بەسە. ئەگەر سەرۆکی [بەڕێوەبەرایەتیی] ئەسەدئاباد بێت زۆر باشە، چونکە قەسر نەفەرێکی شارەزای پێویستە.
گوڵستانی

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرایەتیی تەلەگرافی دەوڵەتی مەزنی ئێران
لە کەرەندەوە بۆ تاران - ۲٦ی کەوان/۱۳۰۱
سەرۆکایەتیی گشتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی:

دوابەدوای [نووسراوی] ژمارە (٢٥١٧٧)ی جەنابتان، دەبێت چوار ڕۆژی تر بچین بۆ خانەقین، سەبارەت بە [نووسراوی] ژمارە (٢٤٨٧) و ژمارە (٢٣٢٠)ی بەندە هیچ بڕیارێک نەگەیشتووە. پەیامی ژمارە (٢٨١٠).
گوڵستانی
٢١ی پووشپەڕ/١٣٠٥

یادداشتی بەڕێز خاتەمی
ئەوا نووسراوی مانگی ڕابردووی بەڕێز یاوەر خان بە ڕێکەوتی ٢٢ی جۆزەردان دەنێرم، بەو پێیەی بەڕێزتان لە سەرەتادا فەرمووتان دۆسیەکەی ئەو بەڕێزە لای جەنابتانە و تا ئێستا چاوەڕوانە. لەبەر ئەوەی حساباتی سەردەمی بەڕێز...[٣] لە هێڵی ڕۆژئاوا ڕوون نییە لە کوێیە و زۆر نارێکوپێکە، بەڵگەنامەیەکمان دەست نەکەوت بیدەینە بەڕێزیان، بەندە تەنها زانیاریم هەیە لە ساڵەکانی ١٢٩٧ و ١٢٩٨ لە بەڕێوەبەرێتی کارمەند بوو. لە ساڵی (١٣٠٢)یش نزیکەی دوو مانگ لە خانەقین خزمەتی کردووە و مووچەی وەرگرتووە و دۆسیەکەشی لای جەنابتانە. هیوادارم لانی کەم وەڵامی نووسراوەکەی بەڕێزی بدەنەوە، کە لەوە زیاتر سەرگەردان نەبێت و دەسخەڕۆ نەکرێت.
حەبیب گوڵستانی

---

[٣]. لە دەقە فارسییەکەشدا سێ خاڵ لەم جێگەیەدا دانراوە. (وەرگێڕ)

٢٢ی جۆزەردان/١٣٠٥
[خاوەنی] پایەی بڵندی سەرۆکایەتیی گشتیی گواستنەوە و گەیاندنی دەوڵەتی -شکۆی بەردەوام بێ-:
بەشانازییەوە لە خزمەتتاندا ڕایدەگەیەنم، لەبەر ئەوەی پێویستە پێشینەی خزمەتی خۆم ئامادە بکەم[٤]، تکا دەکەم فەرمان بدەن بە بەڕێوەبەرایەتیی بەڕێز [و] کارمەندان کە پێشینەی بەندە لە دۆسیەکەم بهێننە دەرەوە، بۆ ئەوەی پێشینەی خزمەت بۆ کاری داهاتووم ئامادە بکەم. [ببورن] زۆر [ئەرک و] خەسارەتە [بۆتان].
خزمەتکار یاوەر

---

[٤]. لە چاپە فارسییەکەدا ئەم ڕستەیە بەم شێوەیەیە: "چون لزوم است که تعرفه خدمت خود را خاطر بنماید"، وا دیارە بڕگەی "خاطر بنماید" هەڵەی ڕێنووسیی نووسەرەوەی سەنەدەکەیە و ساغکەرەوەی فارسییش هەستی پێ نەکردووە. دەبێ لە بنەڕەتدا "حاضر بنماید" بووبێت کە بە واتای "ئامادە بکات/بکەم" دێت. لەبەر ئەوەی لە فارسیی کۆن و نوێدا دەربڕینی "خاطر بنماید" بە هیچ شێوەیەک بەکار نەهاتووە، ئێمە لەم وەرگێڕانەدا ئەوەمان دانا کە بە ڕاستی دەزانین. (وەرگێڕ)

نامەگۆڕینەوەی نێوان وەزارەتی دەرەوە و وەزارەتی دارایی سەبارەت بە دزرانی ٢٦ پووڵ لە کونسوڵگەریی ئێران لە خانەقین

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی
بەڕێوەبەرایەتیی ژمێریاریی گشتیی دارایی
ژمارەی گشتی: ٤٥٢٦٣ ژمارەی تایبەتی: ١٨٨٩٩
جۆری ڕەشنووس: نامەگۆڕینەوە بابەتی ڕەشنووس: پوولی بەغدا
مێژووی تۆمارکردن: ٢٩ی بورجی نەهەنگ/٩٧ مێژووی دەرچوون: ٢٩ی بورجی نەهەنگ
وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە:
دوابەدوای نووسراوی هێژای ژمارە (٢٦٤٠)ی وەزارەتە شکۆمەندەکەتان سەبارەت بەو ژمارە پوولەی کە کاتی هاتنی لەشکری ڕووس بۆ خانەقین بەتاڵان براوە، وەزارەتی دارایی پێیان وایە کە ڕێگە بدرێت بە ژەنەڕاڵی کونسوڵگەریی بەغدا، [بەهای] ئەو ٢٦ پوولە یەک تومەنییەی دیار نەماوە؛ لە بڕە پارەکەی خۆی دابنێت.
وەزارەتی دارایی
١٢٩٧/١٢/٢٧

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی کاروباری دەرەوە - بەڕێوەبەرایەتیی ژمێریاری
ڕێکەوتی ٢٠ی نەهەنگ/١٢٩٧ - ژمارە (٢٦٤٠)
وەزارەتی شکۆمەندی دارایی:
ڕەشنووسی ڕاپۆرتی ژمارە (٨٧)ی ژەنەڕاڵی کونسوڵگەریی دەوڵەتی مەزن لە بەغدا سەبارەت بەو بیست و شەش پوولە یەک تومەنییەی کاتی هاتنی لەشکری ڕووس بۆ خانەقین لە نووسینگەی خزمەتگوزاریی ئەوێ بەتاڵان براوە، بۆ ئاگاداریی وەزارەتە شکۆمەندەکەتان بەپێچراوەیی نێردرا. تکام وایە وردەکارییەکەی هەر چۆنێک بێت بینووسن، بۆ ئەوەی لە وەڵامێکدا ئەرکی ژەنەڕاڵی کونسوڵگەریی ناوبراو دیاری بکرێت.
عەزودولمولک
[مۆری هێلکەیی]: وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە

[نووسراوی پەراوێزەکان]:

- [مۆر]: هاتوو بۆ کابینەی وەزارەتی دارایی، ڕێکەوتی ٢٢ی بورجی ١٢/ساڵی ٩٧ - ژمارە (٤٥٢٦٣).
- بەڕێوەبەرایەتیی ژمێریاریی گشتی - ٢٢ی نەهەنگ
- بەڕێوەبەرایەتیی دیاریکردنی داهات، دەبێت لەم کارە ئاگادار بێت.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی کاروباری دەرەوە - بەڕێوەبەرایەتیی ژمێریاری
ڕەشنووسی ڕاپۆرتی ژەنەڕاڵی کونسوڵگەریی ئێران لە بەغدا
ڕێکەوتی [بورجی] تەرازوو ، ساڵی ئەسپ (یۆنت ئیل)، ١٣٣٧ - ژمارە (٨٧)
[خاوەنی] پایەی بڵندی وەزارەتی شکۆمەندی دەرەوە:
پێویستە لەخزمەت جەنابی شکۆمەندی پایەبڵندتانا ڕایبگەیەم کە بەپێی لێدوانی نوێنەری کڕینی خانەقین عەلی ئەکبەر خان، کاتێک کە لەشکری ڕووسەکان چوونەتە ناو خانەقین، بیست و شەش (٢٦) دانە پوولی یەک تمەتی لە پوولە تۆمارکراوەکانی داهات و ڕسوومات، بەشێک لەو شتانەیە کە بە تاڵان براوە... بووە°. لەبەر ئەوە بە پێویستم زانی بابەتەکەتان عەرز بکەم، بۆ ئەوەی لەم بارەیەوە ڕێوشوێنێک بۆ بەڕێوەبەرایەتییەکەمان دابنێن.
جێگری ژەنەڕاڵی کونسوڵگەریی ئێران لە بەغدا: خزمەتکار[تان] عەلی

[مۆر]: وەزارەتی کاروباری دەرەوە
فەرمانگەی ژمێریاری: ١٣٢٩
ئەم نووسراوە هاوتای نوسخەی ئەسڵییە.

°. لە دەقە فارسییەکەشدا لەم شوێنەدا سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی – بەڕێوەبەرایەتیی پشکنینی گشتی
ڕێکەوتی: ١٣١٢/٧/٢٩
بەڕێوەبەرێتیی گشتیی گومرک:
بەپێی زانیاریی گەیشتوو، ئیبراهیم حاتەم و کوێخا یاقووب و خزمەتکارەکانی محەمەد میر ئەحمەد و کەریم و نەورۆز، چەندجارێک زێڕ لە سنووری خانەقین براوەتە دەرەوە و بەم دواییە محەمەد گیراوە و و بە فێڵ ڕەت بووە. پێویستە بڕیار بدرێت لەم بارەیەوە لێکۆڵینەوەی ورد بکرێت و ئەنجامەکەی بۆ زانیاریی ئەم بەڕێوەبەرێتییە بنووسن.
سەرۆکی بەڕێوەبەرێتیی پشکنینی گشتیی دارایی

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی - بەڕێوەبەرێتیی کابینە
ڕەشنووسی ڕاپۆرتی سەرۆکی کونسوڵ[خانە]ی خانەقین، ڕێکەوتی ١١ی گا
ڕێکەوتی ٢٦ی بورجی قرژاڵ/١٣٣١ - ژمارە (١٢٨٢٥)
دوابەدوای نووسراوی ژمارە [؟[٦]] سەبارەت بە بیرۆکەی ڕاکێشانی بۆریی نەفتخانە لەنێوان مەندەلیج و خانەقینەوە تا سەندەلەج بەدرە و لەوێشەوە بۆ باغشاهیی پشتکۆهی ئێران و لەوێشەوە بەرەو عەلی غەربیی خاکی ئێراق و لەوێشەوە بۆ دێهلوڕان و دیروەند و سەگوەند تا مەسجید سولەیمان ناوەندی یەدەکی نەوتی ئێران و لەوێشەوە بۆ پاڵاوتن سەرجەمی دەبرێت بۆ ئابادان و بەنهێنی وا بڕیارە کە بڕی پێنج هەزار تمەن سەرەتا بە شێوەی نەقدی وەک موڵکانە بدرێت بە والیی پشتکۆهـ و ساڵانەش بڕە پارەیەکیان دیاری کردووە، پاش هاتنی وێڵسن؛ سەرۆکی گشتیی بەڕێوەبەرایەتیی کۆمپانیاکان لە ئێراق لە بەغداوە، لە ئێران لە موحەممەرە (خورەمشەهر) دەمێنێتەوە بۆ چاودێریی ڕێگاوبانەکان و... دەستبەکار دەبن. یەکەمین زیانی ئەوەش، بریتییە لە ناڕێکیی حسابی داهاتی دەوڵەت بە هۆی تێکەڵبوونی نەوتی

[٦]. لە دەقە فارسییەکەدا ژمارەکە نەنووسراوە. (وەرگێڕ)

کانەکانی ئێراق لە مەسجید سولەیمان لەگەڵ نەوتی کانەکانی دەوڵەتـی شـکۆمەند[ی ئێران] لە کاتی حسابکردندا. ئەم بابەتانەش بە پرس و ڕای وێڵسـنە، کە هەمیشـە دژی ئێران بووە، لەبەر ئەوەی بەم هۆیەوە ناکرێ بڕی نەوتی ئێران و ئێراق دیـاری بکرێـت و لێک جیا بکرێتەوە، گەرەکیانە بە خەمڵاندن بە ئارەزووی خۆیان پشکی سوود دیاری بکەن و بدەن بە دەوڵەتی شکۆمەند[ی ئێران].
گیانفیدای عەزیزوڵڵا خانی ئیحتیشام حزوور
ئەم نووسراوە هاوتای ڕەشنووسی هاتووە.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی- بەڕێوەبەرایەتیی کابینە
ڕێکەوتی: عەسری ٢١ی بورجی قرژاڵ، ساڵی سەگ (ئیت ئیل)، ١٣١٠
ژمارە (١٢٨٢٥) - هاوپێچی لەگەڵدایە
بەڕێوەبەرێتیی گشتیی گومرک:
پێویستە ڕەشنووسی ڕاپۆرتی سەرۆکی کونسوڵگەریی خـانەقین –کە لەلایەن وەزارەتـی شـکۆمەندی بەرژەوەنـدییەوە نێـردراوە- بە مەبەسـتی زانیـاری بنێردرێـت بـۆ ئەو بەڕێوەبەرێتییە و ڕایدەگەیەنین کە بەپێی لێدوانی وەزارەتی نـاوبراو سـەبارەت بەوەی کە کۆمپانیای نەوتی باشوور مافی ڕاکێشانی بۆریی نەوتی نییە لە خاکی ئێراندا، ئەگەر بۆ ڕاکێشانی بۆری لە نەفتخانە لەنێوان مەندەلیج و خانەقینەوە تا مەسجید سـولەیمان و ئابادان دەستیان بە کار کردووە، بەپەلە ڕاپۆرتی لە بارەوە بدەن.
[مۆر]: وەزارەتی دارایی
١٣٣٩

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی کاروباری دەرەوە
وەزارەتی شکۆمەندی دارایی
ڕەشنووسی ڕاپۆرتی ڕێکەوتـی ١٠ی سـەرماوەزی ١٣٠٦، ژمـارە (٢٠٩)ی کونسـوڵگەریی ئێـران لە خـانەقین لە بـارەی ئەوەی کە کۆمپانیـای نەوتـی خـانەقین نەوتـی نـاوچەی

ناوبراو لە جلیکانەی مارکدار بە "بنزین پارس" بە ناوی بەنزینی پارسەوە بۆ ئێران بار دەکەن، داوابەدوا[ی ئەم ڕاپۆرتە]، وەزارەتە شکۆمەندەکەتان دەنێردرێت بۆ ئاگاداری و بڕیارتان.

[مۆر]: وەزارەتی کاروباری دەرەوە

[نووسراوی پەراوێز]:

- هاتوو بۆ کابینەی وەزارەتی دارایی لە ڕێکەوتی ١٧/١٠/٦ - ژمارە (٣٨٢٧١).
- بەڕێوەبەرایەتیی گومرک – ١٧/١٠/٦

[هێمای شێر و خۆر]

وەزارەتی کاروباری دەرەوە - فەرمانگەی سیاسیی یەکەم

مێژووی نووسین: ٩ی مانگی ٦

مێژووی پاکنووس: ٩ی گوڵان

مێژووی تۆمارکردن: ١٣٠٧/٢/١٠

مێژووی دەرچوون: ١٣٠٧/٢/١٠

ڕەشنووسی ڕاپۆرتی ژمارە ٤٣ی کونسوڵگەریی خانەقین سەبارەت بە کۆمپانیای نەوتی خانەقین لە بارەی بارکردنی نەوتی ئەوێ بۆ ئێران، بۆ ئاگاداری[تان] دەنێردرێت. ڕەشنووسی ڕاپۆرتی ناوبراو بۆ وەزارەتی داراییش نێردراوە.

[هێمای شێر و خۆر]

وەزارەتی کاروباری دەرەوە - فەرمانگەی سیاسیی یەکەم

مێژووی نووسین: ٦ی مانگی ٢

مێژووی پاکنووس: ٦ی گوڵان

مێژووی تۆمارکردن: ١٣٠٧/٢/٩

مێژووی دەرچوون: ١٣٠٧/٢/٩

لە بەدواداچـوونی نامەگۆڕینەوەکـانی ڕابـردوودا، ڕەشنووسـی ڕاپـۆرتی ژمـارە (٤٣)ی کونسوڵگەریی خانەقین کە لەم دوایـیەدا گەیشـتووە و لە بـارەی کارەکـانی کۆمپانیـای نەوتی خـانەقینەوەیە سـەبارەت بە بـارکردنی نەوتـی ئەوێ بـۆ ئێـران، بـۆ ئاگـاداری و ڕاکێشانی سەرنجتان دەنێرین بۆ وەزارەتە شکۆمەندەکەتان.

١٣٠٧/١/٢٤ - ژمارە (٤٣)

[خاوەنی] پایەی بڵندی وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە -شکۆی بەردەوام بێ-:
بۆ بەدواداچوونی نووسراوی ١٠ی مانگی سەرماوەزی ساڵی ڕابردوو بە ژمـارە (٢٠٩) لە خزمەتتانـــدا ڕایـــدەگەیەنین، بە جۆرێـــک کە بە ژمـــارەی ســـەرەوە لە خزمەتتانـــدا ڕامانگەیانـدووە بەگـوێرەی لێکـۆڵینەوەی ورد، کۆمپانیـای نەوتـی خـانەقین مـاوەیەکە بەنزینی خانەقین لە جلیکانەی مارکدار بە "بـنـزین پـارس" دەکەن و بە نـاوی بەنزینـی پارسی کۆمپانیـای نەوتـی باشـوورەوە لەژێـر نـاوی ئەوەی گـوایە لە ڕێـگەی بەسـڕەوە داخڵی خانەقین بووە، بـار دەکرێـت بـۆ قەسری شـیرین و لەوێ بە شـێوەی کـۆفرۆش (جملە) بۆ شوێنەکانی تری وڵاتیش بار دەکرێت. ئاشکرایە کە گومرکی کـاڵای نـاوخۆ و کاڵای دەرەکی ڕادەی جیاوازیی بەهای یەکجـار زۆر هەبـووە و هەیەتـی و کۆمپانیـای نەوت لە ڕووی ئـابووری و بەرژەونـدیی خـۆیەوە، لەم ڕێـگەیەوە زیـانێکی گەورە لە گومرکی ئێران دەدات.
لەم بارەیەوە بەتایبەت [منی] گیانفیدا چوومە گـومرکی خـوسرەوی و بەنهێنـی لەگەڵ سەرۆکی گومرکی ئەوێدا وتووێژم کرد، بەپێی ئەوەی بەنهێنی پێمی ڕاگەیاند، کۆمپانیای نەوت لە گـومرکی مـوحەممەڕە هەر جـارە مـۆڵەتی چەنـدان هەزار جلیکـانە نەوت دەردەکـات کە لە ڕێـگەی دووئـاوان (بـین النهـرین)ەوە بە بیـانووی ئاســانی لە گواستنەوەیدا بە ڕێگەی ئاسندا داخڵـی خـاکی ئێرانـی دەکەن، بەڵام کەمێـک بەنـزین لەوێوە هاوردە دەکرێت و لە بەرانبەردا لە خانەقین بەنزین دەکرێتە جلیکانەی بەتاڵی بەنزینـی پارسـەوە و بەپێـی مۆڵەتێـک کە لە گـومرکی مـوحەممەڕەوە دەرکـراوە، لە سنووری خوسرەوییەوە هاوردەی ئێران دەکرێت و هەر چـی بەنزینێـک کە لە ڕێـگەی دووئاوانەوە لە جلیکانەی مارکدار بە "بنزین پـارس" بـار دەکرێـت، لە سـەددا نەوەدی

وەبەرهێنراوی مەیدانی نەوتی خانەقینە و بە هیچ جۆرێک پێوەندیی بە بەرهەمی نەوتیی ئێرانەوە نییە.
فەرمانگەی سیاسیی یەکەم
١٣٠٧/٢/٣

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی کاروباری دەرەوە
فەرمانگەی سیاسیی یەکەم
مێژووی نووسین: ١٩ی مانگی ١٢
مێژووی پاکنووس: ١٢ی ڕەشەمێ
مێژووی تۆمارکردن: ١٣٠٦/١٢/٢٧
مێژووی دەرچوون: ١٣٠٦/١٢/٢٧
ڕەشنووسی ڕاپۆرتی ژمارە (٥١)ی کونسوڵگەریی دەوڵەتی مەزن[ی ئێران] لە مەندەلیج سەبارەت بە بیرە نەوتەکانی خانەقین، بۆ ئاگاداریتان دەنێردرێتە خزمەتتان.

[هێمای شێر و خۆر]
کونسوڵگەری ئێران
مەندەلیج - ژمارە (٥١)
ڕێکەوتی ٢٩ی سەرماوەزی ١٣٠٦
ڕاپۆرت
شوێنی بیرە نەوتە ناسراوەکانی خانەقین زۆربەیان پێنج میل لێرەوە دوورن، بەپێی توێژینەوەی [منی] گیانفیدا تا ئێستا هەژدە بیریان هەڵکەندووە کە سێ ئەڵقەیان، ژمارە ١٣ و ژمارە ١٤ و ژمارە ١٥ دەکەوێتە خاکی ئێرانەوە، لەگەڵ ئەوەشدا کە خۆیان ئەوەیان دەرنەدەبڕی کە لە بیرەکانی ئێران زیاتر لەبارن بۆ نەوت، کوڕەکەی عەلی نزیکەی پانزدە ڕۆژە لە بیرەکانی خاکی ئێراندا کاری نەکردووە و دەستیان هەڵگرتووە. ئێستا هەموو ئەو نەوتەی کە دەریدەهێنن، هیی بیری ژمارە شەشە کە دەڵێن ئەویش لە خاکی ئێراندایە، بەڵام خودی ئەوان وای ڕادەگەیەنن کە لە خاکی ئێراقدایە. بە هەر

حاڵ، ئەم زانیارییانە بەندە لێرە بەدەستم هێناون. خودی بەندە، نیازم وایە لە هەفتەی داهاتوودا بچم بۆ گومرکی سۆمار و پاش بینینی بارودۆخی ئەوێ بچم بۆ شوێنە نەوتییەکان و بەباشی وردبینییان بۆ بکەم. بێگومان هەر زانیارییەک بەدەست بهێنم، لە خزمەتتاندا ڕایدەگەیەنم.
گیانفیداتان...

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی
بەڕێوەبەرێتیی گومرک
ڕێکەوتی ١٣٠٦/١٢/١٩ - ژمارە (٣٨٢٧١)
وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە:
بۆ بەدواداچوونی نووسراوی ژمارە (٣٠٧٧٢)، ڕێکەوتی ١٣٠٦/١٠/١٤ کە ڕاپۆرتی کونسوڵگەریی خانەقین لەخۆ دەگرێت سەبارەت بەو نەوت و بەنزینەی کە لە نەفتخانەوە لەلایەن کۆمپانیای نەوتی باشوورەوە هاوردە دەکرێت، ئاگادارتان دەکەینەوە کە بەگوێرەی زانیارییە گەیشتووەکان لە گومرکی کرماشانەوە ئەو بابەتە بەتەواوی ڕاستە کە کۆمپانیای خانەقین لقێکە لە کۆمپانیای نەوتی باشوور و بۆ بارکردنی مادە نەوتییەکانی خۆی ئەو تەنەکانە بەکار دەهێنێت کە نیشانەی (B. P.)ی لەسەرە، بە واتای ئەوەی کە تەنها واتای بەنزینی پارس ناگەیەنێت، بەڵکوو ئاماژەیە بۆ نەوتی بەریتانیاش (British Petroleum). نیشانەکانی کۆمپانیای نەوتی باشوور بەڵگەن لەسەر بابەتەکە. وێڕای ئەمەش جیاوازی لەنێوان بەرگی کاڵاکانی ئابادان و نەفتخانەدا هەیە کە بریتییە لەوەی لە بەشی سەرەوەی جلیکانەکانی ئابادان نیشانەی...[7] دەبینرێت، بەڵام کاڵاکانی نەفتخانە ئەوەی نییە. بەرهەمەکانی نەفتخانە پارە و باجی گومرکی و باجەکانی تر[8] بەپێی ڕێنماییەکان پارەیان وەردەگیرێت، بەڵام بەرهەمەکانی ئابادان بە شێوەی وەرگرتنی باجی ئۆتۆمبێل بار دەکرێت. ئێستا هیچ

---

[7]. لە دەقە فارسییەکەشدا لەم شوێنەدا سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)
[8]. لە دەقە فارسییەکەدا وشەی (باکس) بەکار هاتووە، کە بە هەڵەمان زانی و بە "تاکس" لێکمان دایەوە بە واتای باج یان ئەو بڕە پارە و ڕسووماتەی لەبەرانبەر شتێکدا وەردەگیرێت. (وەرگێڕ)

جۆرە ڕسووماتێک وەرناگیرێت. بە هەر حاڵ، فەرمان دراوە بە گومرکی قەسری شیرین بە تەواوی وردبینی لە هاوردەی نەوت و بەنزینی کۆمپانیای نەوتی باشووردا بکات و وریا بن. لە کۆتاییی زانیارییەکاندا ئەوەش ڕادەگەیەنین کە لە ڕێکەوتی ٢٢ی سەرماوەز تا بەفرانباری ڕابردوو، (٢٨٣٠) جلیکانە نەوت و بەنزین بە شێوەی وەرگرتنی باجی ئۆتۆمبێل و (٣٤٢٥) جلیکانەی نەفتخانە لە خوسرەوییەوە تێپەڕیوە.

[مۆر]: وەزارەتی دارایی

فەرمانگەی سیاسیی یەکەم

١٣٠٦/١٢/٢٢

[هێمای شێر و خۆر]

وەزارەتی کاروباری دەرەوە

فەرمانگەی سیاسیی یەکەم

مێژووی نووسین: ٢٥ی مانگی ١٠

مێژووی پاکنووس: ٢٨ی بەفرانبار

مێژووی دەرچوون: ١٣٠٦/١٠/٢٨

ڕەشنووسی ڕاپۆرتی ژمارە (٢٠٩)ی کونسوڵی خانەقین دەربارەی ئەوەی کۆمپانیای نەوتی خانەقین بارە نەوتی ناوبراو دەکاتە ناو جلیکانەی مارکدار بە "بنزین پارس" و بە ناوی بەنزینی پارسەوە باری دەکەن بۆ ئێران، بۆ زانیاری و بڕیاردانی وەزارەتە شکۆمەندەکەتان دەنێردرێت.

بەدڕەفتاریی کارمەندانی خانەقین لەگەڵ زیارەتکارە ئێرانییەکان

نامەگۆڕینەوەی وەزارەتی دارایی و کاروباری دەرەوە سەبارەت بە بەدڕەفتاریی کارمەندانی خانەقین لەگەڵ زیارەتکارە ئێرانییەکان.

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرێتیی گومرک
ڕێکەوتی: ١٣ی [بورجی] دووانە/١٣٠٢
[دەقی ئەسڵی بە زمانی فەڕەنسی]
[وەرگێڕانی دەقی فەڕەنسی بە زمانی فارسی لە پەراوێزی سەنەدەکەدا]:
بەڕێز جەنابی میرزا عەبدولوەهاب ڕەزەوی؛ نوێنەری بەڕێزی ئەنجوومەنی ڕاوێژکاریی میللی -شکۆی بڵندی زیاد بێ-:
لە وەڵامی نووسراوی بەڕێزتان، ڕێکەوتی ٣١ی [بورجی] گا/١٣٠٢ - ژمارە (٣٧٩)... ڕایدەگەیەنین کە نووسراوی سکاڵائامێزی بەڕێز شێخولئیسلام سەبارەت بە گێچەڵکردنی گومرکی خانەقین بە گەشتیارانی ئێرانی کە بۆ زیارەتی شوێنە پیرۆزەکان دەچن، نێردراوە بۆ وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە، بەو هیوایەی بە هۆی ڕێوشوێنەکانی ئەو وەزارەتەوە ڕێگری لەو ڕووداوانە بکرێت.
وەزارەتی دارایی

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرایەتیی گومرک
ڕێکەوتی: ١٣ی دووانە/١٣٠٢
[دەقی ئەسڵی بە زمانی فەڕەنسی]
[وەرگێڕانی دەقی فەڕەنسی بە زمانی فارسی لە پەراوێزی سەنەدەکەدا]:
وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە:
بەڕێزەوە ڕەشنووسی نووسراوی بەڕێز میرزا عەبدولوەهابی ڕەزەوی؛ نوێنەری خەڵکی هەمەدان و هاوپێچەکەی دەنێرینە خزمەتتان بۆ تێبینیی جەنابتان و هەڵوێستوەرگرتنی پێویست. لەسەر دەسەڵاتدارانی بەڕێزی وەزارەتە شکۆمەندەکەتان پێویستە کە ڕێوشوێنی پێویست لای بەرپرسانی پەیوەندیدار بگرنە بەر و ڕێ لەم

دەستدرێژی و گێچەڵانە بگرن. وەبیری دەهێنمەوە کە گومرکی ئێران بە هیچ جۆرێک دەست لەم کارانە وەرنادات.
وەزارەتی دارایی

نرخی شەکر و چا لە خانەقین

نامەگۆڕینەوە لە بارەی نرخی شەکری کەللە و وردە و چاوە لە خانەقین.
نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە لە هەفتەی چوارەمی خەرمانان و هەفتەی یەکەمی ئەم گەلاوێژە بە شێوەی کۆفرۆش و تاکفرۆش لە بازاڕی خانەقین، بەپێی نامەی کونسوڵگەریی خانەقین [بەم شێوەیەی خوارەوەیە]:

ڕۆژ	جۆری شەکر	نرخی کۆفرۆشی کیلۆ بە ڕیاڵ	نرخی تاکفرۆشی کیلۆ بە ڕیاڵ	تێبینی
هەفتەی چوارەمی خەرمانان و هەفتەی یەکەمی گەلاوێژی ١٣١٥	میسری	٢/٣٨		کێشی مامناوەندی کیلۆیەک شەکری کەللە یەکسانە بە ٣٠٠/١ کیلۆ
	بەلجیکی	٢/٤٨٣		
	ئەبووکڵاو	٢/٣٦٤		
	ڕیستن	٢/٣٩٨		
	ڕووسی	٢/٤١٥	٣/١٣٩	

بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی گومرک؛ جەنابی وەزیری دارایی فەرمووویان لە... نیشانەی... کراوە بە ئەساسیی ساڵی ڕابردوو...، بڕیار بدەن کە ئەم... دروست بکەن. ١٣١٥/٦/٢٨[٩].

---

[٩]. ئەم دوو دێڕە بە هۆی پەڕینی چەند وشەیەکەوە واتاکەی ڕوون نییە. (وەرگێڕ)

کێشی یەک کەللە شەکری ڕووسی... وەرگیراوە، ڕاستە بەو واتایەی کە کێشی شەکرەکە دابەش کراوە بەسەر ژمارەی کەللە شەکرەکاندا [و] هەڵەی تێدا نییە. ڕێکەوتی ٢٨ی گەلاوێژی ١٣١٥. جێگری بەڕێوەبەری گشتیی گومرک

نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە و چا لە هەفتەی یەکەمی سەرماوەز/١٣٢٥، بە شێوەی کۆفرۆش و تاکفرۆش لە بازاڕی خانەقین بەپێی نامەی کونسوڵگەریی خانەقین [بەم شێوەیەی خوارەوەیە]:

ڕۆژ	جۆری شەکر	نرخی کۆفرۆشیی هەر کیلۆیەک	نرخی تاکفرۆشیی هەر کیلۆیەک	تێبینی
حەوت ڕۆژی یەکەمی سەرماوەز ١٣٢٥		دینار/ڕیاڵ	دینار/ڕیاڵ	
	بەلجیکی	٢ /٢٩٧١		
	ئەبووکلاو	٢/٤٧٠٦		
	ڕووسی	٢/٢٨٣		

ڕۆژ	جۆری چا	نرخی کۆفرۆشیی هەر ٥٠٠ گرام	نرخی تاکفرۆشیی هەر ٥٠٠ گرام	تێبینی
حەوت ڕۆژی یەکەمی سەرماوەز ١٣٢٥		دینار/ڕیاڵ	دینار/ڕیاڵ	
	چای سەیلان	٨/٢٢٦	-	
	چای ڕەش	٧/٠٦٥	-	
	چای چینی	٥/٣٣٨	-	

لەگەڵ ڕەچەتەکە هاوتایە لە مێژووی ۱۳۲۵/۱۰/۱۰.
نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە لە هەفتەی یەکەمی گەلاڕێزانی ۱۳۱٥، بە شێوەی کۆفرۆش و تاکفرۆش لە بازاڕی خانەقین، بەپێی نامەی کونسوڵگەریی خانەقین [بەم شێوەیەی خوارەوەیە]:

ڕۆژ	جۆری شەکر	نرخی کۆفرۆشیی هەر کیلۆیەک	نرخی تاکفرۆشیی هەر کەللەیەک	تێبینی
حەوت ڕۆژی یەکەمی گەلاڕێزان		دینار/ڕیاڵ	دینار/ڕیاڵ	کێشی نزیکەیی هەر کەللە شەکرێک یەکسانە بە ۲۸۷/۱ کیلۆ
	بەلجیکی	۲/۳۳		
	ئەبووکلاو	۲/٤٠		
	ڕووسی	۲/۳٤	۳/۲۲	

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی - بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی گومرک
بابەت: نرخی فرۆشتنی شەکر
ڕێکەوتی: ۱۳۱۷/۷/۲۸ – ژمارە (٦١٤٧۳)
نووسینگەی وەزارەتی دارایی:
ڕەچەتەی نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە بە شێوەی تاکرۆشی و کۆفرۆشی لە بازاڕی خانەقین بەپێچراوەیی دەنێرینە خزمەتتان، بەهیوای ئەوەی بیگەیەنن [بە لایەنی پێوەندیدار].
جێگری بەڕێوەبەری گشتیی گومرک: دکتۆر ئەمینی
[نووسراوی پەراوێز]:

- مۆر: هاتوو بۆ کابینەی وەزارەتی دارایی - ڕێکەوتی ۱۳۱٥/۸/۳٠ – ژمارە (۳٤٤۸۲).

- فەرمووویان ئەرشیف بکرێت - ١٣١٥/١١/٢٦.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی - بەڕێوەبەرێتیی گشتیی گومرک
بابەت: نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە
ڕێکەوتی: ١٣١٧/٧/٢٦ - ژمارە (٥١٨٩٣)
نووسینگەی وەزارەتی دارایی:
بەگوێرەی نووسراوەکانی ژمارە ١٢٣٧/١٤ و ١٢٨٢/١٤ی کونسوڵگەریی ئێران لە خانەقین کە کە وێنەیان بەپێچراوەیی دەنێرینە خزمەتتان، نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە لە بازاڕی خانەقین لە مانگی گەلاوێژدا نەگۆڕاوە بە جۆرێک کە لە ڕەچەتەی پێشوودا ڕامانگەیاندبوو. هیوادارم بیگەیەننە [لایەنی پێوەندیدار].
جێگری بەڕێوەبەری گشتیی گومرک: دکتۆر ئەمینی

[نووسراوی پەراوێز]:
- مۆر: هاتوو بۆ کابینەی وەزارەتی دارایی - ڕێکەوتی ١٣١٥/٧/٢٨ - ژمارە (٣٠٣٦٨).
- وردبینی کرا، ١٣١٥/٨/٢.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی - بەڕێوەبەرێتیی گشتیی گومرک
بابەت: ڕەشنووسی نامەی ژمارە (١٢٣٧/١٤)
ڕێکەوتی: ١٣١٥/٦/١٦
بەڕێز سەرۆکی گومرکی هەرێمەکانی ڕۆژئاوا:
نرخی شەکری کەللە لە هەفتەی دووەمی ئەم مانگی گەلاوێژە بە شێوەی کۆفرۆش و تاکفرۆش لە بازاڕی خانەقین وەک هەفتەی پێشووە کە لە نامەی ژمارە (١٦٥)، ڕێکەوتی ١٣١٥/٦/٥ گەیشتووەتە خزمەتتان و لەبەر ئەوەی جۆرە جیاوازەکانی شەکری

کەللە لە خانەقین جگە لە جۆری ئەبووکڵاو سەرف نابێت، بۆیە هەفتەیەکە هیچ جۆرە شەکرێک جگە لە جۆری ناوبراو لە خانەقین دەست ناکەوێت، بۆ زانیاریتان.
شوێنی ئیمزا
ئەم ڕەشنووسە هاوتای نوسخەی ئەسڵییە.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی
بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی گومرک – فەرمانگەی ژمێریاری
ڕێکەوتی: ۱۳۱۵/۱۰/۱۰ – ژمارە (۷۱۹۸۷)
بابەت: نرخی فرۆشتنی شەکر
نووسینگەی وەزارەتی دارایی:
ڕەچەتەی نرخی فرۆشتنی شەکر بە شێوەی تاکفرۆشی و کۆفرۆشی لە بازاڕی خانەقین بەپێچراوەیی دەنێرینە خزمەتتان، بەو هیوایەی بیگەیەننە [لایەنی پێوەندیدار].
جێگری بەڕێوەبەری گشتیی گومرک: دکتۆر ئەمینی

[نووسراوی پەراوێز]:

- مۆر: هاتوو بۆ کابینەی وەزارەتی دارایی - ڕێکەوتی ۱۳۱۵/۱۰/۱۲ - ژمارە (۳۹۳۵۸).

نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە و چا لە هەفتەی یەکەمی بەفرانباری ١٣١٥ بە شێوەی کۆفرۆشی و تاکفرۆشی لە بازاڕی خانەقین، بەپێی نامەی کونسوڵگەریی خانەقین [بەم شێوەیەی خوارەوەیە]:

جۆر	نرخی کۆفرۆشی بۆ هەر کیلۆیەک	نرخی تاکفرۆشی بۆ هەر کیلۆیەک	نرخی تاکفرۆشیی چا هەر ٢٢٤/١ کیلۆیەک	تێبینی
		دینار/ڕیاڵ	دینار/ڕیاڵ	
کەللە شەکری میسری	٢/٤٥			تێبینی: کێشی نزیکەیی هەر کەللە شەکرێک یەکسانە بە ٢٥٠/١ کیلۆ
کەللە شەکری ئەستین	٢/٣٥			
کەللە شەکری ئەبووکلاو	٢/٥٠			
چای ڕەش			١٨/٥٥	
چای سەیلان			٢٠/٩٥	
هەموو جۆرێک		٣/٢٥		

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی
بەڕێوەبەرێتیی گشتیی گومرک - فەرمانگەی پاوانکردنی شەکر
ڕێکەوتی: ١٣١٧/١٠/٧ - ژمارە (٨٩٦٩٩/٣٥)
بەڕێوەبەرایەتیی نووسینگەی وەزارەتی دارایی:
بەگوێرەی ڕاپۆرتی ژمارە (٢٠١٢٥)، ڕێکەوتی ١٣١٧/٩/٢٦، بەڕێوەبەرێتیی گومرکی کرماشان نرخی کڕین و فرۆشتنی شەکر و چا لە بازاڕی خانەقین و سنووری ئێراق دراوسێی پشتکۆهـ لە هەفتەی دووەمی ڕەزبەردا گۆڕانی بەسەردا نەهاتووە و وەک

هەفتەی پێشوو وایە کە لە چوارچێوەی نامەی ژمارە (٨٥٤٦٤)، ڕێکەوتی ١٣١٧/٩/٢٤ [پێتان] ڕاگەیەنراوە.

سەرۆکی گشتیی گومرک: دکتۆر ئەمینی

[نووسراوی پەراوێز]:

- مۆر: هاتوو بۆ نووسینگەی چاودێریی گەیشتنی داهات – ڕێکەوتی ١٣١٧/١٠/١١ – ژمارە (٦٧٨٤).
- مۆر: هاتوو بۆ نووسینگەی وەزارەتی دارایی - ڕێکەوتی ١٣١٧/١٠/١٠ - ژمارە (٤٥٣١٨).

نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە لە بازاڕی خانەقین، لە ڕێکەوتی ١٣١٧/٧/٢٧ و نرخی شەکری کەللە لە سنووری ئێراق لە ڕێکەوتی ٢ی گەڵاڕێزان/١٣١٧:

جۆر: نرخی کۆفرۆشیی شەکری کەللە لە بازاڕی خانەقین بۆ هەر کیلۆیەک:

کەللە شەکری ئەبوونەجمە: ٢/٦٨٣

کەللە شەکری سەیار [بە] نیشانەی شێر: ٢/٦٤٣

[جۆر]: نرخی تاکفرۆشی شەکری کەللە لە بازاڕی خانەقین بۆ هەر کیلۆیەک:

[کەللە شەکری ئەبوونەجمە]: ٢/٧٠٠ دینار - ڕیاڵ

[کەللە شەکری سەیار نیشانەی شێر]: ٢/٧٠٠ دینار – ڕیاڵ

[جۆر]: نرخی فرۆشتنی کەللە شەکر لە ناوەندی ئێراق، سنووری پشتکۆهـ بۆ هەر کیلۆیەک:

[کەللە شەکری ئەبوونەجمە]: ٢/٤٦٨ دینار - ڕیاڵ

[کەللە شەکری سەیار نیشانەی شێر]: ٢/٤٦٨ دینار – ڕیاڵ

وێنەی نووسراو هاوتای نوسخەی ئەسڵییە.

[مۆر]: نووسینگەی بەڕێوەبەرێتیی گشتیی گومرک

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی
بەڕێوەبەرێتیی گشتیی گومرک – فەرمانگەی پاوانکردنی شەکر
ڕێکەوتی: ١٣١٧/٨/١- ژمارە (٦٨٨٥٩)
بەڕێوەبەرێتیی نووسینگەی وەزارەتی دارایی:
بەپێی ڕاپۆرتی بەڕێوەبەرێتیی گومرگی کرماشان و ئەو بەڵگەنامانەی ناردوویانە:
١. نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە لە بازاڕەکانی خانەقین لە ڕێکەوتی ١٣١٧/٧/١٣، بەم شێوەیەی خوارەوە بووە:
کەللە شەکری ئەبوونەجمە: کۆفرۆشی: ٢/٦٨٣ ڕیاڵ
[کەللە شەکری ئەبوونەجمە]: تاکفرۆشی [بە کیلۆ]: ٢/٧٦٩ [ڕیاڵ]
بەڵام نرخی چا لە بازاڕی ناوبراو لەچاو هەفتەی پێشوودا نەگۆڕاوە و وەک ئەو کاتە وایە کە لە ژمارە (٦٠٥٠٩)، ڕێکەوتی ١٣١٧/٧/٦ و (٦٤٥٣٤)، ڕێکەوتی ١٣١٧/٧/١٩ پێتان ڕاگەیەنراوە.
٢. نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە لە سنووری ئێراق نزیک پشتکۆهـ لە مێژووی ناوبراودا یەکسانە لەگەڵ نرخی هەفتەی پێشوودا کە لە دووتوێی نامەی ژمارە (٦٤٥٣٤)، ڕێکەوتی ١٣١٧/٧/١٩ پێتان ڕاگەیەنراوە، سێ کیلۆ بە (٧/٤٠٦) ڕیاڵ بووە، نرخی چا لەوێ هێشتا سێ کیلۆی بە (٥٤/٣٢٤) ڕیاڵە و وەک هەفتەکانی ڕابردوو بابەتی نامەگەلی ژمارە (٥٣٩٨٤)، ڕێکەوتی ١٣١٧/٦/٩ و (٦٠٥٠٩)، ڕێکەوتی ١٣١٧/٧/٦ و (٦٤٥٣٤)، ڕێکەوتی ١٣١٧/٧/١٩ بووە.
سەرۆکی گشتیی گومرک: دکتۆر ئەمینی

[نووسراوەکانی پەراوێز]:
- مۆر: هاتوو بۆ نووسینگەی چاودێریی گەیشتنی داهات – ڕێکەوتی ١٣١٧/٨/٥ - ژمارە (٥٢٣٩).
- مۆر: هاتوو بۆ نووسینگەی وەزارەتی دارایی - ڕێکەوتی ١٣١٧/٨/٣ - ژمارە (٣٤٩٢٨).

- بەڕێوەبەرێتیی چاودێریی گەیشتنی داهات - ١٣١٧/٨/٣.
- سەبارەت بە ڕاپۆرتەکانی پێشوو، هیچ هەنگاوێکیان بە پێویست نەزانیوە.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی
بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی گومرک - فەرمانگەی ژمێریاریی پاوانکردنی شەکر
ڕێکەوتی: ١٣١٧/٧/١٩ – ژمارە (٦٤٥٣٤)
بەڕێوەبەرایەتیی نووسینگەی وەزارەتی دارایی:
بەگوێرەی ڕاپۆرتی بەڕێوەبەرایەتیی گومرکی کرماشان و ئەو بەڵگەنامانەی کە نێردراون، یەکەم: نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە و چا لە بازاڕی خانەقین لە ٢٣ی گەلاوێژەوە تا ١٣١٧/٧/٣ نەگۆڕاوە و وەک ئەوەیە کە لە [نامەی ژمارە] (٦٠٥٠٠٩) (١٣١٧/٧/٦) [پێتان] ڕاگەیەنرا.
دووەم: نرخی فرۆشتنی کەللە شەکر لە سنووری ئێراق نزیک پشتکۆهـ لە ڕێکەوتی ١٣١٧/٧/٣، سێ کیلۆی بە (٩٢) فلس بووە کە بە ڕیاڵ دەکاتە (٧/٤٠٦) ڕیاڵ و لەچاو نرخی هەفتەی پێشوودا هەر سێ کیلۆی (٠/٣٢٢) ڕیاڵ دابەزیوە، بەڵام لە نرخی چای ناوچەی ناوبراودا گۆڕان ڕووی نەداوە و وەک هەفتەکانی پێشوو لە بابەتی نامەی ژمارە (٥٣٩٨٤) (١٣١٧/٦/٩) و ژمارە (٦٠٥٠٩) (١٣١٧/٧/٦) وایە، هیوام وایە بابەتەکە عەرز بکرێت. ظ.
سەرۆکی گشتیی گومرک: دکتۆر ئەمینی

[نووسراوی پەراوێز]:
- مۆر: هاتوو بۆ نووسینگەی چاودێریی گەیشتنی داهات - ڕێکەوتی ١٣١٧/٧/٢٠ - ژمارە (٤٨٣٧).
- مۆر: هاتوو بۆ نووسینگەی وەزارەتی دارایی - ڕێکەوتی ١٣١٧/٧/٢٠ - ژمارە (٣٢٧٣٠).
- بەڕێوەبەرێتیی چاودێری - ١٣١٧/٧/٢٠.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی
بەڕێوەبەرێتیی گشتیی گومرک - فەرمانگەی پاوانکردنی شەکر و چا
ڕێکەوتی: ١٣١٧/٧/٣٠ – ژمارە (٥٧٥١٤)
بەڕێوەبەرێتیی نووسینگەی وەزارەتی دارایی:
ڕەچەتەی نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە و چا لە بازاڕی خانەقین لە ڕێکەوتی ١٤ی ئەم مانگی گەلاوێژە بە بەراورد لەگەڵ نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە و چا لە سنووری ئێران لە هاوپێچدا دەنێرین و وەبیری دێنینەوە کە بەپێی ئەو نووسراوانەی کە لە ستوونی تێبینییەکانی ڕەچەتەکەدا نووسراون، نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە و چا لەچاو نرخی فرۆشتنی ١٨ی پووشپەڕی ڕابردوودا دابەزیوە، هیوادارم [بە کەسانی پێوەندیداری] بگەیەنن.
سەرۆکی گشتیی گومرک: دکتۆر ئەمینی

[نووسراوی پەراوێز]:

- مۆر: هاتوو بۆ نووسینگەی چاودێریی گەیشتنی داهات - ڕێکەوتی ١٣١٧/٧/٣ – ژمارە (٤٤٣١).
- مۆر: هاتوو بۆ نووسینگەی وەزارەتی دارایی - ڕێکەوتی ١٣١٧/٧/٢ - ژمارە (٢٩٤٨٦).
- وردبینی کرا – ئەرشیف.
- بەڕێز نەجم ئابادی - ١٣١٧/٧/٢٠

نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە و چا لە بازاڕی خانەقین بە شێوەی تاکفرۆشی و کۆفرۆشی لە ڕێکەوتی ١٤ی گەلاوێژی ١٣١٧، بە بەراورد لەگەڵ نرخی شەکر و چا لە سنووری ئێران [بەم شێوەیەی خوارەوەیە]:

جۆر	نرخی کۆفرۆشی شەکری کەللە لە بازاڕی خانەقین بۆ هەر کیلۆیەک	نرخی کۆفرۆشی کەللە شەکر لە سنووری ئێران بۆ هەر کیلۆیەک	نرخی تاکفرۆشی شەکری کەللە لە بازاڕی خانەقین بۆ هەر کەللەیەک	نرخی تاکفرۆشی شەکری کەللە لە سنووری ئێران بۆ هەر کەللەیەک	نرخی تاکفرۆشی چا لە بازاڕی خانەقین بۆ هەر ١/٢٤[کیلۆیەک]	نرخی تاکفرۆشی چا لە سنووری ئێران بۆ هەر ١/٢٤ کیلۆیەک
	دینار/ڕیاڵ	دینار/ڕیاڵ	دینار/ڕیاڵ	دینار/ڕیاڵ	دینار/ڕیاڵ	دینار/ڕیاڵ
کەللە شەکری ئەبوونەجمە	٢/٦٢٠	٣/٠٣				
نرخی تاکفرۆشی			٣/٢٣	٣/٨١		
چای ئەبوونەجمە					/٩١٧ ١٨	٣٨/٨٠
چای سەیلانی					/١٣٧ ٢٢	

تێبینی:

یەکەم: هەر دینارێکی ئێراقی بە ٨٠ ڕیاڵە و ٥٠ دینار حساب کراوە.

دووەم: کێشی هەر کەللە شەکرێک یەکسانە بە ١/٢٥٠ کیلۆ.

سێهەم: بەگشتی ئەو چایانەی کە لە بازاڕی خانەقین دەفرۆشرێن لە جۆری خراپن، بە پێچەوانەی ئەو چایانەی کە لەنزیک گومرک لە سنووری ئێران دەفرۆشرێن کە لە جۆری باشن.
چوارەم: نرخی فرۆشتنی کەللە شەکر لەچاو نرخەکەی لە ١٨ی پووشپەڕ هەر کیلۆی ٠/٠٦٣ دابەزیوە.
پێنجەم: نرخی فرۆشتنی چای سەیلانی لەچاو نرخەکەیدا لە ١٨ی پووشپەڕ هەر ١/٢٢٤ کیلۆ؛ ٠/٤٠٣ ڕیاڵ دابەزیوە و چای ئەبوونەجمە هەر کیلۆ و ٢٣٤ گرام؛ ١/٢٠٨ ڕیاڵ دابەزیوە.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی
بەڕێوەبەرێتیی گشتیی گومرک
ڕێکەوتی: ١٣١٧/٦/٩ – ژمارە (٥٣٩٨٧)
بەڕێوەبەرێتیی نووسینگەی وەزارەتی دارایی:
بەپێی ڕاگەیەنراوی هاتوو لە گومرکی کرماشانەوە لە ڕێکەوتی ٢ی ئەم مانگی گەلاوێژەدا لە سنووری ئێراق نزیک پشتکۆهـ نرخی فرۆشتنی هەموو سێ کیلۆ شەکرێکی کەللە، ٧/٧٢٨ ڕیاڵ بووەە و سێ کیلۆ چا بە ٥٤/٣٢٤ ڕیاڵ بووە.
ظ. جێگری بەڕێوەبەری گشتیی گومرک: دکتۆر ئەمینی

[نووسراوی پەراوێز]:
- مۆر: هاتوو بۆ نووسینگەی چاودێریی گەیشتنی داهات - ڕێکەوتی ١٣١٧/٦/٢٢ – ژمارە (٤٢٧٦).
- مۆر: هاتوو بۆ نووسینگەی وەزارەتی دارایی - ڕێکەوتی ١٣١٧/٦/٢٠ – ژمارە (٢٧٢٩٦).
- بەپێچراوەیی نرخی فرۆشتنی کەللە شەکری تەحقیقی[تان پێ] ڕاگەیەنرا. ئەرشیف بکرێت - ١٣١٧/٦/٢٢.

- بەڕێز نەجم ئابادی، نرخی کەللە شەکری تەحقیقی چەندە[؟] – ١٣١٧/٦/٢٠.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی
بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی گومرک - فەرمانگەی پاوانکردنی شەکر و چا
ڕێکەوتی: ١٣١٧/٥/٣ - ژمارە (٤١٣٥٤)
بەڕێوەبەرێتیی نووسینگەی وەزارەتی دارایی:
ڕەچەتەی نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە و چا لە بازاڕی خانەقین و سنووری ئێراق لە پشتکۆهـ لە ڕێکەوتی ١٨ی ئەم مانگی پووشپەڕە بە بەراورد لەگەڵ نرخی فرۆشتنی شەکر و چا لە سنووری ئێران لە هاوپێچدا دەنێرین، هیوادارم عەرزی بکەن.
جێگری بەڕێوەبەری گشتیی گومرک: دکتۆر ئەمینی

[نووسراوی پەراوێز]:

- مۆر: هاتوو بۆ نووسینگەی چاودێریی گەیشتنی داهات – ١٣١٧/٥/٨ - ژمارە (٣٢٣٣).
- مۆر: هاتوو بۆ نووسینگەی وەزارەتی دارایی - ڕێکەوتی ١٣١٧/٥/٥ - ژمارە (٢٠٤١٢).
- بەڕێز نەجم ئابادی – ١٣١٧/٥/٥

نرخی فرۆشتنی شەکری کەللە و چا لە بازاڕی خانەقین بە شێوەی تاکفرۆشی و کۆفرۆشی لە ڕێکەوتی ١٨ی پووشپەڕی ١٣١٧، بە بەراورد لەگەڵ نرخی فرۆشتنی شەکر و چا لە سنووری ئێران [بەم شێوەیەی خوارەوەیە]:

جۆر	نرخی کۆفرۆشیی کەللە شەکر لە خانەقین بۆ هەر کیلۆیەک	نرخی کۆفرۆشیی کەللە شەکر لە سنووری ئێران بۆ هەر کیلۆیەک	نرخی تاکفرۆشیی کەللە شەکر لە خانەقین بۆ هەر کەللەیەک	نرخی تاکفرۆشیی کەللە شەکر لە ئێران بۆ هەر کەللەیەک	نرخی تاکفرۆشیی چا لە خانەقین بۆ ١/٢٤ [کیلۆ]	نرخی تاکفرۆشیی چا لە ئێران بۆ ١/٢٤ کیلۆ
نرخ	دینار/ڕیاڵ	دینار/ڕیاڵ	دینار/ڕیاڵ	دینار/ڕیاڵ	دینار/ڕیاڵ	دینار/ڕیاڵ
کەڵلە شەکری میسری نرخی تاکفرۆشی	٢/٦٨٣	٣/٠٣				
کەڵلە شەکری میسری			٣/٣٨١	٣/٨١		
چای سەیلانی					٢٢/٥٤	٣٨/٨٠
چای ئەبوونەجمە					٢٠/١٢٥	
چای چیناوی وەسەت					١٦/١٠	

تێبینی:

یەکەم: هەر دینارێکی ئێراقی بە ٨٠ ڕیاڵە و ٥٠ دینار حساب کراوە.

دووەم: کێشی هەر کەللە شەکرێک یەکسانە بە ١/٢٥٠ کیلۆ.
سێهەم: بەگشتی ئەو چایانەی کە لە بازاڕی خانەقین دەفرۆشرێن؛ لە جۆری خراپن، بە پێچەوانەی ئەو چایانەی کە لەنزیک گومرک لە سنووری ئێران دەفرۆشرێن کە لە جۆری باشن.
چوارەم: نرخی فرۆشتنی یەک کیلۆ کەللە شەکر لە سنووری ئێراق، ٢/٦٨٣ ڕیاڵە.
پێنجەم: نرخی فرۆشتنی چا لە سنووری ئێراق، هەر کیلۆی بە ٢٢ ڕیاڵ و ٨٠ دینارە.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی
بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی گومرک - فەرمانگەی پاوانکردنی شەکر و چا
ڕێکەوتی: ١٣١٧/٣/٢١ - ژمارە (٢٨٧٤٤)
بەڕێوەبەرێتیی نووسینگەی وەزارەتی دارایی:
ڕەچەتەی نرخی کۆفرۆشی و تاکفرۆشیی شەکری کەللە و چا لە بازاڕی خانەقین و سنووری ئێراق لە ڕێکەوتی ٢٥ی گوڵانی ڕابردوو بە بەراورد لەگەڵ نرخی فرۆشتنی شەکر و چا لە سنووری ئێران بەپێچراوەیی دەنێرین، هیوادارم عەرزی بکەن.
جێگری بەڕێوەبەری گشتیی گومرک: دکتۆر ئەمینی

[نووسراوی پەراوێز]:

- مۆر: هاتوو بۆ نووسینگەی چاودێریی گەیشتنی داهات – ١٣١٧/٣/٢٢ - ژمارە (١٣١٩٤).
- وردبینی کرا.

نرخی فرۆشتنی شەکری کەڵلە و چا لە بازاڕی خانەقین بە شێوەی تاکفرۆشێ و کۆفرۆشی لە ڕێکەوتی ١٩ی جۆزەردانی ١٣١٧، بە بەراورد لەگەڵ نرخی فرۆشتنی شەکر و چا لە سنووری ئێران [بەم شێوەیەی خوارەوەیە]:

جۆر	نرخ	کەڵلە شەکری ئەبوونەجمە	نرخی تاکفرۆشی	چای سەیلانی	چای-نەجمە	چای چیناوی وەسەت
نرخی کۆفرۆشیی کەڵلە شەکر لە بازاڕی خانەقین بۆ هەر کیلۆیەک	دینار/ڕیاڵ	٢/٦٢١				
نرخی کۆفرۆشیی کەڵلە شەکر لە بازاڕی ئێران بۆ هەر کیلۆیەک	دینار/ڕیاڵ	٣/٠٣				
نرخی تاکفرۆشیی کەڵلە شەکر لە بازاڕی خانەقین بۆ هەر کەڵلەیەک	دینار/ڕیاڵ		٣/٢٢			
نرخی تاکفرۆشیی کەڵلە شەکر لە ئێران بۆ هەر کەڵلەیەک	دینار/ڕیاڵ		٣/٨١			
نرخی تاکفرۆشیی چا لە بازاڕی خانەقین بۆ ١/٢٢٤ [کیلۆ]	دینار/ڕیاڵ			٢٢/٥٤	٢٠/١٢٥	١٦/١٠
نرخی تاکفرۆشیی چا لە سنووری ئێران بۆ ١/٢٢٤ کیلۆ	دینار/ڕیاڵ			٣٨/٨٠		

تێبینی:
یەکەم: هەر دینارێکی ئێراقی بە ٨٠ ڕیاڵە و ٥٠ دینار حساب کراوە.
دووەم: کێشی هەر کەللە شەکرێک، یەکسانە بە ١/٢٥٠ کیلۆ.
سێهەم: بەگشتی ئەو چایانەی کە لە بازاڕی خانەقین دەفرۆشرێن؛ لە جۆری خراپن، بە پێچەوانەی ئەو چایانەی کە لەنزیک گومرک لە سنووری ئێران دەفرۆشرێن کە لە جۆری باشن.
چوارەم: نرخی فرۆشتنی یەک کیلۆ کەللە شەکر لە سنووری ئێراق، ٢/٦٨٣ ڕیاڵە.
پێنجەم: نرخی فرۆشتنی چا لە سنووری ئێراق، هەر کیلۆی بە ٢٢ ڕیاڵ و ٨٠ دینارە.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی
بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی گومرک - فەرمانگەی پاوانکردنی شەکر و چا
ڕێکەوتی: ١٣١٧/٤/٢٢ - ژمارە (٣٦٧١٤)
بەڕێوەبەرێتیی نووسینگەی وەزارەتی دارایی:
ڕەچەتەی نرخی کۆفرۆشی و تاکفرۆشیی شەکری کەللە و چا لە بازاڕی خانەقین و سنووری پشتکۆهـ ڕێکەوتی ١٩ی جۆزەردانی ١٣١٧، بە بەراورد لەگەڵ نرخی فرۆشتنی شەکر و چا لە سنووری ئێران بەپێچراوەیی دەنێرین، هیوادارم عەرزی بکەن.
جێگری بەڕێوەبەری گشتیی گومرک: دکتۆر ئەمینی

[نووسراوی پەراوێز]:
- مۆر: هاتوو بۆ نووسینگەی چاودێریی گەیشتنی داهات – ١٣١٧/٤/٢٧ - ژمارە (٢٨٨٥).
- مۆر: هاتوو بۆ نووسینگەی وەزارەتی دارایی - ڕێکەوتی ١٣١٧/٤/٢٥ – ژمارە (١٨٦٠٦).

نرخی فرۆشتنی شەکری کەڵلە و چا لە بازاڕی خانەقین بە شێوەی تاکفرۆشی و کۆفرۆشی، لە ڕێکەوتی ٢٥ی گوڵانی ١٣١٧ [بەم شێوەیەی خوارەوەیە]:

جۆر	نرخ	کەڵە شەکری ئەبوونەجمە	نرخی تاکفرۆشی	چای وەردە	چای نەجمە	چای چیناوی وەسەت
نرخی کۆفرۆشیی کەڵلە شەکر لە خانەقین بۆ هەر کلۆیەک	دینار/ڕیاڵ	٢/٦٢٩				
نرخی کۆفرۆشیی کەڵلە شەکر لە سنووری ئێران بۆ هەر کیلۆیەک	دینار/ڕیاڵ	٣/٠٣				
نرخی تاکفرۆشیی کەڵلە شەکر لە خانەقین بۆ هەر کەڵلەیەک	دینار/ڕیاڵ		٣/٣٠			
نرخی تاکفرۆشیی کەڵلە شەکر لە ئێران بۆ هەر کەڵلەیەک	دینار/ڕیاڵ		٣/٨١			
نرخی تاکفرۆشیی چا لە بازاڕی خانەقین بۆ ١/٢٢٤ [کیلۆ]	دینار/ڕیاڵ			٢٤/١٥	٢٠/١٢٥	١٦/١٠
نرخی تاکفرۆشیی چا لە ئێران بۆ ١/٢٢٤ کیلۆ	دینار/ڕیاڵ			٣٨/٨٠		

تێبینی:

یەکەم: هەر دینارێکی ئێراقی بە ٨٠ ڕیاڵە و ٥٠ دینار حساب کراوە.

دووەم: کێشی هەر کەللە شەکرێک یەکسانە بە ١/٢٥٠ کیلۆ.

سێهەم: بەگشتی ئەو چایانەی کە لە بازاڕی خانەقین دەفرۆشرێن؛ لە جۆری خراپن، بە پێچەوانەی ئەو چایانەی کە لەنزیک گومرک لە سنووری ئێران دەفرۆشرێن کە لە جۆری باشن.

چوارەم: نرخی فرۆشتنی یەک کیلۆ کەللە شەکر لە سنووری ئێراق، ٢/٦٨٣ ڕیاڵە.

پێنجەم: نرخی فرۆشتنی چا لە سنووری ئێراق، ١٧/٧٨ ڕیاڵە.

شەشەم: نرخی هەر ڕووپیەیەکی بۆمبای، بە ٥/٩٢٧٤ ڕیاڵ هەژمار کراوە.

هێڵی تەلەگرافی تاران ـ خانەقین

مۆڵەتدان لەلایەن دەوڵەتی ئێرانەوە بە کۆمپانیای ئەندوارۆپیش، کە لەگەڵ دەوڵەتی بەریتانیا لەنێوان خۆیاندا ڕێککەوتنێک بکەن بۆ بەکارهێنانی هێڵی تەلەگراف لە تارانەوە تا سنووری عوسمانی، واتە تا خانەقین بگرێتە ئەستۆ.

دەوڵەتی ئەعلاحەزرەتی شاهەنشاهـ مۆڵەت دەدات بە ئەندوارۆپیش کۆمپانی کە لەگەڵ دەوڵەتی شکۆمەندی بەریتانیادا ڕێککەوتنێک لەنێوان کۆمپانیای ناوبراو و دەوڵەتی بەریتانیا ئەنجام بدرێت، کە مۆڵەتی بەکاربردنی هێڵی سیمی تەلەگراف لە تارانەوە بۆ سنووری عوسمانی واتە خانەقین -کە لە مۆڵەتنامەی گرێدراو لە ٢٣ی مانگی نۆڤەمبەری ساڵی ١٨٦٥ لەنێوان دوو دەوڵەتی ئێران و بەریتانیاندا دانی پێدا نراوە-، کۆمپانیای ناوبراو لەسەر بەرپرسیارێتیی خۆی داوا لە دەوڵەتی بەریتانیا بکات و وەریگرێت.
لە حاڵەتێکدا کە مۆڵەتی بەکارهێنانی ئەم هێڵە لەلایەن دەوڵەتی بەریتانیاوە درا بە ئەندوارۆپیش تەلەگراف کۆمپانی، مەرجی بەکارهێنانی ئەم هێڵە لەنێوان دەوڵەتی ئێران و کۆمپانیای ناوبراودا بەپێی مەرجی پێویست لە پەیماننامەیەکی تردا ڕێک دەخرێت لە تاران سەرەتای مانگی جوونی ساڵی ١٩٠٦.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی – بەڕێوەبەرێتیی گشتیی گومرک
ڕێکەوتی: ١٣١٨/٦/٢٢ – ژمارە (٧١٨١٧/٢٨٨٦)
وەزارەتی دارایی
بەدواداچوونی نامەی [ژمارە] ٦٠٣٧١/٢٥٧٩، ڕۆژی ٣ی گەلاوێژ/١٣١٨
تەنها بۆ ئاگاداریتان، ڕاپۆرتی تەلەگرافی ڕۆژی شانزەهەمی گەلاوێژی ١٣١٨ی گومرکی خوڕەمشەهرتان لە خوارەوە عەرز دەکەم:
بەڕێوەبەرێتیی فەرمانداریی خوڕەمشەهر بەپێی نامەی کونسوڵگەریی ئێراق، هەواڵی دەستبەسەرداگرتنی کەرەنتینەی لە سنووری ئێراق داوە، لەبەر ئەمە فەرمان دراوە بە سەرجەم فەرمانبەران ڕێگری لە هاتنی ئێراقییەکان نەکەن.
لەلایەن سەرۆکی گشتیی گومرکەوە: محەمەدئابادی
١٣١٨/٦/٢٢

[نووسراوەکانی پەراوێز]:

- فەرمانگەی ئەرشیفی گشتی - ١٣١٨/٦/٢٤
- پێشینە هاوپێچ کرا - ١٣١٨/٦/٢٤.
- هاتوو بۆ نووسینگەی وەزارەتی دارایی بە ژمارە (٢٦٦١٠) - ڕێکەوتی ١٣١٨/٦/٢٤.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی - بەڕێوەبەرێتیی گشتیی گومرک - فەرمانگەی چاودێریی گشتی
ڕێکەوتی: ١٣١٨/٦/٣ – ژمارە (٢٥٧٩/٦٠٣٧١)
وەزارەتی دارایی
دوابەدوای نامەی ژمارە (٦٣٦٢٠/٢٥٢٤)، ڕێکەوتی ٢٩ی خەرمانانی ١٣١٨.
تەنها بۆ زانیاریتان، دەقی ڕاپۆرتی ڕۆژی شانزەهەنی خەرمانانی ڕابردووی گومرکی خوسرەوی لە خوارەوە دەخەینە بەر دەستتان: "بەپێی زانیاریی گەیشتوو، هەروەها بەپێی لێدوانی زارەکیی بەڕێز ئەڕفەع؛ کونسوڵی دەوڵەتی شاهەنشاهیی ئێران لە خانەقین، ماوەی سێ ڕۆژە کە دەوڵەتی ئێراق لە خانەقین کەرەنتینەی داناوە و ئەو گەشتیارانەی لە ئێران دەردەچن، ماوەی پێنج ڕۆژ لە کەرەنتینە ڕادەگیرێن."
لەلایەن سەرۆکی گشتیی گومرکەوە: محەمەد ئابادی
١٣١٨/٦/١

[نووسراوی پەراوێز]:
هاتوو بۆ نووسینگەی وەزارەتی دارایی بە ژمارە (٢٣٢٩٨) - ڕێکەوتی ١٣١٨/٦/٣.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی – بەڕێوەبەرێتیی گشتیی گومرک
ڕێکەوتی: ١٣١٨/٥/٢٩ – ژمارە (٦٣٦٢٠/٢٥٢٤)
بەڕێز جەنابی وەزیری دارایی:

لە نووسراوی ژمارە (٦١٩١٩)، ڕۆژی ١٣١٨/٥/٢٧، لە بارەی قەدەغەی هاتوچۆ لە سنووری ئێراق ڕایدەگەیەنم:
١. بەگوێرەی وەڵامێک کە لە گومرکی خوڕەمشەهرەوە گەیشتووە، ئەو قەدەغەیە تەنها گەشتیاران دەگرێتەوە و هاتن و چوونی کاڵا ئازادە.
٢. لە گومرکی کرماشانیشەوە زانیاری گەیشتووە کە تیپی کرماشان ڕایگەیاندووە کە بەپێی فەرمانی جیبەجێکراوی شاهانە، بە لەبەرچاوگرتنی دانانی کەرنتینە لەلایەن دەوڵەتی ئێراقەوە، پێویستە لە سنوور بەجددی ڕێگری لە هاتنی هاووڵاتیانی دەوڵەتی ناوبراو بکرێت.
لەلایەن سەرۆکی گشتیی گومرکەوە: محەمەد ئابادی
١٣١٨/٦/١

[نووسراوی پەراوێز]:
- هاتوو بۆ نووسینگەی وەزارەتی دارایی بە ژمارە (٢٣٢٩٦) - ڕێکەوتی ١٣١٨/٦/٣.

[هێمای شێر و خۆر]
بەڕێوەبەرێتیی گومرک
١١ی جەنیوەری ١٩١٢ - ٢٠ موحەڕڕەم/١٣٣٠
وەزارەتی شکۆمەندی دارایی:
بەوپەڕی شانازییەوە ئەو تەلەگرافەی کە لە سەرۆکی گومرکی کرماشانەوە پێمان گەیشتووە، لە خوارەوە پێتانی ڕادەگەیەنین:
"پەتی ئومێدی بازرگانان بەتەواوی پچڕاوە و داهات نەماوە، شازادە سالارولدەولە لە هەوڵدایە کە سەرجەم کاڵا بازرگانییەکانی کە لە خانەقین ماون و بار نەکراون؛ هاوردە بکرێن، چونکە کیسە[یان] خاڵی بووە و شوێنێکی تریان بۆ بەسەدتهێنانی داهات نییە."
[مۆر]: بەڕێوەبەری گشتیی گومرک

[نووسراوی پەراوێز]:

- هاتوو بۆ کابینەی وەزارەتی دارایی - ڕێکەوتی ٢٣ی گیسک/١٣٣٠ - ژمارە (١٦٨٦٥).
- بەنهێنی- لە بەڕێوەبەرێتیی گومرکەوە بە بازرگانان ڕابگەیەنرێت کە کاڵا بازرگانییەکانیان لە ئێستادا بار نەکەن، تا ئاسایش سەقامگیر دەبێت.

[هێمای شێر و خۆر]
ڕێکەوتی ٢٥ی بورجی [؟]/١٣٣٠[10]
بەڕێوەبەرێتیی ناوەندیی گومرک:
نووسراوی ژمارە (٨١٣٠) کە لە کۆتاییدا ناوەڕۆکی تەلەگرافی سەرۆکی گومرکی کرماشان بوو سەبارەت بە بارکردنی کاڵای بازرگانی لە خانەقینەوە، بە هۆی بوونی سالارولدەولەوە لەنێو ڕێگادا گەیشت. پێویستە بەوپەڕی خێرایی، ڕاستەوخۆ بازرگانان ئاگادار بکرێنەوە کە لە ئێستادا کاڵای بازرگانی بار نەکەن تا ئاسایش سەقامگیر دەبێت.

[نووسراوی پەراوێز]:

- نووسینگەی وەزارەتی دارایی - ژمارە (٢٤)
-

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی- بەڕێوەبەرێتیی گومرک
ڕێکەوتی ٢١ی ڕەزبەر/١٣١٠- ژمارە (٢٨٢٦)
وەزارەتی شکۆمەندی دارایی:
دوابەدوای نووسراوی ١٤ی گەلاوێژی ڕابردوو، ژمارە (٢٢٧٣٤)، کە ڕەشنووسی نووسراوی وەزارەتی شکۆمەندی جەنگ و ڕاپۆرتی کونسەڵگەریی خانەقینی لەخۆ

---

[10]. لە دەقە فارسییەکەدا بەم شێوەیە نووسراوە (بە تاریخ ٢٥ برج ١٣٣٠). (وەرگێڕ)

گرتبوو سەبارەت بە بڵاوبوونەوەی قاچاخ لە سنووری ئێران و ئێراق، گەلێک زەحمەتتان دەدەین، ئەڵبەتە گومرکی کرماشان ئاگاداری ئەم بابەتەیە کە قاچاخچییان بەوپەڕی تواناییەوە لە کاری خۆیاندا هەوڵ دەدەن، بەڵام کۆنووسی کۆبوونەوەکان بەڵگەن کە گومرکیش بێکار دانەنیشتووە و ئەرکەکانی خۆی ڕادەپەڕێنێت. سەرنجی گومرکی ئەو دەڤەرە بۆ ئەم وردەکارییانە ڕاکێشرا و ئەو بابەتانەی لە سەرەوە باس کران، بەجددی جەختی لێ کرایەوە کە زیاتر لە ڕابردوو چاودێریی ڕێگا و جادە ڕێگەپێنەدراوەکان بکەن. داواکارییەکیش لەوێوە سەبارەت بە زیادبوونی ژمارەی پاسەوانانی سنوور گەیشتووە و هەرکاتێک بۆ زیادکردنی پاسەوانانی سەرجەم ناوچە سنوورییەکان ڕێگە بەم بەڕێوەبەرێتییە درا، داواکاریی گومرکی کرماشانیش جێبەجێ دەکەین. بەو هیوایەی لە ئەنجامی ئەم ڕێوشوێنانەی گیراونەتە بەر و هەوڵی هاوبەشی فەرمانگەی ئاسایش، کردەوەی قاچاخ لە بەرزترین ئاستدا کەم بکرێتەوە.

سەرۆکی گشتیی گومرک

[نووسراوی پەراوێز]:

- مۆر: هاتوو بۆ کابینەی وەزارەتی دارایی - ڕێکەوتی ١٣١٠/٧/٢٢ - ژمارە (٢٩٩٣٧).
- مۆر: نووسینگەی فەرمانگەی ژمێریاریی گشتیی دارایی - ڕێکەوتی ١٣١٠/٧/٢٨ - ژمارە (٣٠١٦٩).
- پێشینە هاوپێچ کرا - ١٣١٠/٧/٢٦.

[هێمای شێر و خۆر]

وەزارەتی دارایی

مێژووی تۆمارکردن: ١٣١٠/٦/١٤

مێژووی دەرچوون: ١٣١٠/٦/١٥

بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی گومرک:

ڕەشنووسی نووسراوی وەزارەتی جەنگ لەگەڵ ڕەشنووسی ڕاپۆرتی کونسوڵگەریی خانەقین، بەهاوپێچکراوی دوابەدوای [ئەم نامەیە] دەنێردرێت. بەگوێرەی ئەو ڕێنماییانەی لەلایەن ئەرکانی جەنگی لەشکرەوە دراوە بە بەڕێوەبەرێتیی ئاسایش، پێویستە بەڕێوەبەرێتیی گشتیی گومرکیش شێلگیرانە بڕیار بدات و بۆ ڕێگری لە قاچاخ بەتەواوی وریا بێت.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی جەنگ – ئەرکانی جەنگی سەرجەمی لەشکر – ڕوکنی دووەم
ڕێکەوتی: ١٣١٠/٦/٦
وەزارەتی شکۆمەندی دارایی:
دوابەدوای نامەی ژمارە ٢٢٧٢/٣٩٣٥ – ١٧٥٦٤، ڕەشنووسی ڕاپۆرتی کونسوڵگەریی خانەقین -کە لە وەزارەتی کاروباری دەرەوەوە گەیشتبوو سەبارەت بە زیادبوونی قاچاخ و چوونەدەرەوەی زێڕ و کاڵای تر لە ئێرانەوە بۆ ئێراق-، دوابەدوای ئەم نامەیە دەنێردرێتە خزمەتتان بۆ زانیاریتان و فرە دەبینە ئەرک بۆتان کە لەم بارەیەوە لەلایەن ئەرکانی جەنگی سەرجەمی لەشکرەوە بڕیاری پێویست بدرێت بە بەڕێوەبەرێتیی ئاسایش.
[مۆر]: وەزارەتی جەنگ
١٣٣٠

[نووسراوی پەراوێز]:
- مۆر: هاتوو بۆ کابینەی وەزارەتی دارایی - ڕێکەوتی ٧/ ١٣١٠/٦ - ژمارە (٢٢٧٣٤).

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی جەنگ - ئەرکانی جەنگی سەرجەمی لەشکر
ڕەشنووسی ڕاپۆرتی کونسوڵگەریی ئێران لە خانەقین
ڕێکەوتی: ١٣١٠/٥/٢١ – ژمارە (٤٤٠)

بعدالنوان(؟)[١١]
ئەگەرچی لەم ماوەی دوو ساڵی مانەوەیەمدا لەم خاڵە [سنوورییە]، بەردەوام [هەواڵی] بارودۆخی سنوورم گەیاندووە و ڕامگەیاندووە کە ئەم هێڵە درێژە سنوورییە ژمارەی پێویست پاسەوانی گەرەکە، بۆ ئەوەی ڕێگری بکرێت لە هاتوچۆ بێ ناسنامە و بارکردنی زێڕ و شتانی تر، بەداخەوە تا ئێستا بە هیچ شێوەیەک سەرنجی [ئاگادارییەکانم] نەدراوە و هەر وا بەردەوام خەڵکانێک بەبێ ناسنامە دێن و دەچن و هەر چی پێویستییان هەبێت لە ئێران دەیهێنن و لەو خاڵەوە دەیبەن. لەم دواییانەدا بێسەروبەریی ناوبراو زیادی کردووە، بە شێوەیەک کە نزیکە شەکر و چا و کوتاڵ لە قاچاخەڕێوە هاوردەی ئێران دەکرێت. تا ماوەیەک، بە شێوەی قانوونی لە گومرکەوە هاوردە و هەناردە دەکرا. هەفتە نییە لەم بارەیەوە کارمەندانی سنوور و بەرپرسانی قەسری شیرین ئاگادار نەکەمەوە، تەنانەت نووسیومە زۆرترین کاروباری خەڵکی خانەقین و قەسری شیرین بەم شێوەیە تێدەپەڕێت. ئەگەرچی هەندێک لە کارمەندان تا ڕادەیەک جددین، بەڵام بە دە پانزدە نەفەری ئاسایشەوە چۆن دەتوانن ئەم سنوورە بەرین و درێژە بهێننە ژێر کۆنترۆڵەوە. بە بڕوای [منی] فیداکار [درێژەکەی لە سەنەدی دواتردایە]
یەک ڕێگەچارەی هەیە، دەبێت کارمەندانی پاراستنی سنوور بەشدار بکرێن لەو قاچاخانەی کە دەستی بەسەردا دەگرن بۆ ڕێگریکردن، دەنا پاسەوان هەر چەند زیادیش بن، ڕووبەڕووی قاچاخچیگەلێک دەبنەوە کە زۆریان چەکدارن. بەبێ هەبوونی سوود لە خودی قاچاخەکەدا سوودێکی نابێت، بە کەمێک بەرتیل ڕێیان دەدەن یان هەر لە بنەڕەتەوە ڕێگرییان لێ ناکەن و دەڵێن هیچمان نەدیوە و [ئەمەش] ئەنجامی نابێت. بە هەر حاڵ، ئەمڕۆ قاچاخ گەلێک زۆرە و پێویستی بە ئاوڕلێدانەوەی بەرپرسانی بەڕێزی شاهەنشاهییە.

[نووسراوی پەراوێز]:

---

[١١]. لە دەقە فارسییەکەدا بەم شێوەیە هاتووە و واتاکەیمان بۆ لێک نەدرایەوە، ساغکەرەوەی دەستنووسە فارسییەکەش نیشانەی (؟)ی لەبەردەم داناوە، ئەمەش دەریدەخات واتاکەی لای ئەویش ڕوون نەبووە، ئێمەش ناچار وەک خۆی دامانناوە. (وەرگێڕ)

- مۆر: هاتوو بۆ کابینەی وەزارەتی دارایی - ڕێکەوتی ١٣١٠/٧/٢٢ - ژمارە (٢٩٩٣٧).
- مۆر: نووسینگەی ژمێریاریی گشتیی دارایی - ڕێکەوتی ١٣١٠/٧/٢٨ - ژمارە (٣٠١٦٩).
- پێشینە هاوپێچ کرا، ١٣١٠/٧/٢٦.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی
کەشفی تەلەگرافی نهێنی، ژمارە (١٤٩٧)ی بەڕێز امیربد(؟)؛ چاودێری کاروباری دارایی: دارایی، پشکنەری گشتی بە سەرنجدان لە ناوەڕۆکی تەلەگرافی (١٣٩١)ی بەندە، پوختەی ڕاپۆرتەکە نیشانی دەدا کە کەرەندییەکان بە پێچەوانەی ڕێنماییەکانەوە و بێ ئاگاداریی ناوەند، بڕێکی زۆر زێڕ و زیوی لەسکەدراو و هیی تر لە گوێنیی گەنمدا هەناردەی ئێراق دەکەن و لە وڵات دەریدەکەن، لە کاتێکدا کە گەنمی ناوبراو بەگشتی خراپ بووە و لە ئێراق بازاڕی نییە. دوایین هەواڵ نیشانی دەدا کە کەرەندییەکان بە هەر شێوەیەک بێت، توانیویانە مۆڵەتی هەناردەی بارە گەنمێک وەربگرن کە ماوەیەکە لە گومرکی خوسرەوی ماوەتەوە و بەخێرایی هەناردەی دەکەن. گەیشتنی ئەم زانیارییە کەوتبووە شەو و ڕۆژی هەینیی (٢٢)ەوە. بەپەلە نامەیەکم بە ناونیشانی خەلیلیی سەرۆکی گومرکی خوسرەوییەوە نووسی، کە ئەو گەنمانە بە حزووری لەشکریی نوێنەری بەندە و خاوەنەکانی گەنمەکە بپشکنرێت و ڕامگەیاند لەبەر ئەوەی هەینی لە گومرکی ڕۆژئاوا پشووە و بابەتەکە زۆر بەپەلە بوو، خێرا سەردانیان کرد. لەشکریش نیوەڕۆی هەینی بەرەو خوسرەوی چوو، بەڵام خەلیلی بە مۆڵەت لە کرماشان بووە، یاریدەدەری [سەرۆکی] گومرکی خوسرەوی ڕۆژی شەممە...[12] فەرمانی پشکنینی داوە بۆ بەشێک لە گەنمێک کە هیی کەسێکی تر بووە و سێ فەردەی لە گەنمی کەرەندییەکان لەناو بردووە، هاوکات بە تەلەفۆن بابەتەکەی لە خەلیلی گەیاندووە و هەر لەو کاتەشدا وێنەیەکی نامەکەی بەندە گەیشتووە بە گومرکی کرماشان و خەلیلی

[12]. لە دەقە فارسییەکەشدا سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)

پێی زانیوە، نیوەڕۆی شەممە بەرەو خوسرەوی چووە و لەگەڵ گەیشتنیدا سووکایەتیی بە لەشکری کردووە و لە گومرک دەریکردووە و نامەکەی بە ڕاپۆرت ناردووە و بەپێی زانیارییەک کە لەشکری دەستی کەوتووە، چەند شەوێک لەوەوبەر هەشت گوێنی گەنمی کەرەندییەکان بەنهێنی و بێ مۆڵەت و ڕەسمیات بە قاچاخەرێدا بەرەو خانەقین بار کراوە. ئەم کارە بێمنەتانەیە و ئەم سووکایەتیکردنەی خەلیلی جگە لەوەی بەتەواوی هاوکاریی ناوبراو دەردەخات لەگەڵ قاچاخچییەکان...[١٣] و ئەو کەسەی بەندە لە سنوورەکان بۆ سەرجەم بەڕێوەبەرێتییە سوپایی و دەوڵەتییەکان هەمبوو، بەتەواوی لەدەست چوو و لەم بارودۆخەی ئێستای گومرکی ڕۆژئاوادا درێژەدان بە خزمەت بۆ بەندە مەحاڵە و لە ڕێگەی ئەم نامەیەشەوە دەستلەکارکێشانەوەی خۆم پێشکەش دەکەم.

١٤٩٨

امیربد (؟)

[هێمای شێر و خۆر]

وەزارەتی دارایی

تەلەگرافی کرماشان

بەڕێز میربد(؟)، پەراوێزی ڕاگەیەنراوەکەی سەرۆکایەتیی وەزیران دەربارەی بەرپرسیارێتیی خانەقین لە هەرێمەکان، بووەتە هۆی کەڵکاوەژووی بەرپرسان و زۆرداریکردنیان لەگەڵ گەشتیاران، وەک ئەوەی ئەم دواییانە لەگەڵ هەندێک لە گەشتیارانی بەڕێزی ئێراقیدا، هەمان مامەڵە لەنزیک کرماشان ڕووی دا و بەپەلە ئاشکرا بوو بابەتەکەی...[١٤] ئەنجامدەران بە تەلەگراف ناسێنران، وێڕای ئەوەش بڕیاری پێویست درا و کارمەندان بە هەڵسەنگاندنی قاچاخەکە بە مەبەستی ڕێگریکردن لەم کردەوانە و ئەنجامەکەش بگەیەنرێتە خزمەت.

[هێمای شێر و خۆر]

---

[١٣]. لە دەقە فارسییەکەشدا سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)

[١٤]. لە دەقە فارسییەکەشدا سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)

وەزارەتی پۆستە و تەلەگراف و تەلەفۆن
تەلەگراف لە کرماشانەوە بۆ ت[اران] – ١٣١٦/٧/٢١
پشکنینی گشتیی دارایی بەگوێرەی تەلەگرافی نوێنەرایەتیی کوردستان، شەوی ١٥ی ڕەزبەر، کارمەندانی ئاسایش لەگەڵ قاچاخچیی چەکداری ئێراقیدا ڕووبەڕوو بوونەوە و دوای پێکدادان، نەفەرێک دەستگیر کراوە و نەفەرێک برینداره و... نەفەر...[15] وێنجە، سێ ئێستر، بیست تۆپ (مایدوشین[16])، ٣٠ کیلۆ چا، ٤٠ چاکەت، تۆپێک کوتاڵی چنراو؛ دەستی بەسەردا گیراوە.
میرهادی
[مۆر]: بەڕێوەبەرایەتیی هەرێمایەتیی تەلەگرافی تاران - فەرمانگەی ناردن
کەشفەکە خرایە گەڕ.
١٣١٦/٧/٢١

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی پۆستە و تەلەگراف و تەلەفۆن
تەلەگراف لە کرماشانەوە بۆ ت[اران] – ١٣١٦/٦/٢
پشکنەری گشتیی دارایی (٧٩٦)، تا ئێستا بچووکترین شکات بە بەندە نەگەیشتووە بۆ ڕێگرتن و سزادانی ئەنجامدەران. هیوادارم ناسنامەی سکاڵاکەر و شوێنی ڕوودانی ناحەقییەکە یان ئەو هەرێمەی کە سکاڵاکەی لێوە گەیشتووە؛ بە تەلەفۆن ڕایبگەیەنن، بۆ ئەوەی بەپەلە هەنگاوی بۆ بنرێت. سەبارەت بە هاوڵاتیانی ئێراقی و سی ئێسترەکە، یەک جار لە بێستوون پشکنین بۆ مەواد کراوە ئەویش دوای لێکۆڵینەوە، [دیارە کە] بە مەبەستی گێچەڵ نەبووە، بڕێک کاڵای قەدەغە هەبووە، بەندە خۆم چووم کاڵاکانم گەڕاندووەتەوە و تەنانەت لەبەرانبەر لێدوانێکی ناوبراودا کە [گوتی:] جانتایەکی ژنانە ون بووە، بەتایبەت و بەزۆر ٥٠ ڕیاڵی پێ درا. وەک لە چوارچێوەی (١٥٥٨)دا

[15]. لە دەقە فارسییەکەشدا لە هەردوو شوێنەکە سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)
[16]. ئەم وشەیەمان بۆ ساغ نەکرایەوە. (وەرگێڕ)

ڕاگەیەنــراوە هەر لە بــنەڕەتەوە پشــکنینی هاوڵاتیــانی دەرەکــیم بەتەواوی قەدەغە کردووە. [لاپەڕەی دواتر] لەگەڵ ئەوەی زۆرم... بینی...[17] ساختە دەکات. امیربد(؟).
[مۆر]: بەڕێوەبەرێتیی هەرێمایەتیی تەلەگرافی تاران - فەرمانگەی ناردن
کەشفەکە خرایە گەڕ.
٢١/ ٧/ ١٣١٦

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی - بەڕێوەبەرێتیی پشکنین و بەدواداچوونی قاچاخی وڵات
ڕێکەوتی: ١٣١٣/٥/١٦ – ژمارە (٩١٥٠)
نهێنی و ڕاستەوخۆ
[خاوەنی] پلەی بڵندی وەزارەتی شکۆمەندی دارایی –مەزنایەتیی بەردەوام بێ-:
سـەبارەت بە فەرمـانی ڕاسـتەوخۆ[تان] کە سـەرۆکی پشـکنینی کرماشـان پێویسـتە لە سنوور بە ئاگـاداریی سـەرۆکی گـومرکی قەسری کـار بکـات، ئەوا ڕەشنووسـی ڕاپـۆرتی تەلەگرافیی کارمەندی ناوبراو بۆ ئاگاداریی جەنابتان پێشکەشتانی دەکەین.
سەرۆکی بەڕێوەبەرێتیی پشکنین و بەدواداچوونی قاچاخی وڵات: عاملی

[نووسراوی پەراوێز]:
- مـۆر: هــاتوو بــۆ کــابینەی وەزارەتــی دارایــی - ڕێکەوتــی ١٣١٣/٥/٢٠ - ژمـارە (١٨١٧٩).

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی دارایی – بەڕێوەبەرێتیی گومرک
ڕێکەوتی: ٨ی خەزەڵوەر/١٣١٣ - ژمارە (٢٠٥/٢٣٠٩٦)
بابەت: پشکنینی بارهەڵگری نەوت و بەنزین
نهێنی

[17]. لە دەقە فارسییەکەشدا لە هەردوو شوێنەکەدا سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)

وەزارەتی شکۆمەندی دارایی - بەڕێوەبەرێتیی بەڕێزی کابینەی وەزاری:
بۆ زانیاریتان، پێتان ڕادەگەیەنم بەگوێرەی ئەو فەرمانەی پێمان دراوە، بەنهێنی فەرمانمان دا بە سەرۆکی گومرکی قەسری شیرین کە لەگەڵ بەڕێز مونادی سەرۆکی پشکنین و بەدواداچوونی قاچاخی کرماشان، ئەو بارهەڵگرانە بپشکنن کە نەوت و بەنزین ڕاستەوخۆ لە خانەقینەوە بەرەو قەسری شیرین دەهێنن. بەپێی ئەو زانیارییانەی لە گومرکی قەسری شێرینەوە [پێمان] گەیشتووە، دەستەیەک لەو بارهەڵگرانەی باس کران کە نزیکەی ٣٩ دانە بوون، لە ١٣١٣/٥/١٠ لە قەسری شیرینەوە باریان بەرەو کرماشان هەڵگرتبوو لە دووریی هەزار گەز لە قەسری شیرینەوە پشکنینیان بۆ کرا، لەم ژمارەیە تەنها یەک بارهەڵگر بە ژمارەی (٢١٨) کە شۆفێرەکەی ناوی یۆناتان بووە، دوو ملوانکەی ساختەی لا بووە، شۆفێری ناوبراو ئاشکرا کراوە و ڕاپۆرتێکی لە دژ نووسراوە و بڕی ئەو غەرامەیەی کە دەبوو ناوبراو بیدات، ١٣٠ ڕیاڵ بووە.
شایانی باسە لە کاتی پشکنیندا نوێنەری کۆمپانیای نەوت ئامادە بووە و پاش بینینی سەرپێچیی شۆفێری ناوبراو، خێرا کۆتایی بە گرێبەستی شۆفێرەکە هێناوە.
سەرۆکی گشتیی گومرک: دکتۆر سەجادی
[نووسراوی پەراوێز]:

- مۆر: هاتوو بۆ کابینەی وەزارەتی دارایی، ڕێکەوتی ١٣١٣/١٠/٣٠، ژمارە (٤١٧١٧).

[هێمای شێر و خۆر]
ڕاپۆرتی بەڕێوەبەرایەتیی تەلەگرافی دەوڵەتی مەزنی ئێران
لە خانەقینەوە – ٣٠ی دووانە
ئەم ناڕەحەتییە بە هۆی دوژمنایەتیی نێوان ئەحمەد خانی کارمەندی خانەقین و محەمەد ناسر خانی کارمەندی پێشووی خانەقینەوەیە، لەگەڵ ئەوەشدا کە هیچ کام لە کارمەندانی دەوڵەت زانیارییان نییە، بەردەوام ئەحمەد خان بە مۆری ساختەوە خەریکی نووسینی نامە و تەلەگرافە لەگەڵ ئەوەی زۆربەی هاوڵاتیانی ئێرانی گەلێک ڕازین لە مامەڵەی پێشووی ناسر خان.

مستەفا

دەوڵەتی مەزنی ئێران
[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی ناوخۆ
تاران - ڕێکەوتی ٢٣ی جەمادی [دووەم]ی ١٣٢٩ – ناوی نووسەر: نورولَّلا – ڕۆیشتوو: نووسراو
وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە، ڕەشنووسی ڕاپۆرتی تەلەگرافی خانەقینم بۆ زانیاریی وەزارەتە شکۆمەندەکەتان بەپێچراوەیی نارد بۆ ئەوەی پاش سەرنجدانی هەر جمووجوڵێک کە پێویست بێت قەدەغەی بکەن، جێبەجێی بکەن و وەزارەتی ناوخۆ ئاگادار بکەن لە ئەنجامەکەی.
موهەززەب ئەلسوڵتان

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی کاروباری دەرەوە – فەرمانگەی بەڕێوەبەری گشتی – هۆبەی ئەندامان
ڕێکەوتی ١٧ی جەمادی یەکەم/١٣٢٩ – ژمارە (٤٣٦/٨٦٢٥)
وەزارەتی شکۆمەندی ناوخۆ:
نووسراوەکەی بەڕێزتان گەیشت کە لە ڕێکەوتی ١٨ی [بورجی] گا، ژمارە (١١٨٤/٥٤٨٦) ناردبووتان و لە هاوپێچەکەیدا ڕەشنووسی عەرزوحاڵێکی تێدا بوو دەربارەی سکاڵا لە ئەحمەد خانی سیقەتولوەزارە لە خانەقینەوە، پێشتر لەم بارەیەوە ڕاستەوخۆ چەند سکاڵایەک لەلایەن هاوڵاتیانەوە گەیشتبوو و موراجەعەی فەرمانگەی بەغدا کراوە کە بەتەنگ بابەتەکەوە بچێت، لەبەر ئەوەی ڕەشنووسی عەرزوحاڵەکە کە لەو وەزارەتە شکۆمەندەوە گەیشتووە؛ واژۆی پێوە نییە. باش وایە وەڵامی سکاڵاکاران بدرێتەوە کە لە فەرمانگەی بەغدا سکاڵا بکەن، بۆ ئەوەی بەپێی فەرمانی وەزارەتی دەرەوە هەر لەوێ بەدەمیانەوە بچن.
[مۆر]: وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە

[خاوەنی] پایەی بەرز و بڵند؛ حەزرەتی وەزیری ناوخۆ –گیانم فیدای بێ-:
ئەم کورتە [نووسراوە] تەنها بۆ ئاگاداریی جەنابتان عەرز دەکەین، ئێمە تاقمێک ڕەعیەتی بێچارە کە لە خانەقین نیشتەجێین، هەر چەند عەرزوحاڵی خۆمان گەیاندە خزمەت وەزارەتی شکۆمەندی دەرەوە کە بەتەنگ داواکاریی ئێمەی بێچارەوە بێن، وەڵامێکمان [نەدراوەتەوە] کە ببێتە هۆی دڵخۆشیی ئەم تاقمە ڕەعیەتە بێچارەیە کە ببێتە هۆی چاکسازیی زوڵم و سەرکوتکردن لە ئیدارە مەرحەمەتێک نەکرا. ماوەیەک لەمەوبەر جەنابی ژەنەراڵی کونسوڵخانەی بەغدا تەشریفی هێنا، ویستمان بارودۆخی خۆمان و دەستدرێژییەکانی ئەحمەد خانی سیقەتولوەزارە لە خزمەتیاندا عەرز بکەین، هێزی جەندرمەی عوسمانی بێ ئاگاداریی ژەنەراڵ ڕێگریی لێ کردین، ئیدی لە ترسا جورئەتی سکاڵاکردنمان نەبوو. بە هەر حاڵ، ئەگەر بمانەوێت شەرحی حاڵمان بکەین، مەسنەوییەکی لێ دەردەچێت حەفتا مەن کاغەز[ی پێویست دەبێت]، بەڵام ئەم بەشەی تەها بۆ ئاگاداریی بەڕێزتان دەنووسم، یەکەم ئەحمەد خانی سیقەتولوەزارە خوێندەواریی نییە و جگە لەوەش چەند مۆرێکی کۆنی هەیە بە ناوی هاوڵاتیانی خانەقینەوە، هەندێک جار عەریزە بۆ هاوڵاتیانی خانەقین دروست دەکات و بۆ وەزارەتی دەرەوەی دەنێرێت، هەندێک جار دەینێرێت بۆ ئیسلامبووڵ کە ئێمەی هاوڵاتییانی خانەقین لە سیقەتولوەزارە ڕازیین.
لە کاتێکدا لە بنەڕەتەوە ئەسڵی نییە، ئێمە هیچ کاتێک لە کردەوەی ئەم کارمەندە نەخوێندەوارە ڕازی نین کە ئێمەی هاوڵاتیانی بێچارە وەک مەڕ دەداتە دەست گورگ. هەمیشە لەگەڵ بێگانەدا هاوکاری دەکات و هاوڵاتیانی ئێران بە شێوەی جۆراوجۆر تاڵان دەکات. بەگوێرەی لێدوانی یەکێک لە پیاوانی ئەحمەد خانی سیقەتولوەزارە، نووسراوێکی ساختەی بۆ یەکێک لە هاوڵاتیان دروست کردووە، [لاپەڕەی دواتر] ناردوویەتی بۆ وەزارەتی دەرەوە و دانەیەکی تریشی ناردووە بۆ سەفارەتی مەزنی ئیسلامبووڵ. لەبەر خاتری خودا نووسراوە ساختەکانی ئەم نەخوێندەوارە بەهەند وەرمەگرن، مافی گەلە سەربەرزەکە[مان] بپارێزن، لەمە زیاتر توانایی ستەم و دەستدرێژیی ئەم کافرەمان نییە. زۆر خێرا فەرمان بفەرموون ژەنەراڵی یەکەمی کونسوڵگەریی بەغدا، کارمەندێکی باش بۆ ڕاییکردنی کاروباری ئێمەی بێچارە دەستنیشان بکات کە مافی خەڵکی بپارێزێت و بگەیەنێت بۆ ئەوەی ئاسوودە بین و

دوعا بۆ وجوودی موبارەکی پادشا و پارێزەرانی میللەت بکەین...[18] لەسەر ئەم زیانانە. خاڵێکی تر ئەوەیە کەئەگەر ئەحمەد خان بزانێت ئەم عەرزوحاڵانە لەلایەن ئێمەی ڕەعیەتەوەیە...[19] مان نییە ژیانمان لێ تاڵ دەکات، ئیدی خۆتان دروست و...[20]

- کوێخا نەزەرعەلی...[21] [مۆر]: نظرعلی ابن خداداد
- کوێخا فاتیح فەیلی [مۆر]: قاسمعلی بن چراغعلی
- کوێخا ناسر سورخەسەری [مۆر]: محمد
- کوێخا مەحموود فەیلی [مۆر]: یا محمود
- کوێخا حەسەن بەگ؛ سەرۆکی تایەفەی کورد [مۆر]: حسن خانا بن علیرضا
- [مۆر]: حیدر بن حسن
- کوێخا ...[22] [مۆر]: عبده برابوجان (؟)
- کوێخا سلێمان [مۆر]: عبده سلیمان، ١٣٠٨

دەوڵەتی مەزنی ئێران
[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی ناوخۆ
تاران - ڕێکەوتی ٨ی جەمادی [یەکەم] ١٣٢٩ – ڕۆیشتوو: نووسراو
وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە:
دەستەیەک لە خەڵکی خانەقین لەدەست زۆرداریيەکانی میرزا ئەحمەد خانی سیقەتولوەزارە کارمەندی بەشی پەڕاوگەی ئەوێ، هانایان بۆ وەزارەتی ناوخۆ هێناوە و

---

[18]. لە دەقە فارسییەکەشدا لەم شوێنەدا سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)
[19]. لە دەقە فارسییەکەشدا لەم شوێنەدا سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)
[20]. لە دەقە فارسییەکەشدا لەم شوێنەدا سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)
[21]. لە دەقە فارسییەکەشدا لەم شوێنەدا سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)
[22]. لە دەقە فارسییەکەشدا لەم شوێنەدا سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)

ڕەشنووسەکەیت بەپێچراوەیی [پێ گەیشت و] کەوتە بەر دیدەت، هەر جۆرێک پێویست دەکات سکاڵاکەیان بگەیەنە جێ.
موهەززەب ئەلسوڵتان

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی ناوخۆ
ڕێکەوتی ١٣٣٦/٦/١١ – ژمارە (٤٧٨١)
پارێزگاری پارێزگای پێنجەم – فەرمانداریی مەلایەر
وەزارەتی ناوخۆ - بەڕێوەبەرێتیی کاروباری سیاسی:
لەگەڵ ڕێزدا، بەو شێوەیەی بەڕێوەبەرێتیی شارەوانیی مەلایەر لە دووتوێی نامەی ژمارە (٥٨١٨٩) – ١٣٣٦/٩/٩ ڕایگەیاندووە، ڕۆژی ١٣٣٦/٩/٨، بەڕێز هۆپەرتۆس ڕۆبەرت کوڕی فریدریش شەهرت کریست [کە] پیشەی خوێندکارە [و تەمەنی] ٢١ ساڵە، لەدایکبووی برۆنی ئەڵمانیای ڕۆژئاوایە، هەڵگری پاسپۆرتی ژمارە (٠٨٢٣٠٣٠ ب)، لە سنووری خانەقینەوە هاتووەتە ناوەوە و ڕۆژی ١٣٣٦/٩/٩ بەرەو تاران بەڕێ کەوتووە.
فەرمانداری مەلایەر: ساحێب دیوانی

[نووسراوی پەراوێز]:

– تۆماری گشتیی وەزارەتی ناوخۆ - ژمارە (٦١٢١٧) - ڕێکەوتی ١٣٣٦/٩/١٦.
– ئەرشیف بکرێت. ١٣٣٦/٩/١٧
– وەزارەتی ناوخۆ - بەڕێوەبەرێتیی سیاسیی ژمارە (١٢١٣٦) - ڕێکەوتی ١٣٣٦/٩/١٧.
– ڕێوشوێنی پێویست نییە - ١٣٣٦/٩/١٧.
– جۆزەردانی ١٣٢٥

گرەنتیی ئۆتۆمبێلی بێگانەکان لە ئێراق
وەزارەتی کاروباری دەرەوە:
ئەو ئۆتۆمبێلانەی کە بە ژمارەی ئێرانەوە بە شێوەی کاتی لە سنووری خوسرەوییەوە دێنە ئێراق، پێویستە خاوەنەکانیان لە گومرکی مونزرییە و خانەقین کەفالەتێک بدەن بە گومرک کە ئۆتۆمبێلەکانیان یەکەم: لە ئێراق کار نەکات، دووەم: لە کاتی دیاریکراودا لە مانگێکەوە بۆ دوو مانگ بگەڕێنەوە بۆ ئێران و تەنها ئەو ئۆتۆمبێلانەی کە کارتی تایبەتیان هەیە لە ڕێکخراوی گەشتیاریی تاران، ئەم قانوونە نایانگرێتەوە و کەفالەتی ئەم ئۆتۆمبێلانەش تایبەت بوو بە چەند نەفەرێکی بازرگانی ئێراقی کە لای بەڕێوەبەرێتیی گومرک زۆر بایەخیان نەبوو، ئەوانیش بۆ ئەنجامدانی کەفالەت، بڕێک پارەیان لە خاوەنی ئۆتۆمبێلەکان داوا دەکرد. ئێستا بەپێی ڕاپۆرتێک کە لە کونسوڵگەریی خانەقینەوە گەیشتووە، بە هۆی ئەو هەوڵانەوە کە دراون، فەرمان دراوە بە بەڕێوەبەرێتیی گومرک کە زیاتر لە بڕی یەک دینار لەبریی کەفالەتی ئۆتۆمبێلە ئێرانییەکان، بڕە پارەی تر داوا نەکرێت. وێنەی ڕاپۆرتی کونسوڵگەریی ناوبراو بەهاوپێچکراوی دەنێرین بۆ ئەوەی بڕیار بدەن نووسینگە پەیوەندیدارەکان لەم بابەتە ئاگادار بکەنەوە.
وەزیری موختار
[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی ناوخۆ
ڕێکەوتی ١٣٢٥/٦/١١ - ژمارە (٣٩٠٨٢)
وەزارەتی کاروباری دەرەوە:
لە وەڵامی نامەی ژمارە ١٤٩٧/١٣٦٧ – ١٣٢٥/٤/١، سەبارەت بەو بڕە پارە زۆرەی کە لەمەوبەر لە خانەقین لەبریی کەفالەتی پابەندبوون بە گەڕانەوەیان لە کاتی خۆیدا لە خاوەنی ئۆتۆمبێلە ئێرانییەکان وەردەگیرا کە بە شێوەیەکی کاتی دەچوونە ئێراق، ئێستا بڕی پارەکە دابەزیوە بۆ یەک دینار بۆ هەر جارێک، تکام وایە ڕوونکردنەوەی پێویست بۆ وەزارەتی دارایی بنووسن و بەپەلە ئاگاداریان بکەنەوە کە لەلایەن بەڕێوەبەرێتیی گشتیی گومرکەوە فەرمان بدرێت بە گومرکی خوسرەوی و فەرمانی پێویست دەربکرێت کە خاوەنی ئەو ئۆتۆمبێلانە لەم بابەتە ئاگادار بکرێنەوە کە لە گومرکی

خانەقین لەبریی کەفالەتی گەڕانەوەی ئۆتۆمبێلەکانیان بۆ ئێران زیاتر لە یەک دیناری ئێراقی نەدەن.
سەرۆکی بەڕێوەبەریێتیی سیاسی

[ڕێکەوتی] ١٣٢٥/٤/١٩ - ژمارە (٢٧٦)
سەفارەتی شاهەنشاهیی ئێران – بەغدا:
لە ڕابردوودا بۆ گرەنتیی ئۆتۆمبێلەکانی هاوڵاتیانی شاهەنشاهی[ی ئێران] و خەڵکانی تری بێگانە کە دەهاتنە ناو خاکی ئێراقەوە، نوێنەری بازرگانان و کۆمپانیاکان لە بەڕێوەبەرێتیی گومرکی خانەقین لە هەموو ئۆتۆمبێلێکی سواری، پاس، بارهەڵگر، پێنج یان ١٠ دیناری ئێراقییان بە ناوی کرێی کەفالەتی گەڕانەوە لە کاتی خۆیدا وەردەگرت. ئەم کردارە ناعادیلانەیە کە کونسوڵگەری مافی دەستێوەردانی نەبوو، پاش لێکۆڵینەوەی ورد لە دەرەوەی ڕێنماییەکان بە شێوەیەک کە پێویست بوو لەگەڵ نوێنەرانی بازرگانان و کۆمپانیاکان و سەرۆکی گومرکی خانەقین بە شێوەیەکی زارەکی و وتوووێژێکی درێژ لە ئەنجامدا بەڕێوەبەرێتیی گومرکی خانەقین، بڕیاری ژمارە (١٠)ی ڕێکەوتی ١٩٤٦ی دەرکرد کە وێنەیەکی وەرگێڕدراوی بە هاوپێچ دەنێرمە خزمەتتان، یەک دینار دیاری کراوە کە لە خاوەنی ئۆتۆمبێل، پاس، بارهەڵگر دەسەنرێت. ٥٦٠ فلسی ئێراقی لەبریی پوولی دەوڵەتی ئێراق، ٤٤٠ فلسی تریش بۆ ئەو کەسە دەمێنێتەوە کە گرەنتیی دەکات.
هیوادارم ئەم هەنگاوەی کونسوڵگەری لە جێی خۆیدا بێت و ببێتە مایەی ڕەزامەندیی سەفارەتی شاهەنشاهی. تکام وایە ئەگەر سەفارەتی شاهەنشاهی بە پێویستی بزانێت، فەرمان بدەن بەرپرسانی پەیوەندیداری تاران ئاگادار بکەنەوە و ئەگەر قانوون ڕێگە بدات ئەم کردارە جێبەجێ بکەن کە دەبێتە هۆی ڕازیبوونی خاوەنی ئۆتۆمبێل، پاس، بارهەڵگر، بێگومان بەڕێوەبەرێتیی گومرکی خوسرەوی و نووسینگەکانی شۆفێرییش لە بڕیاری ژمارە (١٠)ی گومرکی خانەقین ئاگادار دەکەنەوە.
کونسوڵ: ڕەزا نەسیری

بڕیاری ڕێککەوتنی ئیداری، ژمارە (١٠) ساڵی ١٩٤٦
بابەت: کرێی کەفالەتی ئۆتۆمبێلی بێگانە
ڕێککەوتنێک لەنێوان ئەم بەڕێوەبەرێتییە و بەڕێزان ئیسحاق کەرەندی و پارێزەر حییم ناتانائیل ئەنجام درا کە هەر شۆفێرێک پێویستی بە کەفالەتە بۆ ئۆتۆمبێلەکەی، بڕی یەک دیناری لێ وەربگیرێت لەگەڵ بەهای پوولی دارایی کە دەبێت بلکێنرێت بە سەنەدی کەفالەت و مۆڵەتەکەوە. لەبەر ئەوە لە بەرپرسی پشکنینی گەشتیاریی ئەم فەرمانگەیە و بەرپرس و چاودێری پاسەوانان داواکارم کە لەم بارەیەوە بەوریاییەوە چاودێریی ورد و تەواو بکەن و بە هەموو ئەو شۆفێرانە ڕابگەیەنرێت کە پێویستیان بە کەفیلە بۆ ئۆتۆمبێلەکانیان، زیاتر لەو بڕە پارەی دیاریکراو نەدەن.

بەڕێوەبەرێتیی گومرکی خانەقین - ١٩٤٦/٤/١
شوێنی واژۆی جێگری بەڕێوەبەری گومرکی خانەقین
وێنەیەک بۆ سەرۆکایەتیی گومرکی بەغدا، دوابەدوای نامەی ژمارە ـــــــ ڕێکەوتی ـــــــ

بەرپرسی پشکنینی ئەم بەڕێوەبەرێتییە بۆ چاودێری، بە وردی و گرنگیپێدانەوە [لە هەوڵدایە] بۆ وەرگرتنی واژۆی بەرپرسان و چاودێرانی پاسەوان کە نیشانەی ئاگاداریی ئەوانە لەم بڕیارە. بەرپرسی گومرکی مونزرییە داواکارە زانیاری بدرێت بە شۆفێرە بێگانەکان لە کاتی گەیشتنیاندا کە زیاتر لە بڕی دیاریکراو کرێی کەفالەت نەدەن لە کاتی پێویستیدا. وێنەیەک لەم بڕیارە [بۆ]:

١- بەڕێوەبەرێتیی گومرکی مونزرییە
٢- بەڕێوەبەرێتیی پاسپۆرتی مونزرییە
٣- شوێنی پشکنینی گەشتیاران لەم بەڕێوەبەرێتییە
٤- تابلۆی ڕاگەیاندن
٥- بەڕێز ئیسحاق کەرەندی
٦- پارێزەر حییم حسقیل ناتانائیل

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی ناوخۆ
دەرهێنانی تەلەگرافی کرماشان
ڕێکەوتی ١٣١٢/٤/٢٢
وەزارەتی شکۆمەندی ناوخۆ:
بەگوێرەی ڕاپۆرتی گەیشتوو، قایمقامی خانەقین هاتووە بۆ قەسر و لەگەڵ یاوەری دەوڵەتشاهیدا چوون بۆ کەرەند و شاباد (شاه آباد) و گەڕاونەتەوە، بەیانیی ڕۆژی دواتر چووەتەوە بۆ خانەقین. بەگوێرەی ئەو توێژینەوانەی ئەنجام دراون، هاتنی قایمقام بۆ شاباد و کەرەند بەتایبەتی، پێشتریش پێشینەی هەبووە، بەڵام لەم ڕووەوە هیچ فەرمانێکمان پێ نەگەیشتووە. داواکارم ئەگەر پێویستە، لەم بارەیەوە فەرمانی پێویست دەربکرێت تا بەپێی ئەو [فەرمانە] ڕەفتار بکەین.
١٣١٢/٤/١٨
ژمارە (٣٧)
دەستەڵاتی کرماشان

[نووسراوەکانی پەراوێز]

- ڕەشنووسەکە لا برا. ١٣١٢/٤/٢٤
- بەڕێز سەرۆکی فەرمانگەی سیاسی...[٢٣] کوێستانی هاتووە یان پەیوەندیی بە کاروباری سنوورەوە هەیە؟ بەپێی پێشینە ڕەفتار بکرێت.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی ناوخۆ – فەرمانڕەوایی پشتکۆهـ و کەبیرکۆهـ
ڕێکەوتی: ١٣١٢/٥/٣١ – ژمارە (٢٨٢٠) – نهێنی
[خاوەنی] پایەی بڵندی وەزارەتی شکۆمەندی ناوخۆ –شکۆی بەردەوام بێ-:

---

[٢٣]. لە دەقە فارسییەکەشدا ئەم شوێنە سێ خاڵی لێ دانراوە. (وەرگێڕ)

لە وەڵامی نووسراوتان بە ژمارە (٣٥٩)، ڕاپۆرتی ناوبراو دوور بوو لە ڕاستییەوە.
فەرمانڕەوایی پشتکۆهـ و کەبیرکۆهـ: سەرهەنگ درەخشانی

[نووسراوی پەراوێز]:

– تۆماری گشتیی وەزارەتی ناوخۆ - ژمارە (٣٠١٧٠) - ڕێکەوتی ١٣١٢/٦/١٢.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی ناوخۆ
مێژووی پاکنووس: ٣١ی پووشپەڕ
مێژووی تۆمارکردن: ٤/٣١
مێژووی تۆمارکردن: ١ی گەلاوێژ/١٣١٢
حوسێن ئاباد – نهێنی
فەرمانڕەوایی شکۆمەندی پشتکۆهـ:
بەپێی ڕاپۆرتێک کە بە وەزارەتی ناوخۆ گەیشتووە، قایمقامی بەدرە لەگەڵ ٣ نەفەری تر لە ڕێکەوتی ٢٦ی پووشپەڕدا بۆ دیدار لەگەڵ حکومەت هاتووە بۆ پشتکۆهـ، لەبەر ئەوەی تا ئێستا لەم بارەیەوە هیچ ڕاپۆرتێکتان نەداوە بە وەزارەتی ناوخۆ، پێویستە ڕوونی بکەنەوە بابەتی دیدار و دانوستان چی بووە و لە بارەی چییەوە دیدار کراوە.
[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی ناوخۆ – فەرمانڕەوایی پشتکۆهـ و کەبیرکۆهـ
ڕێکەوتی: ١٣١٢/٦/١٦ – ژمارە (٣٣٠٦)
[خاوەنی] پایەی بڵندی وەزارەتی شکۆمەندی ناوخۆ –شکۆی بەردەوام بێ-:
لە وەڵامی نووسراوتان ژمارە (٤٢٧٢)، بەپێی ڕاپۆرتی فەرمانڕەوایی مەنسوورئاباد، کاتژمێرێک بەر لە نیوەڕۆی ڕۆژی دووەمی ئەم مانگە جێگری قایمقامی بەدرە، سەرۆکی شارەوانی، جێگری بەڕێوەبەری زرباتیە و سەرۆکی پۆلیس بۆ دیداری ناوبراو هاتوونەتە مەنسوورئاباد و گەڕاونەتەوە. بابەتی دیدارەکەیان، یەکەم بەشێکی دەربارەی کاروباری پاسەوانیی سنوور بووە و بەشێکی تری پەیوەندیی بە ئاوی

ڕووباری کەنچان چەم بە زرباتیەوە هەبووە. لە بابەتی بەشی یەکەمدا، بڕیار درا بەپێی یاسا پەیوەندیدارەکان دەربارەی پاسەوانی سنوور کاری پێویست بکرێت و لە بەشی دووەمدا بڕیار درا ئەگەر ئاوەڕۆیەک لە پێداویستیی خەڵکی مەنسوورئاباد زیادە بێت، بەر بدرێتەوە بۆ ئێراق.
فەرمانڕەوایی پشتکۆهـ و کەبیرکۆهـ: سەرهەنگ درەخشانی

[نووسراوی پەراوێز]:

- تۆماری گشتیی وەزارەتی ناوخۆ - ژمارە (٣٣١٣٢) - ڕێکەوتی ١٣١٢/٦/١٧.
- فەرمانگەی سیاسی - ١٣١٢/٦/٢٦
- وردبینی کرا - ٢٩ی خەرمانان/١٣١٢.
- پێشینە، مێژووی دەرچوون: ١٣١٢/٦/٣٠.
- ڕەشنووسەکەی بۆ ئاگاداریی وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە بنێردرێت - ٢٩/ ١٣١٢/٦.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی پۆستە و تەلەگراف و تەلەفۆن
تەلەگراف
ڕاپۆرتی ١٣١٢/٤/١٧ - تەلەگرافی کەرەند
قایمقامی خانەقین سەعاتێک پێش نیوەڕۆی ڕۆژی ڕابردوو لەگەڵ یاوەری دەوڵەتشاهی و حاکمی قەسری شیرین داخڵی کەرەند بوون، [کاتی] نیوەڕۆژە لایان داوە و عەسر بەرەو شائاباد چوون و شەو گەڕاونەتەوە و لە کەرەند ماونەتەوە و بەیانی کاتژمێر ٩ بەرەو سنوور گەڕاونەتەوە.
ئەحمەد موحەقیقی

[نووسراوی پەراوێز]:

- فەرمانگەی سیاسی - ١٣١٢/٤/٢٠
- تۆماری گشتیی وەزارەتی ناوخۆ - ژمارە (١١٠٢٧) - ڕێکەوتی ١٣١٢/٤/٢١
- دەرەوە – ١٣١٢/٤/٢٤
- ڕەشنووسەکەی بنێردرێت بۆ وەزارەتی کاروباری دەرەوە - ١٣١٢/٤/٢١.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی ناوخۆ – فەرمانگەی سیاسی
مێژووی پاکنووس: ٧ی گەلاوێژ
مێژووی دەرچوون: ١٣١٢/٦/٩
حوسێن ئاباد
فەرمانڕەوایی شکۆمەندی پشتکۆهـ و کەبیرکۆهـ:
بەپێی ڕاپۆرتێک کە گەیشتووە، جێگری قایمقامی بەدرە لەگەڵ جێگری بەڕێوەبەری زرباتیە و دوو نەفەری تردا بۆ دیدار لەگەڵ حکومەت هاتوونەتە مەنسوورئاباد و گەڕاونەتەوە. [تکایە] قەدەغەی بکەن زانیاری لە بارەی بابەتی دیدارەکەوە بدرێت.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی کاروباری دەرەوە
ڕێکەوتی: ١٣١٢/٤/٣١ – ژمارە (١٥٧٩٩)
وەزارەتی شکۆمەندی ناوخۆ:
دوابەدوای نووسراوی ژمارە (٣٣٢٤)، ڕێکەوتی ١٣١٢/٤/٢٤، سەبارەت بە هاتنی قایمقامی خانەقین بۆ کەرەند و شائاباد [بەم نامەیە] زەحمەتتان دەدەین. لەبەر ئەوەی قایمقامی خانەقین وەک کۆمیسیاری سنووریی ئێراق ناسێنراوە و حاکمی قەسری شیرینیش کۆمیسیاری سنووریی ئێرانە، لەبەر ئەوە بەپێی ناوەڕۆکی بڕیاری پێوەندیدار بە دەستنیشانکردنی کۆمیسیارانی سەرسنوور لەگەڵ ئێراق، کۆمیسیاری

هەردوولا دەتوانن لە کاتی پێویستدا لە خاکی ئێراق یان ئێراندا دیدار بکەن و بۆ چارەسەری ئارێشە و کێشە دەست بە دانوستان بکەن.
[مۆر]: وەزارەتی کاروباری دەرەوە

[نووسراوی پەراوێز]:

- ڕەشنووسەکە لە وەڵامی نهێنیی ژمارە (٣٧) بۆ فەرمانڕەوایی شکۆمەندی کرماشان دەنێردرێت - ١٣١٢/٥/٣.
- تۆماری وەزارەتی ناوخۆ - ژمارە (١٢٤٤٣) - ڕێکەوتی ١٣١٢/٥/٢.
- عەرز بکرێت - ١٣١٢/٤/٣١.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی ناوخۆ

فەرمانگەی سیاسی
مێژووی پاکنووس: ٢٠ی گەلاوێژ
مێژووی دەرچوون: ١٣١٢/٦/٢١
وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە:
لە بەدواداچوونی نووسراوی ژمارە (٣٥٨) - ١٣١٢/٤/٣١ی ئەم وەزارەتە سەبارەت بە ڕاپۆرتی دیداری قایمقامی بەدرە لەگەڵ فەرمانڕەوایی پشتکۆهـ عەرز دەکەین کە داوای زانیاری لە فەرمانڕەوایی ناوبراو کرا و لە وەڵامدا ڕایانگەیاند کە ڕاپۆرتی ناوبراو دوورە لە ڕاستییەوە.

چۆڵکردنی گوندەکانی کەندی و جەلیلی

لە بارەی چۆڵکردنی گوندەکانی کەندی و جەلیلی ئێراق و کۆچکردنی خەڵکەکەی بۆ ناو خاکی ئێراق.

[هێمای شێر و خۆر]

وەزارەتی دەرەوە

وەزارەتی کاروباری دەرەوە – فەرمانگەی سیاسیی یەکەم

لە وەڵامی نووسراوی ژمارە (١١٠٤٠)، ڕێکەوتی ١٣٣٧/٨/٢٩، دەربارەی چۆڵکردنی گوندەکانی کەندی و جەلیل لە ئێراق و کۆچی خەڵکی [ئەو گوندانە] بۆ ناو خاکی ئێراق، پێتان ڕادەگەیەنم کە لەم بارەیەوە لێکۆڵینەوەی ورد کرا و ئەو دەنگۆیانە ڕاست نین و بەپێی ڕاپۆرتی گەیشتوو، ڕۆژی پێنجشەممە، ١٣٣٧/٩/٢٠، حاجی جەلیل؛ خاوەنی گوندی جەلیل لە فەرمانداریی خانەقین بووە و بۆ ڕێگرتن لە ئەگەری دەستدرێژیی ئێڵی سەنجابی داوای یارمەتی و ڕێنماییی کردووە.

لەلایەن سەرکونسوڵەوە: محەممەد عەلی موحتەشەمی

[بە ناوی خوای گەورە و میهرەبان]

بەپێی ئەوەی باس کرا، جەنگ و کوشتارێکی گەورە لە موسڵ و کەرکووت(؟)[٢٤] ڕووی داوە، بەم شێوەیە کە ژمارەیەک ئەرمەنیی جیلۆ هاتوونەتە ناو کەرکووتەوە، نەفەرێکیان لە بازاڕ شەکری کڕیوە، فرۆشیار شەکرەکەی داوەتێ و داوای پارەکەی لە جیلۆکە کردووە، نەیداوە و ویستوویەتی بەبێ پارە بیبات، ناکۆکی لە نێوانیاندا ڕووی داوە و جیلۆکە فرۆشیارەکەی کوشتووە، خەڵکانی دەوروبەری فرۆشیارەکە کە ڕووداوەکە دەبینن، کۆ دەبنەوە و لە تۆڵەیدا جیلۆکە دەکوژنەوە. ڕووداوەکە لە بازاڕ و شاردا بڵاو دەبێتەوە، جیلۆکان کە ژمارەیان یانزە هەزار خێزانی چەکدار بووە، لەگەڵ خەڵکی شارەکەدا شەڕیان بووە. بەپێی گێڕانەوەکە، لەم کاتەدا هێزەکانی ئینگلیز کە لەوێ نیشتەجێ بوون، لەگەڵ خەڵکی شارەکە و جیلۆکاندا پێکدا هەڵدەپژێن و زیاتر لە یازدە هەزار نەفەر لە هەردوو لا دەپێکرێن. کەرکووت بەتەواوی چۆڵ دەکرێت و

[٢٤]. لە دەقە فارسییەکەدا ئەم وشەیە بەم جۆرەیە: "کرکوت"، گومانی زۆرم بۆ ئەوە دەچێت وشەکە "کەرکووک" بێت و بەهەڵە کرابێت بە کەرکووت. بەداخەوە ئەم سەنەدە ناتەواوە، لەگەڵ ئەوەشدا بایەخی مێژوویی هەیە. ئێمە وشەکەمان وەک خۆی داناوەتەوە. (وەرگێڕ)

تاڵان دەکرێت. لە لایەکی تریشـەوە زیـان بە موسـڵ دەگەیەنـن. بە هـۆی ئەوەی کە دەڵێن ئینگلیزەکان خەریکی کۆکردنەوەی هێـزن، شـێخ مەحمـوودیش سـلێمانی چـۆڵ دەکـات و فەرمـان دەکـات شـارەکە چـۆڵ بکرێـت و خەڵـکەکەی بـڵاو بـوونەتەوە. بە پێویستم زانـی ئەم دەنگۆیـانەت عەرز بـکەم کە لە ئەمـلا و ئەولام بیسـتووە و تەنها خودا درۆ و ڕاستی دەزانێت.

[نووسراوی پشـتەوەی پەڕە]: ئەسـڵی ڕاپـۆرتی سـالارولمەمالیک؛ جێگـری فەرمـانڕەوای سەقز بگەیەننە خزمەت وەزارەتە شکۆمەندەکە.

[هێمای شێر و خۆر]

وەزارەتی ناوخۆ – فەرمانڕەوایی کوردستان

ڕێکەوتی: ١٢ی بورجی دووانە، ساڵی مشک (سیچقان ئیل)، ١٣٠٣

وەزارەتی شکۆمەندی ناوخۆ:

ڕاپۆرتێک لە سالارولمەمالیک؛ جێگری فەرمانڕەوایی سەقزەوە گەیشتووە، وەک خـۆی و بەپێچراوەیی بۆ ئاگاداریی وەزارەتە شکۆمەندەکەتان پێشکەشی دەکەم.

شەهاب ئەلدەولە

[مۆر]: شهاب الدوله

[هێمای شێر و خۆر]

وەزارەتی ناوخۆ - بەڕێوەبەرێتیی گشتیی شارەوانی – نهێنی

ڕێکەوتی: ١٣٢١/٣/٣٠

وەزارەتی ناوخۆ:

بەڕێزەوە وێنەیەکی ڕاپۆرتی ژمارە (٧٢٣) - ١٣٢١/٣/١٨ی شارەوانیی کرماشانتان لەگەڵ لێدوانەکانی نوێنەری هێزەکانی ئینگلیز بەپێچراوەیی پێشکەش دەکەیـن کە دەربـارەی تێکچـوونی سـیمی تەلەفـۆنی هێزەکـانی ئینگلیـزە لە کرماشـانەوە بـۆ خـانەقین. ئەم زانیارییانە بۆ بەڕێوەبەرێتیی ئاسایش نووسراون.

سەرۆکی بەڕێوەبەرێتیی گشتیی شارەوانی: سەردەستە رادس

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی ناوخۆ - بەڕێوەبەرێتیی گشتیی شارەوانی
وێنەی ڕاپۆرتی شارەوانیی کرماشان - ڕێکەوتی ١٣٢١/٣/١٨ - ژمارە (٧٢٣) - نهێنی و ڕاستەوخۆ
بەڕێوەبەرێتیی گشتیی شارەوانی:
بەپێی ڕاپۆرتی ژمارە (١٣١٣) - ١٣٢١/٣/١٦ی شارەوانیی قەسری شیرین، ئەفسەرێکی هێزەکانی ئینگلیز نووسراوێکی بۆ سەرۆکی شارەوانیی قەسری شیرین نووسیوە کە بەم دواییانە لەلایەن کەسانێکی نەناسراوەوە هێڵی تەلەفۆنی هێزەکانی ئینگلیز کە لە کرماشانەوە پەیوەستە بە خانەقینەوە، بە دەستی ئەنقەست تێک دراوە و بە هەموو دانیشتووان و گوند و ئاوەدانییەکانی سەر ڕێگای هێڵی تەلەفۆنی ناوبراو ڕابگەیەنن کە لە داهاتوودا ئەگەر ئەم کارە دووپات بێتەوە و ئەنجامدەرەکەی لەلایەن ئەندامانی لەشکرەوە دەستگیر بکرێت؛ گوللەباران دەکرێت. شارەوانیی قەسر وێنەیەکی نامەی ئەفسەری ناوبراوی بۆ ناحیە و ئاسایش و پۆست و تەلەگرافی قەسری شیرین و شارەوانییەکانی کەرەند و شائاباد ناردووە، بۆ ئەوەی لە ڕێی پاسەوانانی هێڵی تەلەفۆن و کوێخای گوندەکان و بارەگا سەربازییەکانی سەر ڕێگەوە هەنگاوی بەپەلە بنرێت –لە شارەوانی- کرماشانیش بابەتەکە بۆ پارێزگا -فەرماندەی لەشکری ئاسایشی کرماشان- پۆستە و تەلەگرافی کرماشان نووسرا.
جێگری سەرۆکی شارەوانیی کرماشان: یاوەر تەڵعەت

ئەم وێنەیە هاوتایە لەگەڵ نوسخەی ئەسڵیدا.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی ناوخۆ
دەرهێنانی تەلەگرافی کرماشان - ژمارە (٤٠٩) - ڕێکەوتی ٤ی زیلحیججە/١٣٣٨
[خاوەنی] پایەی بڵندی وەزارەتی شکۆمەندی ناوخۆ:
لە بەدواداچوونی تەلەگرافی ژمارە (١٧٤١) و (١٧٤٢)دا، هەر ئێستا هەواڵ گەیشت کە جێگری فەرمانڕەوایی قەسر و ئەمینداری دارایی ئەوێ لە قەسرەوە چوون بەرەو زەهاو

یـان پاتـاق، هەنـدێک لە خەڵکیـش کە هەڵاتـوون هـاتوون بـۆ کەرەنـد، وا بـڵاوە کە عەرەب قۆرەتوویان تاڵان کردووە، بە هۆی نەبوونی هێـڵ[ی تەلەفـۆنەوە] نەمتوانیـوە هەواڵێکـی دروسـت چنـگ بـخەم، نووسـیومە هەنـدێک سـوار و چەکـدار کە لە [هۆزەکانی] سەنجابی و کەڵوڕ و قولیخانی و تاد... بۆ ڕێگرتن لەم ڕووداوانە بچـن بـۆ قەسر و قۆرەتـوو، ئامادە بـوون و دەڵـێن بەو گـرانییە قورسـەی ئەوێ، بەبـێ مـووچە ناتوانین بچین، بە بۆچوونی بەندە دەبێت هەر سوارێک پێنج قڕانی بدرێتێ تـا کاتێـک کە مانەوەیـان لەوێ پێویسـت بێـت، نـازانم چییـان وەڵام بـدەمەوە. ئەگەر ئەم هێـزە بەپەلە ڕەوانە نەکرێـت، هەمـوو ئاسایشـی سـنوور تێـک دەچێـت و بەروبـوومی گوندەکانی دەوڵەتیش لەناو دەچێت، لە حاڵێکدا بڕیار بدەن، هەزار تمەن [لاپەڕەی ٢] بۆ [فەرمانگەی] دارایی دەبێت بەپەلە بنێردرێت، کە بـۆ مـووچەی یەک مـانگی ئەوان پارەیان لا بێت.

٢٧ی شێر/١٢٩٨

ژمارە (١٧٤٩)

ئەکبەر

ئەم ڕەشنووسە هاوتایە لەگەڵ نوسخەی ئەسڵی.

[هێمای شێر و خۆر]

وەزارەتی ناوخۆ

دەرهێنانی تەلەگرافی کرماشان – ژمارە (٤٠٧) - ڕێکەوتی ٤ی زیلحیججە/١٣٣٨

[خاوەنی] پایەی بڵندی وەزارەتی شکۆمەندی ناوخۆ:

بەپێی ئەو زانیارییانەی کونسوڵخانەی بەریتانیا داویانە، هەندێک عەرەب کە سـەرقاڵی تاڵانی و خراپەن لە مەندەلیج و خانەقین، پێدەچێت هێرش بکەنە سەر نەوتی باشوور ئەو شوێنەی کە بەریتانییەکان بۆ دەرهێـنانی نەوت هەڵیـدەکەنن کە سـێ فرسـەخ لە قۆرەتووەوە دوورە و لەبەر ئەوەی ژمارەی پێویست [سەرباز]یان بـۆ پاراسـتنی نەوتـی باشوور نەبووە، داوایان لە بەندە کرد کە بەپەلە دوو سەد نەفەر بۆ یارمەتیدانیان بنێرم کە وریاداریی نەوتی باشوور بکەن و لە حاڵەتی ڕوودانی هێرشدا یارمەتییان بدەن. بـۆ هاوکاریکردنیـان ڕێنماییـی پێویسـتم داوە بە فەرمـانڕەواییی قەسر، کە سـەد سـوار لە

هێزی کادرەکانی خۆی لە قەراسۆران و... تاد بەپەلە ئامادە بکات و فەرمانیشم دا بە قەڵخانی کە تیرەیەکی ڕەسەنی گۆرانن لە نزیکی قەسر کە سەد نەفەر بەپەلە ئامادە بکەن و ڕەوانەی قەسریان بکەن و چاوەڕوانی فەرمان و ڕێنماییی ترم کە لە حاڵەتی مۆڵەتدان و بڕیارلێدان لەم کارەدا بەپەلە و بێ دواکەوتن و کات کوشتن دەبێت بکەونە ڕێ و خێرا خۆیان بگەیەننە نەوتی باشوور. بەتایبەت داواکارم بەپەلە وەڵامی پێویست بدەنەوە، کە بەبێ ڕێنمایی هیچ هەنگاوێک نەنرێت.

شەوی ٢٥ی شێر/١٢٩٨

ژمارە (١٧٤١)

ئەکبەر

[هێمای شێر و خۆر]

وەزارەتی ناوخۆ

دەرهێنانی تەلەگرافی کرماشان – ژمارە (٤٠٨)- ڕێکەوتی ٤ی زیلحیججە/١٣٣٨

[خاوەنی] پایەی بڵندی وەزارەتی شکۆمەندی ناوخۆ:

بەدوای تەلەگرافی شەوی ڕابردوودا بە ژمارە (١٧٤٠)، خێرا لە قەسرەوە هەواڵ دەدرێت بە کونسوڵخانەی ئینگلیز کە عەرەبی دەلو خانەقینیان گرتووە و بەرپرسانی ئەوێش پێش هاتنی عەرەبەکان لە خانەقین دەرچوون، پێدەچێت نیازی دەستدرێژی و خراپەکارییان هەبێت لە دەوروبەری قۆرەتوو و قەسر. بۆ ڕێگری لە هەر جۆرە ڕووداوێک، پێویستە بەپەلە هێزێک لە قۆرەتوو و قەسر ئامادە بکرێت. بۆ [هۆزەکانی] کەڵوڕ و سەنجابیم نووسیوە کە هەر کامیان بەپەلە سێ سەد سوار ئامادە بکات و چاوەڕوانی فەرمان بن. ئەگەر مۆڵەت بدەن و بڕیاری لێ بدەن، [با] ئەم ژمارەیە بۆ پاراستنی قەسر و قۆرەتوو ڕەوانە بکرێن، چونکە بە بڕوای بەندە زۆر پێویستە و ئەگەر هێزێک لەو سنوورە نەبێت [لەبەر ئەوەی]، ماوەیەکە لە دووئاوان (بین النهرین) پشێوی ڕوو دەدات، پێدەچێت لەم ناوچە سنوورییانەی ئێرانیش پشێویی زۆر ڕوو بدات.

٢٥ی شێر/١٢٩٨

ژمارە (١٧٤١)		ئەکبەر

زیادکردنی هێزەکانی ئاسایش لە خانەقین و مەندەلی

نامەگۆڕینەوە دەربارەی زیادکردنی هێزەکانی ئاسایش لە خانەقین و مەندەلی.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی کاروباری دەرەوە
وێنەی ڕاپۆرتی کونسوڵگەریی خانەقین – ژمارە ٣٦ - ڕێکەوتی ١٩/٦/١٨
سەفارەتی دەوڵەتی شاهەنشاهیی ئێران–بەغدا:
ماوەیەکە ژمارەی پۆلیسیان لە شارەکانی خانەقین و مەندەلی زیاد کردووە و ژمارەیان چوار هێندەی ژمارەی ئەو پۆلیسانەیە کە لە هەموو پارێزگای دیالەدان و چەند ڕۆژێک لەمەوبەریش چل نەفەریان بۆ پاسەوانانی مەندەلی زیاد کردووە. بۆ ئاگاداریی سەفارەتی شاهەنشاهی عەرزمان کردن.
کونسوڵ: حوسێن دیبا

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی کاروباری دەرەوە – فەرمانگەی سیاسیی یەک
ڕێکەوتی: ١٣١٩/٧/١٥
وەزارەتی ناوخۆ:
وێنەی ڕاپۆرتی کونسوڵگەریی شاهەنشاهی لە خانەقین بۆ سەفارەتی شاهەنشاهی لە بەغدا سەبارەت بە زیادبوونی ژمارەی پاسەوانی شارەکانی خانەقین و مەندەلی بۆ ئاگاداریتان لە هاوپێچدا دەنێرین.
وەزیری کاروباری دەرەوە

[نووسراوی پەراوێز]:

١- بگەیەنرێت[ە دەستی کەسی پێوەندیدار] - ١٣١٩/٧/١٦

٢- کاروباری وڵات - ١٣١٩/٧/١٧

٣- بەڕێوەبەرێتیی ئاسایش – ١٣١٩/٧/١٧

٤- ژمارە (٩١٤١٨) - ١٣١٩/٧/١٧

وەزارەتی ناوخۆ
[خاوەنی] پلەی مەزنی پارێزگاریی پارێزگای پێنجەم
لەگەڵ ڕێزدا، دوابەدوای [نووسراوی] ژمارە (۳۱۳٦) – ۱۳۳٦/٦/۲۰، دەربارەی بەڕێز جەنابی ڕۆبەرت وێڵسن؛ سەرۆکی ئەنجوومەتی پیرانی بەلجیکا ڕایدەگەیەنم، هەروەک بە تەلەفۆن و تەلەگراف لە خوسرەوییەوە لەخزمەت جەنابی موبارەکتاندا ڕاگەیەنرا، ناوبراو لەگەڵ سکرتێری یەکەمی سەفارەت کە لە تارانەوە بۆ خانەقین چووبوو، هەروەها لەگەڵ سکرتێری سەفارەتی بەلجیکا لە بەغدا و یەک کارمەند و جێگری کونسوڵگەریی ئێران لە خانەقین، کاتژمێر ۱۲ی نیوەڕۆ داخڵی خوسرەوی بوون و بەندە بەخێرم هێنان و لەبەر ئەوەی ماندوو دەهاتە بەرچاو و ئارەزووی پشوودانی دەکرد. وێڕای ئەوەی پێی ڕاگەیەنرا کە جەنابی پارێزگار دەعوەتی کردوون بۆ نیوەڕۆژە و چاوەڕوانتانە، ئارەزووی خۆی بۆ مانەوە دەردەبڕی و لەو میوانخانەیەی کە بەڕێوەبەرێتیی گومرک بونیاتی ناوە، پێشوازییەکی ئابڕوومەندانە لە بەڕێزی و میوانەکانی کرا، پاشان کاتژمێر ۱۳ و نیو بە پاسەوانی بەڕێکردنەوە تا سورخە دیزە بەڕێ کرا و بە دەربڕینی خۆشحاڵییەوە لێم جیا بووەوە و بەرەو کەرەند کەوتە ڕێ.
فەرمانداری قەسری شیرین: موئتەمینی
۳۱۷٦ - ۱۳۳٦/٦/۲۱

وێنەیەکی وەڵامەکە بە بڕیاری ژمارە ۸۰۵٤ - ٤۱۸۲۷ بۆ ئاگاداریی وەزارەتی ناوخۆ دەنێردرێت.
فەرمانداری قەسری شیرین: موئتەمینی

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی ناوخۆ
مێژووی پاکنووس: ۱۰ی بەفرانبار
مێژووی تۆمارکردن: ۱۰ی بەفرانبار
مێژووی دەرچوون: ۱۰ی بەفرانبار، ساڵی ۱۳۰۵
دەستەڵاتدارانی بەڕێز و کارمەندانی سەر ڕێگای تاران تا سنووری خانەقین!

لەم کاتەدا کە بەڕێز جەنابی محەمەد ڕەزا خانی ئەسانلو (ئەمیری... پێشوو[25]) لەسەر سەفەرە بۆ زیارەتی مەزارگە پیرۆزەکان، فەرمان دەدەین بە دەستەڵاتداران و کارمەندانی سەر ڕێگا کە بۆ ئەنجامدانی کاروباری ناوبراو، بەپێی ئەرکی سەرشانتان هاوکاریی پێویست بکەن و پێداویستیی سەفەری بۆ ئامادە بکەن.

[بە ناوی خودای گەورە و میهرەبان]

قوربانی خاکی پێی موبارەکت بم، [منی] خزمەتکار[ت] لەگەڵ جەنابی ئەمین ئەلدەولە و جەنابی وەزیری کاروباری دەرەوە هاتووین بۆ تەلەگرافخانە و لە تارانەوە بۆ کەرەند لە ڕێی تەلەگرافەوە وتووێژمان کردووە و لەگەڵ ماژور شامپینیشدا وتووێژمان کردووە، بەپێی [ناوەڕۆکی وتووێژی] ناوبراو تەلەگرافی شاری خانەقین گرێ دراوەتەوە و لە خانەقینەوە بۆ بەغداش بەستراوە و نزیکەی شەش ڕۆژە کە سیمەکان بەستراونەتەوە و هیچ لەکارکەوتنێک لەگۆڕێ نییە، جگە لەوەی بەرپرسی تەلەگرافی دەوڵەتی عوسمانی کە لە خانەقینە ڕێگە بە تەلەگرافی دەوڵەتی مەزن[ی ئێران] نادات و دەڵێت هێشتا پاشای بەغدا ڕێگەی نەداوە و ئەمڕۆ بەتایبەت جەنابی سەفیری پلە دووی ئینگلیز؛ واتسن ساحێب[26] کە یەکێکە لە پلەدارەکانی سەفارەتی بەریتانیا، پۆستەیەکی ڕەوانەی بەغدا کرد کە چووە بۆ بەغدا و لە وتووێژی ئەرمەنییەکاندا[27] هێڵی تەلەگرافیان تەواو کردووە و پاشای بەغدا بەم زووانە ڕێگە دەدات پەیامی وڵاتانی دەرەوە لە هێڵی تەلەگرافەکانەوە هاتوچۆ بکات. بۆ زانیاریی جەنابی نوورانیتان عەرزم کرد. فەرمانت لای منەوە جێبەجێ کراوە.

---

[25]. لە دەقە فارسییەکەدا بەم شێوەیە نووسراوە: "امیر... سابق." (وەرگێڕ)

[26]. ئەو وشەی ساحێبە ڕوون نییە واتای چییە، دەقە فارسییەکە بەم شێوەیەیە: "... جناب وزیر مختار انگلیس واتسن صاحب را کە یکی از صاحبمنصبان..." وەک لە دەقەکەدا دەردەکەوێت وشەی "صاحب" وەک ئاوەڵناو بۆ واتسن بەکار هاتووە، هەر چەند ئەم دەربڕینە لە فارسیی کۆن و نوێدا باو نییە، بەڵام لە زمانی دەری(فارسیی ئەفغانستان)دا ئەو وشەیە وەک ئاوەڵناو بۆ کەسانی هێژا و بەڕێز هەر بە واتای بەڕێز و هێژا بەکار دێت. (وەرگێڕ)

[27]. لە دەقە فارسییەکەدا ئەو نیشانەی پرسیارە دانرابوو، وەک خۆی دامان نایەوە. (وەرگێڕ)

ڕێکەوتی شەوی پێنجشەممە، شەشی مانگی ڕەمەزانی پیرۆز

____

____

هێڵی تەلەگرافی بەندەری بووشەهر
هێڵی تەلەگرافی خانەقین
لە دارولخیلافە (پایتەخت)وە بۆ شیراز، هەموو هەرێمەکان سەرقاڵی پەیام گۆڕینەوەن.
لە دارولخیلافەوە تا کرماشان، لە هەموو شوێنێک گفتوگۆ دەکرێت.

____

____

هێڵی تەلەگرافی سنووری ئاراس
هێڵی تەلەگرافی ئیسترئاباد
لە دارولخیلافەوە بۆ هەموو هەرێمەکان گفتوگۆ دەکرێت، تا ئیسترئاباد هەموو شوێنێک قسە دەکرێت، بەڵام لە ڕێگەی فەیرووزکووهەوە بۆ [وڵاتانی] دەرەوەش بۆ هەموو شوێنێک کار دەکات.
درێژەی وتووێژی تەلەگرافی لە ...ەوەیە[٢٨] کە عەرز کراوە، داوای ڕۆژنامەی ئیسترئابادیشی کردووە، بەڵام هێشتا هەواڵی نەداوە، هەر کاتێک هەواڵێک گەیشت، لە خزمەتتاندا ڕایدەگەیەنین.
[مۆر]: عبده الراجی علی

پەڕەی ڕۆژانەی تەلەگرافخانەی موبارەک، ڕێکەوتی شەممە، ٥ی زیلحیججە، ساڵی پەز (قوی ئیل)

____

____

[٢٨]. لە دەقە فارسییەکەشدا سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)

هێڵێ تەلەگرافی بەندەری بووشەهر
هەموو هەرێمەکان گفتوگۆ دەکەن.

هێڵێ تەلەگرافی خانەقین
هەموو هەرێمەکان گفتوگۆ دەکەن.

هێڵی تەلەگرافی مازندەران
تا هەموو شوێنێک قسە دەکات.
هێڵی تەلەگرافی ئازەربایجان
لە ڕێی قەزوینەوە...[٢٩] قسە دەکات.
وەڵامی فەرمایشە پیرۆزەکانی [جەنابت] لە بارەی دوو سەد نەفەری تۆپچییەوە دراوە بە قایمقام، ئەمڕۆ هەر چۆنێک بێت وەردەگیرێتەوە و لە خزمەتتاندا عەرز دەکرێت.
[مۆر]: عبده الراجی علی

[هێمای شێر و خۆر]
نامەگۆڕینەوەی تەلەگرافیی دەوڵەتی مەزنی ئێران
ژمارە (٤٤١٧) - بەغدا – ٤٦ وشە - شوێنی گەیاندن: بەغدا - شوێنی گەیشتن: تاران - ڕێکەوتی ١٥ی زیلقەعدە، ساڵی ١٢٨٤
جەنابی وەزیری شکۆمەند و بڵندی دەرەوە حەزرەتی سوڵتان، جەنابی نامن پاشای بە پلەی سەرلەشکر دەستنیشان کردووە و بە فەرمانی تەلەگرافی داوای لێ کردووە بچێت بۆ ئیسلامبووڵ، تەقییەدین پاشا قایمقامی کەرکووک لە جێی خۆی بەجێ دەهێڵێ و

[٢٩]. لە دەقە فارسییەکەشدا ئەم شوێنە سێ خاڵی لێ دانراوە. (وەرگێڕ)

لەم ڕۆژانەدا بەرەو ئەستەمبووڵ دەچن[٣٠]، حەزرەتی پایەبڵندی سوڵتان ئەم پلەوپایەیەی بە جەنابی داوە. شوبات ٢٦ گەورە
[مۆر]: تەلەگرافخانەی موبارەک

[بە ناوی خودای گەورە و میهرەبان]
قوربانی خاکی بەری پێی جەواهێرئاسای موبارەکی هومایۆنت بم، هاوکات لەگەڵ نووسینی ئەم عەریزەیەدا تامیس لەلایەن کونسوڵی پلە دووەوە هاتە لای [منی] خزمەتکاری گیانفیدا، کاغەزێکی هێنا و بۆ خزمەت جەنابی موبارەکتی نارد.
جگە لەوەش بە شێوەی زارەکی لەلایەن کونسوڵی پلە دووەوە پەیامی ناردووە کە نێردراوی گەورەی ئینگلیز لە ئیسلامبووڵەوە بە تەلەگراف هەواڵی داوە بە بەغدا و لەوێوە بە هۆی پۆستەوە گەیشتووە. پوختەی هەواڵەکە ئەوەیە کە دەوڵەتی ئێران بۆچی لە پێکەوە گرێدانی سیمی تەلەگراف لەسەر سنوور کێشە دروست دەکات، لە کاتێکدا کە گرێدانی سیمی تەلەگراف پێکەوە مانای دیاریکردنی سنوور نییە و ناکۆک نییە لەگەڵ دانوستان و ناکۆکییە سنوورییەکان و ڕێگریکردن لێی پێچەوانەی شارستانیەتە و لە حاڵەتی پێکەوە بەستنی سیمدا لە ماوەی یەک بۆ دوو ڕۆژدا دەتوانرێت پرسیار و وەڵام بنێردرێت و ئاگادار[ی یەکتر] بین، بەڵام لە ڕێی پۆستەوە دەبێ دوو مانگ چاوەڕوان بین. نێردراوی گەورە بە کونسوڵی پلە دووی ڕاگەیاندووە کە تکا لە بەرپرسانی دەوڵەتی ئێران بکەن سیمەکان پێکەوە گرێ بدەن و بەردەوام بن لە دانوستان.
دووبارە تامیس لەلایەن کونسوڵی پلە دووەوە پەیامی هێنا، کە [منی] گیانفیدا عەریزەکەم نیشان دا، دووپاتی کردەوە کە چ کێشەیەکی تێدایە بە هۆی پێکەوەبەستنی سیمەوە لەگەڵ ئیستامبووڵدا بە یەک دوو ڕۆژ وتوویژ بکرێت؟ هەروەک چۆن ئەمڕۆ لە بۆمبایەوە تا تاران بە هۆی پێکەوەبەستنی سیمەوە لە ماوەی چوار کاتژمێر و چارەکدا بە تەلەگراف هەواڵ گەیشت، لە کاتێکدا زیاتر لە شەش سەد

---

[٣٠]. ئەو ڕستەیەی خراوەتە نێو کەوانەوە، فارسییەکەی پڕە لە هەڵە و وەرگێڕانەکەشی زۆر جێ متمانەی وەرگێڕ نییە. ئەوەش دەقە فارسییەکەیەتی: "تقی وین پاشا قائم‌مقام کرکوک را پاشاهای خود خواهد گذاشت در این روزها روانهٔ اسلامبول می‌شون." (وەرگێڕ)

فرسەخ [دوور]ە. لێرەشـەوە تـا ئیسـلامبووڵ کە سـیم پـێکەوە گـرێ درا، لە یەک ڕۆژدا پرسـیار و وەڵام تەواو دەبێـت. ئەوەی کە لە ئیسـلامبووڵ لەنێـوان کونسـوڵگەریی پـلە دووی ئەم دەوڵەتە و بەرپرسانی دەوڵەتی عوسمانیدا بڕیار دراوە لەلایەن کارمەنـدانی ئێراقـی عەرەب و عەجەمەوە کاروبـاری سـنووری هەردوو دەوڵەت دیـاری بکرێـت، هەرگیز ناسق پاشا بە لەبەرچاوگرتنی پاراستنی سنوور و دەستگرتن بە داهـاتی سیمی بەسرەوە داخڵ[ی سنووری ئێران] نابێت ئەگەر بڕیار لە دیـاریکردنی سـنوور بـدرێت. باشـتر وایە دەوڵەتـی ئێـران بە ڕەچـاوکردنی کەمخەرجـی، خـۆی سـیمەکان پـێکەوە ببەستێت و لە یەکەم ڕۆژەوە من کە کونسوڵی پـلە دووم، بەتەواوەتـی هـاوڕام لەگەڵ دەوڵەتـی ئێـران و چاکەیـانم دەوێـت و هەر واش دەبـم، بەرپرسـانی دەوڵەتـی ئێـران لەگەڵ کونسـوڵی پـلە دووی خۆیـان و منـیش لەگەڵ نـوێنەری گەورەی ئینگلیـزدا دانوسـتان دەکەم تـا بگەیـنە ئەنجامێـک و ئەگەر دووبـارە دوای ڕاکێشـانی سـیم و پێکەوەبەستنی بڕیاری دیاریکردنی سنوور درا، دیسان دەوڵەتی ئێـران بـژاردەی ئەوەی لەبەر دەستدایە کە سیمەکە بپچڕێنێت. کونسوڵی پلە دووی بەریتانیا تکای کردبوو کە [منـی] فیـداکار ئەم هەواڵە و... بـگەیەنمە خـزمەت دەرگـانەی پیرۆز[تـان] کە لە ناوەندەی خەلافەتی هەرەمەزنەوە (پایتەخت) بە بەرپرسیارێتیی نەواب عیمادولدەولە بڕیـاری شـاهانە دەربکرێـت کە سـیمەکە پـێکەوە ببەسـتن. ئەرکـی [منـی] فیـداکاری خزمەتکار ئەوەیە کە ئەم بابەتەتان عەرز بکەم و [ئەنجامدانی کـارەکەش] وابەسـتەیە بە ویست و هەڵبژاردنی مەزن[ی جەنابتان] و فەرمانی هومایونیتان. فەرمانی پیـرۆزی هەرە بەرز و بڵندتان گوێڕایەڵی کراوە، گوێڕایەڵیکراو.

[پشتەوەی سەنەدەکە]:

– عەریزەیە. [مۆر]: سید صیاء الدین طباطبایی

بەدرێـژی ئاسـتی خـاوەن پلەکـانی تەلەگرافخـانە موبـارەکەکە و داواکارییەکانیـان لە خوارەوە هاتووە:

عەلیقـولی خـانی سـەرتیپ لەم مـاوەیەدا کە لە تەلەگرافـی خـانەقین بـۆ بەنـدەری بووشەهر و شوێنەکانی تر بە ویستی مەزنی هومـایونی[ی جەنابتـان] پۆسـتەکەی بـۆ درێژ کرایەوە، بە هۆی ئەوەی زۆر بەباشی پابەندیی لێ بینراوە لە خزمەتـی نـاوبراودا

کە بۆی دیاریکراوە، زۆر جار لەلایەن بەرپرسانی شاهانەوە کە ڕێیان کەوتووەتە لای، بەڵێنی تایبەتی پێ دراوە کە گرنگیی پێ بدرێت و لەنێوان هاوشان و هاوتاکانیدا ئیمتیازی پێ بدرێت، ئێستا تەنها لەبەر ئەو ئومێدە زۆرەی ناوبراو هەیەتی بە جەنابتان لە خزمەتکردندا، داواکارم پلەی سەرتیپی یەکەم و مەدالیای تایبەتیی پێ مەرحەمەت بکەن، هەروەک چۆن لەوەوبەر بەڵێنی پێ درابوو، بۆ ئەوەی بەوپەڕی شانازی و سەربەرزییەوە سەرقاڵی خزمەتی دیاریکراو بێت و سەربەرزی بەدەست بهێنێت.

ئەم شەش نەفەرە لە سەرەتای دامەزراندنی تەلەگرافەوە لە تارانەوە بۆ چەمەن سوڵتانیە، نزیکەی هەشت ساڵە بەردەوام سەرقاڵی ڕاکێشانی سیمی تەلەگرافن و پێشتریش و لەم ماوەیەشدا ئەوپەڕی خزمەت و وریاییان لە کاروباری هاوپێوەند بە تەلەگرافدا خستووەتە گەڕ، لەبەر ئەوە لە خزمەتکردندا درێخیی نەکردووە و لە ڕاکێشانی سیمی تەلەگرافی نوێشدا لە خانەقینەوە بۆ بەندەری بووشەهر لە هەموو شوێنێکدا لەگەڵ کارمەندە ئینگلیزەکاندا بووە و یارمەتیی داون و لەسەر نەخشەی ئەوان بەخێرایی و بەباشی تەلەگرافی ڕاکێشاوە و تەواویان کردووە و دوای تەواوکردنی تەلەگرافی چەمەن سوڵتانیە لە کاتی وەستانی کەژاوەی هومایونی لەوێ، پلەی یاریدەدەریان پێ بەخشرا و لەم ماوەی هەشت ساڵەدا هەموو کاتێک بەڵێنی ئاوڕلێدانەوەیان پێ دراوە و ئێستا داواکاریی پلە بۆ هەمووان دەکەم کە بە فەرمان[ی بەڕێزتان] مەرحەمەت بکرێت.

میرزا جەوادی ئەندازیار؛ کوڕی مەرحووم حاجی میرزا ڕەزا بووە بە بەرپرسی ئازەربایجان و بە زمانی فەڕەنسی و ڕووسی دەئاخێوێت و لە کاتی [خۆیدا] بەڵێنی بەرپرسیارێتیی پێ درابوو و لە خزمەتکردندا ئەوپەڕی وریایی دەخاتە گەڕ.

میرزا فەزلوڵڵا خان کە ناسراوە و زێدە مووچە و پاشکۆی سەرهەنگیشی پێ مەرحەمەت کراوە و سەرۆکی تەلەگرافخانەی فارسە.

نەسروڵڵاخان کوڕی مەرحووم خوداداد خان پێویستی بە ناساندن نییە [هێندە ناسراوە] و لەگەڵ ئەواندا لە یەک پلەدایە و سەرۆکی تەلەگرافخانەی ئەسفەهانە.

میرزا حەیدەرعەلی یاوەرکوبرا لەم ماوەی هەشت ساڵەدا لە سوڵتانیە و ئازەربایجان و تەلەگرافی ئابادە-تاران و مازندەران زەحمەتی کێشاوە و خزمەتی کردووە لە سەروو...[31]ەوە بەردەوام لە جووڵەدایە و لە کارەکەی خۆیدا شارەزایی تەواوی هەیە.
میرزا حەسەنی سامانی ماوەیەک لە تەبریز سەرۆک بوو و تەلەگرافی تاران بۆ...[32] لەگەڵدا بوو و لە تەبریزەوە بۆ سنووری ئاراس لە خودی بەڕێوەبەری ڕاکێشانی [هێڵی] سێوە نووسراوی پیرۆز[ی جەنابتان] پێ درا بۆ دانانی لە پلەی سەرهەنگیدا لە ساڵی ڕابردوودا.
محەمەد ئیبراهیم خانیش پاش میرزا حەیدەر عەلی، بەزۆری کارمەندی ڕێکخستنی ڕێگاوبان و سوارەکانی تەلەگراف بووە و [سەرقاڵی] چاککردنی کەموکوڕییەکان بووە. لە خزمەتدا ئەوپەڕی هەوڵی خستووەتە گەڕ، بەتایبەت لە تەلەگرافی مازندەرانیش سەرقاڵی خزمەت بووە.

لە ساڵی ڕابردوودا، ساڵی مشک (سیچقان ئیل)، بە پێداگریی خودی عەلیقولیخانی سەرتیپ کە دەبێ خۆی بەردەوام سەرقاڵی نووسین و خوێندنەوەی پەیماننامە و نووسراوەکانی ناوخۆ و دەرەوە بێت و خەریکی وردبینیی بەشەکانی ئەم کارە و ڕێساکانی پەیماننامە دەوڵەتییەکان بێت، تەلەگرافێکی کردووە بۆ بەرپرسی تایبەتی پەیوەندییەکان، [پەیامەکەی] گەیشت و داوای کرد کە میرزا جەعفەرخانی ئاجوودان و وەرگێڕی قوتابخانەکە (...الرئاسە[33])یان پێ نەدرێت، پاش ئەم ڕاگەیاندنە مەرحەمەت کرا وەک چاکەیەک بۆ لەئەستۆگرتنی خزمەت؛ پلە و نیشانەی سەرهەنگیی پێ بدرێت.

---

[31]. لە دەقە فارسییەکەدا ئەم شوێنە سێ خاڵی لێ دانراوە. (وەرگێڕ)

[32]. لە دەقە فارسییەکەدا ئەم شوێنە سێ خاڵی لێ دانراوە. (وەرگێڕ)

[33]. لە دەقە فارسییەکەشدا سێ خاڵ لەو شوێنە دانراوە، کەوانەکان لەلایەن وەرگێڕەوە دانراون، چونکە وای بۆ دەچم ئەو وشە نەزانراوە لەگەڵ وشەی "الرئاسە" ناوێکی لێکدراو پێک دەهێنن، گومانی زۆریشم بۆ ئەوە دەچێت وشەکە "حق الرئاسة" بێت بە واتای مووچەی بەڕێوەبەریتی یان سەرۆکایەتی. (وەرگێڕ)

میرزا ئیسماعیلی فەرماندەی هەزار سوار[٣٤]، جێگرانی خۆشەویست و بڵندی دایەنی مەزن[٣٥] -گەورەیی و شکۆی بەردەوام بێ-، لەم ماوەی هەشت ساڵەدا لە سەفەر و کاتی جێگیریدا سەرقاڵی پێڕاگەیشتن بووە بە ژمێریاریی پێوەندیدار بە تەلەگرافخانە و سوارەکانی [تەلەگرافخانە] و غەیری ئەوەوە بووە و ئەوپەڕی دروستکاریی هەبووە و قەڵەمەکەی دروست بەکار هێناوە و...[٣٦] تەنها لەبەر ئومێدی زۆری ئەو بۆ خزمەتی جەنابتان لە کارە دیاریکراوەکەیدا، داواکارم پلەی سەرۆکایەتیی تەلەگراف بەو بدرێت.

ڕەزا خان ئەندازیاری خوێندنگە بووە و پێنج ساڵە لە تەلەگرافخانە لە سەفەر و کاتی جێگیریدا خزمەت دەکات لە کرماشانەوە تا تاران، لەگەڵ خاوەنپایەی ئینگلیزدا سەرقاڵی ڕاکێشانی سیم بووە و ئێستا لە هەمەدان سەرۆکی تەلەگرافخانەیە، گەنجێکی زۆر شایستە و خزمەتگوزارە و بە هۆی لوتفی خودای خوێندنگەکەوە پلەیەکی پێ دراوە، داوای پلەی جێگرایەتی دەکات.
نیکۆڵای برۆسکی زمانی فەڕەنسی و ئینگلیزی دەزانێت و بڕی دوو سەد و پەنجا تمەن وەک مووچە دراوە بە ناوبراو، داوای پلەی جێگرایەتی دەکات.

هو
زانیاریی شیاوێتی و پلەی خاوەن پۆستەکانی تەلەگرافخانە بەو شێوەیەیە کە بەدرێژی ڕاگەیەنرا و هەریەکێک لەوانە بەڵێنی بەخششی شاهانە دراوە و چاوەڕوانی بەدەستهێنانی ئیمتیاز و شانازین.
داواکارن جگە لە پێدانی پلە و پۆست، مووچەی زیادەیان ناوێت و ئەگەر پێویست نەبووایە خزمەتکارانی بەر دەرگا وەک چۆن پێشتر لە [گیرفانی] خۆیان بەخشیویانە،

---

[٣٤]. لە دەقە فارسییەکەدا وشەی "مین باشی" دانراوە، کە وشەیەکی تورکییە و بە واتای فەرماندەی هەزار سەرباز دێت. (وەرگێڕ)
[٣٥]. دایەنی مەزن، لەبریی وشەی "مهد علیا" دامناوە کە بۆ دایکی پادشایان و گەورەپیاوان بەکار دێت. (وەرگێڕ)
[٣٦]. لە دەقە فارسییەکەدا لەم شوێنەدا سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)

بەردەوام دەبن و زیاتر لە [مووچەی] باویان ناوێت...[٣٧] شانازی و ئومێدەواریی لەڕادەبەدەری ئەوان لە خزمەتگوزاریدایە. [داواکارییەکانمان] گەلێک [هۆکاری] زەحمەتە.

هو

ببم بە فیدات، نامە شەریفەکە[تان و خوێندنەوەی] بەشەکانی و ئاگاداربوون[م] لە باشیی تەندروستیی شەریفتان گەلێک بووە هۆی خۆشحاڵی و بەئاواتگەیشتن[م]. بەگوێرەی ئەوەی نووسیوتە محەممەد ئیسماعیل خانی سەرتیپت بۆ بەرپرسیارێتیی پەڕاوگەی کەربەلای پیرۆز هەڵبژاردووە و عەباس خانی بەرپرسی کۆمیسیۆنت لە جێی ئەو بۆ بەرپرسیارێتیی خانەقین بە باش زانیوە و بە حوکمی گەورەیی[تان]...[٣٨] مۆڵەتتان لە بەندە خواستبوو. هەڵبژاردن و هەڵسوکەوتەکانی جەنابی بەرز و بەڕێزتان لە ڕووی زانینی بەرژەوەندیی دەوڵەت و پێداویستییەکانیەوەیە، بێگومان هەر چۆنێکتان گەرەکە وا بکەن و [بەندەی] موخلیسیش ئەمڕۆ بۆ عەباس خانم نووسی کە گوێڕایەڵی جەنابت بێت و خۆی بە نیشتەجێی خانەقین بزانێت و بەپێی فەرمانی جەنابت هەڵسوکەوت بکات، هەر چەندە پێکهێنانی کۆمیسیۆن کەمێک شێواوە و هەندێک کێشەی تێدا دروست بووە، لەگەڵ ئەوەشدا بەرپرسێکی تر لە جێی عەباس خان دەنێرین کە سەرقاڵی ڕاپەڕاندنی کارەکانی کۆمیسیۆن بێت. [لەوە] زیاتر زەحمەتتان نادەم، بەختی بڵندتان هەر بەردەوام بێ.

١٧ی مانگی جەمادی دووەم/١٣١٢

[مۆر لە پشتەوەی پەڕە]: امیر نظام، ١٣١٠

هو

سەبارەت بە گەڕاندنەوەی عەزیز خانی سەرتیپ بۆ سنووری دارولخەلافە (پایتەخت) شێلگیرن و ئەگەرچی شەهبەندەر لەم بارەیەوە بانگەشەی هاوکاری دەکات، بەڵام ڕوونە کە ناوبراو ئەوەی لە توانادا نییە و گەڕاندنەوەی عەزیز خان وەستاوەتە سەر

---

[٣٧]. لە دەقە فارسییەکەدا لەم شوێنەدا سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)

[٣٨]. لە دەقە فارسییەکەدا لەم شوێنەدا سێ خاڵ دانراوە. (وەرگێڕ)

ڕەزامەندیی هەرێمی بەغدا، لوتف بفەرموون هەوڵی ڕازیبوونی هەرێم[ی بەغدا] بدەن بۆ گەڕاندنەوەی ئەو. [لەوە زیاتر] زەحمەتتان نادەم.
٢٢ی ڕەبیعولئەوەل/١٣١٣
[مۆری پشتەوەی پەڕە]: امیر نظام، ١٣١٠

هو
ببم بە فیدات، نامە شەریفەکە[تان و خوێندنەوەی] بەشەکانی و ئاگاداربوون[م] لە باشیی تەندروستیی شەریفتان گەلێک بووە هۆی خۆشحاڵی و بەئاواتگەیشتن[م]. نووسراوێکتان سەبارەت بە ئاشکرابوونی ساختە و خیانەتی میرزا عەباس خانی تەلەگرافچیی قەسر نووسیبوو. وا دیارە ئەوەی بۆ جەنابتیان باس کردبوو و نووسیوتە، ڕاستە و لە[بارەی] نووسراوە بەنرخەکەتانەوە دەمویست شتێک لەخزمەت جەنابی موخبیرولدەولەدا بنووسم و داوای گۆڕینی ئەوی لێ بکەم، بەڵام بە هۆی چاکیتەوە و بە هۆی ئەو وردەکارییانەی کە لە کارەکانتدا هەتە، فەرموو بووت ئەم بڕگەیە دابنرێت بۆ لێکۆڵینەوەی دواتر، لەبەر ئەوە چاوەڕوانی هەواڵی دواتر دەبم و هەر کاتێک بفەرموویت تکا لە وەزارەتی شکۆمەندی زانست دەکەم بۆ گۆڕینی و خودی جەنابیشت بۆ وەزارەتی زانست بنووسە کە کەسێکی تر لە جێی دابنێن. لە بارەی بەرپرسیارێتیی هێژا تاهیر ئەفەندیی قایمقامی خانەقینەوە، لەبەر ئەوەی نووسیبووت دوای ڕادەربڕینی بەندە عەبدی بەگ لە بەرپرسیارێتی لا دەبەیت و فەرمانی بەرپرسیارێتیی تاهیر ئەفەندی لە هەرێمی بەغداوە دەنێریت، لەگەڵ ئەوەشدا کە عەباس خانی سەرهەنگ کارمەندی کۆمیسیۆن هەواڵی هاتنی عەبدی بەگی بۆ سنوور ڕاگەیاندبوو، بۆم نووسی لە دەستپێکی دانوستانەکاندا بابەتەکان بۆ عەبدی بەگ ڕوون کرایەوە تا هەواڵی دواتر لە جەنابتەوە بگات و لەبەر ئەو هۆیانەی کە پێشتر عەرزمان کردووە، بەرپرسیارێتیی تاهیر ئەفەندی بەرژەوەندیی زیاتری تێدایە. هەر چەندێک [بۆتان] دەگونجێت، هەوڵی گۆڕینی بەرپرسیارێتیی عەبدی بەگ بە ناوبراو بدەن و ئەنجامەکەی و بڕیاری کۆتاییم بەپەلە بۆ بنووسن بۆ ئەوەی بەرپرسی سنوور ئەنجامەکەی بزانێت. [لەوە] زیاتر زەحمەتتان نادەم. بەختی بڵندتان بەردەوام بێ.
٢٢ی ڕەبیعولئەوەل/١٣١٣

[مۆری پشتەوەی پەڕە]: امیر نظام، ۱۳۱۰

[هێمای شێرو خۆر]
وەزارەتی ناوخۆ
مێژووی تۆمارکردن: ۲۳ی خەزەڵوەر
مێژووی نووسین: ۲۳ی خەزەڵوەر/۱۳۰۷
پاکنووس: غوڵامڕەزا لەشگری
فەرمانگەی بەڕێزی ڕێکخراوە ئاسایشییەکان:
بەپێی نووسراوێک کە جەعفەر ناوێک کوڕی عەلی داداشی تەبرێزی بۆ نوێنەرایەتیی دەوڵەتی مەزنی [ئێران] لە بەغدای نووسیوە و ڕەشنووسەکەی لەگەڵ ڕەشنووسی کونسوڵگەریدا بەپێچراوەیی دەنێرین، جەعفەر ناوەکە سەردەستەیەکی ئاسایش بڕە پارەیەکی لێ وەرگرتووە و ئەو و خێزانەکەی لە ڕێگەی قاچاخەوە پەڕاندووەتەوە. ئەم پرسە ئەگەر ڕاست بێت، شایانی وردبینیی پێویستە و بە ڕێکاری متمانەپێکراو جەخت لە لێکۆڵینەوەی بابەتەکە بکەنەوە و هەوڵی ئاشکراکردنی بدەن و ڕێگایەک بۆ کارمەندانی سنوور دابنێن کە ئەم ڕووداوانە دووپات نەبنەوە و ئەنجامی توێژینەوە و ڕێوشوێنەکایش بە وەزارەتی ناوخۆ ڕابگەیەنن.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی کاروباری دەرەوە
ڕەشنووسی عەریزەی جەعفەری کوڕی عەلی داداشی
ڕێکەوتی ۷ی جەمادی یەکەم/۱۳۴۷
خزمەتکار[تان] دە مانگ پێش ئێستا بۆ زیارەتی [ئیمام] عەلی کوڕی مووسا (ئیمام ڕەزا) چووم و گەڕامەوە بۆ تاران و لای براکەم دەستم کرد بە کار و خودا بە نسیبی کرد لەوێ خێزانم پێکەوە نا. پاش ئەم ماوەیە بیرم لە گەڕانەوە بۆ بەغدا کردەوە و لە وەزارەتی کاروباری دەرەوە ڕێنوێنیم بەدەست هێنا، بەڵام ناوی خێزانم لەو کاغەزەدا تۆمار نەکرد و لەبیرم کرد. لە قەسر بەرپرسەکە لە بارەی خێزانمەوە قسەی کرد و دەستەڵاتی قەسر ئێمەی لەوێ گل دایەوە. پاشان [منی] دوعاکار[تان] تەلەگرافم کرد

بۆ تاران لە بارەی خێزانمەوە، پاش ٧ ڕۆژ وەڵام لە تارانەوە بۆ دەستەڵاتی قەسر هات و دەستەڵاتی قەسر ڕێگەی پێ داین و بەڵگەنامەیان دا بە خێزانم. پاش لێکۆڵینەوە لە ڕێگریی بەرپرسان لە سنووری خوسرەوی، شەوی هەینی، چوار کاتژمێر پێش ڕۆژئاوا لە قەسرەوە بەرەو خانەقین کەوتینە ڕێ، دوو کاتژمێر پێش ڕۆژئاوا گەیشتینە سنووری خوسرەوی، لەوێ ئاسایشی سنوور دایانبەزاندین، [منی] دوعاکار[تان] بەڵگەنامەکانی کە بەدەستمەوە بوون؛ دامە دەستیان، لێی تێنەگەیشتن تا ئۆتۆمبێلەکە[مان] ڕۆیشت و هەر چی کرێیەکی پێمان دابوو؛ لەدەستمان چوو.
پاشان ئێمەیان بە چاوەڕوانییەوە برد و لە پرسیار و وەڵامدا بووین تا نیوەشەو، پاش ئەوە سەردەستەی ئاسایش لە بارەی جەعفەر ناوەوە پرسیاری کرد، [وتی] چەندت پارە هەیە؛ بیدە بۆ ئەوەی لێرەوە بەرەو خانەقین ڕەوانەت کەم بە قاچاخەڕێدا، وەڵامم دایەوە کە پارەم بەدەستەوە نەماوە و خەرجیی ڕێگاشم تەواو بووە. [منی] دوعاکار[تان] و خێزانەکەمیان پشکنی، پێنج تمەن و شەش قڕان و واجمێکی شێر نیشانیان لێ سەندین و پاشان گوتیان دەبێ خێزانت بەرگی پیاوانە لەبەر بکات بۆ ئەوەی ڕەوانەتان بکەین، ناچار بووم چاکەت و پانتۆڵەکەی خۆمم داکەند و کردمە بەری خێزانەکەم. پاشان ئێمەیان سواری ئەسپ کرد و هێنایانین لە ڕێگای خانەقین و لەوێ لە چاوەڕوانیدا هێشتیانینەوە و ڕۆیشتن، لەو شەوە تاریکەدا تا بەیانی لەوێ بەتەنیا ماینەوە و تا دەمەوبەیان لەگەڵ کوردە سووتەمەنیفرۆشەکاندا بەرەو خانەقین کەوتینە ڕێ. لە ڕۆژی هەینیدا بە هەمان شێوە پۆشاکەوە خۆم و خێزانم کەوتینە ڕێ بەرەو پەڕاوگەی خانەقین و بە کونسولگەریم ڕاگەیاند کە شەو ماوینەتەوە و لە هەمان ڕۆژدا لە خانەقین لەلایەن کونسوڵەوە ڕێگەمان پێ درا و ئێستا داخڵی بەغدا بووین. [منی] دوعاکار[تان] وسیتم تەلەگراف بکەم بۆ وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە لەگەڵ ئەوەی... بۆ جەنابی پایەبڵندی پەهلەوی تا ئەوەی لە بارودۆخی سنوور و کارمەندانی سنوور ئاگادار بوومەوە، لەسەر خۆمم بە پێویست زانی لەبەر ئەوەی لە بەغدا جەنابی ژەنەڕاڵی کونسوڵ تەشریفی هەیە و تەنها بۆ ئاگاداریتان عەریزەی خۆم دەنێرمە خزمەتتان بۆ ئەوەی هەر چی ڕێوشوێنی قانوونی هەیە لەم بارەیەوە؛ بیفەرموون، باقی: ڕۆژگاری فەرمانڕەوایی بەرقەرار بێت.
ڕێکەوتی: ... ٧ی جەمادی دووەم

دوعاکار[تان]: جەعفەری کوڕی عەلی داداشیی تەبرێزی

[بە ناوی خوای گەورە و میهرەبان]
جەنابی ئیحتیشامولسەڵتەنە، ئاگاداری دانوستانەکانی جەنابتان و ئەمیری ئێراقی عەرەب بووم، هیممەتتان دروست و بەجێ بوو، لێرەش هەواڵی تازە هیچ نییە کە پێتانی ڕابگەیەنم، ئاگاداری بابەتی پێدانی مۆڵەتی چەورێژکردنی ڕێگای تاران-خانەقین بە مسیۆ فیلکس فۆری ئەڵمانی هەیت، ناوبراو بەنیازە هەمان مۆڵەت بۆ ڕێگای خانەقین-بەغدا لە جەنابتان وەربگرێت و لە ئیسلامبووڵ سەرقاڵی دانووستانە لەم بارەیەوە، بابەتی پاوانکردنی تووتنی ئێرانیش بەتەواوی بێبنەمایە. بێگومان لەم بارەیەشەوە هەواڵی تازەی ئێرە بۆ جەنابتان دەنووسین، کە لەکاتی پێویستدا بێ زانیاری نەبن. [لەوە] زیاتر زەحمەتتان نادەم.
١٤ی مانگی ڕەجەب/١٣١٣

بەفیدات بم. نووسراوە شەریفەکانت ڕێکەوتی ١٧ و ٢٤ی شەوال گەیشتن و مژدەی تەندروستی و سەلامەتی بووە هۆی شادی و شوکرانەی زۆرم و یەکجار سوپاسگوزارم لە هەواڵپرسینتان، سوپاس بۆ خودا لە سایەی لوتفی جەنابتانەوە تەندروستم و ڕۆژگارم بەسەلامەتی دەگوزەرێت.
لە بارەی حاجی موختار خانەوە، ئەوەم پێ گەیشت کە نووسیبووتان. کوڕەکەی مەرحووم ئاغا شێخ زەینولعابیدینیش تەلەگرافی کردبوو کە بیستوومە بە ناوی منەوە تەلەگرافێک دەربارەی ڕەزامەندیم لە موختار خان دروست کراوە. من هیچ زانیاریم نییە و لە کردەوەکانی تەواو بێزارم. بەڕێزت بەگشتی لەم بارەیەوە چیت بڕوا پێیە، وا ڕەفتار بکە. لەبەر ئەوەی وات نووسیوە کە بە سەفارەت ڕانەگەیەنرێت... بۆ دەرچوونی فەرمانی بابعالییش لە بارەی بەرپرسیارێتیی میرزا ئیسماعیل خان و بەرپرسی خانەقینەوە هیچ بە سەفارەت ڕانەگەیەنرا، هەر کاتێک ناردیان؛ دەیاندەیتێ و ئەگەر نەشیانناردِ؛ دەبێت هەر بە بڕیاری والی کار بکرێت و هەر کاتێک بە باشت زانی لەم بارەیەوە بە سەفارەت ڕابگەیەنرێت، بینووسە تا... پارە و خەڵاتێک کە بگات [بە] عەلی بەگت دابوو، ئەمڕۆ مۆری حەزرەتی ئەشرەف گەیشت و نووسراوی

هومایوونی دەنێرین. لە بارەی بەڕێز جەنابی شێخ عەبدولحەمیدیشەوە نووسراوە شەریفەکانیمان پێ گەیشت.
لەبەر ئەوەی ئاگاداری ئەم بابەتە نەبووم، سەرقاڵی توێژینەوەم لەم بابەتە و ئەنجامی لێکۆڵینەوەکانم عەرز دەکەم، بەوپەڕی تامەزرۆییەوە چاوەڕوانی گەیشتنی هاوپێچی نووسراوە شەریفەکانتان و گەیشتنی خزمەتگوزارییەکانم. لەوە زیاتر سەرتان نایەشێنم.
ڕۆژگاری جەنابتان بەردەوام بێ.
١٤ی زیلقەعدە/١٣١٣

لە بارەی بەڕێز جەنابی نیزامولعولەماوە، بێگومان هەر کاتێک هەر کارێک بە بەندە بکرێت، بەوپەڕی ملکەچییەوە ئامادەم و گەلێک سوپاسگوزار و خۆشحاڵم لە بارەی ئەوەی سەد تمەن مووچەتان بە ناوبراو داوە، ئینشائەڵڵا گلەیی ناکەن و بۆ جێبەجێکردنی ئەوەش هەر چی لەدەستم بێت، بەوپەڕی خۆشحاڵییەوە ئەنجامی دەدەم و ئەو قورئانەش کە ناردبووتان؛ ئەرکی پسووڵەکەیانم خستە سەر خۆیان.
بۆ ئامادەکاریی جەژنی هومایوونی، پەڕاوێک چاپ و بڵاو کرابووەوە کە یەکێکیانم بەپێچراوەیی نارد بۆ خزمەتتان بۆ ئاگاداریتان. زیاترتان زەحمەت نادەم.

بەڕێز ئیحتیشامولسەڵتەنە:
لە بارەی واژۆی پێناسەوە کە نووسیوتانە، پێویستە پوول بە پێناسی هاتوچۆی گەشتیارانەوە بلکێنرێت، تێبینییەکەتان زۆر بەجێ بوو، بەڵام زەحمەتە لێرە بتوانن پوول دروست بکەن، باش وایە بۆ ئیسلامبووڵ [نامە] بنووسیت لەوێ دروستی بکەن. هەر چەند بیستوومە کە پوولی عوسمانییش لە بەریتانیاوە دێت. بە هەر حاڵ، لە هەر شوێنێک کە دەبێ بەدەست بهێنرێت، هەر بڕێک کە پێویستە؛ بیکڕن و نرخەکەی لەو پارەیە وەردەگرنەوە کە بۆ واژۆکردنی پێناسەکان وەریدەگرن و ئەگەر شێوەیەکی تریشتان بە خەیاڵدا دێت، بینووسن بۆ ئەوەی وا ڕەفتار بکرێت. زۆرتان زەحمەت نادەم.
١٨ی ڕەبیعولئەوەل/١٣١٣

جەنابی ئیحتیشامولسەڵتەنە:
لە بارەی بەرپرسی تەلەگرافخانەی خانەقینەوە زانیاریمان دەست کەوت دەربارەی ئەو نامەیەی نووسیبووت و بەپێی فەرمانی بەرز و پیرۆزی [شاهەنشا] -ڕووحمان بەفیدای بێ- بە جەنابی موخبیرولدەولەمان ڕاگەیاند کە ناوبراو بانگ بکەن بۆ دارولخەلافە و بەتوندی تەمێی بکەن، بۆ ئەوەی ببێت بە پەند بۆ خەڵکانی تریش. زۆرتان زەحمەت نادەم.
١٨ی ڕەبیعی دووەم/١٣١٣

جەنابی ئیحتیشامولسەڵتەنە:
لە بارەی موختار خان و بانگکردنی بۆ بەغدا، زانیاریمان پێ گەیشت دەربارەی ڕێوشوێنەکانی جەنابتان. بێگومان ئەوەی کردووتانە؛ دروستە، ئێستا کە نیازتان وایە ئیسماعیل خانی جێگری خانەقین لەوێ بکەیت بە بەرپرس، بێگومان بەرپرسێکی سەرڕاست بۆ خانەقین دەستنیشان دەکەیت. زۆرت زەحمەت نادەم.
٢٢ی جەمادی دووەم/١٣١٣

[هێمای شێر و خۆر]
کابینەی سەرۆکایەتیی وەزیران
مێژووی پاکنووس: ١٣١٤/١/١٢
مێژووی تۆمارکردن: ١٣١٤/١/١٤
وەزارەتی شکۆمەندی پۆستە و تەلەگراف و تەلەفۆن:
دەربارەی داواکاریی بەڕێوەبەرێتیی پۆستە و تەلەگرافی ئێراق بۆ پێکەوەگرێدانی سیمی تەلەفۆن لە خانەقینەوە بۆ قەسری شیرین، وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە نامەیەکیان نووسیوە دەربارەی ئەو ڕاگۆڕینەوە و نامەگۆڕینەوانەی لەگەڵ ئەو وەزارەتە و کۆمپانیای تەلەفۆندا ئەنجام دراوە، لە ڕووی ئابووری و کارگێڕییەوە نیازی ئەنجامدانی ئەم کارەیان هەیە.

لەبەر ئەوەی ئەنجامدانی ئەم کارە لە ئەستۆی ئەو وەزارەتە شکۆمەندەیە، هەر هەنگاوێک پێویستە بینێن و ئەگەر پێشنیارێک بە پێویست دەزانن بۆ دەوڵەت؛ بیفەرموون.
سەرۆکوەزیران

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی کاروباری دەرەوە
بەڕێوەبەرێتیی [کاروباری] ئابووری - ١٣١٤/١/٥
[خاوەنی] پایەی بڵندی سەرۆکایەتیی بەڕێزی وەزیرانی مەزن -شکۆی پایەدار بێ-:
لە ڕێکەوتی دووی گوڵانی ١٣١٣، لەلایەن بەڕێز میرزا ڕەیم خانی ئەرجمەندەوە کە پۆستی نوێنەرایەتیی دەوڵەتی شاهەنشاهیی لە کۆنگرەی نێودەوڵەتیی پۆستەی قاهیرە هەبوو، ڕاپۆرتێک پێشکەش بە وەزارەتی شکۆمەندی پۆستە و تەلەگراف و تەلەفۆن کراوە. بەڕێوەبەرایەتیی پۆستە و تەلەگرافی ئێراق دوابەدوای ئەو دانوستانانەی لە سەرەتای ١٣٠٧ لەگەڵ کۆمپانیای گشتیی تەلەفۆندا ئەنجامی داوە، لە گەڕانەوەیدا لە قاهیرە بۆ دامەزراندنی سیمی تەلەفۆن لە ڕێگای خانەقینەوە بۆ قەسری شیرین و کرماشان دانوستانی کردووە و داوای کردووە کە لەم بەشەدا هێڵی تەلەفۆن بکرێتەوە.
لەبەر گرنگیی بابەتەکە لە ڕووی بازرگانی و ئابوورییەوە، هەر لەو کاتەدا لەلایەن وەزارەتی شکۆمەندی پۆستە و تەلەگرافەوە نامەیەک بۆ ئەو [خاوەن]پایە بڵندە نێردراوە و داوای مۆڵەتی لێ کراوە. لە وەڵامدا فەرمانی داوە لە ڕووی پێوەندییە سنوورییەکانەوە ڕای وەزارەتی شکۆمەندی جەنگ وەربگیرێت و وەزارەتی ناوبراو لە ڕێکەوتی ١٧ی گوڵانی ١٣١٣دا ڕوانگەی وەزارەتە شکۆمەندەکەی ڕاگەیاند و لەو چوارچێوەیەدا نامەیەکیشیان بۆ کۆمپانیای تەلەفۆن نووسیوە و داوایان کردووە کۆمپانیای تەلەفۆنیش لە بارەی دامەزراندنی پێوەندیی تەلەفۆنی لەنێوان دوو وڵاتدا؛ ڕوانینی خۆی دەرببڕێت.
وەڵامی وەزارەتی شکۆمەندی جەنگ ئەوەی تێدایە کە لە ڕووی سەربازییەوە کاتێک دەتوانرێت داواکارییەکەی ئێراق قبووڵ بکرێت، کە ئەم [هێڵی] تەلەفۆنەش وەک پۆستە تەلەگرافییەکان ڕاستەوخۆ لەژێر چاودێریی کارمەندانی دەوڵەتدا بێت تا بتوانن

وەک پەیامگۆڕکێی تەلەگراف کۆنترۆڵی بابەتەکان بکەن، دەنا لە بەرژەوەندیی ئێمە نابێت و کۆمپانیای گشتیی تەلەفۆنیش پەسەندکردنی دامەزراندنی پێوەندیی تەلەفۆنی لەگەڵ ئێراقی وابەستە کردووە بە مۆڵەتی دەوڵەتەوە.
وەزارەتی کاروباری دەرەوە بە ئاگاداربوونی لەو بابەتانەی سەرەوە، داوای زانینی ڕوانگەی سەفارەتی [دەوڵەتی] شاهەنشاهیی [ئێرانی] کرد لە بەغدا و سەفارەت وەڵامی دایەوە کە ڕاکێشانی سیمی تەلەفۆنی قەسری شیرین و مونزرییە لە ڕووی ئابوورییەوە ئەوپەڕی زەرووره و ئەنجامدانەی کارەکەش کێشەی تێدا نییە، چونکە وەک دیارە سیمی تەلەفۆنی ئێمە تا خوسرەوی ڕاکێشراوە، لەبەر ئەوە دوو کیلۆمەتری تری پێویستە بۆ ئەوەی بە مونزریە و سنووری ئێراقەوە ببەسترێت. ڕای سەفارەتی شاهەنشاهی لە بەغدا گەیەنرایە وەزارەتی شکۆمەندی پۆستە و تەلەگراف و تەلەفۆن و وەزارەتی ناوبراو ئێستا بۆ وەزارەتی کاروباری دەرەوە دەنووسن بۆ ئەنجامدانی کارەکە و وردبینی لە پێشەکیی کارەکە سەرلەنوێ ڕوانگەی کۆمپانیای تەلەفۆن خوازرا و بەپێی ئەو وەڵامەی کە کۆمپانیای ناوبراو داویەتیەوە، لەبەر ئەوەی ئەم کارە لە دەرەوەی دەسەڵات و مۆڵەتی کۆمپانیای ناوبراوە، دوو بنەمایان بە پێویست زانیوە بۆ کارکردن:
یەکەم: بەدەستهێنانی مۆڵەت و ڕێککەوتنێکی نوێ لەگەڵ دەوڵەتی مەزن[ی ئێران]دا، کە [ڕوون بکرێتەوە] لەسەر چ بنەمایەک مۆڵەت دەدەنە کۆمپانیاکە، بۆ ئەوەی پاش خوێندنەوەی ڕای دەوڵەت، کۆمپانیاکە بتوانێت نییەتی خۆی دەرببڕێت.
دووەم: لە ئەگەری لارینەبوونی دەوڵەتدا لە بەخشینی مۆڵەتی نوێ بە کۆمپانیا، [کۆمپانیاکە] لەگەڵ بەرپرسانی ئێراقدا دانوستان دەکات و ئەگەر دانوستانەکە ئەنجامی باشی هەبێت کە وێڕای خەرجیی زۆری کارەکە، بتوانرێت مەسرەف کەم بکرێت، [کۆمپانیا] کارەکە ئەنجام دەدات.
لەبەر گرنگیی دامەزراندنی هێڵی تەلەفۆنی نێوان ئێران و ئێراق لە ڕووی ئابووری و کارگێڕییەوە، ئەو زانیارییانەمان گەیاند بۆ ئەوەی بە لەبەرچاوگرتنی هەردوو ڕای سەرەوە، هەر جۆرێک ڕای موبارەکتانی لەسەر بێت، وا بکرێت.
وەزیری کاروباری دەرەوە

[هێمای شێر و خۆر]
سەرۆکایەتیی وەزیران
مسیۆ ژوزف ڕابینۆ لە ڕێی نوێنەرایەتیی سیاسی و ژەنەڕاڵی کونسوڵگەریی دەوڵەتی مەزن[ی ئێران]ەوە، لە بەغدا سێ خاڵی پێشنیار کردووە دەربارەی دامەزراندنی هێڵی ئاسنی تاران بۆ خانەقین، ڕووناکیی تاران و ئاودێری لە دەوروبەری کارِوون و ناردوویەتی کە وەک خۆی بۆ ئەو وەزارەتە شکۆمەندە بنێردرێت بۆ خوێندنەوە و تێبینیی پێویست و ڕادەربڕین و وەڵامدانەوە. هۆشیار.

بۆ بەڕێز نەسرولملوک:
بەفیدات بم، نووسراوە شەریفەکەتان بە ڕێکەوتی ١٧ی گوڵان هاوڕێ لەگەڵ سێ بڕگە پێشنیاری مسیۆ ژوزف ڕابینۆ گەیشت و بۆ خوێندنەوە و ڕادەربڕین ناردم بۆ وەزارەتی کشتوکاڵ و بازرگانی و بەرژەوەندیی گشتی، پاش گەیشتنی ڕاپۆرتی وەزارەتی ناوبراو وەڵامتان دەدەینەوە. هۆشیار.

[هێمای شێر و خۆر]
نوێنەرایەتیی سیاسی و ژنەڕاڵی کونسوڵگەریی دەوڵەتی مەزنی ئێران لە دووئاوان (بین النهرین)
ڕێکەوتی ١٧ی گوڵان/١٣٠٧
قوربانی وجوودی موبارەکت بم. مسیۆ ڕابینۆ کە ساڵانێک سەرۆکی بانکی شاهەنشاهی بووە لە تاران، لەلای جەنابتان ناسراوە، کوڕەکەی ئەو خەریکی بازرگانییە و لە بەغدا خاوەنی شوێنی بازرگانیی گرنگە، بەشێکی ساڵ لە بەغدا دەمێنێتەوە و بەشەکەی تر لە شوێنە جیاوازەکانی ئەورووپا دەگوزەرێنێت. لە سەرەتای هاتنی [منی] گیانفیدا بۆ بەغدا خۆی بە من ناساند، هەروەها خۆشەویستیی بۆ ئێران دەربڕی. لەگەڵ ئەوەی کە مانگێک لەمەوبەر داوای بینینی منی کرد و هیوای بە پێشکەوتنی ئێران هەبوو لە داهاتوودا و خۆشحاڵ بوو بەو کارانەی ئێستا لە وڵات دەکرێن. لە سێ بابەتدا، سەبارەت بە هەریەکێکیان پێشنیارێکی کردووە... و خوازیارە ئەگەر دەوڵەتی مەزن[ی ئێران] پەسەندی بکات، بەپێی قانوونە ناوخۆییەکان کاریان لەسەر بکرێت.

[منـی] گیانفیـدا ئەوەی بـۆم دەرکەوتـووە ئەوەیە کە ئەم کەسـایەتییە لای کۆمپانیـا ناسراوەکـانی ئەورووپـا قسەڕۆیشـتوو و متمانەپێکـراوە. لە ڕاسـتیدا کاتێـک سـەرنجی دەدەیـت، لەبەر ئەوەی لە ئێـران لەدایـک بـووە و بـاوکی سـاڵانێکی زۆر لە ئێـران نیشتەجێ بووە، پێی خۆشە لە ڕووی ئابوورییەوە خزمەتێک بکات و ئەو کۆمپانیایانەی پێکیان دێنێ و باسیان دەکات، ڕەنگی سیاسەتیان پێوە نییە و بەتەواوی پێڕەوی قانوون و ڕێسـاکانی ئێـران دەبـن. ئەوەیە کە... ئەوی بە ناونیشـانی حەزرەتـی ئەشرەف ناساندووە و بـۆ ئاگـاداریی جەنابتـان دەینێـرم کە پـاش تێبینـی و وردبینیـی پێویسـتی کارەکە... دەردەکەوێت وەڵام بدرێتەوە. وەک پێشتر باس کرا، نزیکەی مـانگێکە چـووە بۆ پاریس و ماوەی شەش مانگ لە سەفەردا دەبێـت و ڕایـدەگەیەنم کە ڕای دەوڵەتـی مەزن[ی ئێـران]ی بە تەلەگـراف لەلایەن بەنـدەوە پـێ ڕادەگەیەنرێـت کە لە حـاڵەتی قبـووڵکردنی هەر کـام لە پێشـنیارەکاندا لە سـەفەرەکەیدا پێداویسـتییەکانی جێبەجـێ بکات. داواکـارم فەرمـان بـدەن بە قبـووڵکردن یـان نەکـردن بەنـدە ئاگـادار بـکەنەوە.
عەرزی زیادترم نییە.
گیانفیدا حەسەنعەلی

[نووسراوی پەراوێز]:
- سەفیری ئێران لە ئێراق؛ حەسەنعەلی هیدایەتی نەسرولمولک

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی کشتوکاڵ و بازرگانی و بەرژەوەندیی گشتی - فەرمانگەی مۆڵەتپێدان
ژمارە: ٧٦٣٨ - ١٢٦
ڕێکەوتی: ١٣٠٧/٤/٢٣
[خاوەنی] پایەی بڵندی سەرۆکایەتیی وەزیران –مەزنایەتیی بەردەوام بێ-:
لە وەڵامی نووسراوی بەڕێزتاندا بە ژمارە ١٩٩٠، کە سێ بڕگەی پێشنیاری لەخـۆ گرتبـوو کە مسیۆ ژوزف ڕابینـۆ دەربـارەی وەرگرتنـی مـۆڵەت لەلایەن نـوێنەرایەتیی سیاسـی و ژەنەڕاڵـی کونسـوڵگەریی دەوڵەتـی مەزن[ی ئێـران]ەوە لە بەغـدا نـاردوویەتی، ڕایدەگەیەنم کە وەڵامی نـاوبراو درایەوە کە دەوڵەت بەنیـازە دەربـارەی دامەزرانـدنی

ڕێگەی ئاسن لەنێوان تاران و خانەقیندا، هەروەها دامەزراندنی سەدی ڕووباری کاڕوون بۆ ئاودێریی زەوییەکانی دەوروبەری مۆڵەتی بدات، سەبارەت بە کارەبای تارانیش لەبەر ئەوەی پێشتر مۆڵەت دراوە بەخشینی مۆڵەتێکی تر کە پێچەوانەی ڕێنماییەکانە؛ ڕێپێدراو نییە.
[مۆر]: وەزارەتی کشتوکاڵ و بازرگانی و بەرژەوەندیی گشتی

[هێمای شێر و خۆر]
نهێنییە – ژمارە (٣٢٤) - ٢٧ی ڕەمەزانی ١٣٣٨
لەلایەن [فەرمانگەی] پەڕاوگەی بەغداوە، بەڕێز موعەزەز ئەلسوڵتان؛ بەرپرسی نۆژەنکردنەوەی هێما سنوورییەکان:
بەپێی داوای سەفارەتی بەریتانیا و مۆڵەتی لیژنەی باڵای دەوڵەت، پێویستە بۆ بینین و نۆژەنکردنەوەی هێما سنوورییەکانی ئێران و دووئاوان (بین النهرین)، لە بەشی خوارووی خانەقینەوە تا دەوروبەری مەریوان، بەپێی ڕێنماییەکانی پێشوو لەگەڵ بەرپرسانی ئینگلیزدا هاوکاری بکەن. دوو هەزار و سێ سەد و هەشتا تمەن بودجەی دوو مانگیش لە بانکی شاهەنشاهی وەربگرن و بە تەلەگراف لە گەیشتنی ئاگادارمان بکەنەوە. نهێنی بێت.

[هێمای شێر و خۆر]
ژەنەڕاڵی کونسوڵگەریی دەوڵەتی مەزنی ئێران لە بەغدا
١٢ی بورجی سەتڵ، ساڵی پەز (قوی ئیل)، ١٢٩٨
[خاوەنی] پلەی بڵندی وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە:
لەم هەفتەیەدا نامەیەک لە خەزێنەداریی گشتییەوە بۆ بەڕێوەبەرێتیی دارایی کرماشان هاتووە، ڕەشنووسەکەیم بەپێچراوەیی خستووەتە بەر چاوی بەڕێزتان و تەنها بۆ ئاگاداریی بەرپرسانی وەزارەتە شکۆمەندەکەتان ڕایدەگەیەنم، بەپێی ڕاگەیاندنی خەزێنەداریی گشتی بەپێی فەرمانێک کە لە وەزارەتە شکۆمەندەکەتانەوە دەرچووە، دەردەکەوێت ئیحتیشام حزوور پێش چوون بۆ شوێنی کارەکەی، مووچەی سێ مانگی سەرۆکی کونسوڵگەریی خانەقینی لە ناوەند وەرگرتووە و بڕیار دراوە لە سەرەتای

هاتنیەوە بۆ خانەقین تا سێ مانگ بە شێوەی قیست، مانگی شەش تمەن مووچەی نەفەرێک کارگوزار و دە تمەن کرێی خانوو و مەسرەفی پەڕاوگەی سەرۆکی کونسوڵگەریی خانەقین بدات و پاش سێ مانگ تەواوی بودجەکە بدات.

یەکەم: ئیحتیشام حزوور سەرەتای هاتنی بۆ ئێراق، لە خانەقینەوە هاتووە بۆ بەغدا و نزیکەی مانگێک لە بەغدا ماوەتەوە و بە کەسی ڕانەگەیاندووە کە لە ناوەند مووچەی سێ مانگی وەرگرتووە و ئەم فەرمانگەیەی خەڵەتاندووە و بە ناوی کڕینی پێداویستیی و شتی لاوەکییەوە مووچەی سێ مانگی کەوان و گیسک و سەتڵی بە شێوەی یارمەتی داوا کردووە و پێی دراوە.

دووەم: پاش ئەوەی مووچەی سێ مانگی وەرگرتووە، بە ناوی هەمان سێ مانگیشەوە: کەوان، گیسک و سەتڵ کە لە تاران مووچەی وەرگرتووە، لێرەش پسووڵەی [وەرگرتنی] داوە.

سێهەم: پاش وەرگرتنی پارەکەش، ئاشکرای نەکردووە کە لە تارانیش پارەی ئەم سێ مانگەم وەرگرتووە.

چوارەم: پاش وەرگرتنی ئەم پارەیە، لانی کەم ڕاپۆرتێکی بۆ تاران نەنووسیوە کە من لە بەغدام و ئەو پارەیەم وەرگرتووە، جگە لەوەش بڕێک پارەی لە کاسبکاران قەرز کردووە و کڕیوە بەبێ ئاگاداریی فەرمانگەکانیان، ئەوانیشی بەنیازی مووچەی مانگی چوار ناردووە بۆ فەرمانگە، جگە لەوەش دەست لە کاروباری ژەنەڕاڵی کونسوڵ وەردەدات و پارەی سەرێک ئەسپ و نەختینەی نەفەرێکی زیارەتکاری مردووی بەبێ زانیاریی بەڕێوەبەرایەتی بەفیڕۆ داوە (ڕوون نییە چیی کردووە، ئەوەندە دەڵێت داومە بە زیارەتکارەکە و ئەویش ڕۆیشتووە) و ئەو پارەیەش کە باس کرا؛ دەبێت لە مووچەکەی ئەو کەم بکرێتەوە و بە هەر حاڵ لەگەڵ ئەوەی لە ناوەند مووچەی سێ مانگی وەرگرتووە، لەم فەرمانگەیەش مووچەی هەمان سێ مانگی وەرگرتووە کە بڕی سێ سەد و شەست و پێنج ڕووپییەیە و هاوتای دوو هەزار و حەوت سەد و سی قڕانە و دەبێت بڕێک پارەش لەبریی پارەی ئەسپەکە و پارەی زیارەتکاری کۆچکردوو و قەرزی کاسبکاران لەسەر مووچەی مانگی چوار و پێنجی هەژمار بکرێت، لەم بارەیەوە تکام وایە هەر چۆنێک بە پێویستی دەزانن بڕیاری لێ بدەن.

سەبارەت بەوەی بڕیارتـان داوە پـوول و پێنـاس بە نـاوبراو بـدرێت، ئەوە وەبیـری نوورانیتان دێنمەوە کە بەم ڕەفتار و هەڵسکەوت و بارودۆخەی ئیحتیشـام حـزوورەوە کە پێش دەستبەکاربوون و چـوونی بـۆ شـوێنی بەرپرسـیارێتیی ئەم سـێ سـەرپێچییە، بەڵکوو چوار و پێنج [لادانە]ەی ئەنجام داوە کە باس کرا، [ئاخۆ] پاش دەستبەکاربوون چی دەکات؟ بەم حاڵەوە و کە دڵنیا نییە کەی دەبێتە خاوەنی پێناسی دەوڵەتی، ئـاخۆ هێشتا دەتوانین پوول و پێناسی بدەینێ؟ وێڕای ئەمانەش، ئەگەر دڵنیان پوول و پێناس بـدرێت بە نـاوبراو، تکـایە بە تەلەگـراف ئاگادارمـان کەنەوە کە پێنـاس پێـدانی دوا نەکەوێت، دەنا هەر چۆنێک کە پێویستە وا بکرێت. بە هەر حاڵ، ڕێگریـی شـێلگیرانە لەم جۆرە کارانە بە پێویست دەزانم و [ئەوەش] کەوتووەتە سەر بەرپرسـانی وەزارەتە شکۆمەندەکەتان.

جێگری ژەنەڕاڵی کونسوڵگەریی ئێران لە بەغدا

وەزارەتی کاروباری دەرەوە

فەرمانگەی ژمێریاری

ڕێکەوتی: ١٤ی جەمادی دووەم/١٣٣٨

بەڕێز ئیحتیشام حزوور؛ بەرپرسی خانەقین:

بەپێی ئەو ڕاپـۆرتەی جێگـری [بەڕێـوەبەری] پەڕاوگەی بەغـدا نووسـیویەتی، جەنابـت مووچەی سێ مانگت لە سندووقی ئەوێ وەک یارمەتی وەرگرتووە و بڕێک پارەشت لە کاسبکاران قەرز کردووە و حەواڵەی مووچەی مانگی چوارت کردوون، جگە لەوەش کە پارەی سەرێک ئەسـپ و پـارەی زیارەتکـارێکی کـۆچکردووت بەفیـڕۆ داوە. وەزارەتـی دەرەوە نازانێت ئەم کردەوانەی تۆ چۆن لێک بداتەوە، ئاگـادار بە کە ئەم کـردەوانەت شیاوی لێخۆشبوون نین. پێویستە لەگەڵ گەیشتنی ئەم نـووسراوە، پـارەی یـارمەتییەکە کە دووبـارە وەرتگرتـووە، لەگەڵ بەهـای ئەسـپەکە و پـارەی زیارەتکـاری کـۆچکردوو بگەڕێنیـتەوە بـۆ سـندووق، هەروەهـا نـامەی ڕازیبـوون لە ژەنەڕاڵـی کونسـوڵگەری وەربگریـت و بینێریـت [بۆمـان]، دەنـا وەزارەتـی دەرەوە نەفەرێکـی تـر لە شـوێنت دادەنێت و دەینێرێت.

[هێمای شێر و خۆر]
وەزارەتی کاروباری دەرەوە
ڕێکەوتی: ٢٧ی موحەڕەم/١٣٣٨
فەرمانگەی ژمێریاری:
نووسراوێک بۆ وەزارەتی دارایی بنووسن کە بڕیار بدات بودجەی پەڕاوگەی خانەقین لە بەڕێوەبەرێتیی دارایی کرماشانەوە ڕێک بخرێت و بەڕێوە ببرێت، لە کاتێکدا کە ڕاست وایە ئەمە بۆ وەزارەتی دارایی بنووسن.
ئەعلائەلمولک

وەزارەتی کاروباری دەرەوە
فەرمانگەی ژمێریاری
ڕێکەوتی: ١٤ی جەمادی دووەم/١٣٣٨
ژەنەڕاڵی کونسوڵگەریی بەغدا:
نووسراوی ژمارە ٢٨٠ و پاشکۆکانیم پێ گەیشت، وەزارەتی دەرەوە بەداخەوەیە بۆ هەڵسوکەوتەکانی ئیحتیشام حزوور، لە هەمان کاتیشدا بەلایەوە سەیرە ژەنەڕاڵی کونسوڵگەری بەبێ بڕیاری ناوەند بە چ هۆیەک مووچەی ئەوی داوە. بڕیار وا بوو ناوبراو لە [فەرمانگەی] داراییی کرماشان پوول وەر بگرێت و حسابی خۆی لەگەڵ داهاتەکاندا بدات بە ئەوێ و کەسریی خەرجییەکانی لەوێ وەربگرێت، بەڵام ئەرکی ئێوە نەبووە بەبێ فەرمانی ناوەند پارە بدەن بە ئەو. بە هەر حاڵ بەتوندی بۆ ناوبراومان نووسی کە پارەی یارمەتییەکە و نرخی ئەسپەکە و ئەو نەختینەیەی باس کراوە، لەگەڵ نامەی ڕازیبوونی ژەنەڕاڵی کونسوڵگەری بنێرێت. لە بارەی پوول و پێناسیشەوە، تکام وایە پەیوەندی بکەن بە [فەرمانگەی] دارایی کرماشانەوە و وەبیریان بهێننەوە کە پوول و پێناسی زۆری بۆ بنێرن و ئەوەی دەینووسێت؛ مانگ بە مانگ داوای حسابەکەی لێ بکەن.

ڕێکەوتی ٢٧ی ڕەجەبی ١٣٣٧ - خانەقین

بـۆ خـزمەت جەنـابی بەڕێـز حەزرەتـی هێـژا و مەزن و پـایەبەرز ئاغـای مـوقەڕەب ئەلسەڵتەنە؛ سەرۆکی فەرمانگەی ژمێریاریی وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە – خودا سایەی بەردەوام کات-:
قوربـانی جەنـابی بەڕێـز و موبارەکـت بـم. پـاش سـڵاو، لەگەڵ ئەوپەڕی ڕێـزدا لە خزمەتتانـدا عەرز دەکەم، یەکەم کـوڕەکەی میـرزا ئەحـمەد خـانی سـیقەتولوەزارە [بەڕێوەبەری] پێشووی پەڕاوگەی خانەقینە و خودی جەنابی سیقەتولوەزارە یەکێکە لە خزمـانی خوالێخۆشـبوو سـیقەتولمولک و جەنـابی بەڕێزتـان. لەبەر ئەوەی جەنـابی سیقەتولوەزارە کە باوکی [منی] خزمەتکار[تان]ە، یەکێک بووە لە خزمەتکارانی خێزانی بەڕێزتان، بێگومان نەوەکانی سیقەتولوەزارە خزمەتکاری تایبەتی بنەماڵە بەڕێزەکەتانن. کەواتە هەر کێشـەیەک بـۆ نەوەکـانی سـیقەتولوەزارە دروسـت ببێـت، پێویسـتە عەرزوحـاڵی خۆیـان بگەیەنـنە خـزمەت وەلـی نیعمەتـی پێشـووی خۆیـان. [منـی] خزمەتکار[تـان] لە سـاڵی ١٣٣٠، بەپێـی فەرمـانی ژمـارە ٨٦٤ی بەڕێـز ژەنەڕاڵـی کونسولگەریی دەوڵەتی مەزنی ئێران، بە جێگری کونسوڵی دەوڵەتی مەزن[ی ئێران] لە نەجەفـی ئەشرەف بەڕەسـمی دامەزراوم و لە ڕێـگەی سـەفارەتی گەورەی دەوڵەتـی مەزن[ی ئێـران]ەوە لە ئیسلامبوڵ لە بـابی عـالییش فەرمـانی بەرپرسـیارێتیی بەنـدە دەرکرا و ماوەی چوار ساڵ بەوپەڕی توانـایی و سـەربەرزییەوە بەرپرسـیارێتیی خـۆمم ئەنجام داوە، بە جۆرێـک کە بەڕێـزان زانایـانی مەزنـی نەجەفـی ئەشرەف بەگشـتی و خەڵکـانی ئێرانـی بەتـایبەتی ئەوپەڕی ڕازی بـوون و سوپاسـگوزاری ڕاسـتگۆیی و خزمەتگـوزاریی [منـی] گیانفیـدا بـوون، بەردەوام لەلایەن گەورەپیـاوانی بەڕێـزەوە نووسراو و تەلەگراف ڕازیبـوونی خۆیـان لە بەنـدە بـۆ وەزارەتە شـکۆمەندەکە[تان] و [بەڕێوەبەرێتی]ی پەڕاوگەی یەکەم نووسیوە، لەلایەن ئەوانیشـەوە بەردەوام لە بـارەی [منی] گیانفیداوە [نامەیان] بۆ جەنابی وەزیر نووسیوە، تا لە سـاڵی ١٣٣(؟)[٣٩] جەنـابی شـەریفولمولکی [بەرپرسـی] پەڕاوگەی کەربەلا بەبـێ مـۆڵەت بەرەو تـاران کەوتە ڕێ، لەبەر ئەوەی کەربەلای پیرۆز لە سەرودەمی موحەڕەمدا بوو، خوالێخۆشـبوو مـوکەڕەم ئەلسوڵتان، بەندەی بە شێوەیەکی کـاتی وەک جێگـری بەڕێـوەبەری پەڕاوگەی کەربەلا

[٣٩]. لە دەقە فارسییەکەدا نووسراوە (١٣٣)، کە بێگومان هەڵەیەکی گەورەیە. لەبەر ئەوەی دەستنووسەکەم لەبەر دەستدا نەبوو، بۆم ساغ نەکرایەوە و تەنها نیشانەیەکی پرسیارم لەبەردەم دانا. (وەرگێڕ)

دیاری کرد و ڕەوانەی کردم، لە هەمان کاتدا وەزارەتی شکۆمەندی دەرەوەی ئاگادار کردەوە و بەرپرسیارێتیی نەجەفیش وەک پێشتر لە دەستی بەندەدا بوو و خودی بەندە نەجەفیشم بەڕێوە دەبرد. بە شێوەیەک کە بە فەزڵێ خودا و لوتفی حەزرەتی مەهدی (عجل الله فرجه)، [لاپەڕەی دواتر] [منی] گیانفیدای مەرحەمەتی بەرپرسانی دەوڵەتی مەزن[ی ئێران] لەو کاتی کێشە و داگیرکارییەدا هەم کاروباری کەربەلا و هەم سەرکونسوڵگەرێتیی نەجەفم بەڕێوە دەبرد بەوپەڕی سەربەرزییەوە. لەو ماوەیەدا حاجی عەبدوڵا خان لەلایەن وەزارەتی شکۆمەند[ی دەرەوە] بە جێگری کونسوڵی نەجەف دیاری کرا و نێردرا، لەبەر ئەوەی خوالێخۆشبوو موکەڕەم سوڵتان و زانایانی بەڕێزی کەربەلا و نەجەف بە نووسین و تەلەگراف داوایان لە جەنابی پشتوپەنای وەزارەت کردبوو بۆ ڕەوانەکردنی من بۆ [بەڕێوەبەرێتیی] پەڕاوگەی کەربەلا لەلایەن ژەنەڕاڵی کونسوڵگەرییشەوە بەڵێنی ڕەوانەکردنم درا، لەو کاتەدا لە نەجەف شەرحی بارودۆخی خۆمم گەیاندە خزمەت [جەنابی] پشتوپەنای وەزارەت و چاوەڕوانی لوتفی بەرپرسانی دەوڵەت بووم. لەناکاو بەڕێز ناسر خان؛ وەرگێڕی پەڕاوگە وەک بەڕێوەبەری پەڕاوگە دیاری کرا و ماوەیەکە بەندە وێڕای ئەم هەموو خزمەتە ڕاستگۆیانەیە؛ بێکارم و گۆشەگیریم هەڵبژاردووە. دوورە لە ویژدان و دادگەرییەوە کە پاش ئەو هەموو خزمەتگوزارییە، بەبێ هۆ دوور بخرێمەوە لە خزمەتکردنی دەوڵەت و گەل. لەبەر ئەوە و بە لەبەرچاوگرتنی خزمەتگوزارییە ڕاستگۆیانەکانم و ڕەزایەتنامەکانی گەورەپیاوانی بەڕێز، لەلایەن ژەنەڕاڵی کونسوڵگەریی بەغداوە دوو تەلەگراف کرا بۆ وەزارەتی دەرەوە کە پەڕاوگەی خانەقین بدرێتەوە بە بەندە. لەلایەن [بەڕێوەبەرایەتیی] یەکەمی پەڕاوگەی بەغداوە خزمەت و ئەندامێتیی بەندە بۆ وەزارەتی دەرەوە نووسراوە، لەبەر ئەوە داوای لوتفی جەنابی موبارەکتان دەکەم کە حەزرەتی هەرە شکۆمەندیشتان ئەوپەڕی هاوکاری بفەرموون، فەرمانی [دیاریکردنی بەڕێوەبەری] پەڕاوگەی خانەقین لای وەزیری پایەبڵندی دەرەوە دەربکەن و بینێرن. وێڕای سوپاسی لەڕادەبەدەر بۆ جێبەجێکردنی داوای بەندەی ئومێدەوار، بە لوتفی موبارەکتان [چاکەتانم] خزمەتکارانە لەیاد دەبێت، بێگومان لەم ڕووەوە درێخی ناکەن لە مەرحەمەت و ئەوەش وەستاوەتە سەر مەرحەمەتی بڵندتان، بەڕێز جەنابی

سیقەتولوەزارە خزمەتکاریی خۆیتان بۆ ڕادەگەیەنێت، چاوەڕوانی مژدەیە لەلایەن پەڕاوگەی خانەقینەوە. لەوە زیاتر ئەرکتان ناخەمە سەر.
جێگری پێشووی [بەڕێوەبەری] پەڕاوگەی کەربەلا: خزمەتکار[تان] حەیدەر.

وەزارەتی کاروباری دەرەوە
بەڕێوەبەرێتیی ژمێریاری
ڕێکەوتی: ٦ی ڕەبیعی دووەم/١٣٣٨
بۆ فەڕەنسی وەربگێڕدرێت
بەغدا
ژەنەڕاڵی کونسوڵگەریی ئێران - کڕینی کونسوڵخانەی خانەقین، بە هۆی کێشەی داراییەوە لە تواناداا نییە.

وەزارەتی کاروباری دەرەوە
بەڕێوەبەرێتیی ژمێریاری
ڕێکەوتی: ٥ی موحەڕەم/١٣٣٨
وەزارەتی شکۆمەندی دەرەوە
نووسراوێکی داواکاری بە ژمارە ٦٧ بەپێچراوەیی نێردرایە خزمەتتان، سەبارەت بە بڕی هەشتا تمەنی خەرجییەکانی بەڕێز ئیحتیشام حوزوور؛ جێگری کونسوڵی خانەقین لە بڕە پارەی ژمارە ٣، بەشی چوارەمی بودجەی پەسەندکراوی ساڵی پەز (قۆی ئیل) بۆ ئەوەی بڕیاری لێ بدەن، بڕە پارەی ناوبراو لە ڕێگەی بەڕێوەبەرێتیی ژمێریاریی وەزارەتی دەرەوە دراوە بە ناوبراو، ئامادەکاریی بۆ بکرێت.

لە بەغداوە، ٢٣ی دیسەمبەری ١٩١٩
وەزارەتی شکۆمەندی کاروباری دەرەوە – تاران
بینای کونسولگەریی خانەقین بە بڕی ٦٠٠ لیرە دانراوە بۆ فرۆشتن و لەبەر ئەوەی ئەم بینایە زۆر پێویستە، تکام وایە مۆڵەتی کڕینیمان پێ بدەن. ژمارە ٦٧٥.

[نووسرای پەراوێز]:

- بەڕێوەبەرایەتیی ژمێریاری وەڵام بدەنەوە، کە بە هۆی کێشەی داراییەوە ناگونجێت.
- هاتن بۆ کابینەی وەزارەتی کاروباری دەرەوە، ڕێکەوتی ٢ی موحەڕەم، ساڵی ١٣٣٨، ژمارە ٥٩٤١.

دانانی ئەبولحەسەنخانی بێهنام بە کونسووڵی ئێران لە خانەقین

نامەگۆڕینەوە لە بارەی دانانی میرزا ئەبولحەسەنخانی بێهنام بە کونسووڵی ئێران لە خانەقین.

[هێمای شێر و خۆر]

وەزارەتی کاروباری دەرەوە

بەڕێوەبەرێتیی کارمەندان

مێژووی دەرچوون: ٢/ ٣/ ١٣٠٧

بەغدا – نهێنی

ژەنەڕاڵی کونسوڵگەریی ئێران:

میرزا ئەبولحەسەن خانی بێهنام وەک کونسووڵی خانەقین دیاری کرا، لە بەغداوە دەکەوێتە ڕێ.

٢٦/ ٢/ ١٣٠٧

[نووسراوی پەراوێز]: نهێنی بێت.

وێنەی بەڵگەنامەکان

نمونه ۲۸

وزارت پست و تلگراف

اداره حمل و نقل دولتی

نمره کتاب ثبت	
کارتن	دوسیه ۱۳
نمره هاي قبل	

تاریخ خروج

ل - ۱۲

۲۸۰۱

وزارت پست و تلگراف

اداره حمل و نقل دولتی ۱۲/۴/۵

نمره کتاب ثبت		
کارتن	دوسیه	۱۳
نمره های قبل		

تاریخ خروج

[illegible]

ل-۲۱۲

نمونه ۲۸

اداره پست

دائره حمل و نقل دولتی

نمره کتاب ثبت	۲۹۳۲۲
کارتن	دوسیه ۱۳
نمره های قبل	

تاریخ خروج ۱۸ قوس ۱۳۰۱

تلگراف

حوق

جواب ۲۵۵۱ توسط حمل نقلیه که از تصرف حمل و نقل

در نظر را تعیین کنید

نمونه ۲۸

اداره پست

دائرهٔ حمل و نقل دولتی

فوری [illegible]

نمرهٔ کتاب ثبت	۷/۳ [illegible]
کارتن	دوسیه ۱۳
نمره های قبلی	

تاریخ خروج [illegible]

۲۷ قوس ۱۳۰۱

پست [illegible]

محترماً معروض میدارد نظر باینکه ماشین از طریق [illegible] نقل [illegible] خواهد یافت

و مرکز حمل و نقل قصر هم مجبور است [illegible] با نفتکش منتقل شود چون [illegible]

دفتری لازم است بگیرد جهت پست قصر و دیگری به اجرای [illegible] خانقین

مستدعی است اجازه فرمائید در [illegible] هرکدام با [illegible] مرداد جب

و ۵ تکان به دستش استخدام شوند

[illegible]

نمونه ۲۸

اداره پست

دائره حمل ونقل دولتی

نمره کتاب ثبت	۳۵۸۱۷۶
کارتن	دوسیه ۱۴
نمره‌های قبل	

تاریخ خروج ۱۲ دلو ۱۳۰۱

دائره حمل ونقل جواب نمره (۲۹۷۳) اجراء از طهران اعزام شود

۳۷۲۷۴

۲۶/۸ دلو ۱۳۰۱

ریاست گمرکات

۱۳۰۱

در جواب مرقومه ۳۱۵۴۶ مورخه ۴ برج جدی مقام عالی را

راجع به استخدام نفر اجزاء جهت چاپارخانه خانقین

متذکر میدارد راپورتی که رئیس گمرک خانقین و قصر حاکی است

که ناچاراً بطور موقت یکنفر یاورخان نام استخدام شده بود

استخدام مشارالیه برای اداره بهتر است زیرا که خود یاورخان

و کسانش دارای نفوذ و اعتبار میباشند

مقرر فرمائید حکم آنرا صادر نمایند چنانچه تصویب نمیشود اجازه دهید

حقوق مدت خدمت مشارالیه تا دیروز یکنفر دیگر از اهالی

[illegible]

نمره ۲۸

اداره پست

دائره حمل ونقل دولتی

نمره کتاب ثبت	۲۹۵۲۷
کارتن ۱۳ دوسیه	
نمره‌های قبل	

تاریخ خروج ۱۶ حوت ۱۳۰۱

۱۵ حوت ۱۳۰۱ ریاست کل پست

تعقیب مکتوب نمره ۴۷۴۷۴ مورخه ۲۶ برج دلو ۱۳۰۱

نظر بدوم تلگراف اجزا جهت مرگ حضرت علیرضاخان محمودی را

از تاریخ [illegible] ۱۳۰۲ ماهی ۲۲۵ قران مواجب و ۷۵ قران مدد معاش [illegible]

خواهشمندم تصویب فرمائید

[illegible]

نمونه ۲۸

اداره پست

دائره حمل ونقل دوائی

نمره کتاب ثبت	۸۱۰
کارتن دوسیه ۱۳	
نمره‌های قبل	

تاریخ خروج ۱۴

[illegible]

۹۵۲۷

[illegible]

نمونه ۲۸

اداره پست

دائره حمل ونقل دولتی

نمره کتاب ثبت		1941
کارتن	دوسیه	۱۳
نمره‌های قبل		

تاریخ خروج ۲۵ حمل

نمونه ۲۸

[illegible]

اداره پست

دائره حمل و نقل دولتی

نمره کتاب ثبت	۸۲۲۴
کارتن	دوسیه ۱۳
نمره‌های قبل	

تلگراف

تاریخ خروج ۲۶ جوزا ۱۳۰۲

[illegible] جواب نمره ۹۵۱ [illegible]

[illegible]

نمونه ۲۸

اداره پست

دائره حمل و نقل دولتی

نمره کتاب ثبت	۱۲۶۷۸
کارتن	دوسیه ۱۳
نمره‌های قبل	

تاریخ خروج ۱۳/ ۱۳۰۲

ریاست گمرک

۱۳۰۲

عطف مرقومه ۳۵۵۰ مورخه ۶ برج [illegible] ۱۳۰۲

راجع به دستمزد [illegible] برای [illegible] کارخانه [illegible]

معروض میدارد [illegible] که [illegible]

خواهشمندم اجازه فرمائید مبلغ ۴۳۷/۵۰ [illegible]

[illegible] منظور شود

[illegible]

۱۸۲۹

۱۸۷

۵ شنبه ۱۳۰۳

۱۳۰۲

در جواب مرقومه نمره ۱۶۶۱۳ مورخه ۲۸ برج ۳

راجع به استخدام یاورخان خاطر عالی را مستحضر میدارد اولاد و اولاد زادگان

حسینقلی خان اجزاء منتظر خدمت قرار دارد برای خانقین هم میرزا محمد خان برادرزاده صنیع الملک اعزام خواهد شد تا رئیس

اجزاء سابق بندر بوشهر دیگر که تا اینجا یاورخان رئیس

خانقین که هیچ اجزائی در آنجا نبود از روی اضطرار موقتاً

استخدام شد.

نمونه ۲۸

اداره پست

دائره حمل و نقل دولتی

نمره کتاب ثبت	۲۰۸۴۹
کارتن	دوشنبه ۱۳
نمره های قبل	
	[illegible]

تاریخ خروج

۱۴۰۲ ۱۴۰۲

در جواب مرقومه ۲۵۲۲۰ مورخه ۱۴ [illegible] خاطر عالی را

راجع به [illegible] ۵۲ روزنامه [illegible]

متذکر میدارد در موقعیکه تلگراف به [illegible]

تأکید شد که بفوریت دفتر خانقین را [illegible]

[illegible]

[illegible] دفتر خانقین را مرتب [illegible]

[illegible] در تاریخ ۲۸ [illegible]

۸۴۵۸

۲۹ رجب [illegible]

آقای شیخ [illegible]

۱۷۷۶۸

[illegible] رجب [illegible] قصبه [illegible]

[illegible] قصبه [illegible]

[illegible]

G. S. S.–212

نمونه ۲۸

وزارت پست و تلگراف

اداره ______

دایره ______

نمره کتاب ثبت	۱۲۴۹۸
کارتن ۱۳	دوسیه
نمره های قبل	

تاریخ خروج

عطف به مراسله نمره ۱۷۷۶۸

[illegible]

تاریخ Date	مأموریت — تبدیل — اضافه مواجب — تنبیهات — استعفا — عزل — نصب Nominations, Transferts, Augmentations, Punitions, Démission, Révocations, Réintégrations	مواجب Traitement	مدد معاش Indemnités	اعمال شایان — جریمه انعام Actions d'éclat, Amendes gratifications
۵ مهر ۱۳۰۱	برحسب [illegible] ۲۹۷۲ [illegible] از تاریخ ۵ مهر [illegible] ۱۰ مهر ۱۳۰۱ (۲۰۴۸) [illegible] ۵۲ [illegible] ۱۲ عقرب [illegible] ۳۰۲ مبلغ ۲۲۵۰ [illegible] در ادارات [illegible]	—		

G. S. S.—212

نمونه ۲۸

وزارت پست و تلگراف

اداره ______

دایره ______

نمره کتاب ثبت	۱۲۳۹۱
تاریخ دوشنبه ۱۳	
نمره های قبل	

تاریخ خروج

[illegible]

عطف به مراسله ۱۷۷۶۸

[illegible]

۲۷ سنبله ۹۸

۲۳۲

آقای نورعلیخان دام مجده

موافق مراسله نمره ۱۱۲۰ اداره مرکزی چاپارخانه کرمانشاهان شما را بسمت نیابت چاپارخانه قصر
برقرار داشتند ماهی ده تومان مواجب و پنج تومان مدد معاش نیز از صندوق چاپارخانه قصر بشما بپردازند خواهشمندم
شما توقف کنید در ورود و خروج پستها بسته‌ها را وزن کنید و صحیح بصحیح نظارت نمائید
این جانب عین صورتحساب را مرتباً تحریر کرده و همه وقت بمن مرتب بفرستید که کوچکی
و مهتر در عین [illegible] تعیین [illegible] و در تعیین آنها قصور نکنند بالاخره متوقعم که از حیث
اضافه اوزان اضافه بسته‌ها و غیره مشغول باشند اگر مشاهده شود مسئولیت آن
متوجه شخص شما خواهد بود — رئیس پست و چاپارخانه قصر
معینی قاجار

سواد مطابق اصل است

۲۴ تیر – ۹۸
ع ۲۲۴

آقای یاورخانی

مرقومه نمره ع ۱۲۹۳ مورخه ۸ برسیت پادگان قصر شیرین برقرار شد
لازم است بفوریت قصر آمده دفاتر و اوراق راجع به پادگان سابق قصر را
تحویل و بقصر شیرین انتقال دهید – رئیس ستاد پادگان قصر –
معینی ماجد –

سواد مطابق اصل است

نمونه ١٩٤

بتاریخ ٥ برج [illegible] قبل سنه [illegible]

اداره پست

نمره ١٧٧٦٨

ضمیمه

آقای رئیس اداره حمل و نقل

مشروحه لف راپورت [illegible] جناب [illegible] نوشته چون اداره
حمل و نقل در اداره پست متبوع شده خواهشمندم مقرر فرمایید که تحقیقات لازمه [illegible]
دستور دهید جواب را به اداره بدهند

رئیس کل پست [illegible]

اداره پست

دائره حمل و نقل دولتی

نمره ۱۲۴۹۸

ضمیمه ________

طهران بتاریخ ۲ برج عقرب [illegible] سنه ۱۳۰۲

آقای رئیس کابینت

عطف بمرقومه نمره (۱۷۷۹۸) متضمن عرضحال آقای [illegible] خان ثقة الوزاره [illegible] رالته [illegible]

در خط همدان [illegible] مستخدم و منفصل شده در اداره [illegible] سابقه ندارد و [illegible] برای [illegible]

اونیست بهمین ترتیب هم جواب [illegible] داده شد —

کرمانشاهان ۲۰ اسد قوی ئیل ۹۸   توسط آقای رئیس مبادلات قوره‌تو   نمره ۳۱۸ ۲۲-۵-۹۸

نمره ۷۰۹

آقای درخانه

نظر به اینکه از طرف دولت فخیمه انگلیس اجازه حمل مال‌التجاره از بغداد به قوره‌تو داده، لیکن دولت علیه مقرر داشته در این
نقطه پیاده شود با اینکه شما در خانقین گمرکی ندارید و لازم است به فوریت بقدر مکفی کرده خود را در تحت
اختیار آقای میرزا هاشم‌خان رئیس مبادلات قوره‌تو بگذارید و به اداره در موقع ورود باشنی گاری‌ها با آن
محل به قوره‌تو برده سیاه گرفته تقریباً بیا و در به بهای است و دائم ترتیب موقتی خواهر بلاد اتخاذ
داده و چه یا خانه محلی در قوره‌تو بنا نماید برای انجام این خدمت به ترتیب این حکم اجازه داریم و از اول
برج سنبله ماهی پنج تومان برای مدد معاش از صندوق خانه گمرک قوره‌تو دریافت داریم فرستادن
گاری از قصر به خانقین دیگر لزومی ندارد و موقوف کنید - (مدیرکل سعیدی)

سواد مطابق اصل است

۳۲۳۱/ش۹
۴/۳/۱۷

آقای پورضائی باشرچی یارخانه

اینک مراسله آقای مدیر خط را لفاً ارسال میدارم و از مضمون آن مطلع شده بموقع اجرا گذارید رئیس بادلسیت)

هاشم طراز

سواد مطابق اصل است

نمره ۱۲۲۴

مورخه ... برج عقرب ... ییل ۱۳۰۳

ادارهٔ پست ـ خط

مقام محترم ریاست جلیله کمیسیون تحدید حدود سرحدی دامت شوکته

جواب مرقومه نمره ۱۲۵۰۸ راجع بعدم سابقه ورقهای تذکرة الوزاره و امکنه محل

بعد بدون ... نمره ۱۲۲۵ توسط ورقهای بمشارالیه ابلاغ شد

مورخه ۱۹ ...
۱۳۴۳
از خانقین

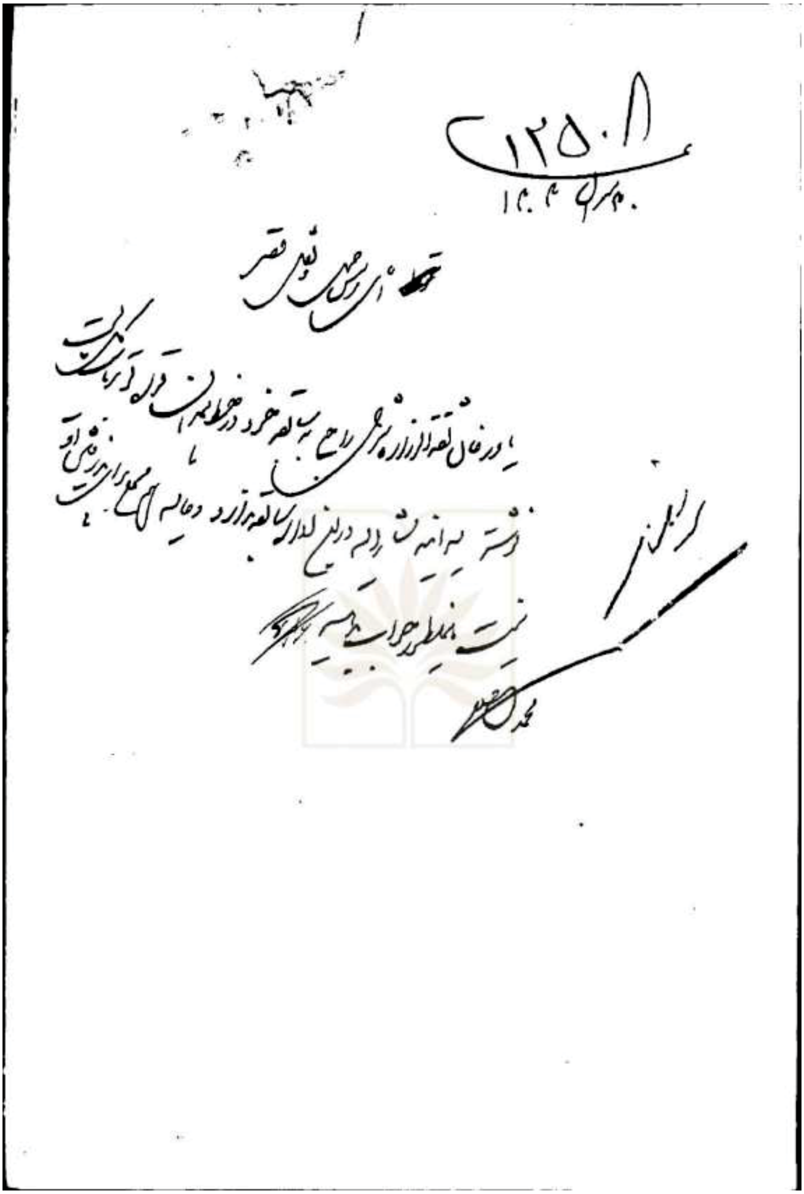
۱۲۵۰۸

۳۰ سرطان ۱۳۰۴

نمره ۱۰

تاریخ ۱۲ مهر ۹۸

آقای نورعلی خان تحویلدار دفتر چاپخانه خانقین

لزوماً خاطر شما را متذکر می‌دارم با اینکه امور دفتر چاپخانه از روی یک ترتیب و نظم صحیحی اداره شود لازم است کمال از امروز تاریخ که دفاتر مربوطه چاپخانه به شما تحویل داده می‌شود بموجب نوشته که به آقای سید آقا خان ناظم سپرده‌اید جدیت و مواظبت را در صورت مربوطه خود بعمل آورید در رعایت مواد ذیل که از وظایف خود دانسته انجام بموقع اجرا بگذارید.

۱- همه روزه از ساعت سه قبل از ظهر الی ظهر و از ساعت بعد از ظهر الی ساعت پنج بعد از ظهر غیر از روز جمعه و تعطیل رسمی بایستی مستمراً در دفتر چاپخانه حضور بهم رسانید معلوم است در موقع حرکت دستگاه یا کارهای فوق العاده که حضور شما در دفتر لازم و مقتضی است از این موقع مستثنی است

۲- عایدات چاپخانه کلیه تحویل شما خواهد بود و بموجب برگهائی که (در دفتر مربوطه محل امضای تحویلدار است) مسئول همه گونه کسر و نقصان آن خواهید بود باید موجودی صندوق چاپخانه همیشه در صندوق حاضر باشد

۳- هرگونه عایدی دفتر چاپخانه باید بموجب صدور قبض رسمی با ضبط اداره به توسط شخص شما صادر میگردد

۴- مسئول اضافه یا نقصان اوراق بارهای سفارشی و مال التجاره خواهید بود و باید مواظب باشید که محمولات بطور قاچاق حمل نگردد در این صورت باید مطابق کلیه محمولات بموجب قانون اداره و تعرفه معموله حمل گردد

۵- در اینکه کلیه وجه چاپخانه تحویل شما است لازم است در نگاهداری و حفظ آن کمال مواظبت را داشته باشید شبانه روزی ده من تبریز جو و ده من تبریز کاه برای ... بمصرف کنید

۶- کلیه مخارج چاپخانه جزئی و کلی باید با اطلاع اینجانب و بموجب سند خرج رسمی اداره باشد

۷- بلیط و قبوض رسید و حواله هرچه لازم است تماماً به امضای اینجانب برسد

۸- گرفتن سفارش قبل از حمل ... و کلیه امور چاپخانه باید قبلاً باطلاع اینجانب برسد

(رئیس پست خانقین سید نورالدین)

سواد مطابق اصل است

[signature]

نمونه ۱۹۲

بتاریخ ۱۲ برج عقرب ئیل سنه ۱۳۰۲

۲۹۴۹۷ ۱۴ عقرب ۱۳۰۲

اداره پست

آقای رئیس دارالحکومه [illegible]

نمره ۳۱۰۳۸

ضمیمه

در جواب مکتوب ۲۰۸۴۹ مورخه ۱۳ میزان ۱۳۰۲

تا در موضوع حقوق نادرخان بموجب حکم ۲۸۶۸

وزارت جلیله پست و تلگراف تا اعاده داده [illegible]

[illegible] و [illegible] ده شاهی از بابت

حقوق ۵۲ روزه مشارالیه [illegible] حقوق [illegible]

نادرخان [illegible] محاسبات منظور [illegible] کفیل ایالت [illegible]

۱۹۷

در [illegible] ۱۳۰۲

نمونه ۱۹۲

اداره پست

بتاریخ ۳ برج میزان ئیل سنه ۲-۱۳

نمره ۲۸۲۲۰

ضمیمه

آقای رئیس دایره حمل و نقل دولتی

عطف بمراسله نمره (۱۶۵۴۹) تماماً زوائد سیگارهای راجع بحقوق ۵۲ روزه

یاور خان نوروزیت حلیله پیشنهاد شده و تقاضای ترخیص کردن مبلغ ۴۳۷٫۵۰ قران

قران بابت تعمیر آبدارخانه تحت نمره (۳۱۳۸) مرقوم فرموده اید که چون استخدام

مشارالیه بدون تصویب نامه وزارتی بوده لهذا نمیتوان حکم سند وجه صادر نمود

و تادیه سه ماه جیب از حقوق بعهده کسی است که بدون اجازه استخدام نموده است

کفیل ریاست کل

۹۱۷

نمونه ۱۹۴

اداره پست

نمره ۱۵۹۱۲

ضمیمه

بتاریخ ۲۸ برج اسد ئیل سنه ۱۳۰۲

۱۵۹۶
۲ سنبله ۱۳۰۲

آقای رئیس اداره حمل و نقل دولتی

مراسله مورخه سوم اسد شما تحت نمره (۱۲۴۷۵) راجع باستخدام پاورچان

واصل و ملاحظه گردید ولی راجع بسؤال این جانب جواب نداده اید اولاً

تحت نمره (۳۵۵۰) شما نوشته شده که باید برای مرکز خانقین یکنفر از نظمیه

خدمت های پاورچان تعیین و اعزام گردد لازم است قبلاً اطلاع دهید در عوض

پاورچان چه کس را در نظر دارید اعزام گردد ثانیاً معلوم نشود شما چطور از صدور

تصدیق نامه اشخاص را استخدام نموده پس از اینکه مدتی گذشت آنوقت تقاضای

تصدیق نامه میکنید و این رویه صحیح نیست لازم است بعدها این نکته را کاملاً

رعایت نمائید

۱۰۱۴۹
۱۲ سرطان ۱۳۲۰

قصر شیرین

به جوزا [illegible]
۱۰۰۷

طهران ـ مقام محترم ریاست کل شهربانی تیمسار [illegible] دامت شوکته

با رعایت احترام در تعقیب تلگراف ۴۵۰۶ اول حوت [illegible] خود [illegible]

بر حسب دستور [illegible] ۵۰-۳۴۷ قران مواجب ۵۲ روزه پاسبانها را که در خانقین

تا دیر [illegible] بجا بگذارد ضمناً اگر اجرا نمیرسد تکلیف بنده چیست دیگر استعداد ادامه

بیش از این نیست که بتوانم با یک [illegible] تنها ده منزل را اداره کنم در خانقین ام

الآن تا رفع [illegible] که بلافاصله بنده مسئولیت را از گردن خود ساقط کرده ام

[illegible]

۱۲/ سرطان

[illegible] ۱۸/

اداری [illegible]

۱۶ سرطان

[illegible]

قصر شیرین
۲۹ جوزا ۱۳۰۸
۱۰۱۱

۱۰۱۴۷
۱۳۰۸/۳/۱۲

طهران – مقام محترم ریاست کل نظمیه و تشکیلات دامت شوکته

با رعایت احترام معروض میدارد – امروز میرزا علی خان رئیس چاپارخانه اسدآباد از کرمانشاه
شرحی به قصر نوشته است که چون از شغل خود مستعفی شده و قبول واقع گردیده بایدالساعه در خانه قصر
کار کند نظر به اینکه بنده کاملاً از سابقه این شخص مسبوق هستم و عده اجزاء خود بنده بعضاً دوستان این
اداره را کاملاً مربوط است بنده صلاح نمیدانم تلگرافاً اگر ممکن است مقرر دارید
تقصیر ... نمودم که بجای اجزاء کهنه کار کند در تاریخ ۲۲ ثور ۱۳۰۸ در ضمن تلگراف
خود همین شخص را تقاضا نموده‌ام با این حال احترامات بنده تکفیر دیگری که برای ریاست خانقین
لازم است البته بطور دیگر تحت تلگراف نمره ۸۲۲۴ منی به فرمایند از طهران

۲۷۹۷

احترامات خود را تجدید

۱۲/۳/۸

۲۷۹۷

۱۹۵۴۹ / ۱

Me. 16 — نم ۱۶۰

نمره کتاب ۳۷ — ادارهٔ تلگرافی دولت علیه ایران — سنه ۱۳۰

اسم گیرنده	تاریخ وصول	توضیحات	تاریخ اصل	عدد کلمات	نمره قبض ۱۲۵	از
				۲۳	نمره تلگرافخانه	به

[illegible] ۱۹۲۱ [illegible] خانقین

اجزاء [illegible] قصر [illegible]

[illegible] ۹۵۱

[illegible]

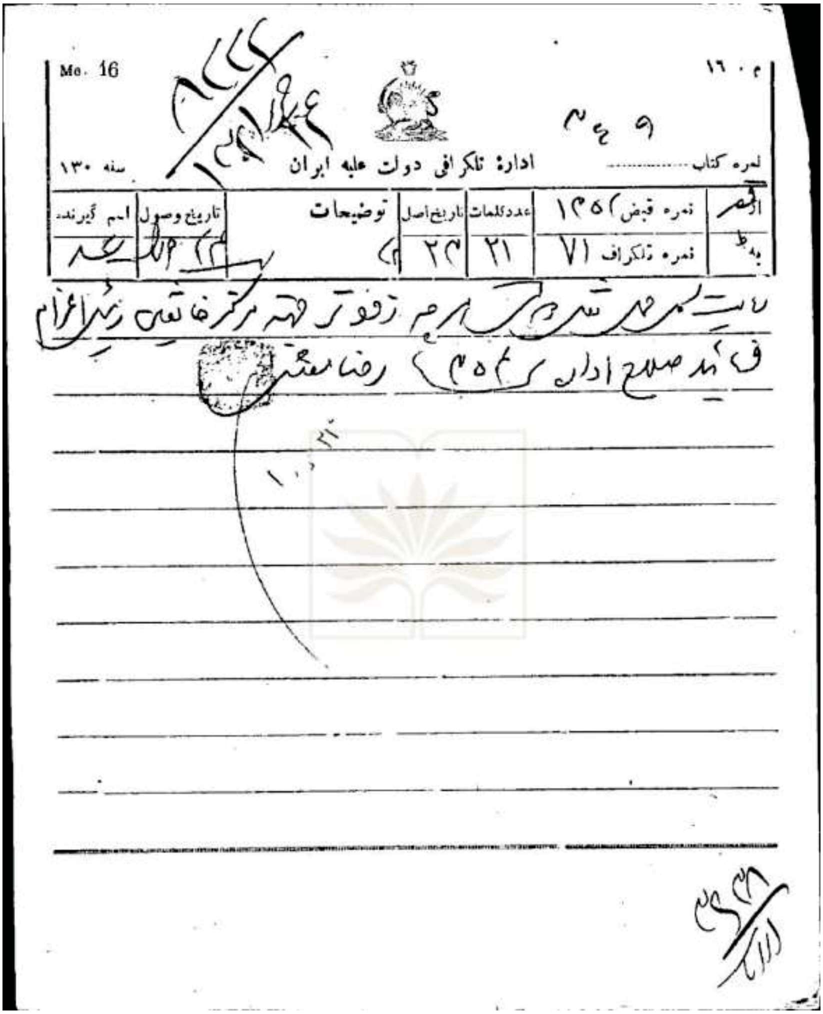

Me. 16 ۱۶۰۲

نمره کتاب .... اداره تلگرافی دولت علیه ایران سنه ۱۳۰

از	نمره قبض	عدد کلمات	تاریخ اصل	توضیحات	تاریخ وصول	اسم گیرنده
به	نمره تلگراف ۷۱	۲۱	۲۳			

نمونه ۱۹۳

بتاریخ ۶ برج ثور ئیل سنه ۱۳۰۲

اداره پست

نمره ۳۵۵۰

ضمیمه

آقای رئیس حمل و نقل [illegible]

عطف بمراسله جوابیه ۳۷۳۷۴ [illegible]

احراز اینجانب وزارت جلیله پیشنهاد [illegible]

برای چاپارخانه خانقین تصویب نفرموده و مقرر داشته اند

یکنفر از منطقه خدمت باید برای این سمت معین شود معهذا

خواهشمندم یکنفر از اجزاء [illegible] اطلاع خدمت

باید پیشنهاد کنید تا تصویب شود تکلیف [illegible]

۱۹۲۱

الرقم

۱۰۱۴۹ الرقم

نمونه ۱۹۴

بتاریخ ۲۲ برج حمل [illegible] ئیل سنه ۱۳۰۲

۱۸۴۸

اداره پست

نمره ۱۶۶۴

ضمیمه

آقای رئیس معارف [illegible] قصر

۴۲۷۴۰

مکتوب نمره ۸۱۰ واصل شد اظهارات راجع به [illegible]

اداره مرکزی توجه داشته ولذا [illegible] [illegible] اغوام های [illegible]

محمودی بر حد غرب تصویب نمی‌شود و باید کماکان در چاپارخانه

مرکزی مشغول باشد کفیل ریاست کل پست

۸۲۵

۱۴۲۷

نمونه ۱۹۳

اداره پست

بتاریخ ۱۸/۱ برج حمل ئیل سنه ۱۳۰۲

۱۴۷۷ / ۱۹ حمل ۱۳۰۲

نمره ۴۲۷۴

ضمیمه

آقای رئیس اداره [illegible]

در ضمن مکتوب نمره ۳۹۵۲۷ جناب آقای میرزا صادق خان محمودی اجزاء
چاپارخانه مرکزی را برای چاپارخانه قصر شیرین دعوت کرده اید این پیشنهاد از نقطه
نظر صرفه جوئی پذیرفته نمی شود و مشارالیه باید کماکان در مرکز مشغول
انجام وظائف بوده و حقوق خود را مرتباً [illegible]
دریافت دارد ضمناً متذکر میشوم که با وجود عدم لزوم تغییر اجزاء چاپارخانه ها
برحسب پیشنهاد نمره ۳۱۵۴۶ تا اکنون پیشنهادی بمقام وزارت
تقدیم نموده ام که [illegible] از تاریخ اول حمل ۱۳۰۱ بموجب اجازه
چاپارخانه [illegible] استخدام شود و پس از صدور تصویب نامه
اطلاع داده خواهد شد و در این صورت تصدیق میفرمائید که افزایش
[illegible] صلاح نیست و تصویب نمی شود کفیل ریاست [illegible]

۱۹ حمل

۱۸۱۰

۴۰۸۲۴

Modèle 16 — نمونه نمره ١٦

نمره کتاب ۵۸۷

اداره تلگرافی دولت علیه ایران

سنه ١٣٠

اسم گیرنده	تاریخ وصول	توضیحات	تاریخ اصل	عدد کلمات		از قصر
			۲۶	۴۳	نمره تلگراف ۱۴	به
					نمره قبض ۲۴۶	

ریاست کل حمل نقل دولتی تعقیب نمره ۲۱۰۳ قصر

دارم کلیفی برای مامور خانقین تعیین وباشید تا خبر ورا اعزام دولتی

اجرا با ملت رحمت اداره خواهد شد ۲۷۱۹ گمرکات

۲۷ حوت

۲۹۵۲۷

Modèle 16 — نمونه نمره ۱۶

نمره کتاب ۵۲۰ — اداره تلگرافی دولت علیه ایران — سنه ۱۳۰

المصدر	نمرۀ قبض / نمرۀ تلگراف		عدد کلمات	تاریخ اصل	توضیحات	تاریخ وصول	اسم گیرنده
ط	۱۰۰	۲	۵۰	۱	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ریاست کل حکومت داخلی جلیلی تعقیب ۲۲۱۹ [illegible] جواب
نرسیده یادرخان بدرالبیک ۳۲ روز گذشته خارج سرحد اجاره
چه شد تحقیقات گذاشته تکلیف فوراً معجلاً اعلام فرمایید [illegible]
[illegible] را فرستاده [illegible] در قصر هم [illegible]
[illegible] گلکانی

یادرخان

[illegible]

۲۶۱۴۶ ۲م

Modele 16

نمونه نمره ۱۶

۱۷ آذر ۱۳۱۶

اداره تلگرافی دولت علیه ایران

نمره کتاب ۴۳۳

سنه ۱۳۰

اسم گیرنده	تاریخ وصول	توضیحات	تاریخ اصل	عدد کلمات		
					۷۲	نمرهٔ قبض
[illegible]	۱۶ [illegible]		۱۵	۶۱	۱۰	نمرهٔ تلگراف

[illegible] ۲۵۸۷ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ۴۰ [illegible]

[illegible]

[illegible] ۱۹ [illegible]

اداره تلگرافی دولت علیه ایران

نمره کتاب ۶/۱/۴

سنه ۱۳۰۰

از	نمره ابلاغ	عده کلمات	تاریخ اصل	توضیحات	تاریخ وصول	اسم گیرنده
به ط	نمره تلگراف	۲۹	۱۲		۱۲	[illegible]

ریاست کل حمل ونقل دولتی تعقیب ۲۹۷۲ [illegible]

از [illegible] مدیر [illegible] نقلیه اشتغال خدمت [illegible]

[illegible]

۱۲

تهران تاریخ ۲۰ برج عقرب ... سنه ۱۳۰۱

(ادارهٔ پست)

دایرهٔ حمل و نقل دوایر

نمره ۲۵۵۱

ضمیمه ---

طهران – مقام محترم ریاست کل ... [illegible]

محترماً معروض میدارد چون چند روز دیگر بیش از طرف ... [illegible]

... [illegible] ... لازم است ...

... [illegible] ...

است معقول و ... [illegible] ...

... [illegible] ... داده است ... [illegible]

... [illegible] ... الوزاره ... [illegible]

... [illegible] ... لازم است ... [illegible]

... [illegible] ...

... [illegible] ... داده ... [illegible]

داشته باشند مقرر فرمایند ... ریاست ... از طهران اعزام دارند.

[illegible signature]

نمونه ۲۲

اداره پست

دائره حمل ونقل دولتی

نمره ۷۵۷

ضمیمه —

قصر شیرین بتاریخ ۲۶ برج عقرب ایت ئیل سنه ۱۳۰۱

۲۸۹۲۹

مقام محترم ریاست کل حمل ونقل دولتی دام شوکته

در تعقیب مکتوب نمره ۷۵۹ خاطر عالی را متذکر میسازد

اگر بعد از انفصال اداره برای قصر نماینده منفرد آدم جدی فعال وبا

اطلاع جهت ریاست قصر لازم است در از طهران اعزام شود

و نیز نفر افراد دیگر جهت راه خانقین به اسم تحویلداری باید با افراد

جلیله افزوده شود — و نفر نظامی جهت قرار دادن اداره

لازم است — جهت اطلاع عرض شد.

۲۸۹۷۳

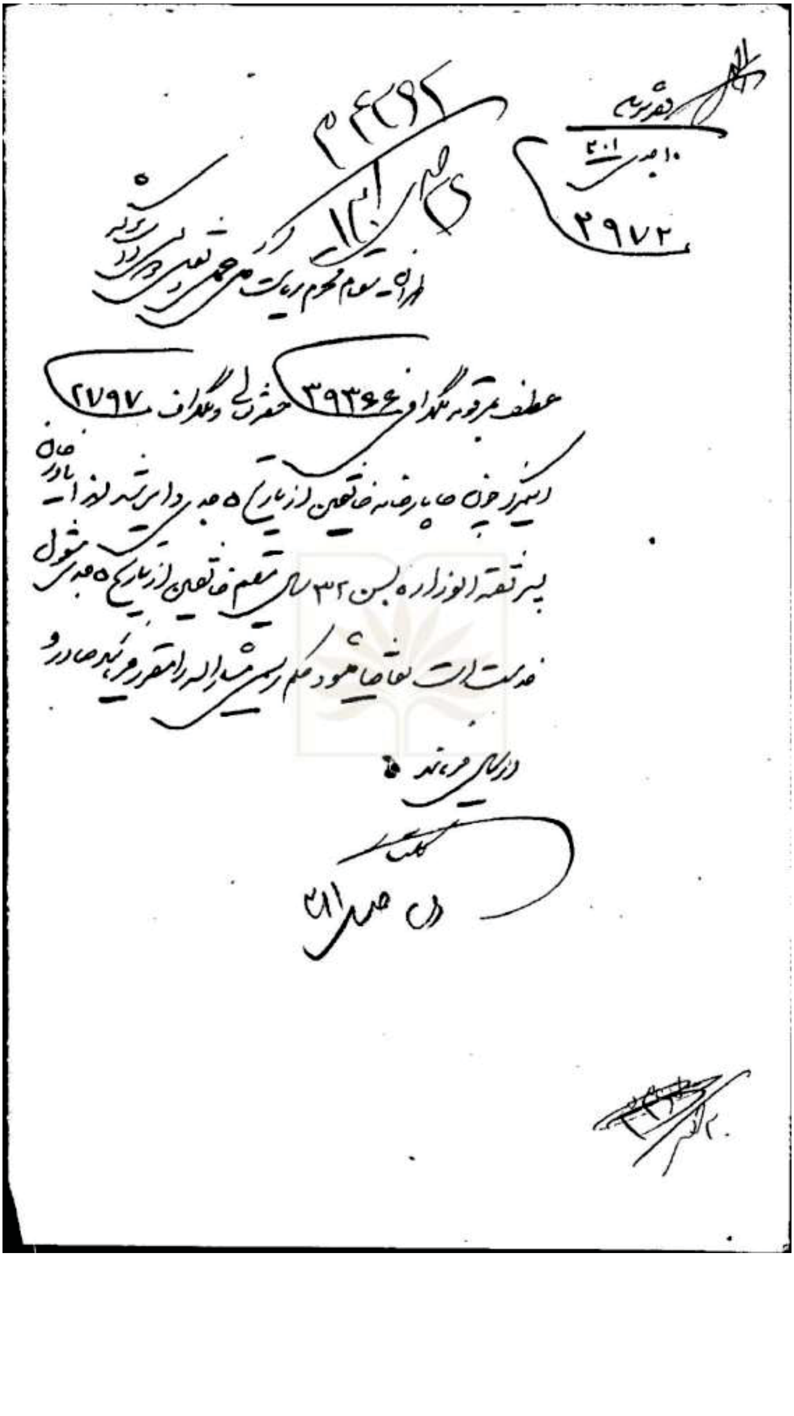

دفتر ریاست
۱۰ جدی ۱۳۰۱
۲۹۷۲

۴۴۶۲

طهران - مقام محترم ریاست [illegible] خانقین [illegible]

عطف به مرقومه تلگرافی ۳۹۳۴۶ جواب تلگراف ۲۷۹۷

راپرت [illegible] خانقین از تاریخ ۵ جدی [illegible] لذا [illegible]

[illegible] ۳۲ [illegible] خانقین از تاریخ ۵ جدی مشغول

خدمت است تقاضا نمود حکم رسمی [illegible] صادر

[illegible]

[illegible] ۱۳۰۱

نمونه ۱۹۴

اداره پست

نمره ۳۱۵۴۶

ضمیمه

بتاریخ ۴ برج [illegible] سنه ۱۳۰۱

آقای رئیس اداره [illegible]

در جواب مکتوب ۳۰۷۴۸ حدودتان [illegible] استخدام [illegible]

اجزاء جهت دفتر قصر [illegible] چون مربوط انتقال خط رشت به [illegible]

کمیته [illegible] اجزاء دفاتر آن خط بیکاری شوند علیحده [illegible]

سرحد [illegible] هم [illegible]

کمیته ریاست [illegible]

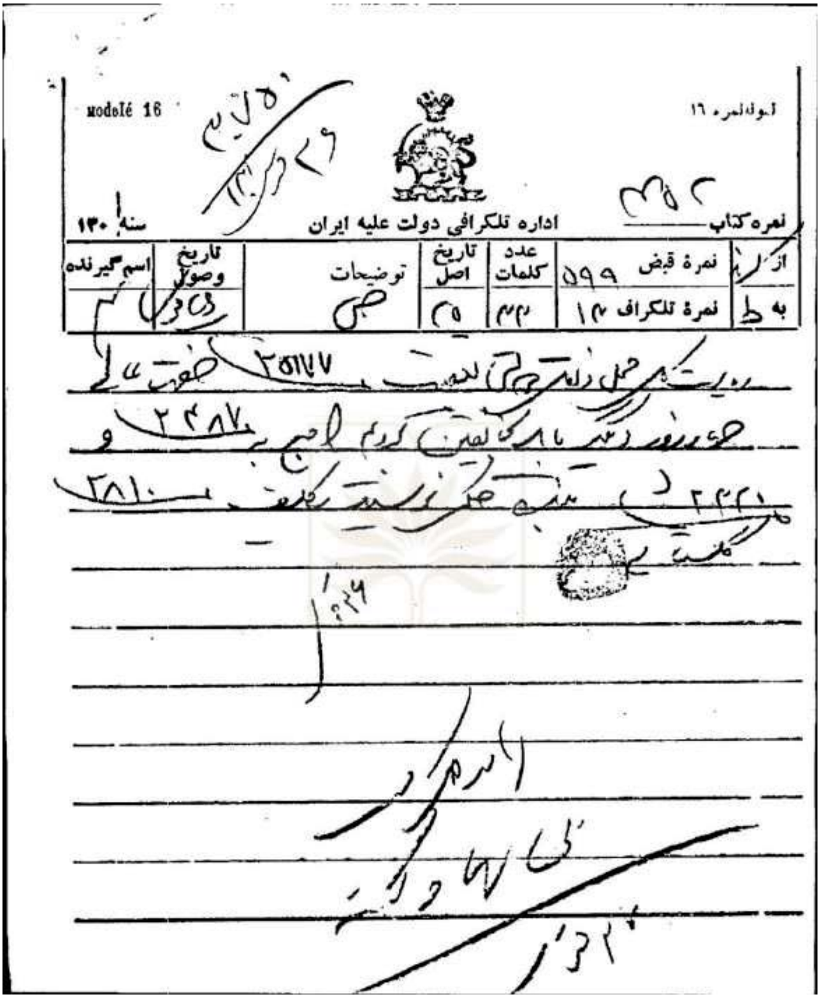
modelé 16

نمونه نمره ۱٦

اداره تلگرافی دولت علیه ایران

نمره کتاب

سنه ۱۳۰

اسم گیرنده	تاریخ وصول	توضیحات	تاریخ اصل	عدد کلمات		
					نمرهٔ قبض ۵۹۹	از
					نمرهٔ تلگراف	به

۱۰۵

۱۱ تیر ماه

یادداشت

آقای [illegible]

اینک مراسله مورخه ۲۲ خرداد ماه گذشته آقای یاورخان را [illegible] نظر برای [illegible]

جنابعالی در باره [illegible] فرموده‌اید ایشان نزد [illegible] است و تا کنون منتظر

[illegible] چون مطالب [illegible] اینگونه در خط [illegible]

مسلم نیست در کجاست وضع بی ترتیب است بهتر [illegible]

ایشان داده شود فقط [illegible] اطلاع داریم در سنوات ۱۲۹۷ و ۱۲۹۸

مشغول اداره بصره در سال ۱۳۰۱ [illegible] تقریباً [illegible] ماه در خانقین خدمت که

و حقوق گرفته [illegible] آن خدمت [illegible] است تمنا دارد

اعلاً جواب مراسله ایشان با [illegible] که بیش از این سرگردان

و دست خوش نباشد [illegible]

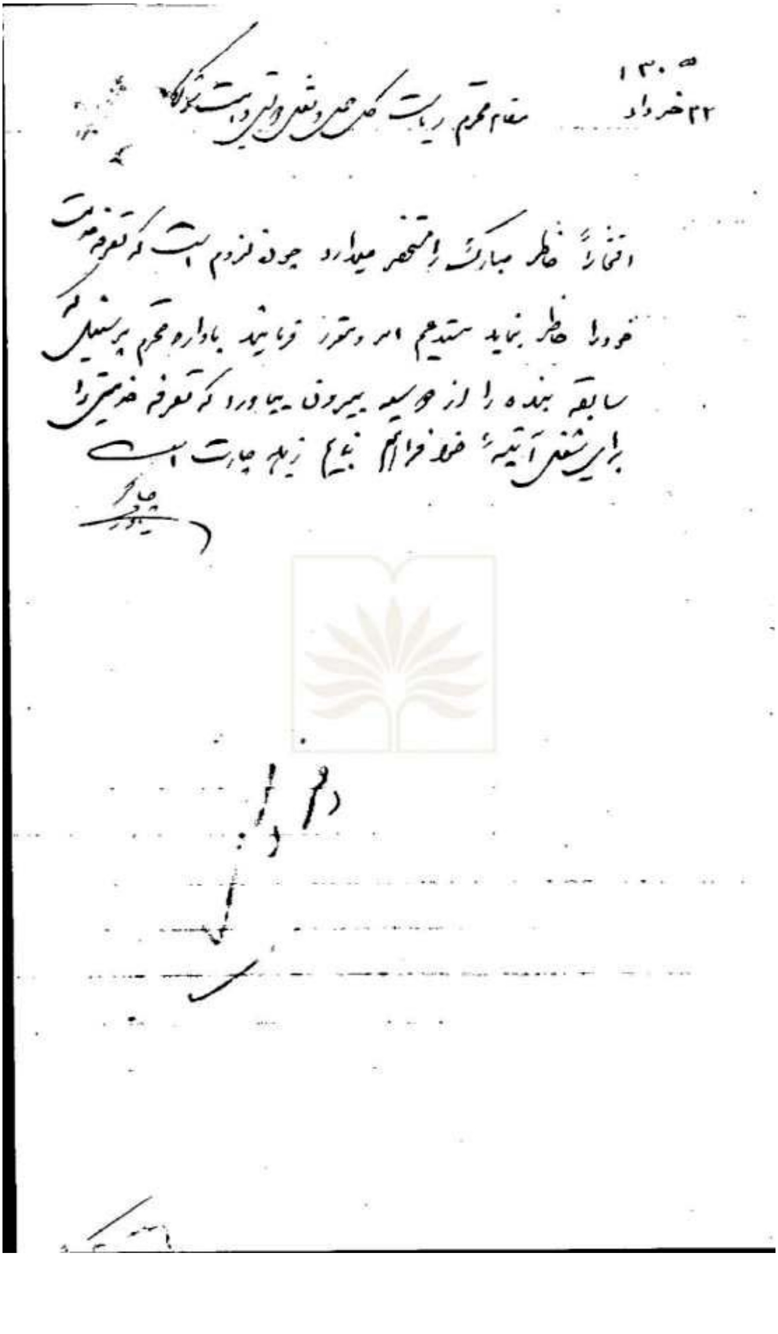

۱۳۰۵
۲۲ خرداد

مقام محترم ریاست کل صحی و نفتی دولتی در بیت شرکت

احتراماً خاطر مبارک را مستحضر میدارد چون لازم است که تعرفه صحت
خود را حاضر نماید مستدعیم امر و مقرر فرمایند باداره محترم پرسنلی که
سابقه بنده را از موسسه بیرون بیاورد که تعرفه خدمت را
برای شغل آتیه خود فراهم نمایم زیاده جسارت است

چاکر

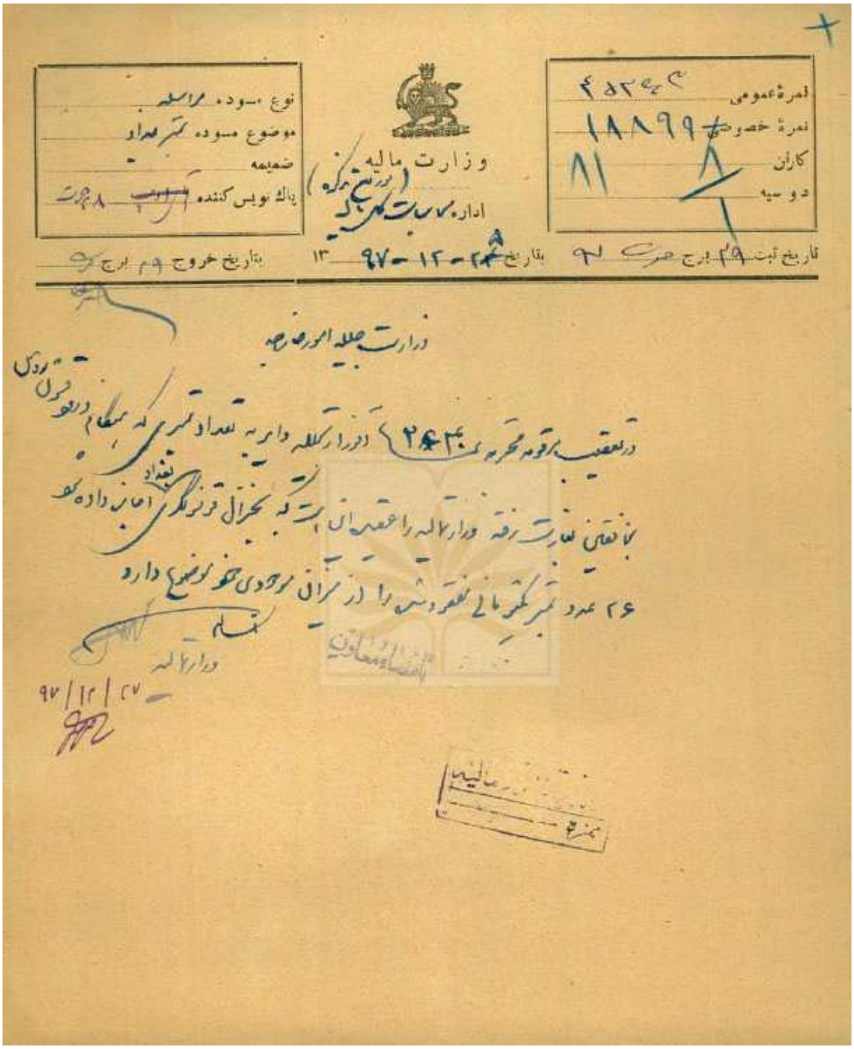
وزارت مالیه

اداره محاسبات گمرکات (ادارهٔ [illegible])

نوع مسوده: مراسله
موضوع مسوده: تبر [illegible]
ضمیمه: -
پاک نویس کننده: [illegible]

نمرهٔ عمومی: ۴۵۲۴۳
نمرهٔ خصوصی: ۱۸۸۹۹
کارتن: ۸۱ ۸
دوسیه:

تاریخ ثبت ۲۹ برج حوت ۹۷ — بتاریخ ۲۳-۱۲-۹۷ ۱۳ — بتاریخ خروج ۲۹ برج حوت ۹۷

وزارت جلیله امور خارجه

در تعقیب مرقومه نمره ۲۴۳۰ در [illegible] راجع به تعداد تبری که بهنگام ورود [illegible] توقیف شده
بانقضای تجارت رفته وزارت مالیه را عقیده این است که به جنرال قونسولگری بغداد اجازه داده شود
۲۶ عدد تبر گمرک مالی نفروخته را از ایران مرجوعی [illegible] دارد

وزارت مالیه
۲۷/۱۲/۹۷

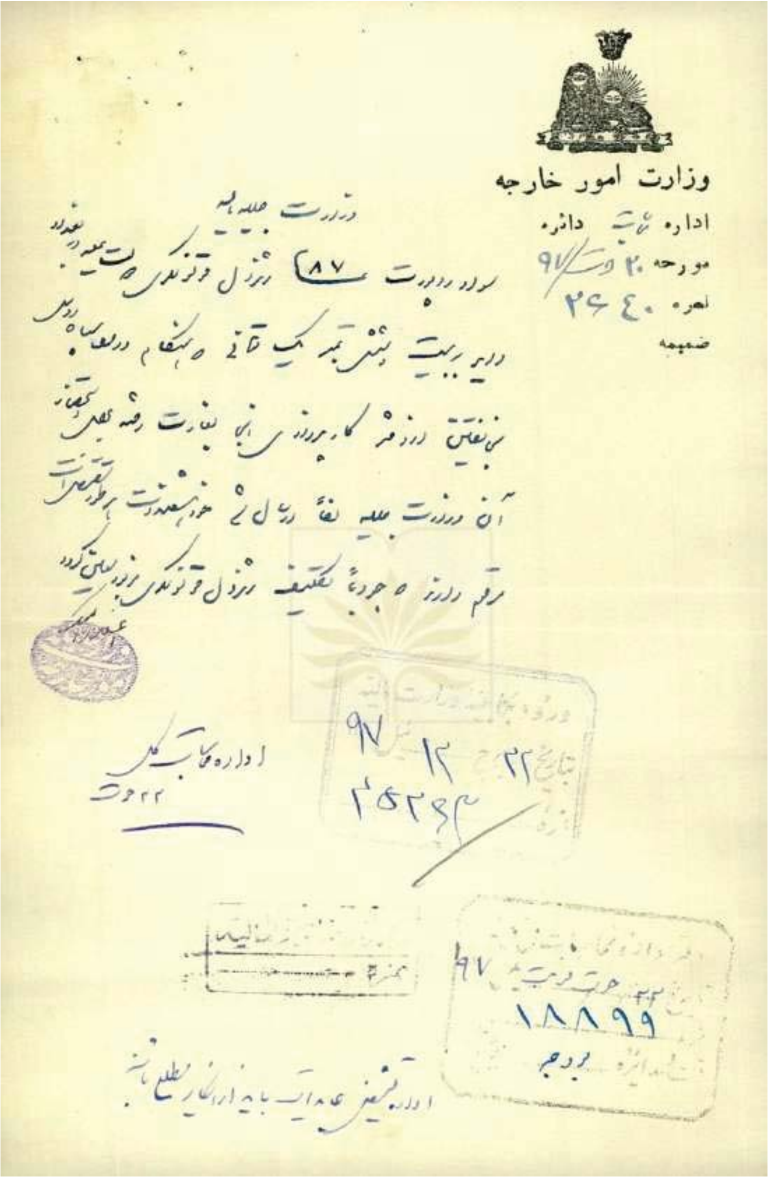

وزارت امور خارجه

اداره ... دائره

مورخه ۲۰ ... ۹۷

نمره ۲۶۴۰

ضمیمه

وزارت جلیله عدلیه

... ۸۷ ...

اداره ... ۲۲ ...

۹۷ ۱۲ ۲۲

۲۵۲۴۴

۹۷ ۲۲

۱۸۸۹۹

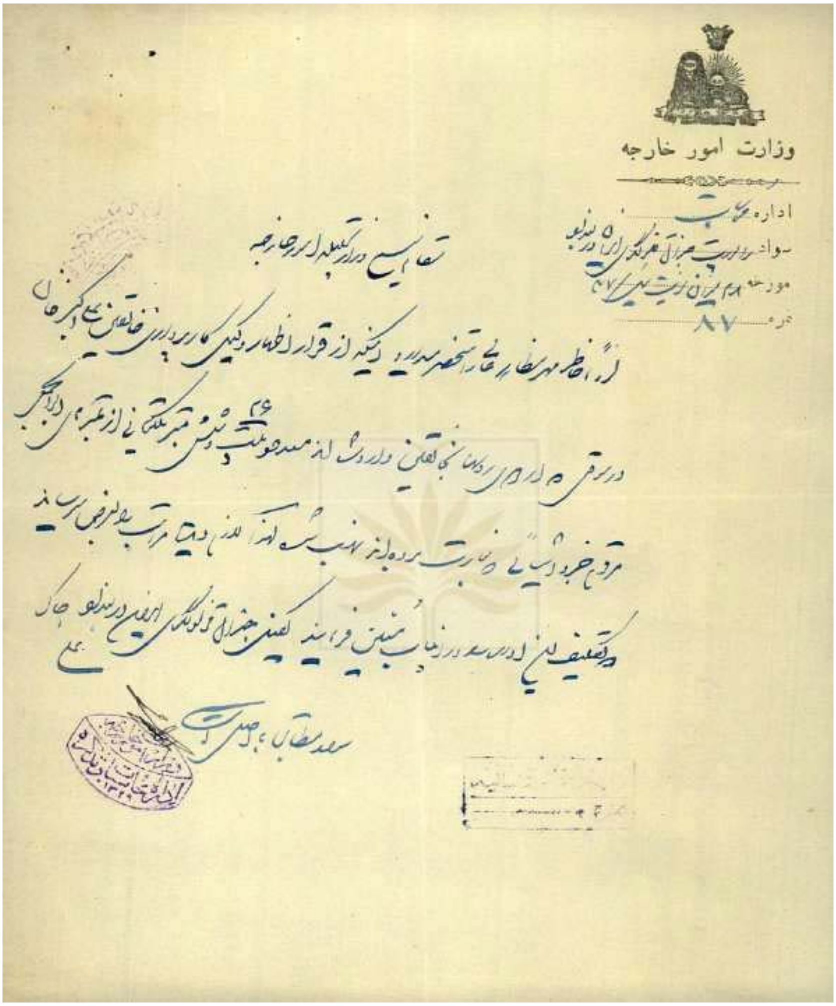
وزارت امور خارجه

اداره

سواد

مورخه

نمره ۸۷

تاریخ ۲۴ ماه ۲ ۱۳۱۶
نمره ۸۷۵۸ ضمیمه

وزارت مالیه

اداره تفتیش کل
دایره ....

اداره کل گمرکات

بر طبق اطلاع واصله ابراهیم حاتم توسط کدخدا یعقوب و نوکر های او محمد میر احمد و کریم و نوروز کرارا طلا از سرحد خانقین خارج کرده و اخیرا محمد گرفتار و بد سایس رد کرده است مقتضی است مقرر دارند درین باب تحقیق دقیق نموده نتیجه رابرای اطـــلاع این اداره مرقوم دارند .ـ

رئیس اداره تفتیش کل مالیه

ل—۵۵۰

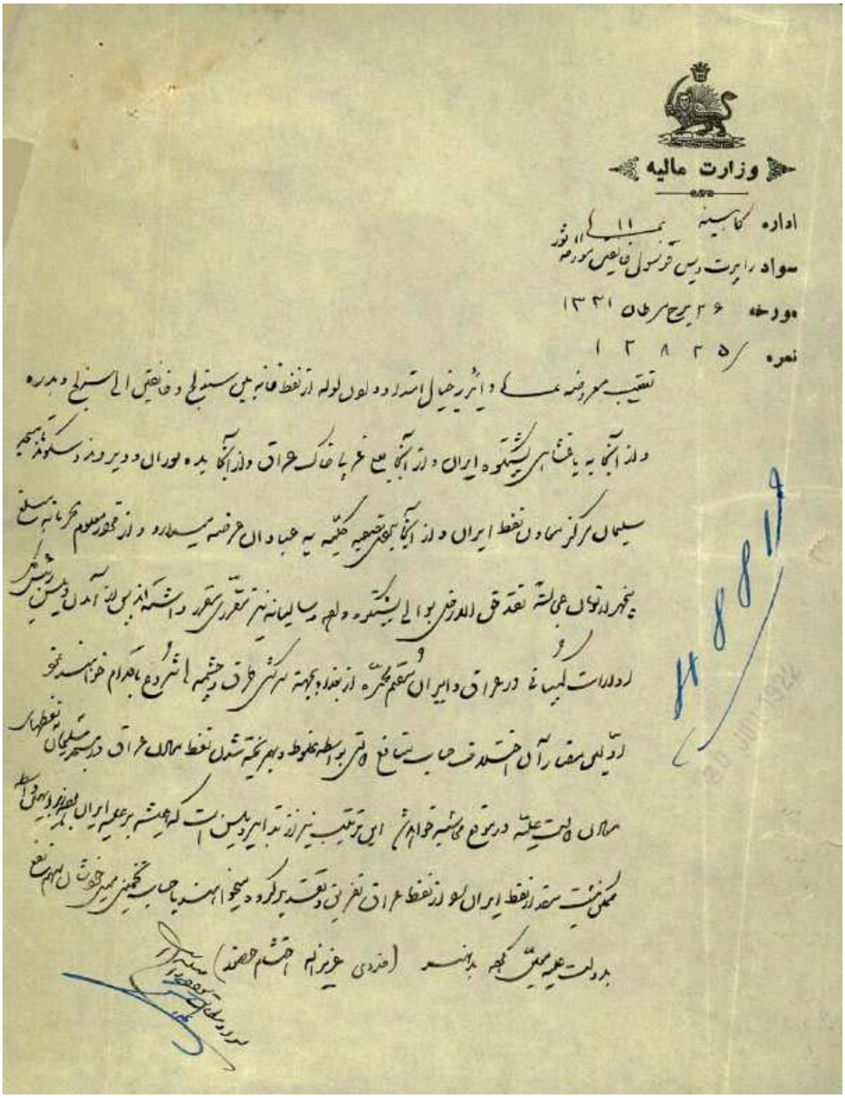

وزارت مالیه

اداره کابینه نمره ۱۱ [illegible]

سواد راپرت رئیس قونسول [illegible]

مورخه ۲۶ برج سرطان ۱۳۰۱

نمره ۱۲۸۲۵/

تعقیب معروضه [illegible] که دائر بر خیال امتداد دو لوله از نفط خانه بین [illegible] و خانقین الی [illegible] و بدره

و از آنجا به [illegible] پشتکوه ایران و از آنجا [illegible] خاک عراق و از آنجا [illegible] دسکره تا مسجد

سلیمان مرکز معادن نفط ایران و از آنجا [illegible] به عبادان عرضه میدارد و از [illegible] معلوم [illegible]

[illegible] تقدیم [illegible] پشتکوه [illegible]

[illegible] در عراق و ایران [illegible] از بغداد [illegible] شروع [illegible]

[illegible] نفط [illegible] عراق [illegible]

[illegible] ایران [illegible]

[illegible] نفط ایران [illegible] نفط عراق [illegible]

بدولت علیه [illegible] (فدوی [illegible])

[illegible]

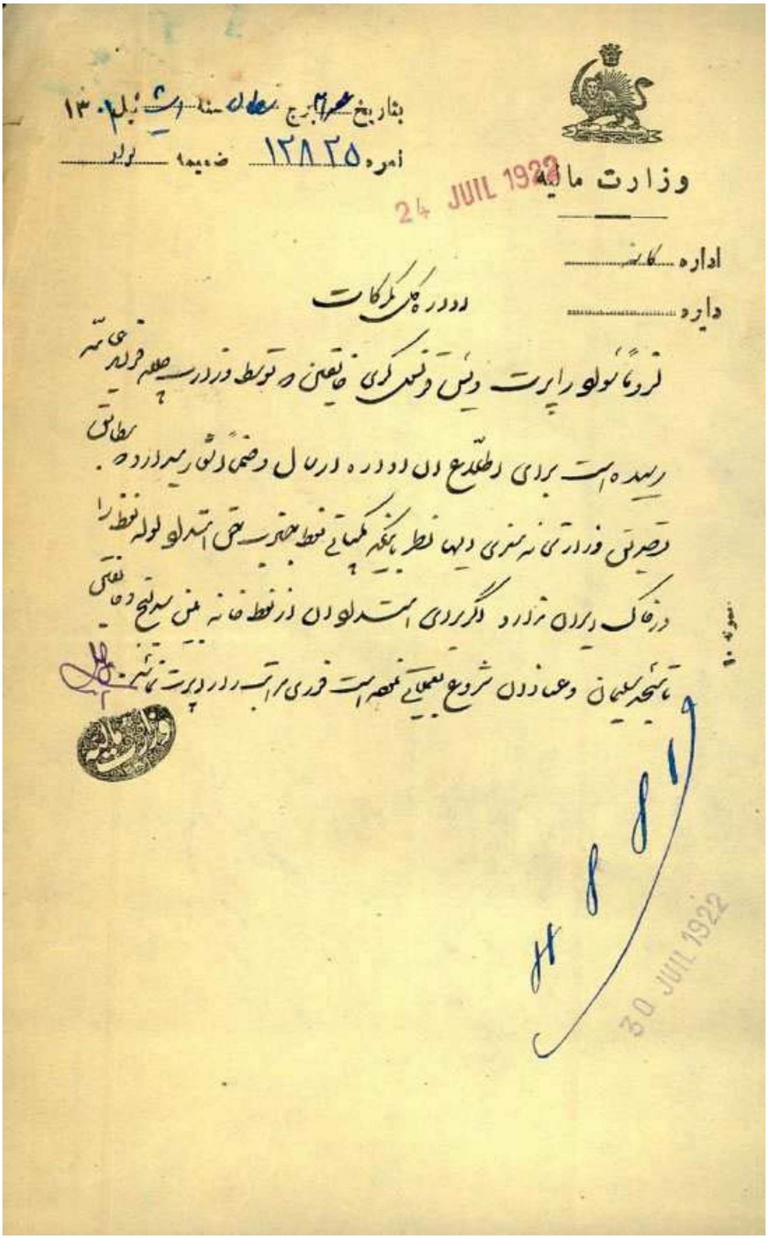

بتاریخ ۲۶ برج سرطان سنه ۱۳۰۱
نمره ۱۲۸۲۵ ضمیمه ...

وزارت مالیه

24 JUIL 1922

اداره کابینه
دایره

اداره جلیله گمرکات

ترجمه سواد راپرت رئیس و مفتش گمرکی خانقین [illegible] توسط وزارت جلیله فوائد عامه
رسیده است برای اطلاع آن اداره ارسال و ضمناً لازم میداند مطابق
تصریح وزارت [illegible] نظر باینکه کمپانی نفط حق استخراج نفط را
در خاک ایران ندارد اگر برای استخراج از نفط خانه [illegible] دخالتی
[illegible] شروع [illegible] فوری [illegible] راپرت [illegible]

30 JUIL 1922

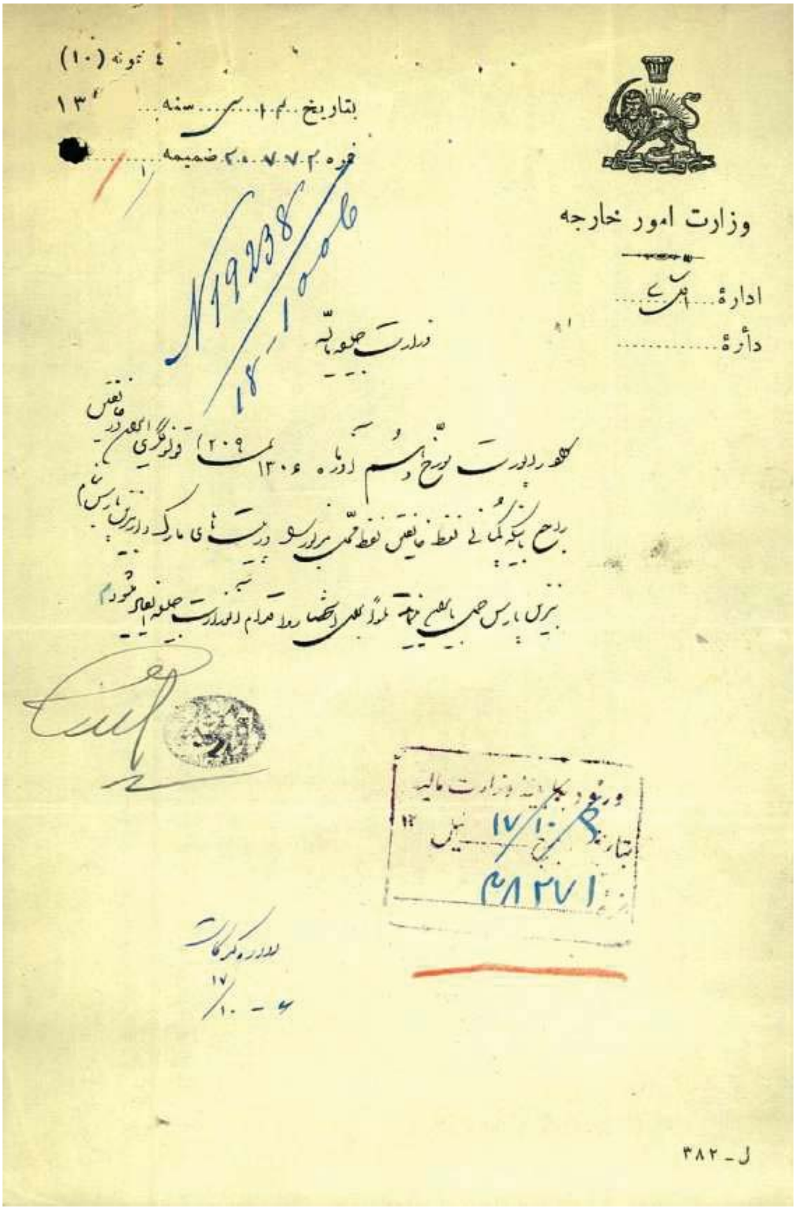

٤ نمونه (۱۰)

بتاریخ ... سنه ۱۳

نمره ... ضمیمه

وزارت امور خارجه

اداره ...

دائره ...

N 19238
18-1-006

وزارت جلیله مالیه

سواد مراسله مورخه دوم آذرماه ۱۳۰۶ نمره (۲۰۹) قونسولگری انگلیس در خانقین

راجع به اینکه کمپانی نفط خانقین نفط [illegible] در بسته‌های مارک‌دار [illegible]

[illegible] اقدام [illegible] وزارت جلیله ایفاد میشود

ورود به دبیرخانه وزارت مالیه
بتاریخ ۱۷/۱۰ سنه ۱۳
۴۸۲۷۱

[illegible]
۱۷/۱۰ – ۶

ل ـ ۳۸۲

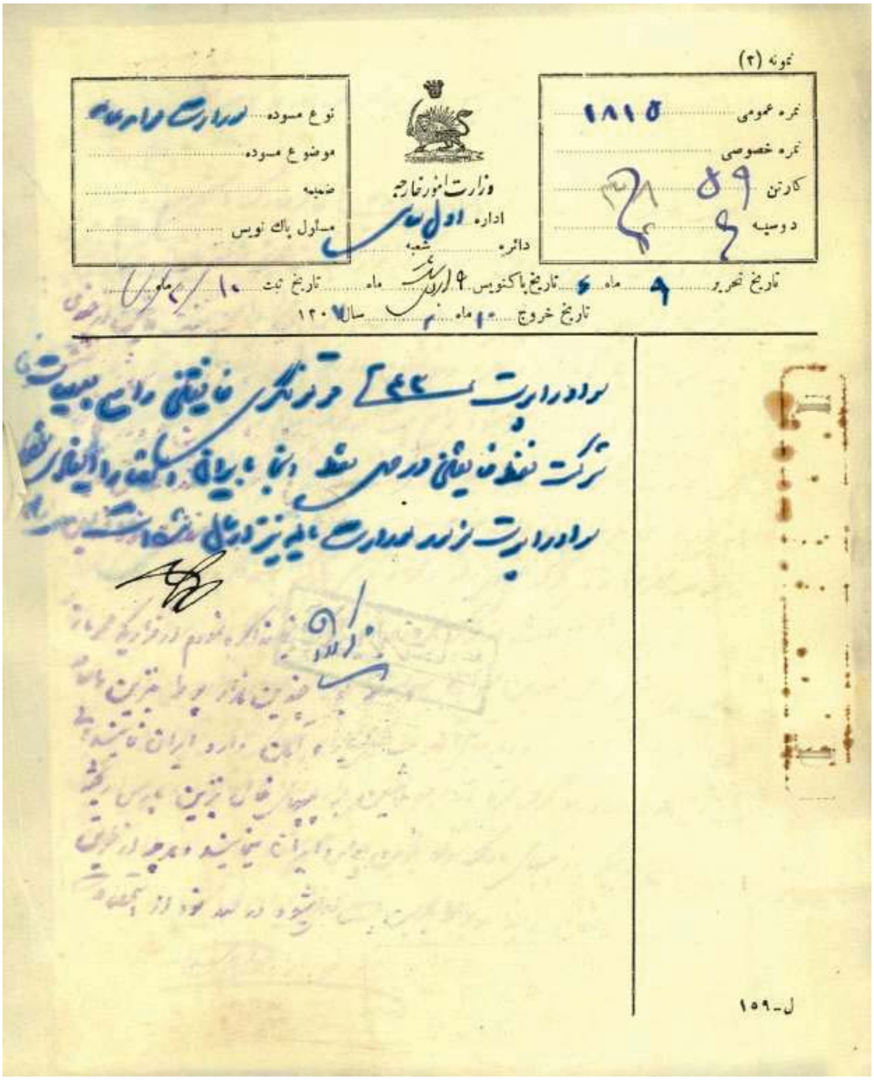
نمونه (۲)
نمره عمومی ۱۸۱۵
نمره خصوصی
کارتن ۵۹
دوسیه
نوع مسوده
موضوع مسوده
ضمیمه
مسئول پاك نویس
وزارت امور خارجه
اداره
شعبه
دائره
تاریخ تحریر ۹ ماه ۶ تاریخ پاکنویس ۹ ماه تاریخ ثبت ۱۰
تاریخ خروج ۱۰ ماه ۶ سال ۱۳۰۷
ل-۱۵۹

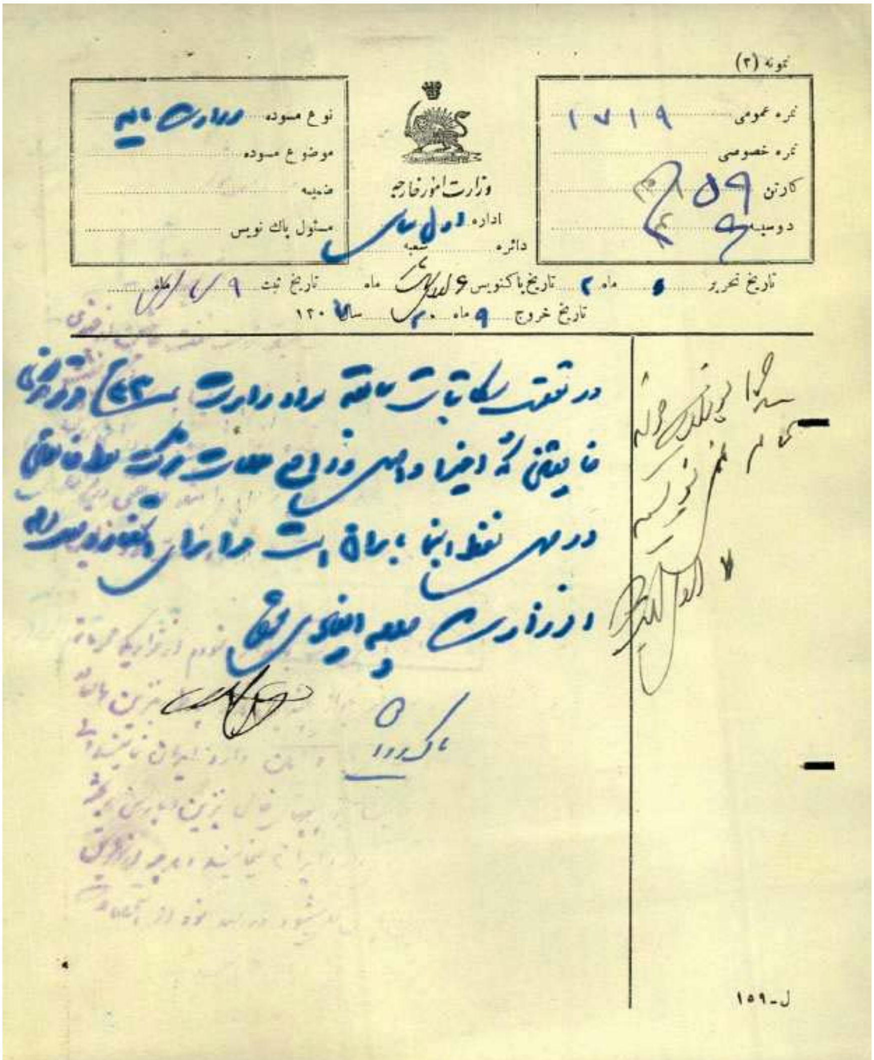

نمونه (۲)

نمره عمومی ۱۷۱۹

نمره خصوصی

کارتن ۵۹

دوسیه

نوع مسوده [illegible]

موضوع مسوده

ضمیمه

مسئول پاك نویس

وزارت امور خارجه

اداره [illegible]

دائره

شعبه

تاریخ تحریر ... ماه ۲ ... تاریخ پاکنویس ... ماه ... تاریخ ثبت ۹ ...

تاریخ خروج ۹ ماه ... سال ۱۳۰۷

[illegible]

۱۵۹-ل

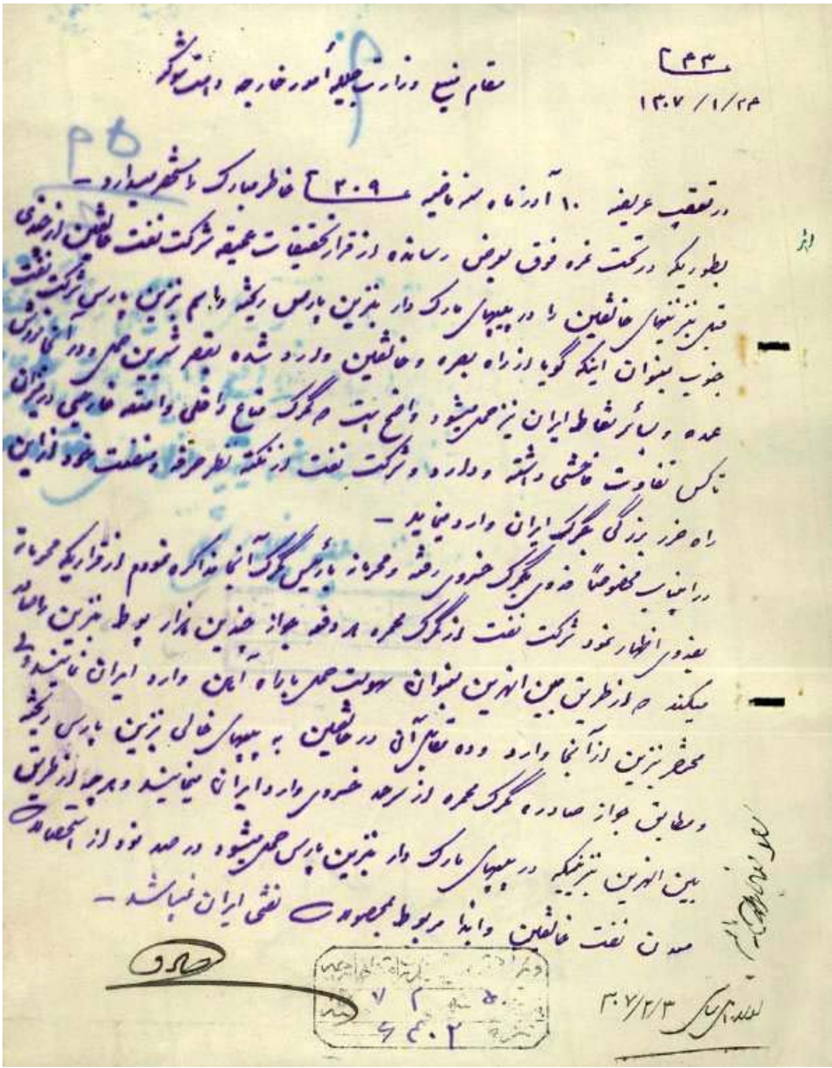
۴۳
۱۳۰۷/۱/۲۴

مقام منیع وزارت جلیله امور خارجه دامت شوکته

در تعقیب عریضه ۱۰ آذرماه سنه ماضیه نمره ۲۰۹ خاطر مبارک را مستحضر میسازد
بطوریکه در تحت نمره فوق معروض رسانده از قرار تحقیقات عمیقه شرکت نفت خانقین از چندی
قبل بنزینهای خانقین را در پیتهای مارکدار بنزین پارس ریخته و بنام بنزین پارس شرکت نفت
جنوب بعنوان اینکه گویا از راه بصره و خانقین وارد شده بقصر شیرین حمل و در آنجا فروش و
همدان و سایر نقاط ایران نیز حمل میشود و از حیث گمرک نوع دخلی و انتفاعی در ایران
تاکس تفاوت فاحشی داشته و دارد و شرکت نفت از نقطه نظر حرفه و منفعت خود از این
راه ضرر بزرگی بگمرک ایران وارد مینماید —
در اینباب مخصوصاً حضوری بگمرک خسروی رفته و مجدداً با رئیس گمرک آنجا مذاکره نمودم از قراریکه مجدداً
حضوری اظهار نمود شرکت نفت از گمرک محمره هر دفعه جواز چندین هزار بوطل بنزین با اجازه
میکنند که از طریق بین النهرین بعنوان سهولت حمل براه آهن وارد ایران نمایند و بعد
محض بنزین از آنجا وارد و ده تغار آنرا در خانقین به پیتهای خالی بنزین پارس ریخته
و مطابق جواز صادره گمرک محمره از سرحد خسروی وارد ایران مینمایند و هرچه از طریق
بین النهرین بنزینیکه در پیتهای مارکدار بنزین پارس حمل میشود در صد نود از محصولات
معدن نفت خانقین و ابداً مربوط بمحصولات نفتی ایران نمیباشد —

صادق

ملاحظه شد ۱۳۰۷/۲/۳

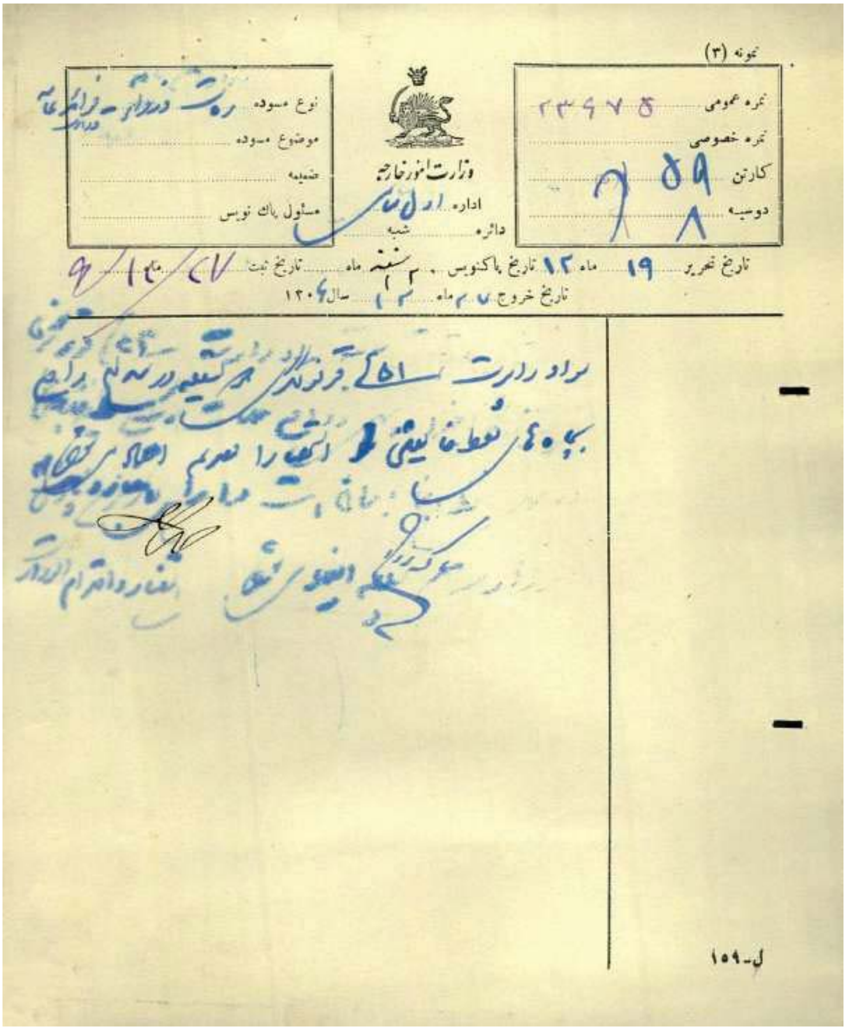

نمونه (۳)

وزارت امور خارجه

نوع مسوده

موضوع مسوده

ضمیمه

مسئول پاك نویس

اداره

دائره

شعبه

نمره عمومی ۲۳۶۷۵

نمره خصوصی

کارتن ۵۹

دوسیه ۸

تاریخ تحریر ۱۹ ماه ۱۲ تاریخ پاکنویس ۲۰ ماه تاریخ ثبت ۲۷ ماه ۱۲

تاریخ خروج ۲۲ ماه ۱۲ سال ۱۳۰۶

ل-۱۵۹

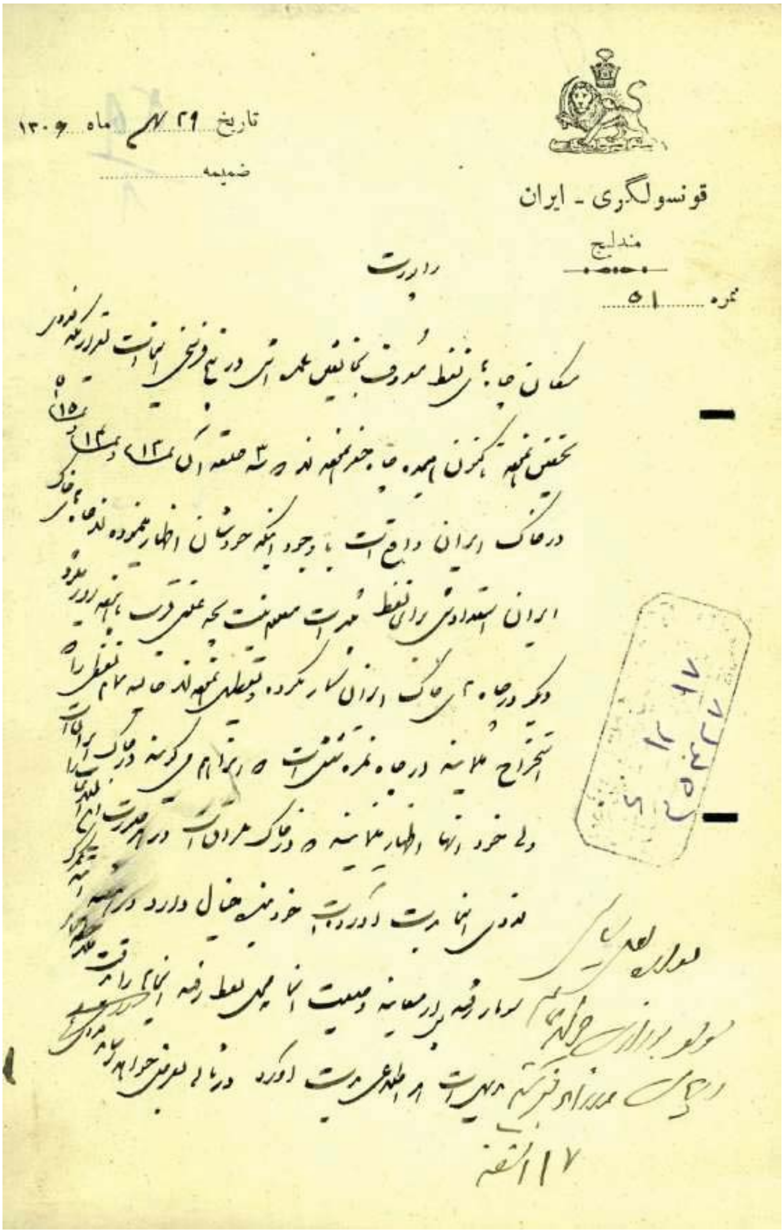
تاریخ ۲۹ [illegible] ماه ۱۳۰۶
ضمیمه
قونسولگری - ایران
مندلیج
نمره ۵۱

راپرت

[illegible] چاه‌های نفط معروف به نفتخانه که در [illegible] ایالت [illegible]
تحقیق نمودم [illegible] چاه [illegible] در سه [illegible] ۱۴ و ۱۵
در خاک ایران واقع است با وجود اینکه [illegible] اظهار نموده‌اند [illegible] خاک
ایران استعدادی برای نفط [illegible]
دیگر در چاه [illegible] خاک ایران [illegible] نفط را
استخراج [illegible] در چاه [illegible]
ولی خود [illegible] اظهار [illegible] در خاک عراق [illegible]
[illegible]

[illegible]
۱۷

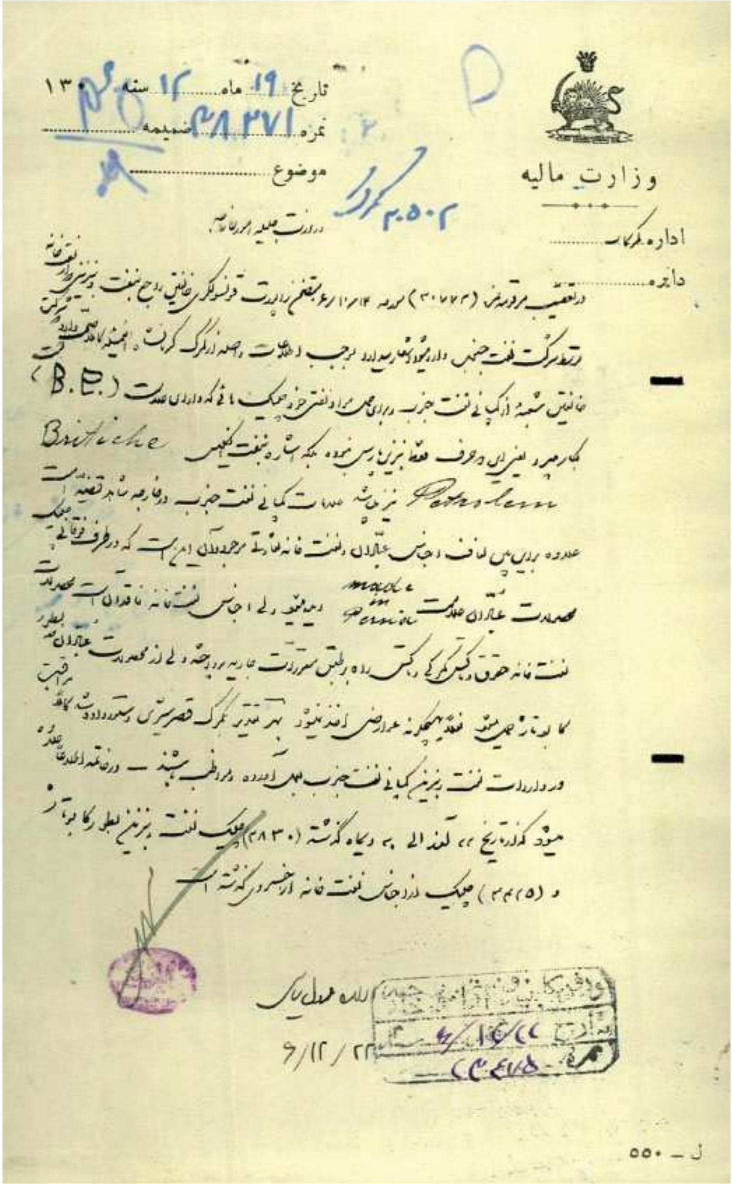

وزارت مالیه

اداره گمرکات

دایره

تاریخ ۱۹ ماه ۱۲ سنه ۱۳۰

نمره ۲۸۳۷۱ ضمیمه

موضوع

۲۰۵۰۲

[illegible]

(B.E.)

Britiche

Petroleum

[illegible]

۶/۱۲/۲۲

ل ـ ۵۵۰

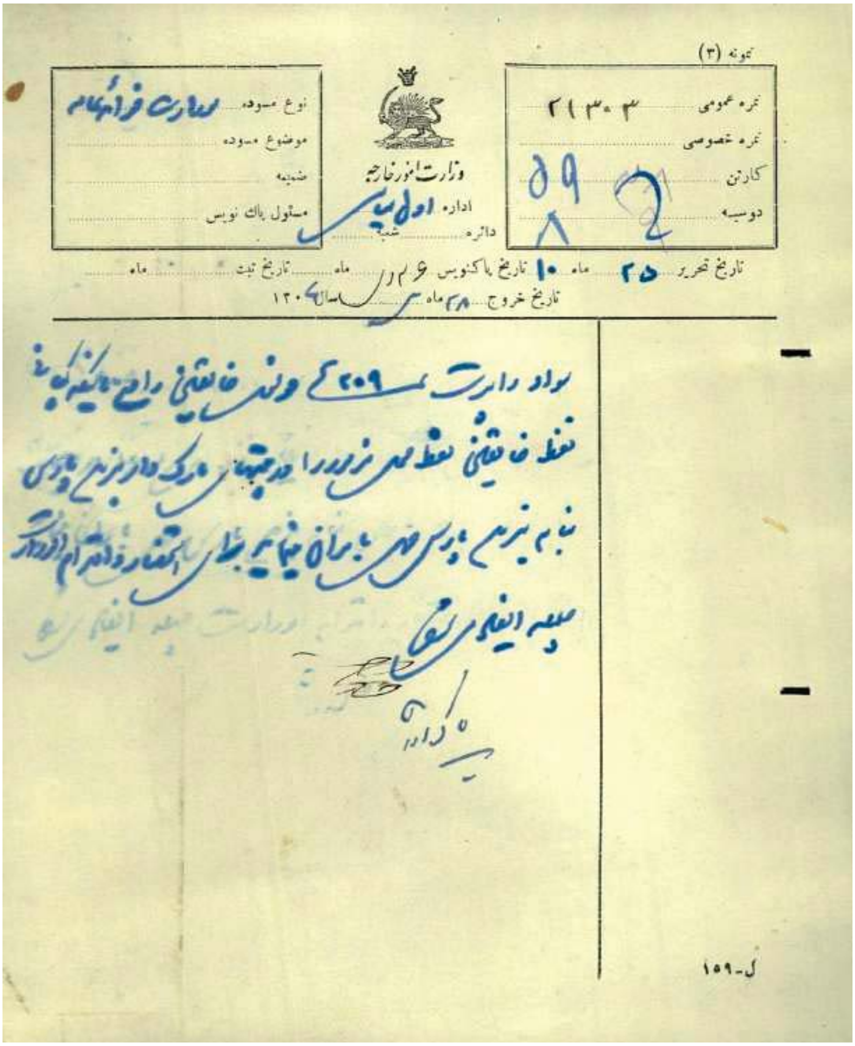

نمونه (۳)

وزارت امور خارجه

نمره عمومی	۲۱۳۰۳
نمره خصوصی	
کارتن	۵۹
دوسیه	۸

نوع مسوده	[illegible]
موضوع مسوده	
ضمیمه	
مسئول پاك نویس	

اداره [illegible] دائره .... شعبه ....

تاریخ تحریر ۲۵ ماه ۱۰ تاریخ پاکنویس .... ماه .... تاریخ ثبت .... ماه ....

تاریخ خروج ۲۸ ماه .... سال ۱۳۰۷

سواد راپرت نمره ۲۰۹ [illegible]

[illegible]

ل-۱۵۹

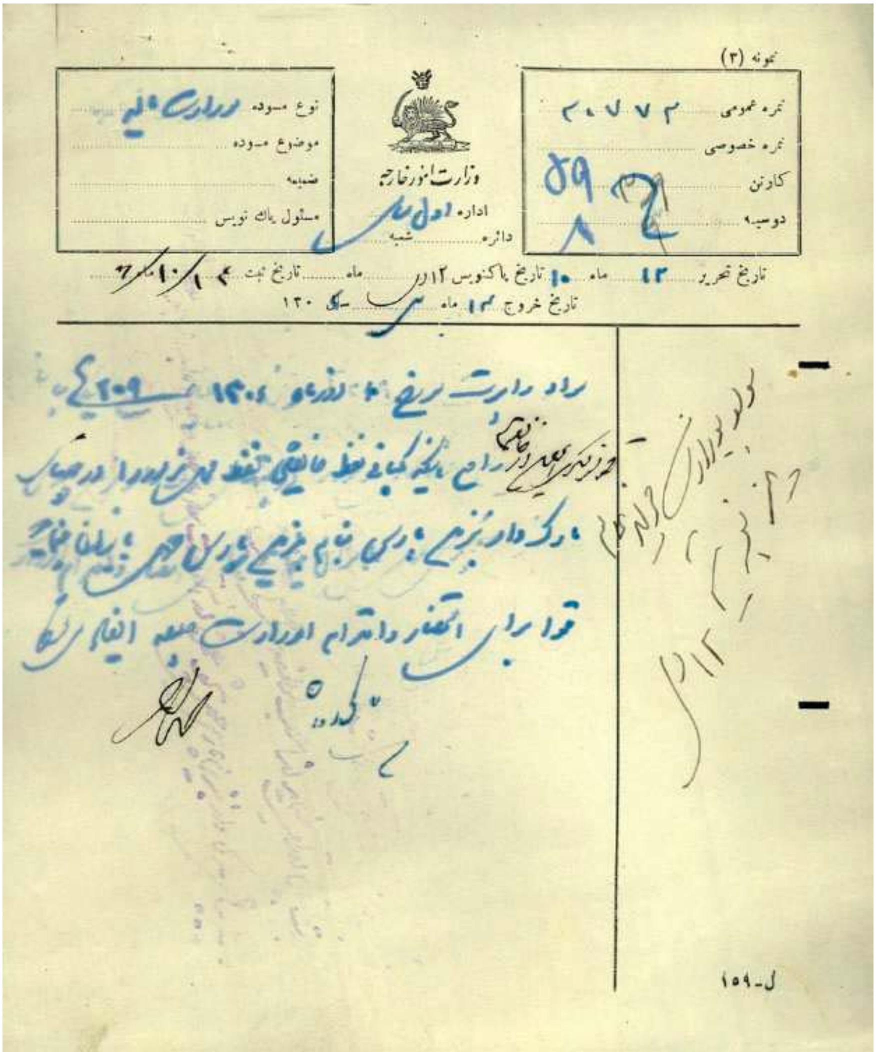
نمونه (۳)

نمره عمومی ۲۰۷۷۳

نمره خصوصی

کارتن

دوسیه

نوع مسوده

موضوع مسوده

ضمیمه

مسئول پاک نویس

وزارت امور خارجه

اداره

دائره ...... شعبه

تاریخ تحریر ۱۳ ماه ۱۰ تاریخ پاکنویس ۱۲ ...... ماه ...... تاریخ ثبت

تاریخ خروج ۱۳ ماه ۱۳۰

ل-۱۵۹

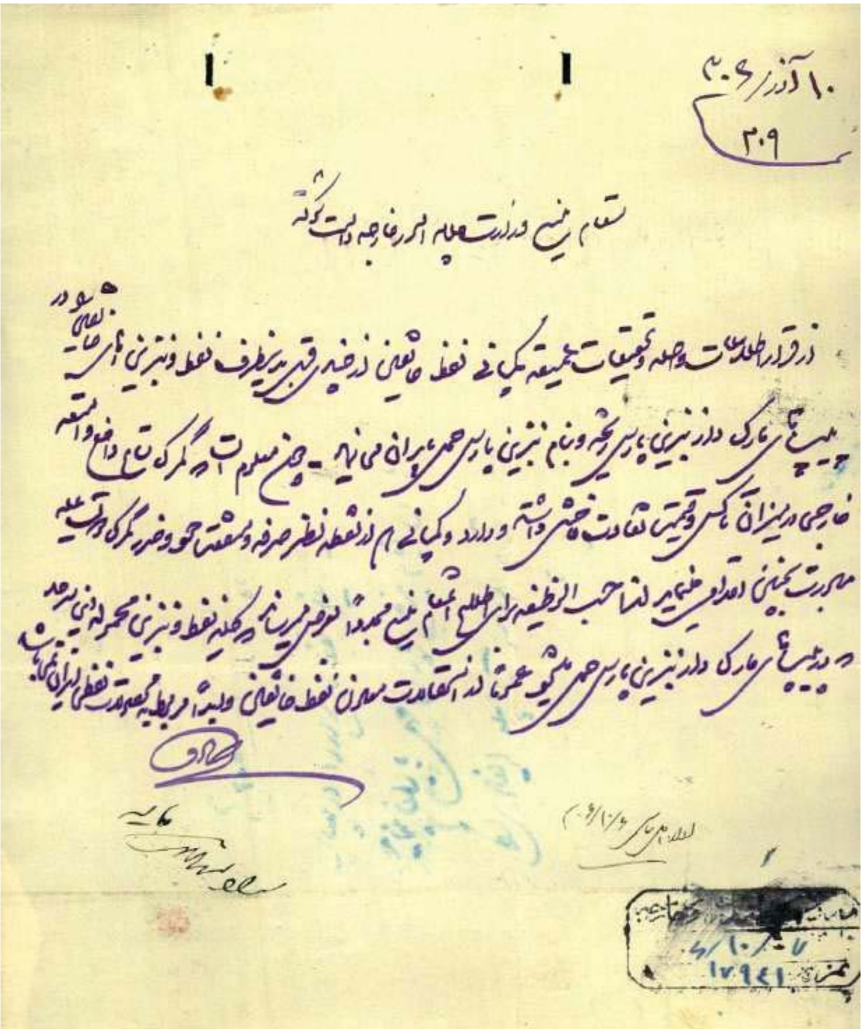

۱۰ آذر ۱۳۰۶
۳۰۹

مقام منیع وزارت جلیله امور خارجه دامت شوکته

در قرار اطلاعات واصله و تحقیقات عمیقه کمپانی نفط خانقین از خیلی قبل بر ظرف نفط و بنزین های خانقین [illegible] در

پیت های مارک دار بنزین پارس بحر و بنام بنزین پارس حمل به ایران می‌نماید — چون مسلم است به گمرکات داخله و [illegible]

خارجی در میزان ناکسی و قیمت تفاوت فاحشی داشته و دارد و کمپانی هم از نقطه نظر صرفه و منفعت خود و ضرر گمرکات دولت علیه

مبادرت بچنین اعمالی نموده لذا حسب الوظیفه برای اطلاع خاطر منیع مصدع است مقرر فرمایند که کلیه نفط و بنزین محموله [illegible]

در پیت های مارک دار بنزین پارس حمل میشود عموماً از تفاوت مصارف نفط خانقین وابسته به [illegible]

[illegible]

۷/۱۰/۶
۱۷۹۴۱

EMPIRE DE PERSE

ADMINISTRATION DES DOUANES

اداره گمرکات

Ind.: № 2714

Annexe

Téhéran, le ~~3 Juin 1923~~ *192*

13 Djoza 1302

Son Eminence

Mirza Abdol Vahab Razavi

Député de Hamadan

Comme suite à votre lettre du 31 Saur 1302, No:379, j'ai l'honneur de vous faire connaître que je viens de transmettre au Ministère des Affaires Etrangères que la chose concerne, la réclamation de S.E. Cheikhol Eslam au sujet des agissements vexatoires de la douane de Kahneghine envers les voyageurs sujets persans se rendant en pèlerinage aux lieux Saints.

Il est à espérer que les démarches qui seront entamées par ce Département Ministériel mettront fin à la situation signalée

LE MINISTRE DES FINANCES

3/24

Mod. 103.

EMPIRE DE PERSE

ADMINISTRATION DES DOUANES

ادارهٔ گمرکات

Ind.: № 2714

Annexe :

Téhéran, le 3 Juin 1923 *192*

13 Djoza 1302

Ministère des Affaires Etrangères

J'ai l'honneur de vous transmettre ci-joint, pour information et à l'effet d'y donner telle suite que vous jugerez opportune, copie de la lettre et de son annexe de S.Exc. Mirza Abdol Vahab Razavi, député de Hamadan.

C'est au Département des Affaires Etrangères qu'incombe le devoir d'entamer les démarches nécessaires auprès de qui de droit à l'effet de faire cesser les vexation, dont il s'agit.

Pour votre édification la douane persane est étrangère à cette réclamation.

LE MINISTERE DES FINANCES,

ad

3/20

Mod. 105

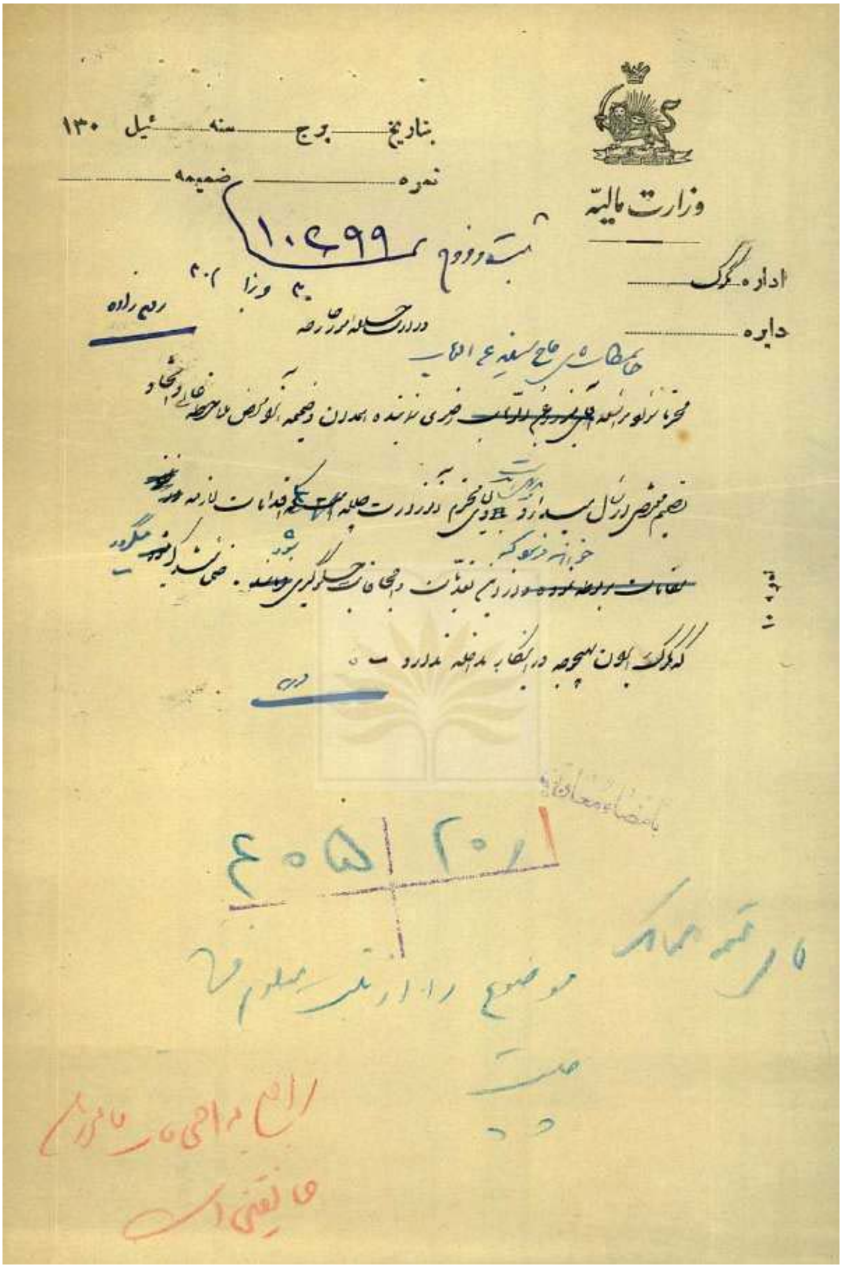
وزارت مالیه

بتاریخ .... برج .... سنه .... ئیل ۱۳۰

نمره .... ضمیمه ....

۱۰۴۹۹

اداره گمرک

دایره

نرخ فروش قند در هفته چهارم مرداد و هفته اول شهریور ماه جاری بطور عمده و خرده فروشی در بازار خانقین طبق نامه قنسولگری خانقین

ایام	نوع قند	نرخ عمده فروشی از قرار هر کیلو بریال		نرخ خرده فروشی از قرار هر کیلو بریال		ملاحظات
هفته چهارم مرداد و هفته اول شهریور ماه ۱۳۱۵	مصری	۳۸	۲			
	بلژیکی	۴۸۵	۲			
	ابوکلا	۳۶۴	۲			
	رستی	۲۹۸	۲			
	روسی	۴۱۵	۲			
				۱۳۹	۳	
						وزن متوسط یک کلّه قند مساوی است به ۱/۳۰۰ کیلو

[illegible]

[illegible]

نرخ فروش قند وچای درهفته اول آذر ۱۳۱۵ بطور عمده وخرده فروشی دربازار خانقین طبق نامه

قونسولگری خانقین

ایام	نوع قند	نرخ عمده فروشی از قرار هر کیلو		نرخ خرده فروشی از قرار هر کیلو		ملاحظات
		دینار	ریال	دینار	ریال	
هفت روز اول آذر ۱۳۱۵	بلژیکی	۲۹۷۱	۲	—	—	
	ابوکلاو	٤۷۰٦	۲	—	—	
	روسی	٤۲۸۳	۲	—	—	

ایام	نوع چائی	نرخ عمده فروشی از قرار هر ۵۰۰ گرام		نرخ خرده فروشی از قرار هر ۵۰۰ گرام		ملاحظات
		دینار	ریال	دینار	ریال	
هفت روز اول آذر ۱۳۱۵	چائی سیلانی	۲۲٦	۸	—	—	
	« سیاه	۰٦۵	۷			
	« چینی	۳۳۸	۵			

(نرخ فروش قند در هفته اول آبان ۱۳۱۵ بطور عمده و خرده فروشی در بازار خانقین طبق نامه قنسولگری خانقین)

ایام	نوع قند	نرخ عمده فروشی از قرار هر کیلو		نرخ خرده فروشی از قرار هر کله		ملاحظات
		دینار	ریال	دینار	ریال	
هفت روز ماه اول آبان	بلژیکی	۳۳	۲			
	ابوکلا	٤٠	۲			
	روسی	۳٤	۲			
				۲۲	۳	توضیح وزن متوسط هر کله قند مساوی به ۲۸۷/ ۱ کیلو

م‌ن—۲۸—۸—۳۱۵

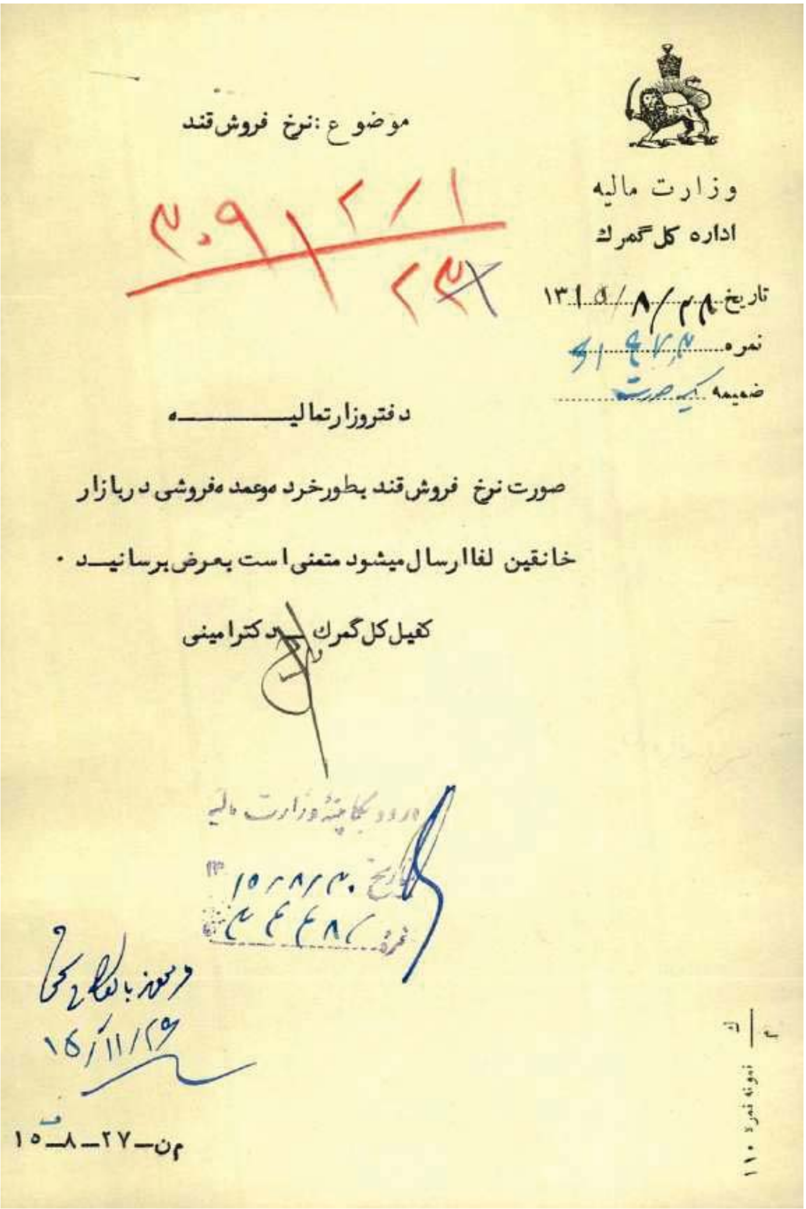
موضوع: نرخ فروش قند

وزارت مالیه

اداره کل گمرک

تاریخ ۱۳۱۵/۸/۲۸

نمره

ضمیمه یک صورت

دفتر وزارت مالیه

صورت نرخ فروش قند بطور خرده وعمده فروشی در بازار خانقین لفاً ارسال میشود متمنی است بعرض برسانید.

کفیل کل گمرک – دکتر امینی

ورود بکابینه وزارت مالیه

تاریخ ۱۵/۸/۳۰

م ن – ۲۷ – ۸ – ۱۵

نمونه نمره ۱۱۰

موضوع : نرخ فروش قند

وزارت ماليه

اداره كل گمرك

تاريخ ۱۳۱۵/۷/۲۶

نمره ۵۱۱۹۴

ضميمه

دفتر وزارت ماليه

طبق نامه هاى شماره ۱۴/۱۲۳۷ و۱۴/ ۱۲۸۲ قنسولگرى ايران درخانقين كه رونوشت آنها لفا ارسال ميشود نرخ فروش قند دربازار خانقين در ماه شهريور تغييرى نكرده وبنحويكه ضمن صورت قبلى اطلاع داده شده ميباشد

متمنى است بعرض برسانيد .

كفيل كل گمرك ــ بدترا بي

وزارت مالیه

اداره کل گمرك

تاریخ.................... ۱۳۱

نمره....................

ضمیمه....................

موضوع: سواد نامه نمره ۱۲۳۷/۱۴

مورخه ۱۳۱۵/۶/۱۶

آقای رئیس ایالتی گمرکات غرب

قیمت قند در هفته دویم شهریور ماه جاری بطور عمده وخورده فروشی در بازار خانقین مانند هفته گذشته است که در نامه شماره ۱۶۵ تاریخ ۱۵/۶/۵ بعرض رسانیده ونظر براینکه اقسام مختلف قند در خانقین بغیر از نوع ابوکلا بمصرف نمیرسد لذا یک هفته است هیچ نوع قند بغیر از قند مذکور در خانقین موجود نیست اطلاعا عرض شد محل امضاء منفرد

سواد مطابق اصل است

نمونه نمره ۱۱۰

وزارت مالیه

اداره کل گمرك

تاریخ.............................. ۱۳۱

نمره..............................

ضمیمه..............................

موضوع: سواد نامه نمره ۱۲۸۲/۱۴

مورخه ۱۵/۶/۲۸

آقای رئیس ایالتی گمرکات غرب

قیمت قند درهفته سوم وچهارم شهریورماه جاری بطور عمده وخورده فروشی دربازارخانقین مانند هفته قبل است که در نامه شماره ۱۲۳۷ تاریخ ۱۵/۶/۱۶ بعرض رسانیده است

محل امضاء

سواد مطابق اصل است

نمونه نمره ۱۱۰

موضوع : ـ نرخ فروش قند

وزارت مالیه

اداره کل گمرك

تاریخ ۳ / ۶ / ۱۳۱۵

نمره ۲۲۴۰۱

ضمیمه

وارده بکابینه وزارت مالیه
بتاریخ ۹ / ۶ / ۱۵
نمره ۲۵۷۴

دفتر وزارت مالیه

صورت نرخ فروش قند بطور خرده وعمده فروشي دربازارخانقین

لفا ارسال میشود متمني است بعرض برسانید .ـ

کفیل کل گمرك ـ دکترامیني

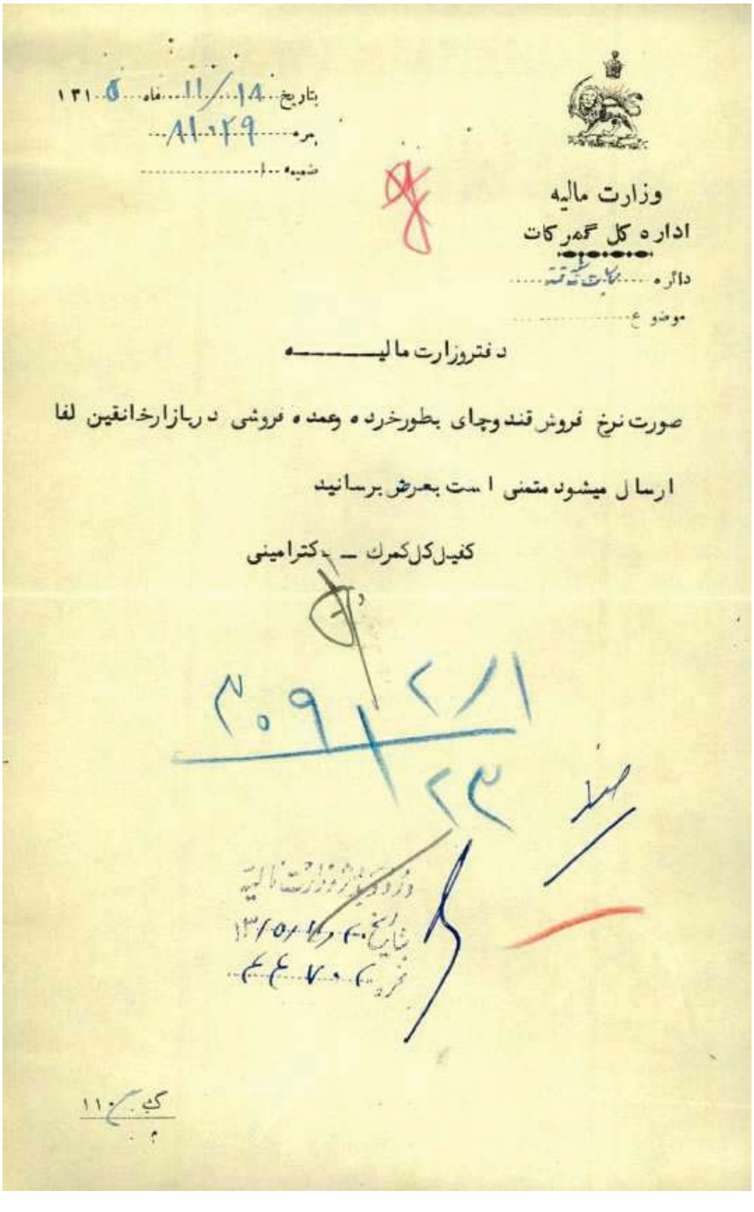
بتاریخ ۱۴/۱۱ ماه ۱۳۱۵
نمره ۸۱۱۲۹
ضمیمه ۱

وزارت مالیه
اداره کل گمرکات

دائره
موضوع

دفتر وزارت مالیه

صورت نرخ فروش قند وچای بطور خرده وعمده فروشی در بازار خانقین لفا ارسال میشود متمنی است بعرض برسانید

کفیل کل گمرک ـ دکترامینی

وارده دفتر وزارت مالیه
بتاریخ ۲۰/۱۱/۱۳۱۵
نمره ۴۴۷۰۲

بتاریخ ۱۰ ماه ۵ ۱۳۱

نمره ۷۱۸۹۷

ضمیمه

وزارت مالیه

اداره کل گمرک – دائره محاسبات

دائره

موضوع نرخ فروش قند

دفتر وزارت مالیه

صورت نرخ فروش قند بطور خرده وعمده فروشی در بازار خانقین لفا ارسال میشود متمنی است بعرض برسانید.

کفیل کل گمرک – دکتر امینی

دفتر کابینه وزارت مالیه

تاریخ ۱۲/۱۰/۱۵

نمره ۵۸۰۹۶

نرخ نوار قند و چای در هفته اول دیماه ۱۳۱۸ بطور عمده و خرده فروشی در بازار خانقین مطابق نامه کنسولگری ایران در خانقین

نوع	نرخ عمده فروشی قند از قرار هر کیلو		نرخ خرده فروشی قند از قرار هر کله		نرخ خرده فروشی چای از قرار هر ۱/۲۲۴ کیلو		ملاحظات
	دینار	ریال	دینار	ریال	دینار	ریال	
قند مصری	۴۵	۲					
قند استیبی	۳۵	۲					
قند ابوکلا	۵۰	۲					
چای سیاه					۵۰	۱۸	
چای سیلانی					۹۵	۲۰	
کله رقم			۲۵	۳			توضیح آنکه وزن متوسط هر کله قند مساوی است به ۲/۲۵۰ کیلو

اجازه دولت ایران به کمپانی اندوایرانیش
که با دولت انگلیس قرارداد فروش نفت خود
به چند برای کار بردن خط سیم تلگراف
از طهران تا سرحد عشر یعنی الا
تا وقتی معین بکند

۱۹-۳ [illegible]

EMPIRE DE PERSE

MINISTÈRE DES DOUANES
ET DES POSTES

Le Gouvernement de Sa Majesté le Schah autorise l'Indo-European Telegraph Company à s'entendre avec le Gouvernement Britannique pour la reprise par elle de la section de Téhéran jusqu'à la frontière Turque "Khanékin" de la ligne télégraphique dont la concession a fait l'objet de la Convention conclue le 23 Novembre I865, entre le Gouvernement Persan et le Gouvernement Britannique.

Dans le cas où la reprise de la dite section serait effectuée, les conditions de l'exploitation seront réglées par une Convention à conclure entre le Gouvernement Persan et l'Indo-European Telegraph Company.

Donné à Téhéran, le I Juin I906.

تاریخ ۱۸/۶/۲۲
شماره ۷۱۸۱۷/۲۸۸۹
پیوست
موضوع

وزارت دارائی
اداره کل گمرک
دایره

وزارت دارائی

در تعقیب نامه ۶۰۳۷۱/۲۵۷۱ روز سوم شهریور ۱۳۱۸

محترماً استحضاراً عین گزارش تلگرافی روز شانزدهم شهریور ۱۳۱۸ گمرک خرمشهر ذیلاً بعرض میرساند.

«اداره نمایندگی خرمشهر طبق نامه کنسولگری عراق موقوف شدن قرنطینه را در مرز های عراق آگهی داده بنا بر این بکلیه مامورین دستور داده شد از ورود عراقی ها ممانعت ننمایند».

از طرف رئیس کل گمرک - محمد ...

۱۸/۶/۲۲

ورود بدفتر وزارت دارائی
شماره ۲۹۶۱۰
تاریخ ۱۳۱۸/۶/۲۴

ص ۱۸/۶/۲۱

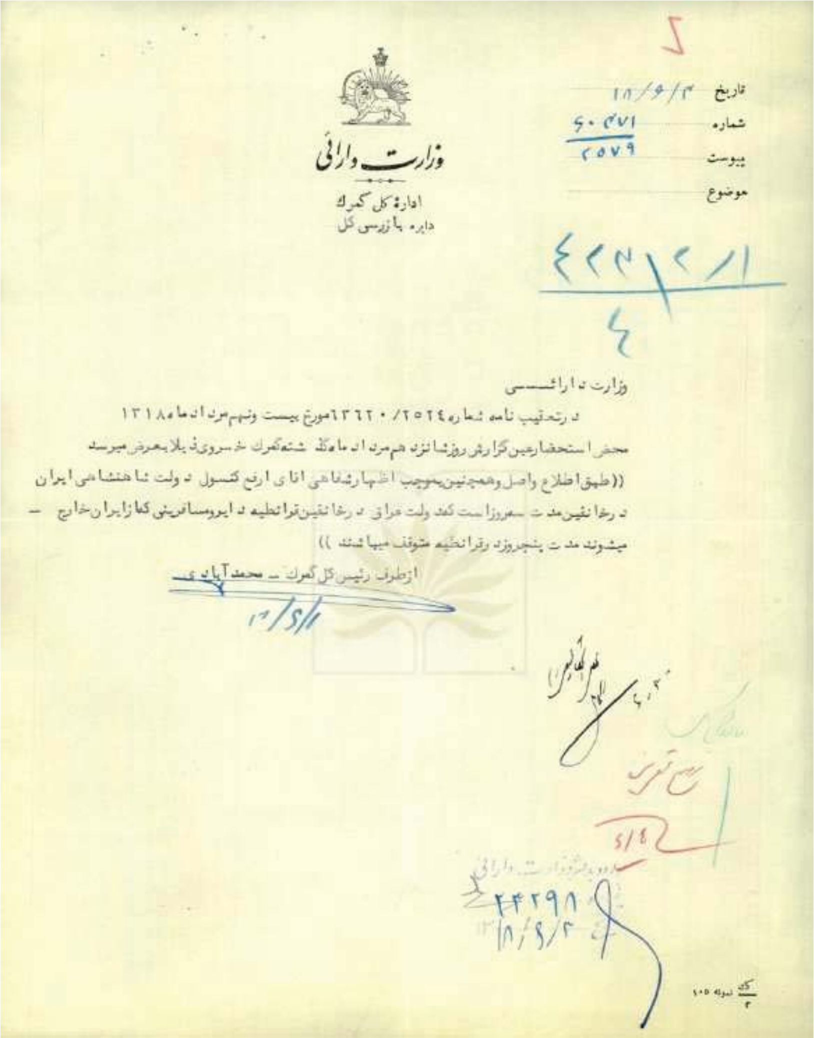

وزارت دارائی

ادارهٔ کل گمرک

دایره بازرسی کل

تاریخ ۱۸/۶/۳

شماره ۶۰۳۷۱ / ۲۵۷۹

پیوست

موضوع

وزارت دارائی

درتعقیب نامه شماره ۶۳۶۲۰/۲۵۲۴ مورخ بیست ونهم مرداد ماه ۱۳۱۸

محض استحضار عین گزارش روز شانزدهم مرداد ماه گذشته گمرک خسروی ذیلا بعرض میرسد

((طبق اطلاع واصل وهمچنین بموجب اظهار شفاهی آقای ارفع کنسول دولت شاهنشاهی ایران

درخانقین مدت سه روز است که دولت عراق درخانقین قرانطینه دایر و مسافرینی که از ایران خارج —

میشوند مدت پنجروز در قرانطینه متوقف میباشند))

ازطرف رئیس کل گمرک ـ محمد آبادی

وزارت دارائی

ادارهٔ کل گمرک

دایره

تاریخ ۱۳۱۸/۵/۲۹

شماره ۶۳۶۲۰/۲۵۲۴

پیوست

موضوع

جناب آقای وزیر دارائی

پیرو یاد داشت شماره ۶۱۹۱۱ روز ۲۷/ ۵/ ۱۳۱۸ راجع بممنوعیت آمد و شد در مرز عراق معروض میدارد .

۱ـ طبق جوابیکه از گمرک خرمشهر رسیده ممنوعیت فقط شامل مسافرین میباشد وورود وخروج کالا آزاد است .

۲ـ از گمرک کرمانشاه نیز اطلاع میدهند که تیپ کرمانشاه اخطار نموده است که حسب الامر مطاع ملوکانه نظر بعبور قرارانی قرنطینه از طرف دولت عراق در مرز باید از ورود اتباع دولت مذکور جدا جلوگیری شود .

از طرف رئیس کل گمرک ـ محمد ابادی

۱۸/۵/۲۹ ـ س

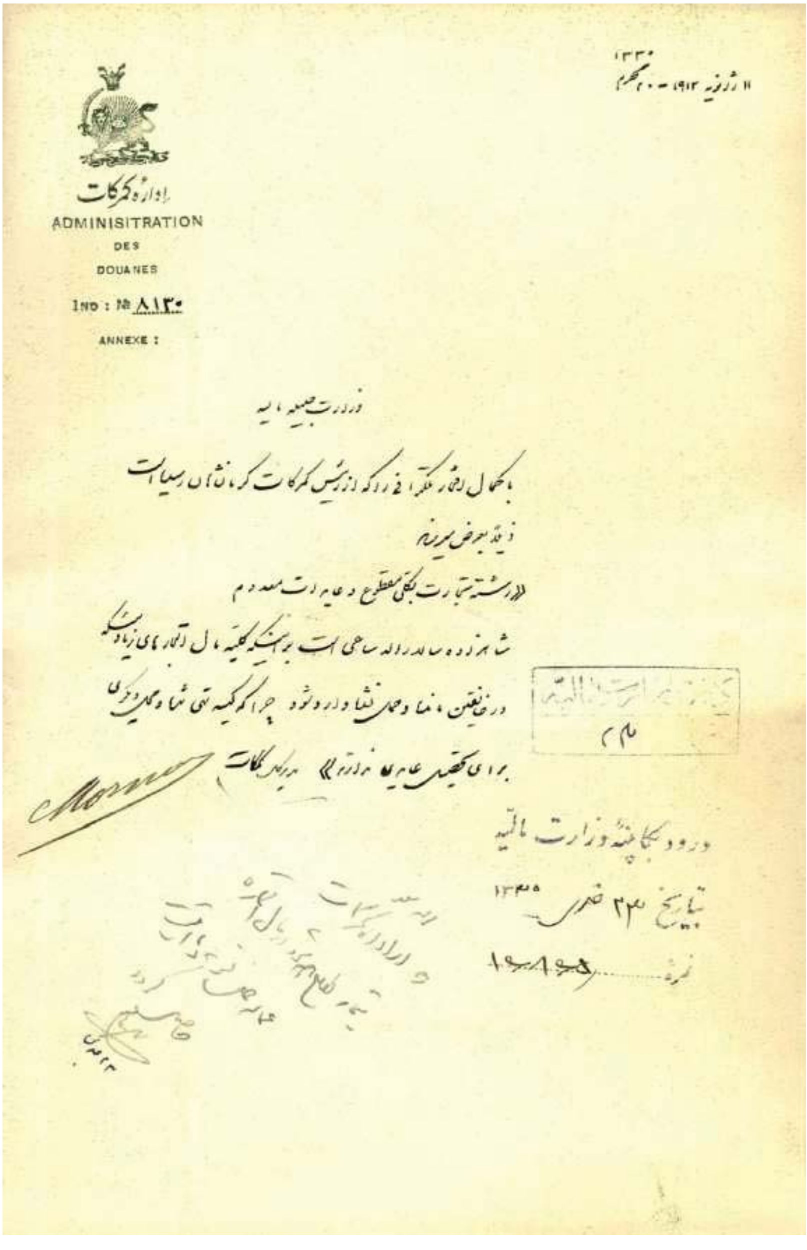

۱۳۳۰
۱۱ ژوئیه ۱۹۱۲ - ۲۰ محرم

اداره گمرکات
ADMINISITRATION
DES
DOUANES
Ind : № ۸۱۳۰
ANNEXE :

وزارت جلیله مالیه

با کمال احترام تلگرافی را که از رئیس گمرکات کرمانشاهان رسیده است

ذیلا بعرض میرساند

«اداره تجارت بکلی مقطوع و عایدات معدوم

[illegible] ساعی است به اینکه کلیه مال التجاره‌های زیاد [illegible]

در خانقین [illegible] وارد شود چرا که کلیه [illegible]

برای تحصیل عایدات [illegible]» رئیس گمرکات

Mornard

ورود بکابینه وزارت مالیه

بتاریخ ۲۳ ثور ۱۳۳۵

نمره ۱۰۸۹۵

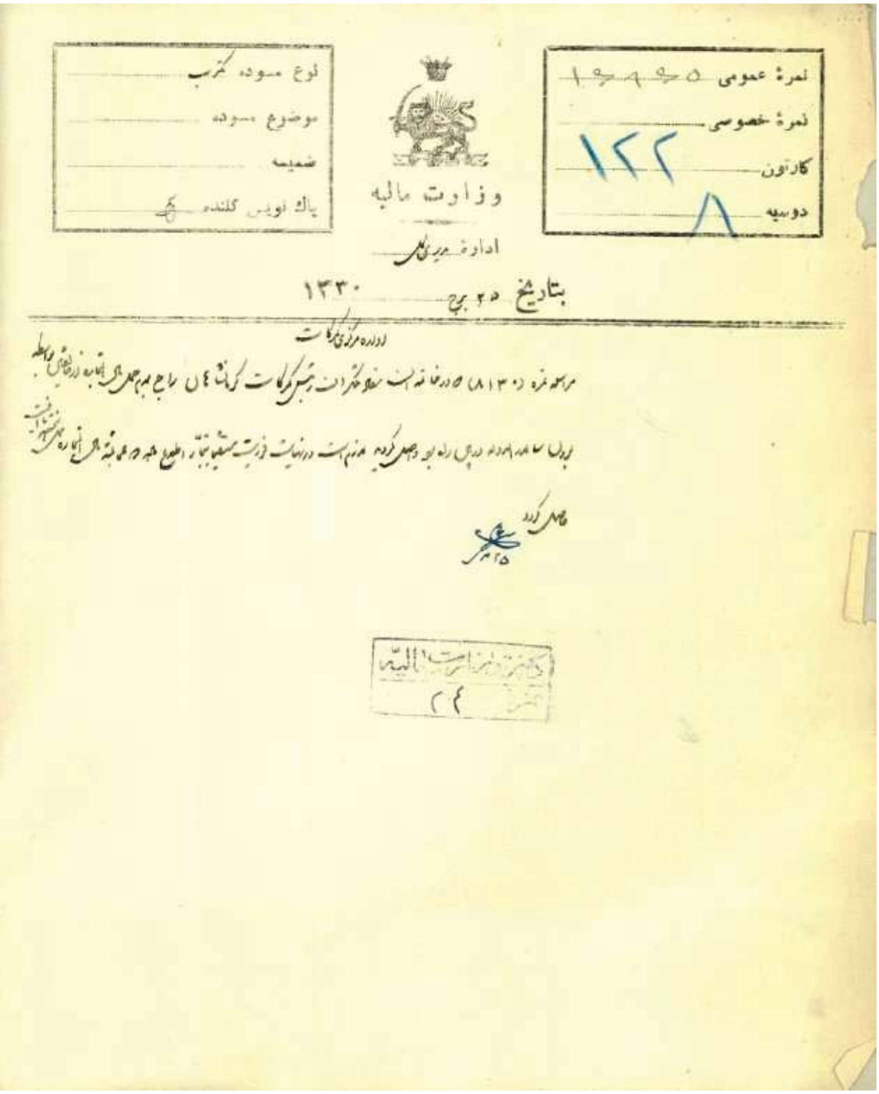

نمرهٔ عمومی ١٩٨٩٥

نمرهٔ خصوصی

کارتون ١٢٢

دوسیه ٨

نوع مسوده مکتوب

موضوع مسوده

ضمیمه

پاک نویس کننده

وزارت مالیه

اداره مدیر کل

بتاریخ ٢٢ برج ١٣٣٠

اداره مرکزی گمرکات

دفتر وزارت مالیه

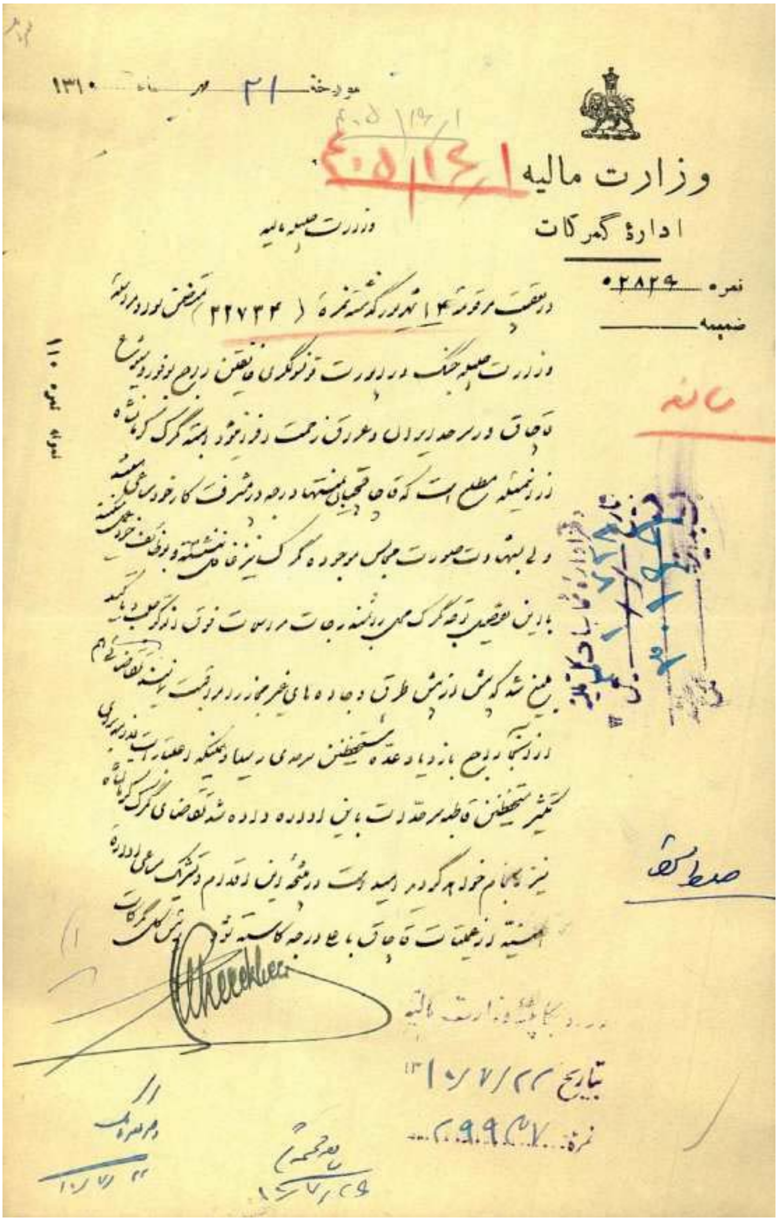
مورخه ۲۱ مهر ماه ۱۳۱۰
وزارت مالیه
اداره گمرکات
نمره ۰۲۸۲۹
ضمیمه
وزارت جلیله مالیه
مالیه
دفتر کابینه وزارت مالیه
تاریخ ۲۲/۷/۱۳۱۰
نمره ۲۹۹۴۷

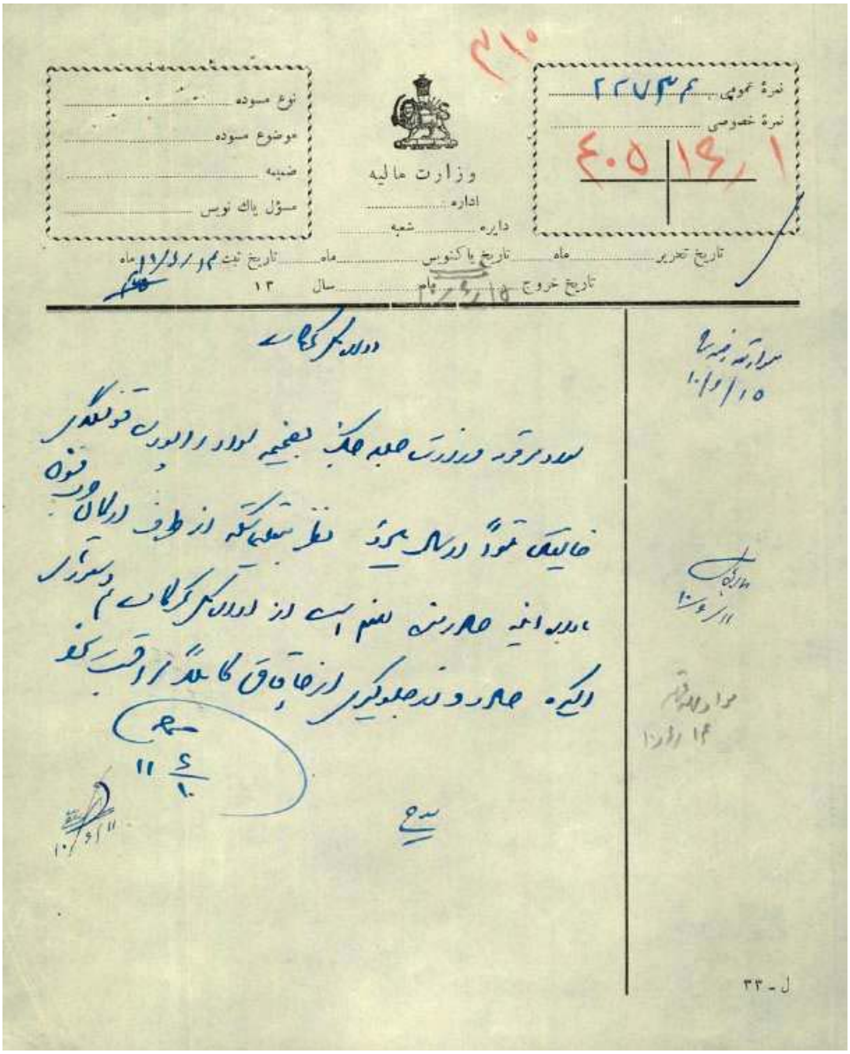

۲۱۰

نمرهٔ عمومی ۲۲۷۳۶
نمرهٔ خصوصی
۱۶٫۱ | ۴۰۵

وزارت مالیه
اداره
دایره .... شعبه

نوع مسوده
موضوع مسوده
ضمیمه
مسؤل پاك نویس

تاریخ تحریر .... ماه .... تاریخ پاکنویس .... ماه .... تاریخ ثبت ۱۲/۱۰/۱۵ ماه
تاریخ خروج .... ماه .... سال ۱۳

دارایی کرمانشاه

ل - ۳۳

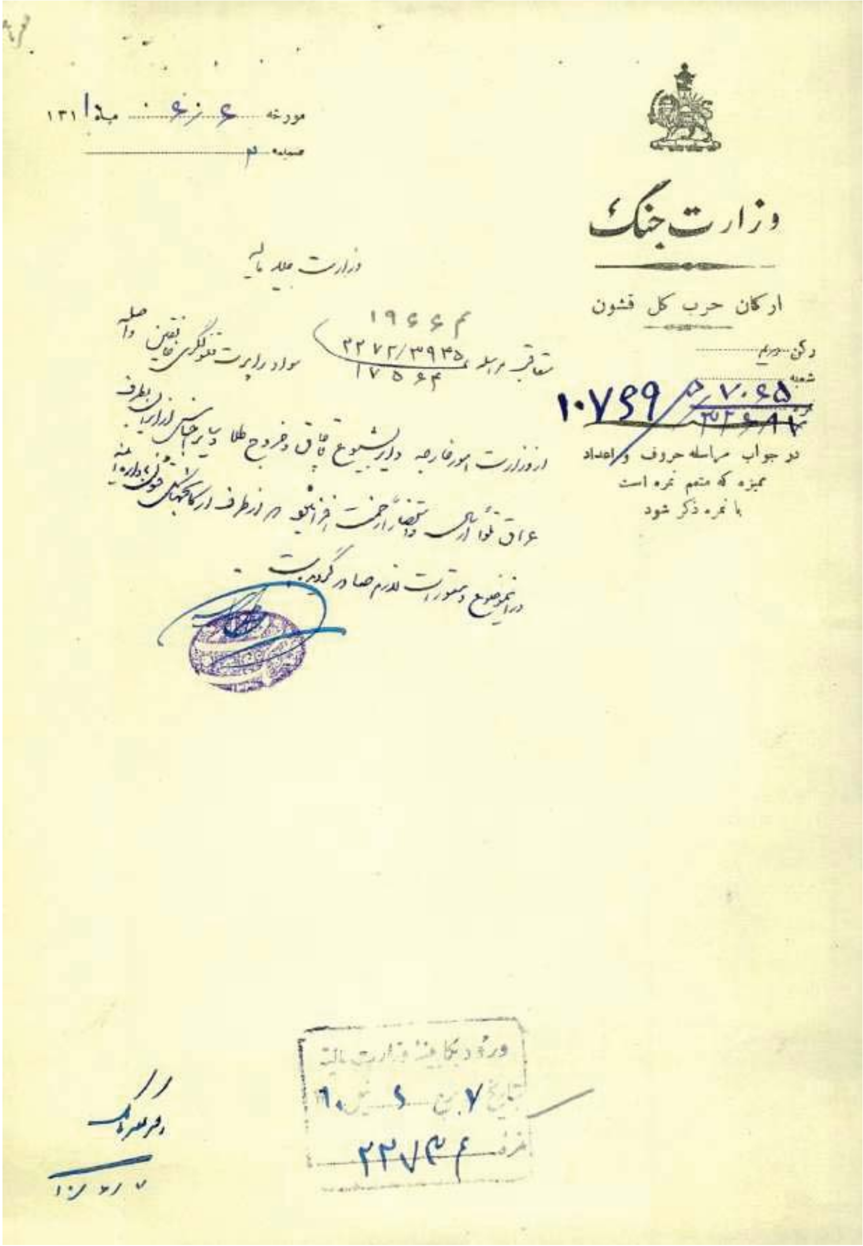

مورخه ۶ برج ۱۰ سنه ۱۳۱

ضمیمه ...

وزارت جنگ

ارکان حرب کل قشون

رکن دویم

شعبه

۱۰۷۶۹ / ۷۰۶۵

در جواب مراسله حروف و اعداد
ممیزه که متمم نمره است
با نمره ذکر شود

وزارت جلیله مالیه

تعاقب مرسله نمره ۱۹۶۶۴ / ۲۲۷۲/۳۹۳۵ / ۱۷۵۶۴ سواد راپرت تفنگداری ... نقش ... واصله

از وزارت امور خارجه دایر بشیوع قاچاق و خروج طلا ... از ایران باطراف

عراق ... ارسال ... از طرف ارکان حرب ... [illegible]

در این موضوع دستورات لازم صادر گردیده است.

ورود دفتر کابینه وزارت مالیه
تاریخ ۷ برج ۱ سنه ۱۰
نمره ۲۲۷۴۴

ارکان حرب قشون

مواد: دایرت قونسولگری ایران در خانقین

مورخه ۲۱ / ۵ ماه ۱۰ ۱۳

نمره ۴۴۰

ضمیمهٔ مکتوب نمره ....

۱۰۱

وزارت جنگ

بعد العنوان

اگر چه در این مدت دو سال توقف در این نقطه کمتر از منافع سرحدی اینجا را معروض داشته و
عرض کرده است که این خط طویل سرحدی محتاج مستحفظین کافی است که از عبور و مرور بدون
تذکره و حمل طلا و غیره جلوگیری شود مع الاسف تا کنون هیچ جلب توجه نشده است و همینطور
رعایا اشخاص بدون تذکره وارد و خارج میشوند و هر چه محتاج الیه آنها است چه در ایران
پیدا نمایند چه در آن نقطه میبرند اخیراً به ترتیبات مزبوره بالا اگر چه لطفاً نزدیک است
عرض شود ترتیب قانون انحصار تجارت در این نقطه صورت خارجی نداشته در شاید مال التجاره
قند و چای و قماش از سرحد به مملکت ایران وارد میشود تا زمانیکه نظارتی قانونی در گمرک
خارج و وارد نمیگردد نتیجه نیست که در این خصوص با مأمورین سرحدی داد لیاقت تحریر
تذکر دهند حتی نوشته است خبر امور مالیه قصر و خانقین از این مسئله میگذرد
اگر چه بعضی از مأمورین تا اندازهٔ مختصری جدیت دارند ولی ده پانزده نفر امنیه
چگونه میتوانند این سرحد عریض و طویل را در تحت نظم و ترتیب در آورند عقیدهٔ فدوی

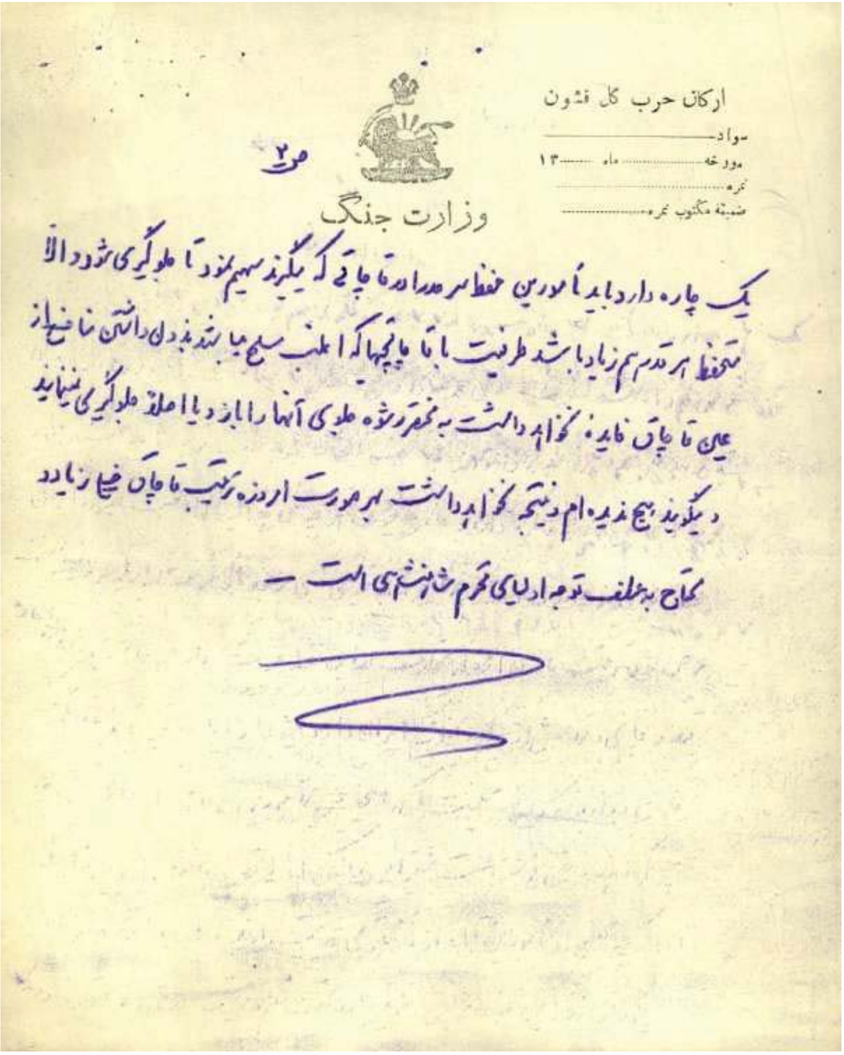

ص ۲

ارکان حرب کل قشون

سواد ....

مورخه .... ماه ۱۳

نمره ....

ضمیمهٔ مکتوب نمره ....

وزارت جنگ

یک چاره دارد باید مأمورین حفظ سرحد اورمان تا جائی که بیگزند سهیم بنود تا جلوگیری شود والا
متحفظ هر قدر هم زیاد باشد ظرفیت با قاچاقچیها که اغلب مسلح هستند بدون داشتن ناحیه از
عین قاچاق نماید. نخواهد داشت به مجرد رشوه جلوی آنها را باز و یا اصلاً جلوگیری نمینماید
دیگویند هیچ ندیده ام دنتیجه نخواهد داشت بهر صورت اردو به ترتیب قاچاق خیلی زیاد
محتاج به لطف توجه اولیای محترم شاهنشاهی است —

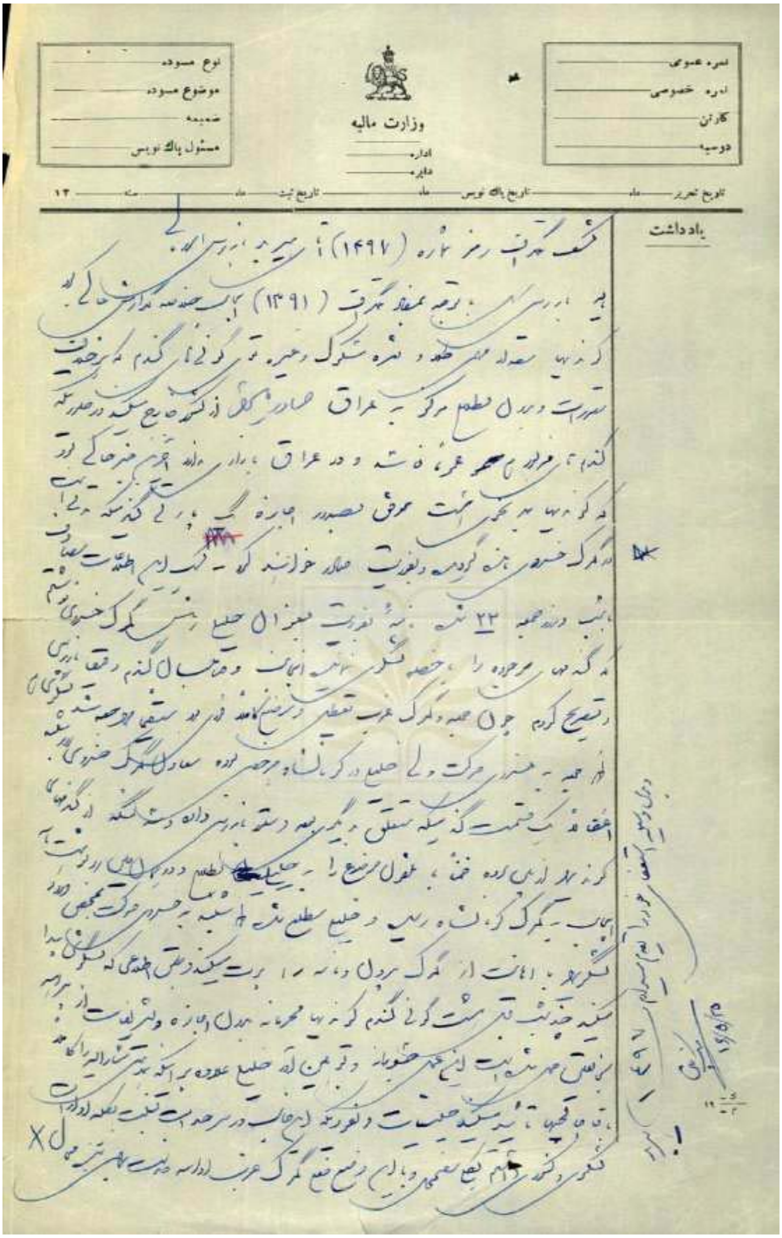

وزارت مالیه

نمره عمومی
نمره خصوصی
کارتن
دوسیه

نوع مسوده
موضوع مسوده
ضمیمه
مسئول پاک نویس

اداره
دایره

تاریخ تحریر ــ ماه ــ تاریخ پاک نویس ــ ماه ــ تاریخ ثبت ــ ماه ــ سنه ۱۳

یادداشت

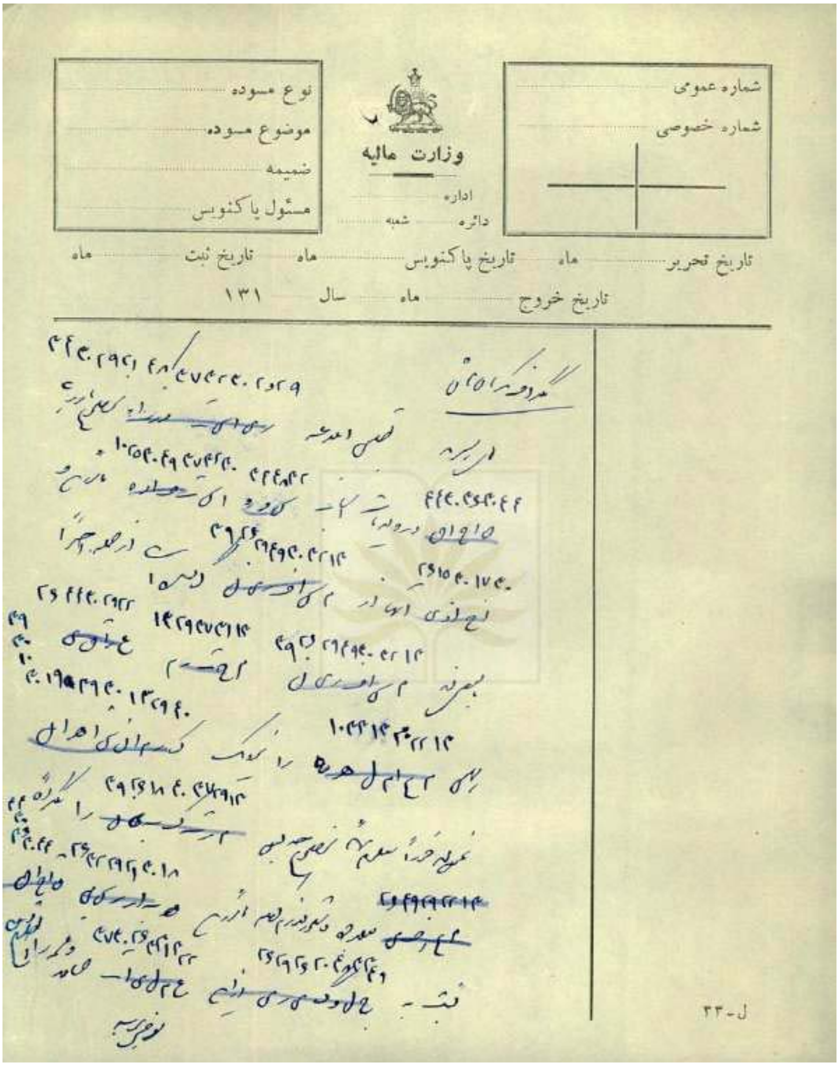

شماره عمومی

شماره خصوصی

وزارت مالیه

اداره

دائره ...... شعبه

نوع مسوده

موضوع مسوده

ضمیمه

مسئول پاکنویس

تاریخ تحریر ...... ماه ...... تاریخ پاکنویس ...... ماه ...... تاریخ ثبت ...... ماه

تاریخ خروج ...... ماه ...... سال ۱۳۱

ل-۳۳

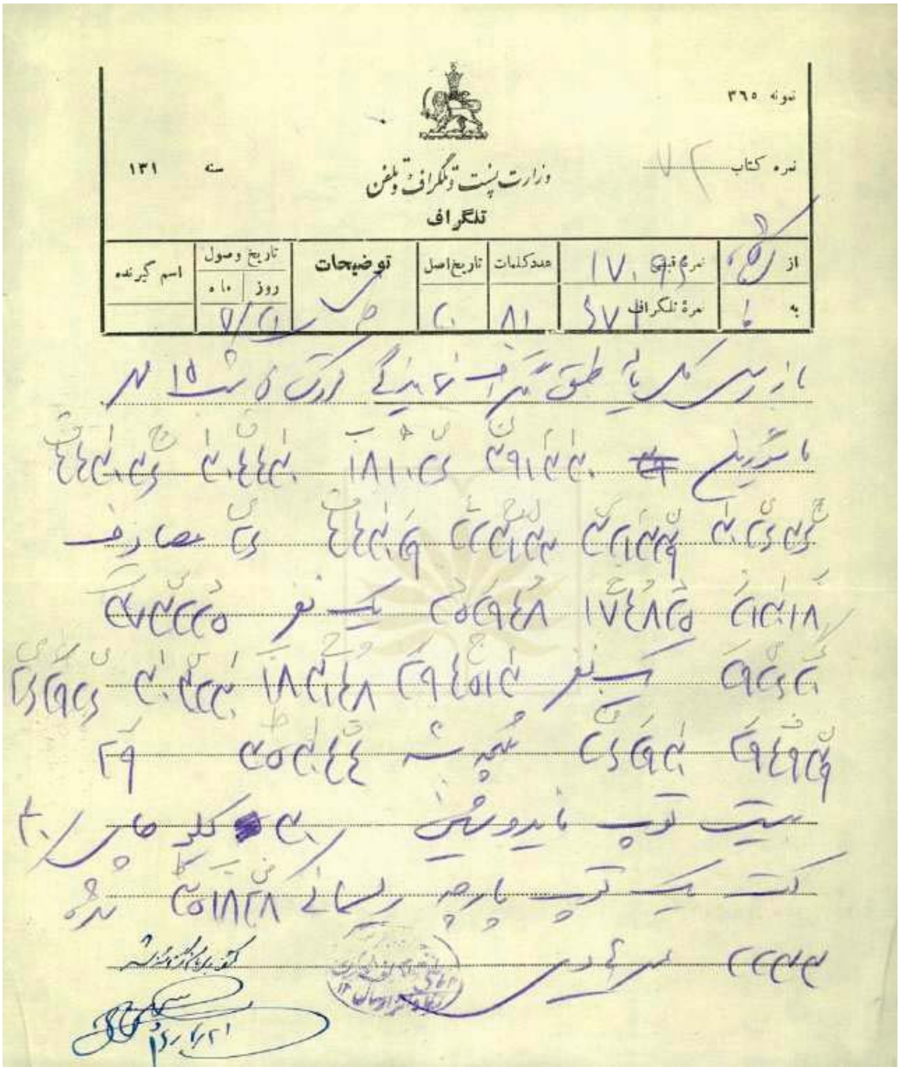
نمونه ٣٦٥

نمره کتاب

سنه ١٣١

وزارت پست و تلگراف و تلفن

تلگراف

اسم گیرنده	تاریخ وصول	توضیحات	تاریخ اصل	عدد کلمات	نمره قبض	از
	روز / ماه				نمرهٔ تلگراف	به

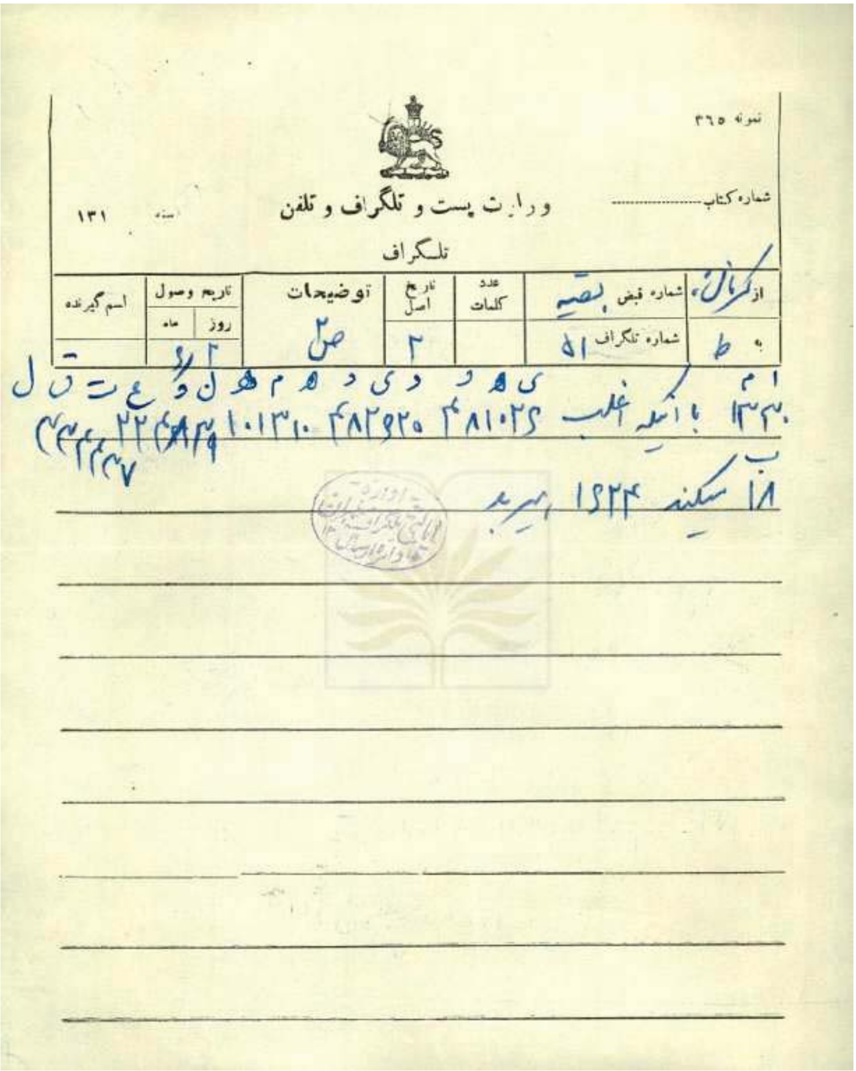

نمونه ۳۶۵

شماره کتاب..................

وزارت پست و تلگراف و تلفن

سنه ۱۳۱

تلگراف

از کرمانشاه	شماره قبض	عدد کلمات	تاریخ اصل	توضیحات	تاریخ وصول		اسم گیرنده
					روز	ماه	
به ط	شماره تلگراف ۵۱		۳	ص۳	۳		

۱۸ سکینه ۱۳۲۴

نمونه ۳۶۵

شماره کتاب ۱۳/۱۵/۴۶

وزارت پست و تلگراف و تلفن

سنه ۱۳۱

تلگراف

اسم گیرنده	تاریخ وصول		توضیحات	تاریخ اصل	عدد کلمات	شماره قبض	از
	ماه	روز					کرمانشاه
	۶	۲		۲	۱۵۳	۵۱ شماره تلگراف	به ط

بازرسی کل مالیه ۷۲۹۶ تاکنون کوچکترین شکایتی به این جانب نرسیده برای

جلوگیری و مجازات ترکیبین بعضی پوشت شالی وحمل وقوع ۳۰۱۷۳۰

۴۸۳۹۱۰ ۴۸۳۰۳ ۳۷۳۱۱۹ ۳۶ که از این شکایت رسیده تعقیب فرمایند

تا جزا اقدام شود راجع به ۱۸۳۷۳۰ ۲۲۲۲۳۰ ۴۴۳۱۲۹ ۴۴۴۹۲۶

۳۰ یک برنبه در بستول سولار بازرسی دانم تحقیقاً به منظور اخاذی نبوده

که مقداری اجناس ممنوعه داشته این جانب شخصاً رفته اشیاء مسترد

و حتی در قبال اظهار رشیدالیه که یک کیف دستی زنانه گم شده مخصوصاً با اصرار

۵۰ ریال به او تأدیه چنانچه ضمن ۱۵۵۸ اشعار شده ابلاغ ۲۱۳۰۱۸ ۳۹۳۰

۱۸۳۷۳۰ ۱۷۳۳۰ ۴۵۲۹۰ ۳۰۲۹۱۰ ۳۳۴۱۸ ۲۵۲۷۳ ۴۰۳۹۲۷ ۱۰۲۵۲۹

وزارت مالیه

اداره کل گمرک

دایره انحصار قند وشکر

تاریخ ۱۳۱۷/۱۰/۷

شماره ۸۹۶۹۹/۳۵

ضمیمه

موضوع

اداره دفتر وزارت داراٸی

طبق گزارش شماره ۲۰۱۲۵ مورخه ۱۳۱۷/۹/۲۶ اداره گمرک کرمانشاه بهای خرید وفروش قند وچای در بازار خانقین ومرز عراق مجاور پشتکوه در هفته دوم اذرماه تغییر نکرده وبمانند هفته قبل میباشد که ضمن نامه شماره ۸۵٤٦٤ مورخه ۱۳۱۷/۹/۲٤ اطلاع داده شده است .

رئیس کل گمرک دکتر امینی

وزارت مالیه

ادارهٔ کل گمرك

دایره انحصار قند و شکر

تاریخ ۲۷/۸/۱۵

شماره ۷۴۲۷۴

ضمیمه ۱

موضوع

ادارهٔ دفتر وزارت دارائی

۱ – صورت نرخ فروش قند بازار خانقین مرز عراق را به پیوست ارسال میدارد .

۲ – در نرخ چای بازار خانقین مرز عراق نسبت به هفته های گذشته تغییری حاصل نشده و بقراری است که در نامه های شماره ۶۸۸۵۹ و ۶۰۵۰۹ اطلاع داده شده است .–

رئیس کل گمرك دکتر امینی

نرخ فروش قند دربازاراز خانقین درتاریخ ۲۷/ ۸/ ۱۳۱۷ ونرخ فروش قند درمرزعراق درتاریخ دهم ابان ۱۷

نرخ	نرخ عمده فروشی قند دربازار خانقین از قرار هر کیلو ریال	نرخ خرده فروشی قند دربازار خانقین از قرار هر کیلو	نرخ فروش قند درمرز عراق سرا و پشتکوه از قرار هر کیلو
قند ابونجمه	۲٫۶۸۳	ریال ۲٫۷۰۰	دینار ریال ۲٫٤٦۸
قند سیار علامت شیر	۲٫٦٤۳		

رونوشت مطابق اصل است

وزارت مالیه

اداره کل گمرک

دایره انحصار قند وشکر

تاریخ ۱۷/۸/۱

شماره ۶۸۱۵۹

ضمیمه

موضوع

اداره دفتر وزارت دارائی

بموجب گزارش اداره گمرک کرمانشاه ومدارکی که ارسال داشته

۱- نرخ فروش قند در بازار خانقین در تاریخ ۱۲/ ۷/ ۱۷ بشرح ذیل بوده :

قند ابونجمه	عمده فروشی کیلوئی	۲/۶۸۳ ریال
«	خورده فروشی «	۲/۷۶۱ «

ولی نرخ چای بازار من بورنسبت بهفته قبل تغییری نکرده وبقراری است که طی شماره ۶۰۵۰۹ مورخ ۶/ ۷/ ۱۷ و۶۴۵۳۴ مورخ ۱۱/ ۷/ ۱۷ اطلاع داده شده است .

۲- نرخ فروش قند مرز عراق مجاور پشتکوه در تاریخ منظور با نرخ هفته قبل که ضمن نامه شماره ۶۴۵۳۴ مورخه ۱۹/ ۷/ ۱۷ اطلاع داده شده است مطابق وهرسه کیلو ۷/۴۰۶ ریال بوده است نرخ چای آنجا نیز کماکان هرسه کیلو ۵۴/۳۲۴ ریال ومانند نرخ هفته های گذشته موضوع نامه های شماره ۵۳۶۸۴ مورخه ۱/ ۶/ ۱۷ و ۶۰۵۰۹ مورخ ۶/ ۷/ ۱۷ و ۶۴۵۳۴ مورخه ۱۹/ ۷/ ۱۷ بوده است .

رئیس کل گمرک — دکتر امینی

۱۷/۸/۳

۳۴۹۲۹

۱۷/۸/۵

۵۳۴۹

وزارت مالیه

ادارهٔ کل گمرک

دایره حسابداری انحصار قند وشکر

تاریخ ۱۷/۷/۱۹

شماره ۵۴۵۰۴

ضمیمه

موضوع

اداره دفتر وزارت دارائی

بموجب گزارش اداره گمرک کرمانشاه ومدارکی که ارسال داشته

اول – نرخ فروش قند وچای در بازار خانقین از ۲۳ شهریورماه تا تاریخ ۳ر۷ر۱۷ تغییری نکرده و بقراری است که طی ۶۰۵۰۱ (۶ر۷ر۱۳۱۷) اطلاع داده شده است –

دوم – نرخ فروش قند مرز عراق مجاور پشتکوه در تاریخ ۳ر۷ر۱۷ هرسه کیلوئی ۹۲ فلس بود که باتبدیل به ریال برابر با ۷ر۴۰۶۱ ریال میشود ونسبت بنرخ هفته قبل هرسه کیلوئی ۳۲۲ر۰ ریال تنزل کرد ولی در نرخ چای محل مزبور تغییری حاصل نشده وماننند نرخ هفته های گذشته موضوع نامه شماره ۵۳۱۸۴ (۱۱ر۶ر۱۳۱۷) وشماره ۶۰۵۰۹ (۶ر۷ر۱۳۱۷) میباشد متمنی است مراتب را بعرض برسانند .

رئیس کل گمرک – [signature]

۱۷/۷/۲۰

۳۲۲۳۰

وزارت مالیه

اداره کل گمرك

دایره انحصار قند وشکر وچای

تاریخ ۶/۷/۱۳۱۷

شماره ۶۰۵۰۹

ضمیمه

موضوع

اداره دفتر وزارت مالیه

طبق اطلاع واصل از گمرك کرمانشاه نرخ فروش قند وچای در بازار خانقین ومرزعراق در پشتکوه در تاریخ ۳۱ شهریورماه گذشته تغییری نکرده وهمانند نرخی است که طی نامه های ۵۳۹۸۴-۱۵۷۵۱۴ اطلاع داده شده متمنی است بعرض برسانند.ـ

رئیس کل گمرك کرامینی

تاریخ ۹/۷/۱۷

نمره ۳۰۶۹۴

زمانی

نمره شماره ۱۱۰

وزارت مالیه

اداره کل گمرک

دایره انحصار قند وشکر وچای

تاریخ ۳۰ / ۶ / ۱۷

شماره ۵۷۵۱۴

ضمیمه ۱

موضوع

اداره دفتر وزارت مالیه

صورت نرخ فروش قند وچای در بازار خانقین در تاریخ ۱۴ شهریورماه جاری با مقایسه به نرخ فروش قند وچای در مرز ایران به پیوست ارسال ومتذکر میشود طبق یادداشتهائیکه در ستون ملاحظات صورت پیوست شده بهای فروش قند وچای نسبت به نرخ فروش ۱۸ تیرماه گذشته تنزل نموده متمنی است بعرض برسانید.

رئیس کل گمرک دکتر امینی

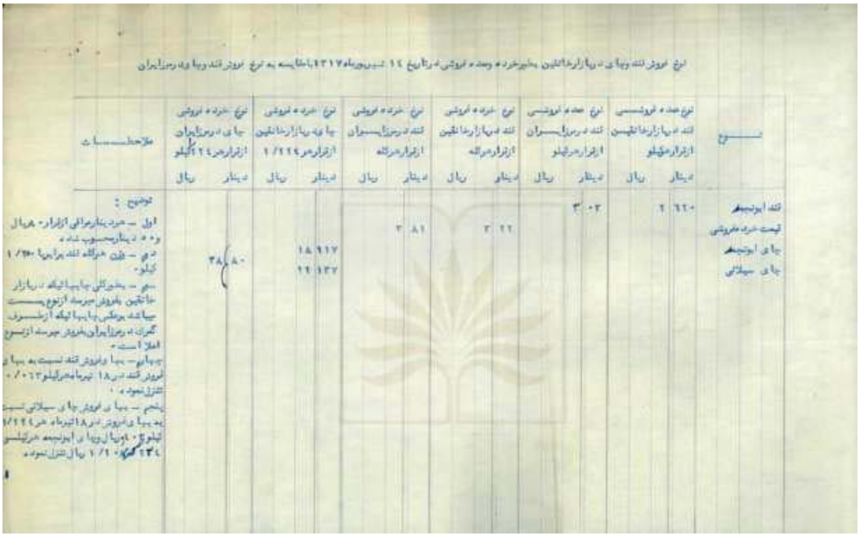

نرخ فروش قند وچای در بازار خانقین بطور خرده وعمده فروشی در تاریخ ۱۴ شهریورماه ۱۳۱۷ با مقایسه به نرخ فروش قند وچای در مرز ایران

نوع	نرخ عمده فروشی قند در بازار خانقین از قرار هر کیلو (دینار)	(ریال)	نرخ عمده فروشی قند در مرز ایران از قرار هر کیلو (دینار)	(ریال)	نرخ خرده فروشی قند در بازار خانقین از قرار هر کله (دینار)	(ریال)	نرخ خرده فروشی قند در مرز ایران از قرار هر کله (دینار)	(ریال)	نرخ خرده فروشی چای در بازار خانقین از قرار هر ۱/۲۲۹ (دینار)	(ریال)	نرخ خرده فروشی چای در مرز ایران از قرار هر ۲۴ کیلو (دینار)	(ریال)	ملاحظات
قند ابونجمه	۶۲۰	۲	۰۲	۳									
قیمت خرده فروشی					۲۲	۳	۸۱	۳					
چای ابونجمه									۹۱۲	۱۸	۸۰	۳۸	
چای سیلانی									۱۳۲	۲۲			

توضیح :
اول – هر دینار عراقی از قرار ۰ ... ریال و ۰۰ دینار محسوب شده .
دوم – وزن هر کله قند برابر با ۱/۳۵۰ کیلو .
سوم – بطور کلی چای‌ها ... در بازار خانقین بفروش میرسد از نوع پست ... قند ... از طرف گمرک در مرز ایران بفروش میرسد از نوع اعلا است .
چهارم – بها وفروش قند نسبت به بهای فروش قند در ۱۸ تیرماه هر کیلو ۰۶۳/۰ ... تنزل نموده .
پنجم – بهای فروش چای سیلانی نسبت به بها وفروش در ۱۸ تیرماه هر ۱/۲۲۹ کیلو ... ریال وبهای ابونجمه هر کیلو ۲۳۴ ... ۱/۲ ریال تنزل نموده .

وزارت مالیه

اداره: کل گمرک

دایره

تاریخ ۱۷/۶/۱۹

شماره ۵۳۹/۱۴

ضمیمه

موضوع

اداره دفتر وزارت مالیه

طبق اطلاع واصل ازگمرک کرمانشاه در تاریخ دهم شهریورماه جاری در مرز عراق مجاور پشتکوه نرخ فروش هرسه کیلوقند ۷/۷۲۸ ریال وهرسه کیلوچای ۵۴/۳۲۴ ریال بوده‌ ...

کفیل کل گمرک ... کرامینسی

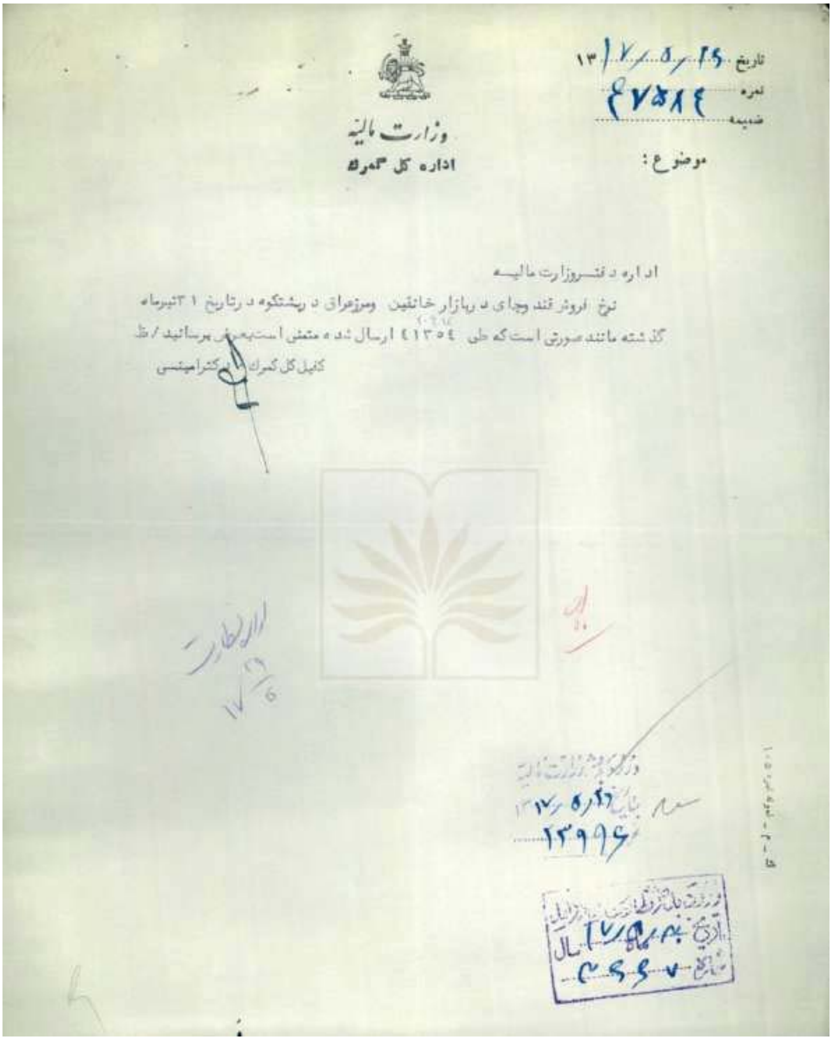

وزارت مالیه

اداره کل گمرک

تاریخ ۱۳۱۷/۵/۲۶

نمره ۴۷۵۸۴

ضمیمه

موضوع :

اداره دفتر وزارت مالیه

نرخ فروش قند وچای د ربازار خانقین ومرزعراق د رپشتکوه د رتاریخ ۱ ۳تیرماه گذشته مانند صورتی است که طی ۴۱۳۵۴ ارسال شده متمنی است بعرض برسانید / ظ.

کفیل کل گمرک دکتر امینی

تاریخ ۱۳۱۷/۵/۳
نمره ۴۱۳۵۴
ضمیمه مهرواست

وزارت مالیه
اداره کل گمرک ــ دائره انحصار قند وشکروچای

موضوع :

اداره دفتروزارت مالیه

صورت نرخ فروش قند وچای در بازارخانقین ومرزعراق در پشتکوه در تاریخ ۱۸ تیرماه جاری بامقایسه به نرخ فروش قند وچای درمرزایران به پیوست ارسال میشود متمنی است بعرض برسانید ·

کفیل کل گمرک ــ دکترامینی

ورود بایگانی ... تاریخ ۱۷/۵/۱ شماره ۳۲۰۳

۱۷/۵/۶
۲۰۴۱۲

۱۰۴

نرخ فروش قند و چای در بازار خانقین بطور خرده و عمده فروشی در تاریخ ۱۸ تیرماه ۱۳۱۷ با مقایسه به نرخ فروش قند و چای در مرز ایران

نوع	نرخ عمده فروشی قند در بازار خانقین از قرار هر کیلو		نرخ عمده فروشی قند در مرز ایران از قرار هر کیلو		نرخ خرده فروشی قند در بازار خانقین از قرار هر کله		نرخ خرده فروشی قند در مرز ایران از قرار هر کله		نرخ خرده فروشی چای در بازار خانقین از قرار هر ۱/۴۲۴ کیلو		نرخ خرده فروشی چای در مرز ایران از قرار هر ۱/۴۲۴ کیلو		ملاحظات
	دینار	ریال	دینار	ریال	دینار	ریال	دینار	ریال	دینار	ریال	دینار	ریال	
قند مصری	۶۸۳	۲	۰۳	۲									
قیمت خرده فروشی قند مصری					۲۸۱	۲	۲۸۱	۲					
چای سیلانی									۵۴	۲۲			
« نخبه									۱۲۰	۲۰	۸۰	۳۸	
« چینی وسط									۱۰	۱۱			

توضیح

اول – هر دینار عراقی از قرار ۸۰ ریال و ۰۰ دینار محسوب شده

دوم – وزن هر کله قند مصری برابر با ۲/۵۰۰ کیلو است.

سوم – بطوریکه چای‌هائیکه در بازار خانقین بفروش میرسد از نوع پست میباشد بر عکس چای‌هائیکه از گمرک در مرز ایران بفروش میرسد از نوع اعلا است.

چهارم – نرخ فروش هر کیلو قند در مرز عراق ۲/۶۸۳ ریال میباشد.

پنجم – نرخ فروش چای در مرز عراق هر کیلو ۲۲ ریال و ۸۰ دینار است.

وزارت مالیه

اداره کل گمرک

تاریخ ۱۳۱۷/۴/۲

نمره ۳۳۲۴۹

ضمیمه

موضوع :

اداره دفتر وزارت مالیه

نرخ فروش قند و شکر در بازار خانقین و در بخشگذاره منذریه صورت است که تعداد (۲۸۷۴۴) در سال شدجمع است بعرض برسانند ـ کفیل کل گمرک ـ دکتر امینی

ورود به دفتر نظارت عالیه دارایی
تاریخ ۸ ماه ۴ ۱۷ سال
شماره ۲۵۰۰۷

ورود به دفتر وزارت مالیه
تاریخ ۵/۴/۱۳۱۷
نمره ۱۴۴۴۶

نمونه نمره ۱۱۰

تاریخ ۱۳۱۷/۳/۲۱
نمره ۲۸۷۴۴
ضمیمه ۲

وزارت مالیه
اداره کل گمرک - دائره انحصار قند وشکر وچای

موضوع :

اداره دفتر وزارت مالیه

صورت نرخ فروش قند وچای بطور خرده وعمده فروشی در بازار خانقین ومرز عراق در تاریخ ۲۵ اردیبهشت ماه گذشته با مقایسه با نرخ فروش قند وچای در مرز ایران لفاً ارسال میشود متمنی است بعرض برسانید.

کفیل کل گمرک - دکتر امینی

اداره ... وزارت مالیه
۱۷/۳/۲۲
۱۳۱۹۴

م ن

نرخ فروش قند وچای در بازار خانقین یعنی خرده وعمده فروشی در تاریخ ۱۹ خرداد ۱۳۱۷ با مقایسه به نرخ فروش قند وچای در مرز ایـــــــران

نـــوع	نرخ عمده فروشی قند در بازار خانقین از قرار هر کیلو دینار – ریال	نرخ عمده فروشی قند در مرز ایـــران از قرار هر کیلو دینار – ریال	نرخ خرده فروشی قند در بازار خانقین از قرار هر کله دینار – ریال	نرخ خرده فروشی قند در مرز ایـــران از قرار هر کله دینار – ریال	نرخ خرده فروشی چای در بازار خانقین از قرار هر ۱/۲۲۱ کیلو دینار – ریال	نرخ خرده فروشی چای در مرز ایـــران از قرار هر ۱/۲۲۱ کیلو دینار – ریال	ملاحظـــات
قند ابو نجمه	۱ ۶۶۱	۲ ۰۳					توضیح اول – خرده بنا برین از قرار ۸۰ ریال و ۴۰ دینار محسوب شده دوم – وزن هر کله قند مساوی با ۲۵۰/۱ کیلو است . سوم – با اینکه در بازار خانقین بفروش میرسد بطورکلی از نوع پست میباشد یعنی چای هائیکه از طرف گمرک در مرز ایران بفروش میرسد از نوع اعلا است . چهارم – نرخ فروش هر کیلو قند در مرز عراق ۶۸۳/۲ ریال پنجم – نرخ فروش چای در مرز عراق هر کیلو ۲۹ ریال و ۵۰ دینار است .
قیمت خرده فروشی			۳ ۶۱	۲ ۸۱			
چای سیلانی							
• تخم					۲۲ ۵۰	۳۸ ۸۰	
•					۲۰ ۱۲۰		
• چینا وی وسط					۱۶ ۱۰		

تاریخ ۱۳۱۷/۴/۲۲
نمره ۳۶۷۱۴
ضمیمه ۱
موضوع :

وزارت مالیه
اداره کل گمرک ــ دائره انحصار قند وشکر وچای

اداره دفتر وزارت مالیه

صورت نرخ فروش قند وچای در بازار خانقین ومرز پشتکوه در تاریخ ۱۹ خرداد ۱۳۱۷ با مقایسه به نرخ فروش قند وچای در مرز ایران به پیوست ارسال میشود متمنی است بعرض برسانند .

کفیل کل گمرک ــ دکتر امینی

نرخ فروش قند و چای در بازار رضائیه بطور خرده و عمده فروشی در تاریخ ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۱۷

نوع	نرخ عمده فروشی قند در بازار رضائیه از قرار هر کیلو		نرخ عمده فروشی قند در مرز ایران از قرار هر کیلو		نرخ خرده فروشی قند در بازار رضائیه از قرار هر کله		نرخ خرده فروشی قند در مرز ایران از قرار هر کله		نرخ خرده فروشی چای در بازار رضائیه از قرار هر ۱/۲۲۶ کیلو		نرخ خرده فروشی چای در مرز ایران از قرار هر ۱/۲۲۶ کیلو		ملاحظات
	دینار	ریال	دینار	ریال	دینار	ریال	دینار	ریال	دینار	ریال	دینار	ریال	توضیح
قند ابوشجعه	۱۲۱	۲	۰۲	۴									اول – هر دینار عراقی از قرار ۸۰ ریال و ۴۰ دینار محسوب شده
قیمت خرده فروشی					۳۰	۳	۸۱	۳					دوم – وزن هر کله قند مساوی با ۱/۲۰۰ کیلو است
چای ورده									۱۰	۲۴			
چای نمره									۱۲۰	۲۰	۸۰	۳۸	سوم – چایهائیکه در بازار رضائیه بفروش میرسد بطورکلی از نوع پست بهائی است ولی چایهائیکه از طرف گمرک در مرز بفروش میرسد از نوع اعلا است.
چای وسط چیناوی									۱۰	۱۶			چهارم – نرخ فروش هر کیلو قند در مرز عراق ۲/۶۸۳ ریال پنجم – نرخ فروش هر کیلو چای در مرز عراق ۱۷/۲۸ ریال ششم – نرخ هر روپیه هندی از قرار ۶۹۲۷/۰ ریال محسوب شده

وزارت مالیه

اداره کل گمرك

دایره انحصار قند وشکر

تاریخ ۸/۱۱/۱۷

شماره ۹۹۹۱۴/۶۱۸

ضمیمه

موضوع

اداره دفتر وزارت دارائـــی

طبق گزارش شماره ۲۲۳۲۳ مورخه ۲۱/۱۰/۱۳۱۷ اداره گمرك كرمانشاه بهای فروش قند وچای بازار خانقین ومرز عراق مجاورپشتکوه درهفته اخیر نیزتغییرنکرده ومطابـــق نرخهائی است كه طی نامه های شماره ۸۵۴۶۴ و ۸۶۶۶۱ و ۹۲۸۷۴ اطلاع داده شده است.

رئیس کل گمرك ـ دکتر امینی

۱۷/۱۱/۹

۵۰۳۴۶

ج-٦-١١

وزارت مالیه

اداره کل گمرک

دایره انحصار قند وچای

تاریخ ۱۷/۱۰/۱۷

شماره ۹۲۸۷۴/۲۰۰۵

ضمیمه

موضوع

اداره دفتر وزارت دارائی

طبق گزارش شماره ۲۱۲۹۵ مورخه ۱۷/۱۰/۵ اداره گمرک کرمانشاه بهای فروش قند وچای در بازار خانقین ومرز عراق مجاور پشتکوه در هفته های سوم وچهارم آذر ماه نیز تغییر نکرده وبقراری است که طی نامه های شماره ۸۵٤٦٤ و ۸۹٦۹۹ اطلاع داده شده است .

رئیس کل گمرک ـ دکتر امینی

تاریخ ۱۷/۱۰/۲۰

شماره ۹۹۸۲

۱۷/۱۰/۱۹

۴۹۹۲۴

س ـ ۱۷/۱۰/۱٤

دائرۀ ....
تاریخ ۱۳۱۴/۵/۱۶
نمرۀ ۹۱۴۰
ضمیمه ....
موضوع ....

۲۲۱۹/۱

وزارت مالیه

اداره تفتیش و تعقیب قاچاق مملکتی

محرمانه ومستقیم

مقام منیع وزارت جلیله مالیه دامت عظمته

راجع باوامر حضوری که رئیس تفتیش کرمانشاهان بایستی درسرحد بااطلاع رئیس گمرک قصر عمل نماید اینک سواد راپرت تلگرافی مأمور مذکور برای استحضار خاطر مبارك تقدیم میگردد

رئیس اداره تفتیش وتعقیب قاچاق مملکتی ـ عاملی

ضبط شود

ورود بکارگزینی وزارت مالیه
تاریخ ۱۳۱۴/۵/۲۰
۱۸۱۷۹

وزارت مالیه

اداره گمرکات

نمره ۲۳۰۹۶/ ۲۰۵

ضمیمه

مورخه ۸ آبان ماه ۱۳۱۳

موضوع – تفتیش کامیونهای حامل نفط وبنزین

محرمانه

۲۲۱/۹/۱

وزارتجلیله مالیه

اداره محترمه کابینه وزارتی

اطلاعا اشعار میدارد حسب الامر بوئیس گمرکات قصرشیرین بطورمحرمانه دستور شده بود که باتفاق آقای منادی رئیس تفتیش وتعقیب قاچاق کرمانشاه کامیونهای حامل نفط وبنزین که ازخانقین مستقیما بقصرشیرین میآیند مورد تفتیش قراردهند بقرار اطلاع واصل ازگمرك قصر شیرین یکدسته از کامیونهای مزبور که بالغ بر ۳۹ دستگاه بوده در ۱۳/۵/۱۰ ازقصرشیرین بارگیری کرده عازم کرمانشاه بودند درفاصله هزار گز بقصرشیرین مانده مورد تفتیش واقع ازاین عده فقط یك دستگاه بنمره ۲۱۸۵ که شوفور آن یوناتان نام بوده دو دانه گلوبند بدلی نزد شوفور مذکور کشف و صورت مجلسی برعلیه او تنظیم وجریمه که ازاین بابت بمشارالیه تعلق میگرفت ۱۳۰ ریال بوده است

توضیح اینکه درموقع تفتیش نماینده شرکت نفط حضور داشته ولی پس از مشاهده تخلف شوفور موصوف فورا بکنترات او خاتمه داده است

رئیس کل گمرکات – دکتر سجادی

۴۱۷۱۷

۲

اداره ....

ل-۵۵۲

وزارت مالیه

سواد کشف بنزین نمره ۱۹۹۷ مورخه ۱۴ ر ۵ ر ۱۰ وزارت / اداره کل گمرکات (؟) که اصل آن بنمره ۹۱۵۰ ثبت شد

تفتیش قاچاق - امریه ۸۳۱۰ بعمل کوشش دارائی اجرا در حدود قصر و بهشت

کامیون حامل نفط و بنزین از طرفین خسروی بقصر و قصر بکرمانشاه تحت تفتیش

دقیق قرار گرفت فقط دو حلبه از یک کامیون که جریمه آن نقداً از شوفر ماخوذ

گردید کشف نماینده گمرک اظهار کرد دلیرات شوفر لغو خواهد شد در هر حال این اقدام فوق العاده

مفید و حسن اثر خواهد بخشید صورت تفتیش ۱۳ ر ۵ ر ۱۳ ۱۹۹۷ ارسالی

برای اطلاع ... کفیل رئیس اقتصادی [illegible]

ذوالقدر [illegible]

۱۴ ر ۵ ر ۱۰

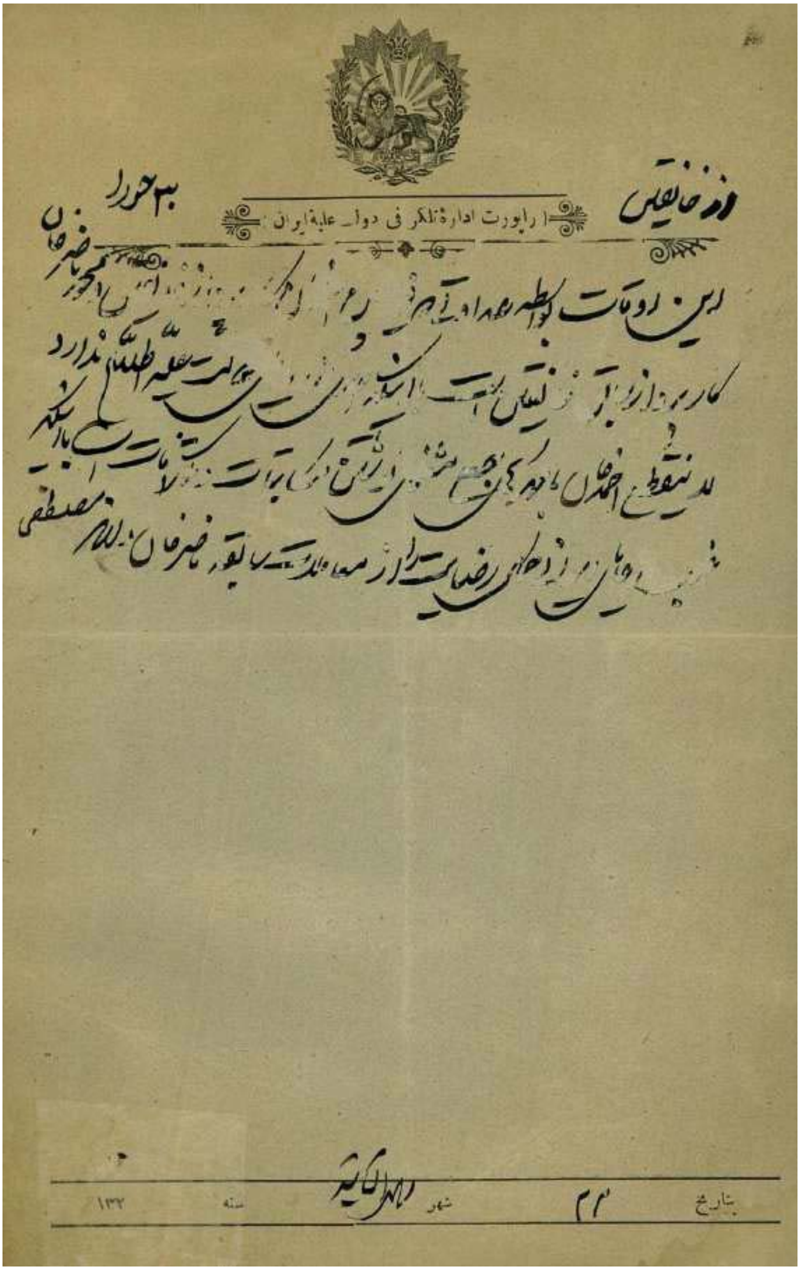

از خانقین — ۳۰ جوزا

راپورت ادارهٔ تلگراف دولت علیهٔ ایران

[illegible]

بتاریخ ۲۲ شهر ... سنه ۱۳۳

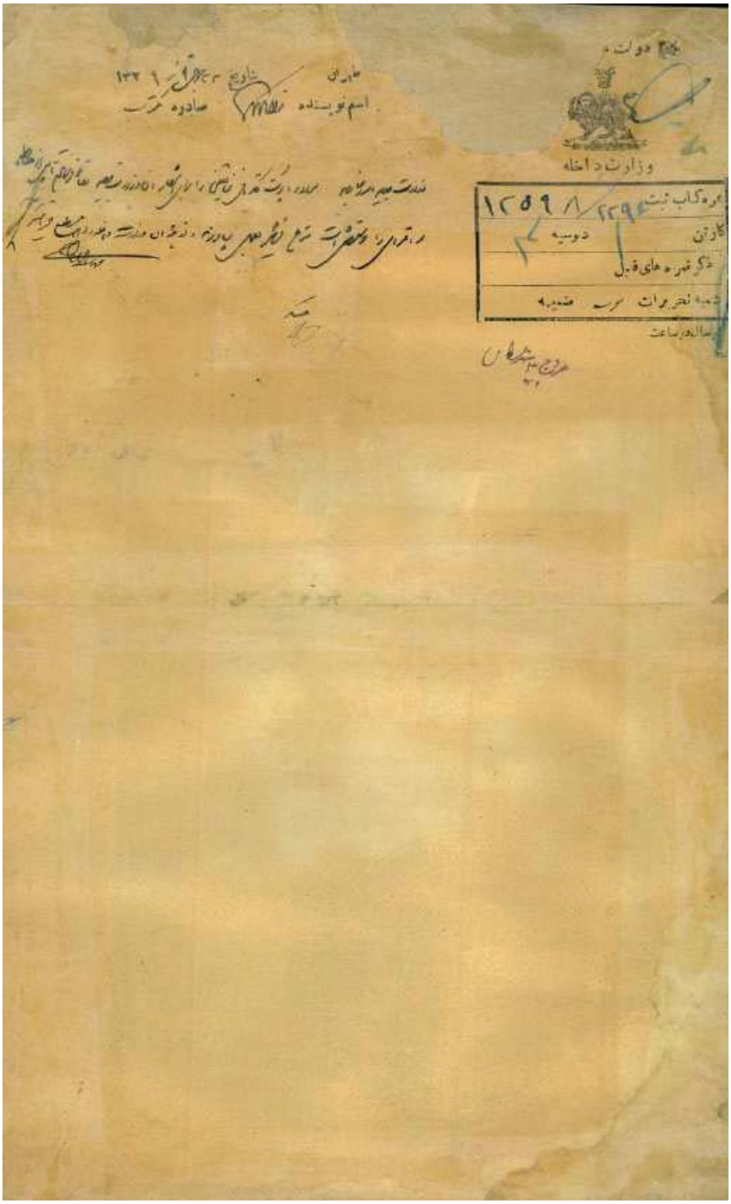
دولت
وزارت داخله
اسم نویسنده
صادره
ذکر نمره های قبل
شعبه تحریرات
۱۲۵۹۸ / ۲۲۹۶
دوسیه
کارتن

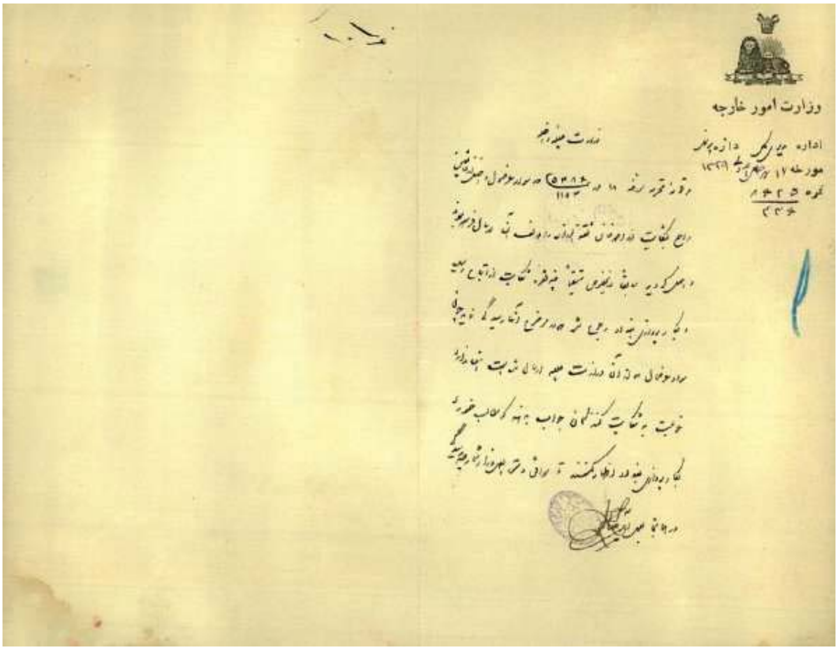
وزارت امور خارجه

اداره

مورخه

نمره

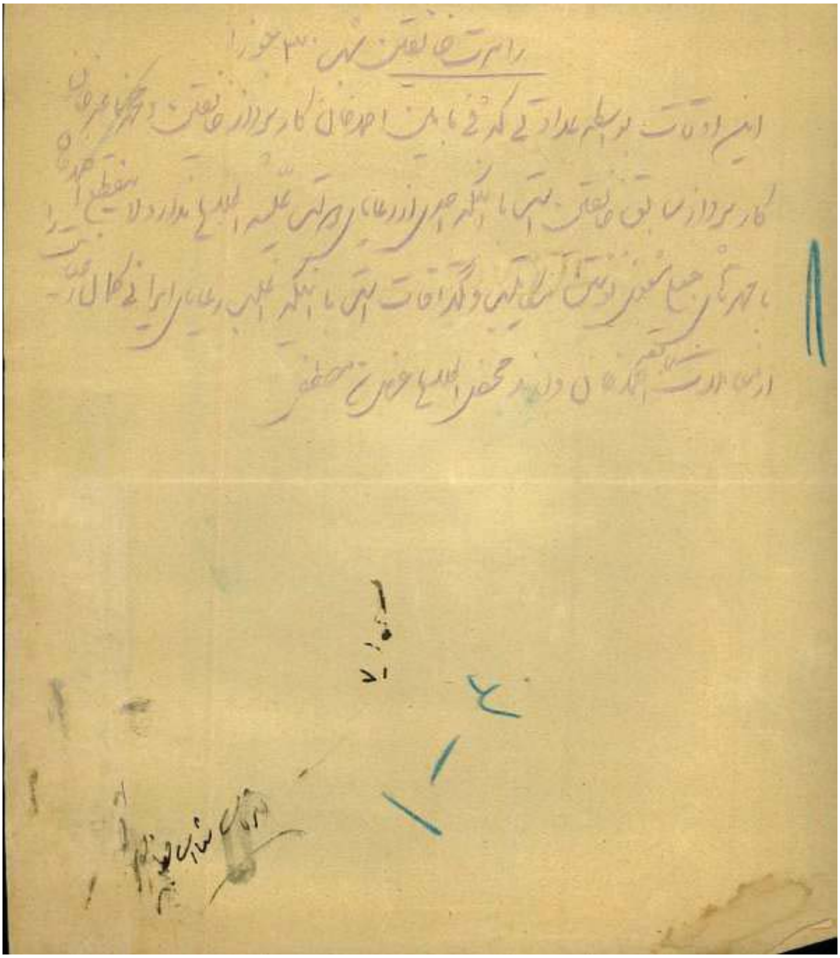

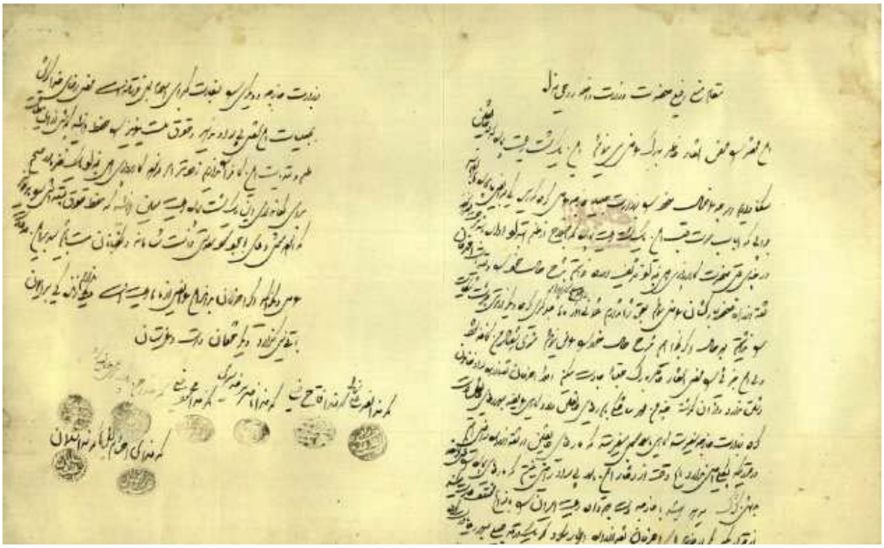

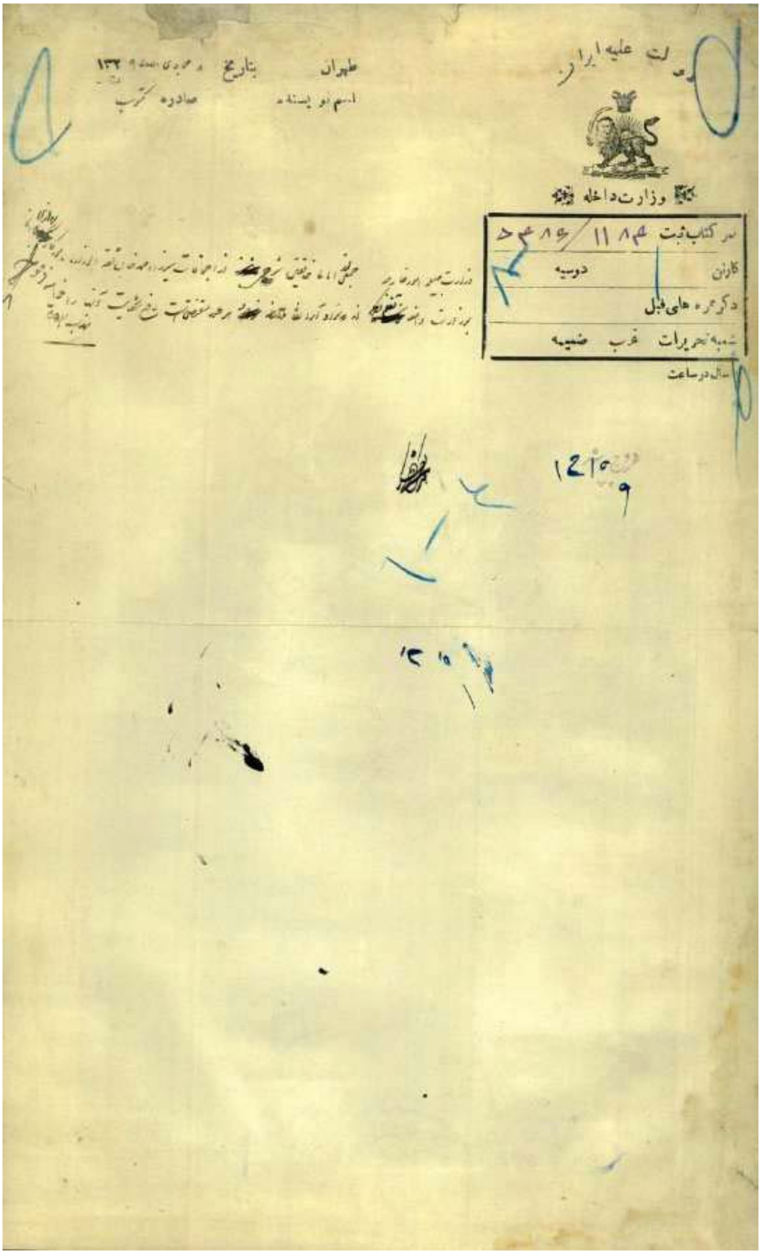
دولت علیه ایران

وزارت داخله

طهران بتاریخ

اسم نویسنده صادره

نمره کتاب ثبت

کارتن دوسیه

ذکر نمره های قبل

شعبه تحریرات

سال در ساعت

استانداری استان پنجم
فرمانداری ملایر

وزارت کشور

تاریخ ۳۶/۹/۱۱
شماره ۴۷۸۱
پیوست ———

وزارت کشـــــور ــ اداره امورسیاسی

محترما بطوریکه اداره شهربانی ملایر طی نامه شماره/ ۸۱۸۹ ــ ۵ ــ ۹/ ۹/ ۳۶

گزارش میدهـــد روز ۸/ ۹/ ۳۶ آقای هوبرتوس ووبوت فرزند نوید ریش شهوت ــ

کریست شغل دانش‌آموز ۲۱ ساله متولد برون آلمان غربی دارنده گذرنامه ۰۸۲۲۰۳۰/۶۰

ازمرز خانقین وارد وروز ۹/ ۹/ ۳۶ بسمت تهران عزیمت نموده است .

ــ فـــــرماندار ملایر صاحب دیوانی

وزارت کشور
اداره سیاسی
۳۶/۹/۱۷ ۱۲۱۳۶

خرداد ماه ۱۳۲۵

ضمانت اتومبیلهای بیگانه در عراق

وزارت امور خارجه

اتومبیلهائی که با شماره ایران بطور موقت از مرز خسروی بعراق میروند در گمرک منذریه و خانقین بایستی صاحبان آن کفالتی بگمرک بسپارند که ماشین آنها را در عراق کار نکند وثانیاً در رأس موعد معین از یکماه تا ده روز به ایران مراجعت کنند و فقط اتومبیلهائی که دارای کارنه مخصوص از کانون جهانگردی تهران هستند از این قاعده معاف میباشند و کفالت این اتومبیلها هم منحصر بچند نفر از زرگان عراقی بود که در نزد اداره گمرک اعتبار داشتند آنها هم از بابت انجام عمل کفالت از صاحبان ماشین مبالغی وجه مطالبه میکردند اکنون بقرار گزارشی که از کنسولگری خانقین رسیده در نتیجه اقدامی که نموده دستوری به اداره گمرک صادر شده است که بیش از مبلغ یک دینار ازبابت حق کفالت اتومبیلهای ایران وجه دیگری مطالبه ننمایند • رونوشت گزارش کنسولگری نامبرده به پیوست ارسال میگردد تا مقرر فرمایند بنگاههای مربوطه را از جریان امر آگاه نمایند •

وزیر مختار

نوع پیش‌نویس	شماره عمومی ۳۹۰۸۲
موضوع پیش‌نویس	شماره خصوصی ۱/۲
پیوست	جزوه‌دان
پاکنویس کننده	پرونده ۶۱۴۳

وزارت کشور

اداره ....

دایره .... شعبه ....

تاریخ تحریر .... ماه تاریخ ثبت .... ماه تاریخ پاکنویس .... ماه تاریخ خروج .... ماه ۱۳۲

۲۹
۱۲

وزارت امور خارجه

در پاسخ نامه شماره ۲۴۹۷/۱۴۵۷ (۱/۶/۵) راجع به وجوه زیادی که [illegible]

بابت حق الکفاله [illegible] از صاحبان اتومبیل

که [illegible] به عراق [illegible] گرفته میشده و [illegible] وجوه [illegible]

برای [illegible] باشد [illegible] لازم بوده است

[illegible] که از طرف اداره کل [illegible] باداره [illegible]

دستورات لازم صادر گردیده که صاحبان [illegible] اتومبیل

آگاه سازند که [illegible] بابت حق الکفاله

[illegible] ایران [illegible] عراق پرداخته‌اند

[illegible]

نمره ۸

اداره اقتصادیات
شماره ۱۰۴۹۷ / ۱۳۶۷ / ۸۱۰۷
تاریخ ۲۵/۴/۱
پیوست دارد

وزارت امور خارجه

وزارت کشور

از سفارت شاهنشاهی در بغداد گزارشی رسیده حاکی است اتومبیلهای با شماره ایران که بطور موقت وارد عراق میشوند در گمرک منذریه و خانقین باید کفالت بسپارند که در عراق ماشین مزبور کار نکند و یا ظاهرا در انقضای یکماه مراجعت و از مرز خارج گردد. پاره اشخاص از این وضعیت سوء استفاده کرده و برای کفیل شدن مبلغ زیادی از صاحبان اتومبیل دریافت مینمودند در نتیجه اداره گمرک خانقین ترتیبی داده که برای حق کفالت یک دینار عراقی پرداخت گردد. رونوشت گزارش سفارت شاهنشاهی را بپیوست ارسال میدارد خواهشمند است بفرمایند گمرکات مرزی ایران در موقع خروج از کشور به عراق صاحبان اتومبیل را آگاه ساخته و ضمنا از مقرراتی که برای ورود اتومبیلهای عراقی به ایران معمول و مجری است وزارت امور خارجه را آگاه سازند. ـ ۷.

مدیرکل وزارت امور خارجه حسن پیرنظر

ثبت کل وزارت کشور
۲۴۵۷۲
۲۵/۴/۴

وزارت دارائی
قسمت مالی

اداره ....
بتاریخ ۱۳۲۵/۵/۲۷
شماره ۲۸۷۴۱
ضمیمه ....

وزارت کشور

دریاسخ پینوشت شماره ۴۸۶۲ مورر ۲۴۵۷۲ مورخ ۱۸ر۴ر۲۵ متضمن رونوشت نامه شماره ۸۱۷۳ر۱۳۶۷ر۱۰۴۹۷ مورخ ۱ر۴ر۲۵ وزارت امورخارجه راجع به وجوه زیادی که سابقاً درخانقین بابت حق الکفاله بالتزام مراجعت درسر موعد ازصاحبان اتومبیل های ایرانی که موقتاً بخاک عراق میرفته اند گرفته میشده واکنون این وجوه بیک دینارعراقی برای هرفقره تقلیل یافته اشعارمیدارد ۱۰ ادارهکل گمرک درهمان موقع که نامه وزارت خارجه را مستقیماً دریافت کرده بلا فاصله دستوری باداره گمرک خسروی صادر نموده است تا همانطور که وزارت نامبرده تقاضا داشته اداره گمرک صاحبان اتومبیل هارا آگاه نمایند که درگمرک خانقین بابت حق الکفاله مراجعت اتومبیلهای خود بایران بیش ازیک دینارعراقی نپرداخته.

از طرف وزیر دارائی

۲۷۶
۵/۳/۱۹

سفارت شاهنشاهی ایران ـ بغداد

در سابق برای ضمانت اتومبیلهای اتباع شاهنشاهی وسایر اتباع بیگانه که بخاک عراق وارد میشدند نمایندگان بازرگانان وشرکتها در اداره گمرک خانقین از هر اتومبیل سواری ـ اتوبوس ـ کامیون پنج الی ۱۰ دینار عراقی بعنوان حق الکفاله بازگشت در موقع مقرر دریافت میداشتند ·

این عمل غیرعادلانه که کنسولگری حق دخالت نداشت پس از بازجوئی دقیق که من غیر رسم بطور مقتضی با نمایندگان بازرگانان وشرکتها ورئیس گمرک خانقین شفاها در مدت طولانی مذاکره درنتیجه اداره گمرک خانقین دستور شماره ۱۰ مورخه ۱۹۴۶ که رونوشت ترجمه آن به پیوست تقدیم میگردد صادر نمود یک دینار تعیین شده که از صاحبان اتومبیل ـ اتوبوس ـ کامیون دریافت میشود ۵۶۰ فلس عراقی بابت تمبر دولت عراق ۴۴۰ فلس دیگر برای ضمانت کننده باقی میماند ·

امید دارم این اقدام کنسولگری بموقع ومورد قبول سفارت شاهنشاهی واقع خواهد گردید ·

مستدعی است درصورتیکه سفارت شاهنشاهی مقتضی بدانند امر ومقرر فرمایند مقامات وابسته تهران را مستحضر دارند وچنانچه قانون اجازه دهد در گمرک خسروی این عمل را مجری دارند که باعث رضایت صاحبان اتومبیل ـ اتوبوس ـ کامیون خواهد بود بدیهی است اداره گمرک خسروی وبنگاه های رانندگی را از دستور شماره ۱۰ گمرک خانقین آگاه خواهند فرمود ·

کنسول ـ رضا نصیری

دستور مصلحت اداره شماره ۱۰ سال ۱۹٤٦

موضوع ــ اجرت [illegible] كفالت اتومبيل بيگانه

اتفاقي ميان اين اداره وآقايان اسحق كرندي ووكيل حييم نانانائيل حاصل گرديد كه مبلغ يك دينار يا قيمت تمبرهاي ماليه كه بايد بسند كفالت وجواز الصاق شود ازهر راننده كه احتياج بكفالت براى ماشين خود دارد گرفته شود ·

لذا ازمامور سياح (بازرس مسافر) اين اداره ومامور ومراقب كشيك خواهشمند است دراين باب مراقبت كامل ودقيق نمايند وبكليه رانندگان كه احتياج به كفيل براى اتومبيل خود دارند اطلاع دهند بيش از مبلغ تعيين شده ندهند ·

اداره گمرك خانقين ــ ۱ / ٤ / ۱۹٤٦ محل امضاى كفيل گمرك خانقين

رونوشت به ــ رياست گمرك بغداد بپيرونامه شماره ــــ مورخه ــــ

مامور سياح (بازرس) اين اداره براى مراقبت بادقت واعتنا* وبراى گرفتن امضاى كليه مامورين ومراقبين كشيك كه دال بر دانستن انها باين دستور ميباشد ·

مامور گمرك منذريه خواهشمند است باطلاع رانندگان اتومبيلهاى بيگانه درحين وصول برسانند كه بيش از مقدار تعيين شده اجرت كفالت درموقع احتياج بان ندهند ·

يك نسخه ازاين دستور

۱ ــ درب اداره گمرك منذريه

۲ ــ " " " كدرباله "

۳ ــ " محل بازرسي مسافرين دراين اداره

٤ ــ درتابلوى اعلان

رونوشت باقاى اسحاق كرندي

رونوشت به وكيل حييم حسقيل نانانائيل

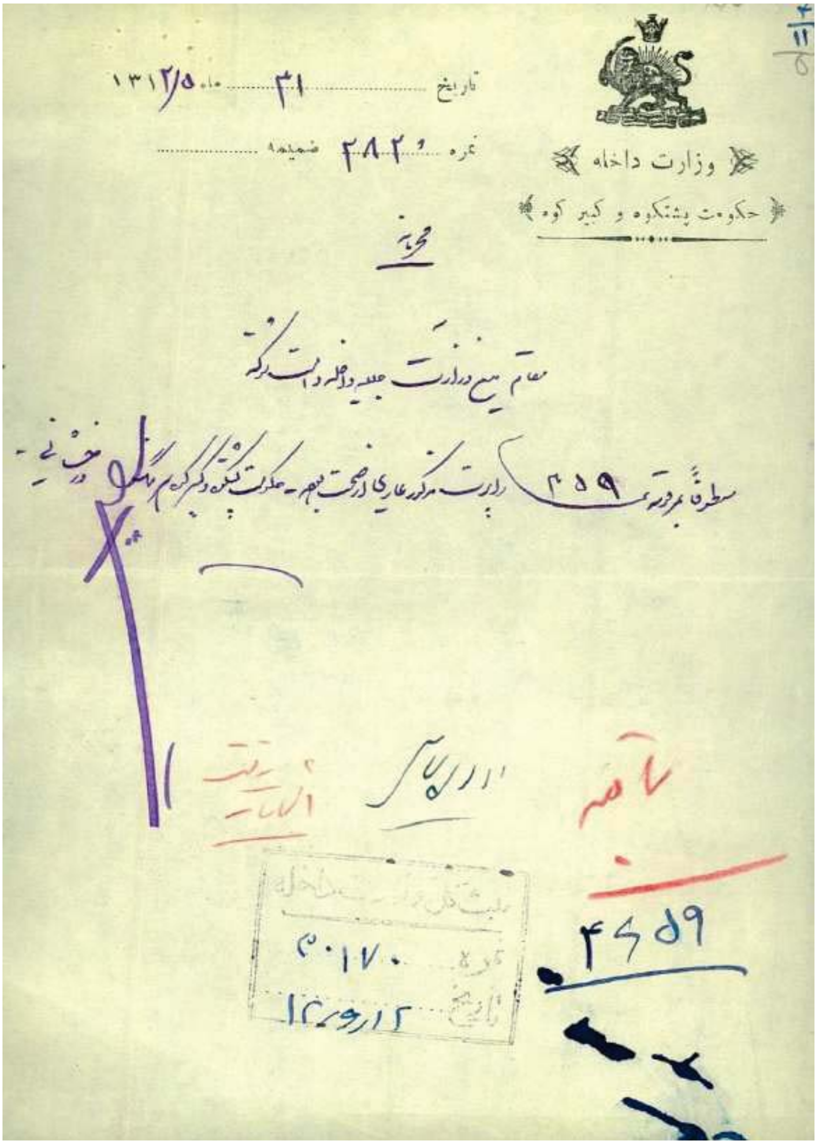

وزارت داخله
حکومت پشتکوه و کبیر کوه

تاریخ ۳۱ .... ۱۳۱۲/۵/۱۰
نمره ۲۸۲۹ ضمیمه ....

محرمانه

مقام منیع وزارت جلیله داخله دامت شوکته

سطور ذیل بر ورقه ۲۵۹ وزارت مرکز عاری از صحت بوده حکومت پشتکوه و کبیرکوه بنگالو ...

دبیرخانه وزارت داخله
نمره ۲۰۱۷۰
تاریخ ۱۲/۵/۱۲

۴۶۵۹

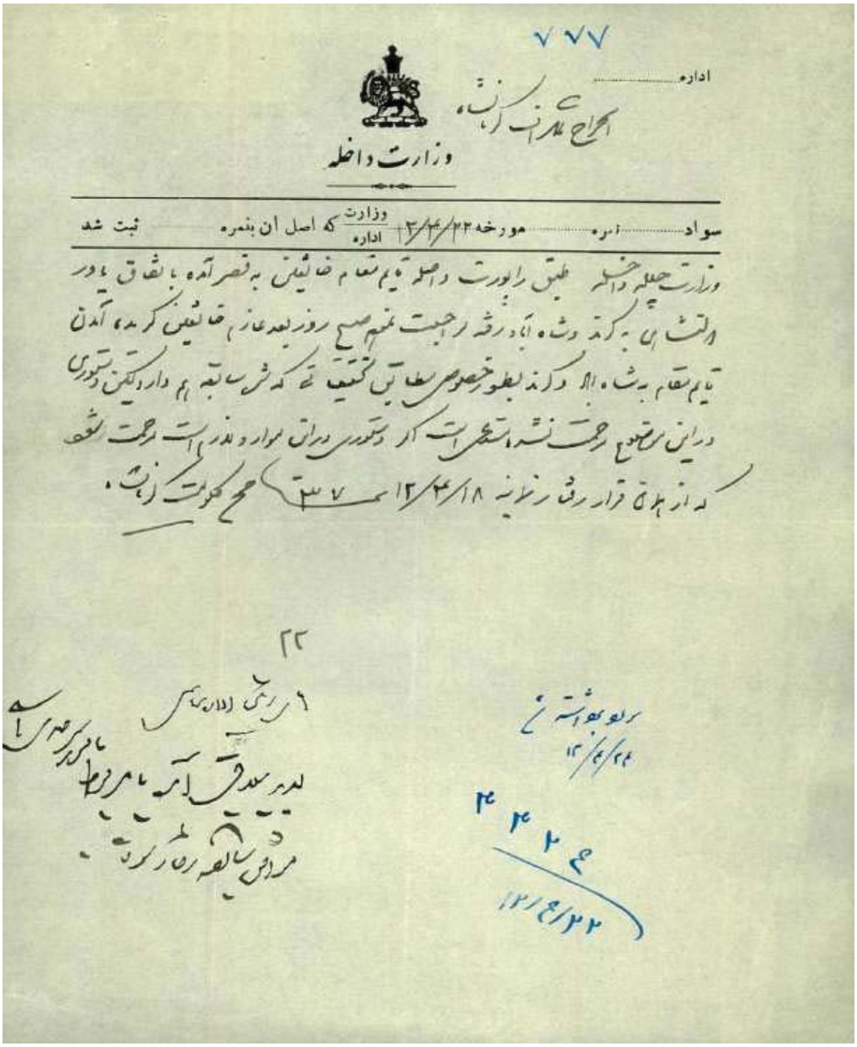

۷۷۷

اداره ....

اخراج ... کرمانشاه

وزارت داخله

سواد .... نمره .... مورخه ۲/۴/۲۲ که اصل آن بنمره .... وزارت / اداره .... ثبت شد

وزارت جلیله داخله — طبق راپورت واصله قائم مقام خانقین به قصر آمده باتفاق یاور

... به کرند رفته ... آباد رفته رجعت نموده صبح روز بعد عازم خانقین گردیده آمدن

قائم مقام به شاه آباد و کرند بطور خصوصی ... تحقیق شد که ... سابقه هم داده ولی دستوری

در این موضوع صادر نشده مستدعی است اگر دستوری در این موارد صادر نشده است مرحمت شود

که از حالا قرار ... ۱۲/۴/۱۸ نمره ۳۷ — حکومت کرمانشاه.

۲۲

۴۴۲۴

۱۲/۴/۲۲

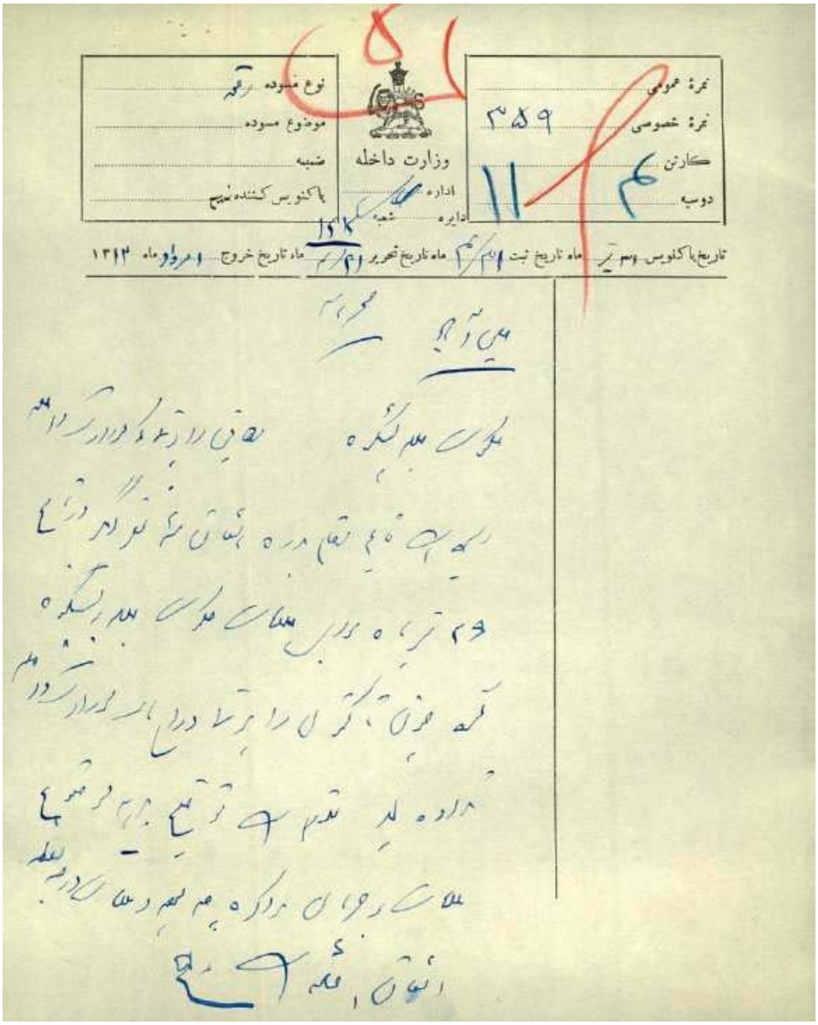
نمرهٔ عمومی
نمرهٔ خصوصی ٣٥٩
کارتن
دوسیه
وزارت داخله
اداره
شعبه
دایره
نوع مسوده رقعه
موضوع مسوده
ضمیمه
پاکنویس کننده
تاریخ پاکنویس ماه تاریخ ثبت ماه تاریخ تحریر ماه تاریخ خروج ماه ١٣١٣

وزارت داخله

حکومت پشتکوه و کبیر کوه

تاریخ ۱۹ ۱۳۱۲/۶/۱۰

نمره ۴۳۰۹ ضمیمه

مقام منیع وزارت جلیله داخله دامت شوکته

معطوف به مرقومه نمره ۴۴۷۲ [illegible] حکومت نصرآباد و یک ساعت قبل از ظهر روز دوم ماه جاری

[illegible] مقام [illegible] رئیس بلدیه – [illegible] رئیس [illegible] برای ملاقات [illegible] نصرآباد [illegible] عزیمت کرده‌اند

[illegible] یک قسمت راجع به [illegible] قسمت دیگر [illegible]

[illegible] قسمت [illegible] مطابق مقررات [illegible] راجع به [illegible]

لازم [illegible] قسمت [illegible] داده شد [illegible] نصرآباد [illegible]

باشد [illegible] حکومت [illegible] –

اداره سیاسی ۹/۲۶

۴۴۱۳۲

۱۲/۶/۱۷

۲۹ شهریور ۱۲

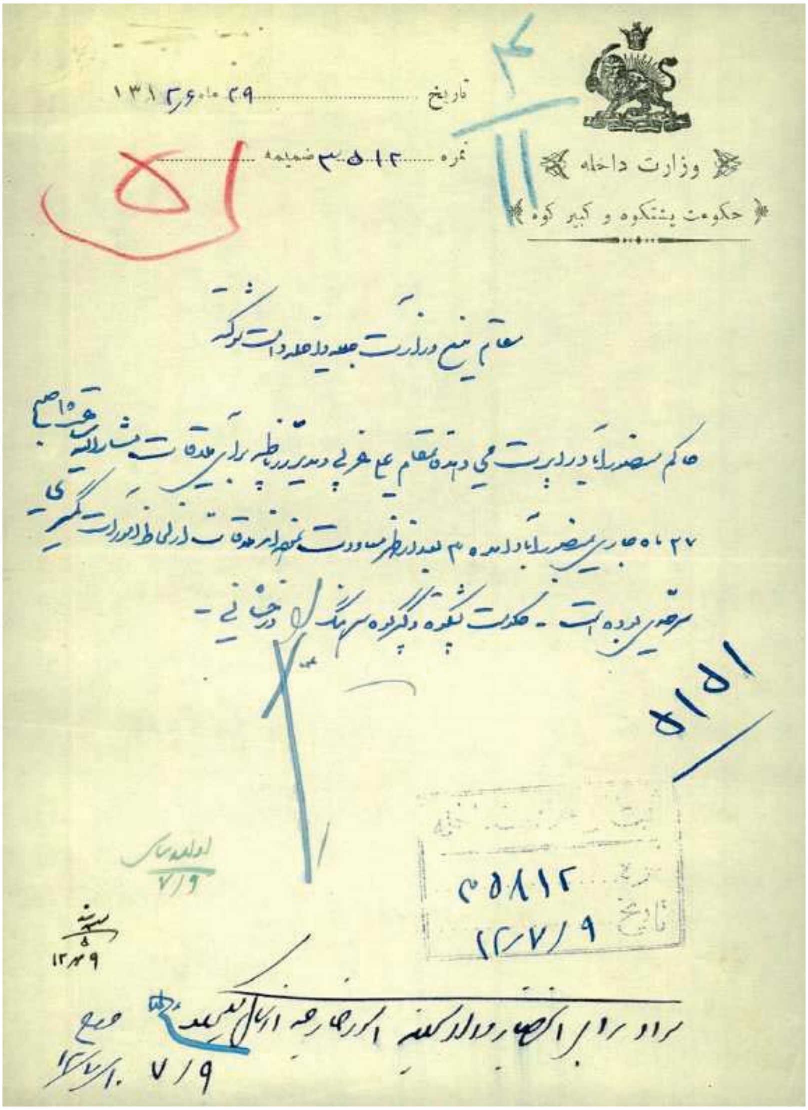
تاریخ ۲۹ ماه ۶ ۱۳۱۲
نمره ۳۵۱۲ ضمیمه
وزارت داخله
حکومت پشتکوه و کبیر کوه
مقام منیع وزارت جلیله داخله دامت شوکته
حکومت پشتکوه و کبیرکوه
۵۸۱۲
۱۲/۷/۹
۷/۹

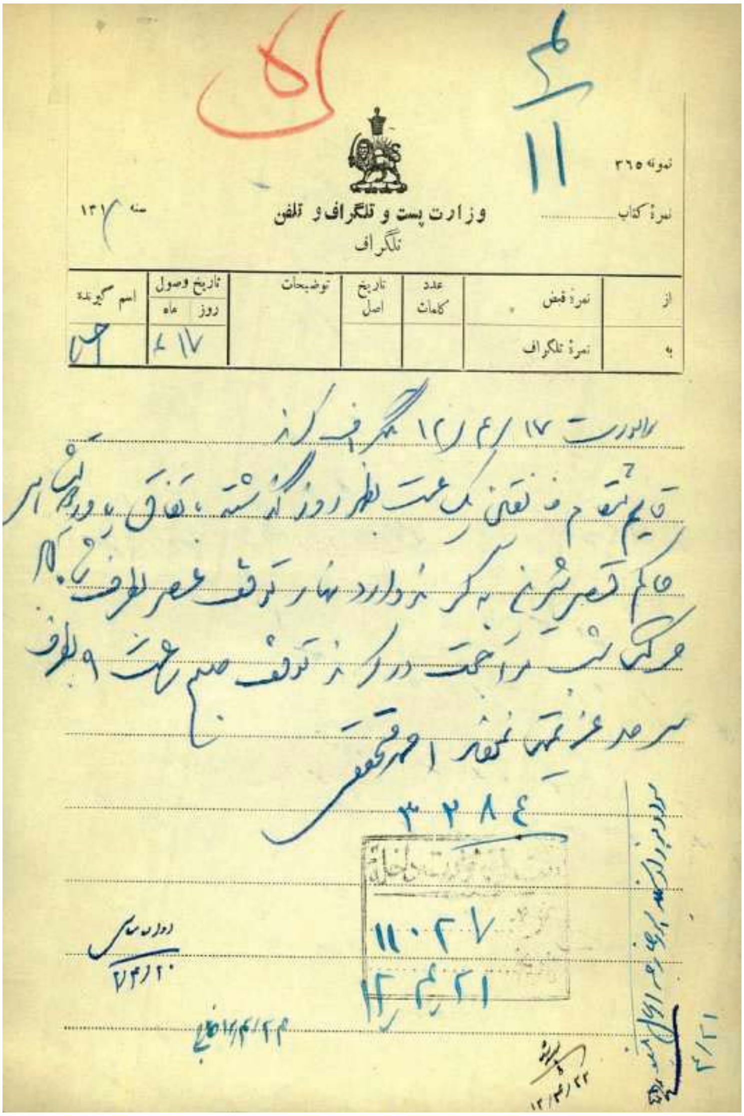

نمونه ۳۶۵

نمرهٔ کتاب ....

وزارت پست و تلگراف و تلفن

تلگراف

سنه ۱۳۱

از	نمرهٔ قبض	عدد کلمات	تاریخ اصل	توضیحات	تاریخ وصول روز	ماه	اسم گیرنده
به	نمرهٔ تلگراف				۱۷	۴	

۳۲۸۴

۱۱۰۲۷

۱۲/۴/۲۱

نوع مسوده ....

موضوع مسوده ....

ضمیمه ....

پاکنویس کننده ....

وزارت داخله

اداره ....

دایره .... شعبه ....

نمرهٔ عمومی ....

نمرهٔ خصوصی ۴۳۷۲

کارتن ....

دوسیه ....

تاریخ پاکنویس .... ماه تاریخ ثبت ۷/ .... ماه تاریخ تحریر ۷/ .... ماه تاریخ خروج ۹/۹ ماه ۱۳۱۴

[illegible]

ل-۱۶۲

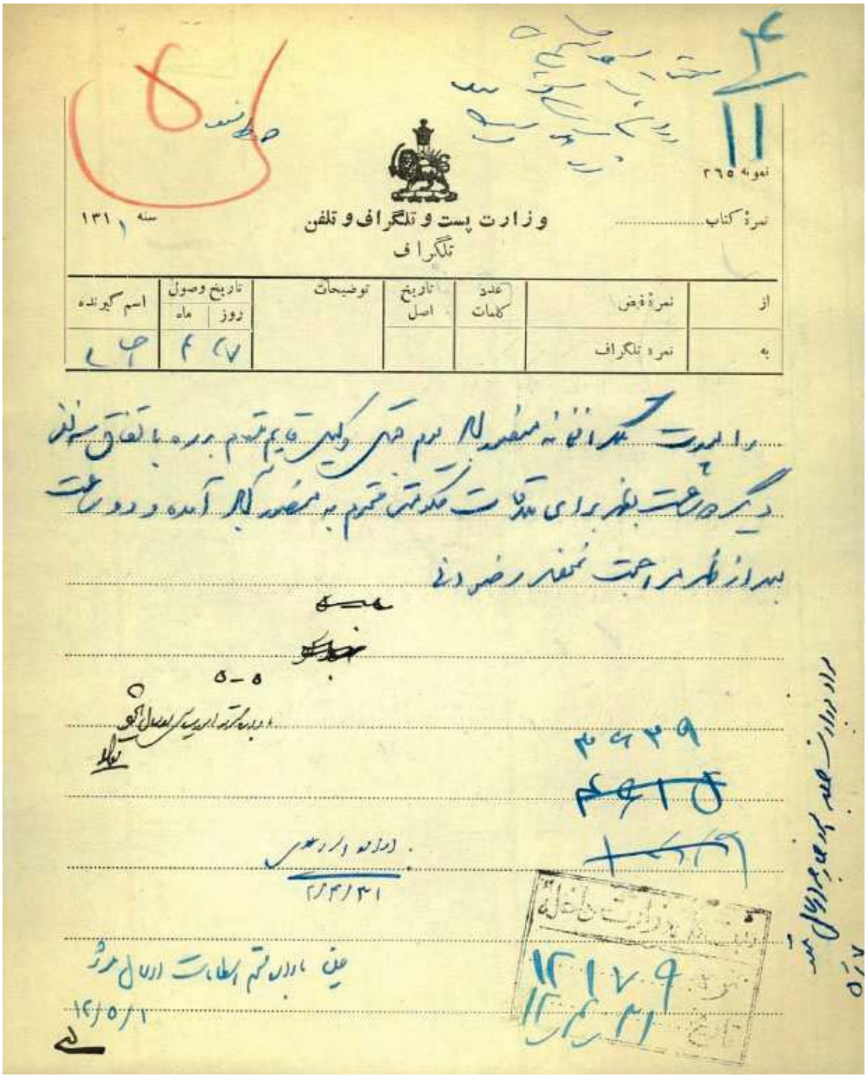

نمونه ۲۶۵

نمرهٔ کتاب ....

وزارت پست و تلگراف و تلفن

تلگراف

سنه ۱۳۱

از	نمرهٔ قبض	عدد کلمات	تاریخ اصل	توضیحات	تاریخ وصول روز	تاریخ وصول ماه	اسم گیرنده
به	نمره تلگراف				۲۷	۴	

[illegible]

۱۲۱۷۹

اداره شرق
نمره ۱۵۷۹۹
تاریخ ۲۱/۴/۱۳۱۲
ضمیمه

وزارت امور خارجه

وزارت جلیله داخله

معطوفاً بمرقومه نمره ۳۳۲۳ مورخه ۲۳/۴/۱۲ راجع به آمدن قائم مقام خانقین بکرند و شاه‌آباد زحمت افزا میگردد

چون قائم مقام خانقین بسمت کمیسر سرحدی عراق معرفی گردیده و حاکم قصر شیرین هم کمیسر سرحدی ایران میباشد بنابراین موافق

مواد قرارداد مربوط به بستن کمیسیونهای سرحدی ایران و عراق کمیسرهای طرفین میتوانند در موارد ضرورت در خاک عراق و ایران

ملاقات نموده و در حل و تسویه قضایا داخل مذاکره و اقدام شوند.

رئیس اداره سیاسی

۳۵۷۶

دفتر وزارت داخله
نمره ۱۲۴۴۲
تاریخ ۲/۵/۱۲

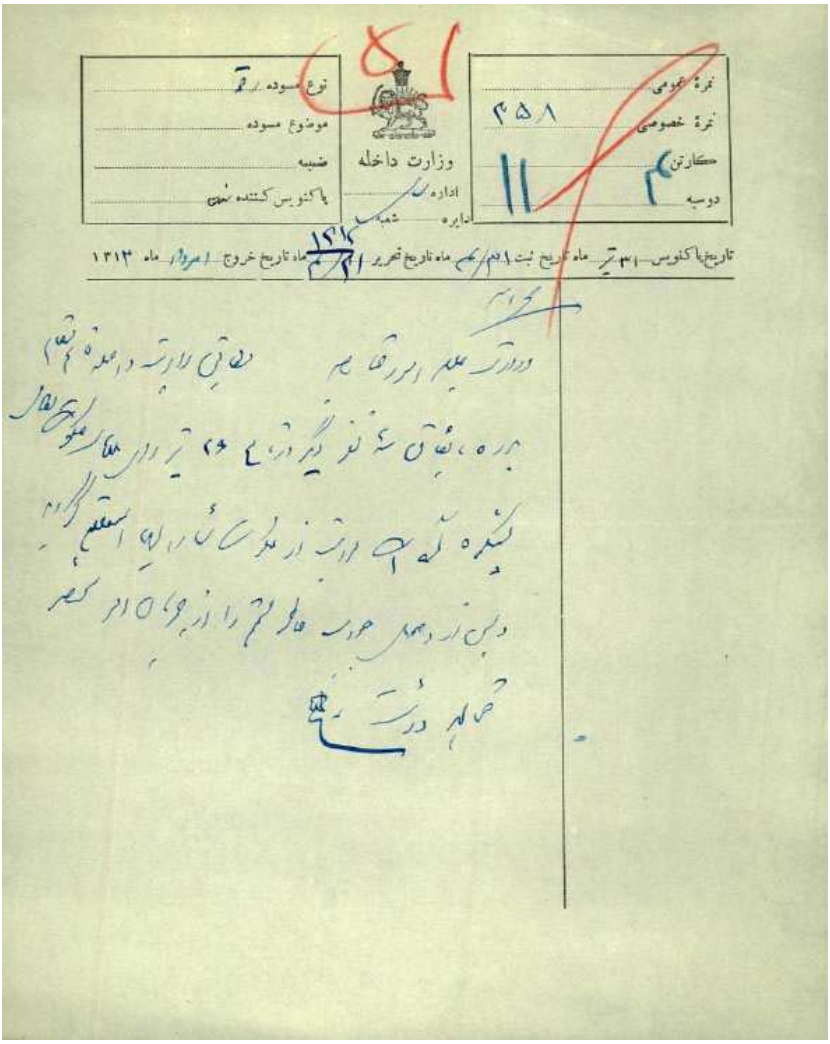

وزارت داخله

نوع مسوده

موضوع مسوده

ضمیمه

پاکنویس کننده

اداره

دایره شعبه

نمرهٔ عمومی

نمرهٔ خصوصی ۴۵۸

کارتن ۴

دوسیه ۱۱

تاریخ پاکنویس ... ماه تاریخ ثبت ... ماه تاریخ تحریر ... ماه تاریخ خروج ... ماه ۱۳۱۳

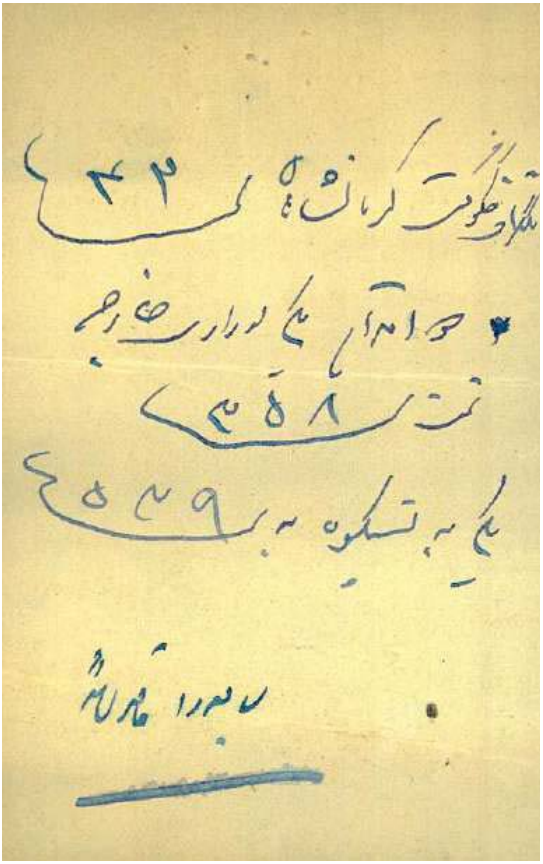
تلگراف حکومت کرمانشاه نمره ۴۲
جواب آقای [illegible] وزارت خارجه
نمره ۳۵۸
[illegible] به تشکیلات [illegible] نمره ۵۳۹
[illegible]

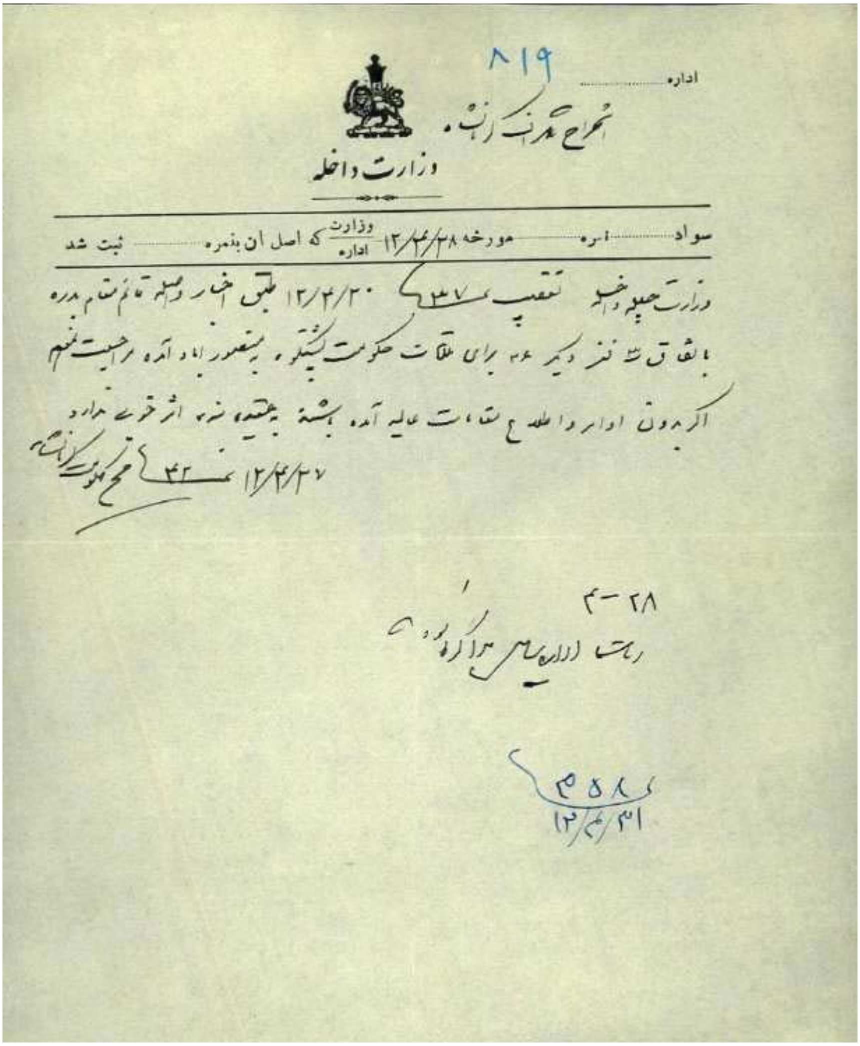

۸۱۹

اداره ....

حکومت [illegible] کرمانشاه

وزارت داخله

سواد .... نمره .... مورخه ۱۲/۲/۲۸ وزارت/اداره که اصل آن بنمره .... ثبت شد

وزارت جلیله داخله تعقیب نمره ۳۳۷ ۱۲/۲/۳۰ طبق اخبار واصله تا کنون مقام بدره

بالغ بر ۲۰ نفر دیگر هم برای ملاقات حکومت پشتکوه بدینصوب آمده [illegible]

اگر بدون اجازه و اطلاع مقامات عالیه آمده باشند بعقیده بنده اثر خوبی ندارد

۱۲/۲/۳۷ نمره ۳۴۲ محل حکومت کرمانشاه

۲۸-۲

ریاست اداره [illegible]

۴۵۸
۱۲/۲/۳۱

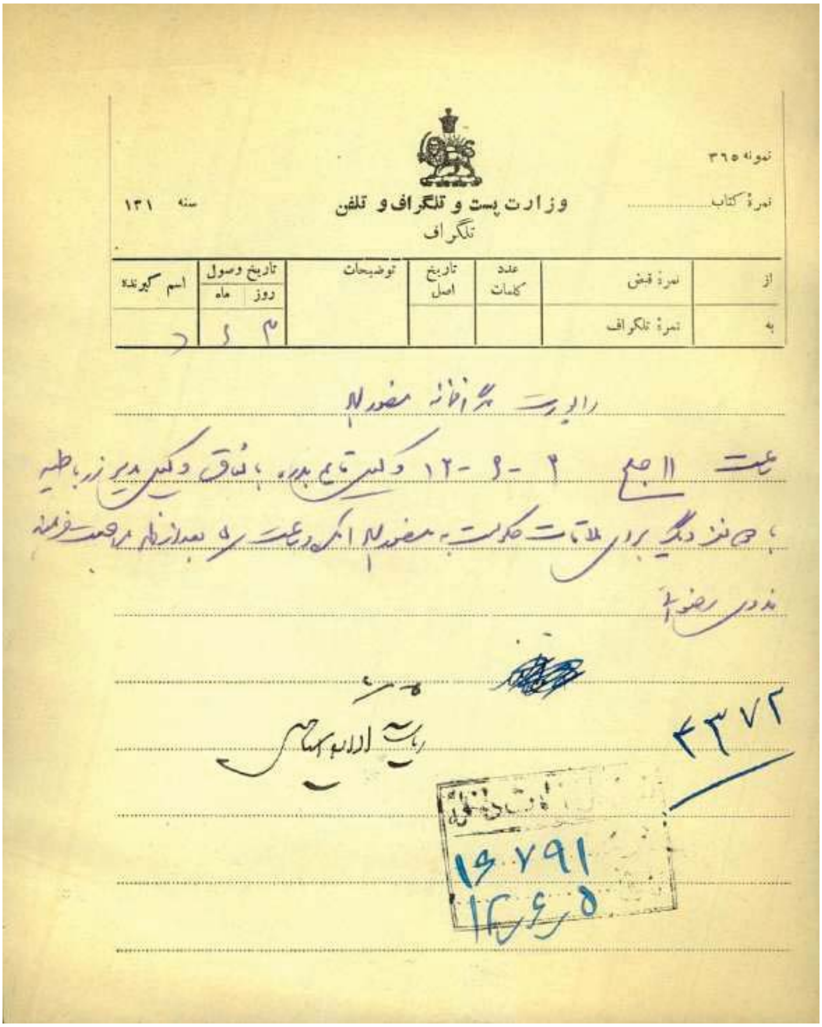

نمونه ۳٦٥

نمرهٔ کتاب.........

وزارت پست و تلگراف و تلفن

تلگراف

سنه ۱۳۱

از	نمرهٔ قبض	عدد کلمات	تاریخ اصل	توضیحات	تاریخ وصول: روز	تاریخ وصول: ماه	اسم گیرنده
به	نمرهٔ تلگراف				۳	۱	

۴۳۷۲

۱٦۷۹۱

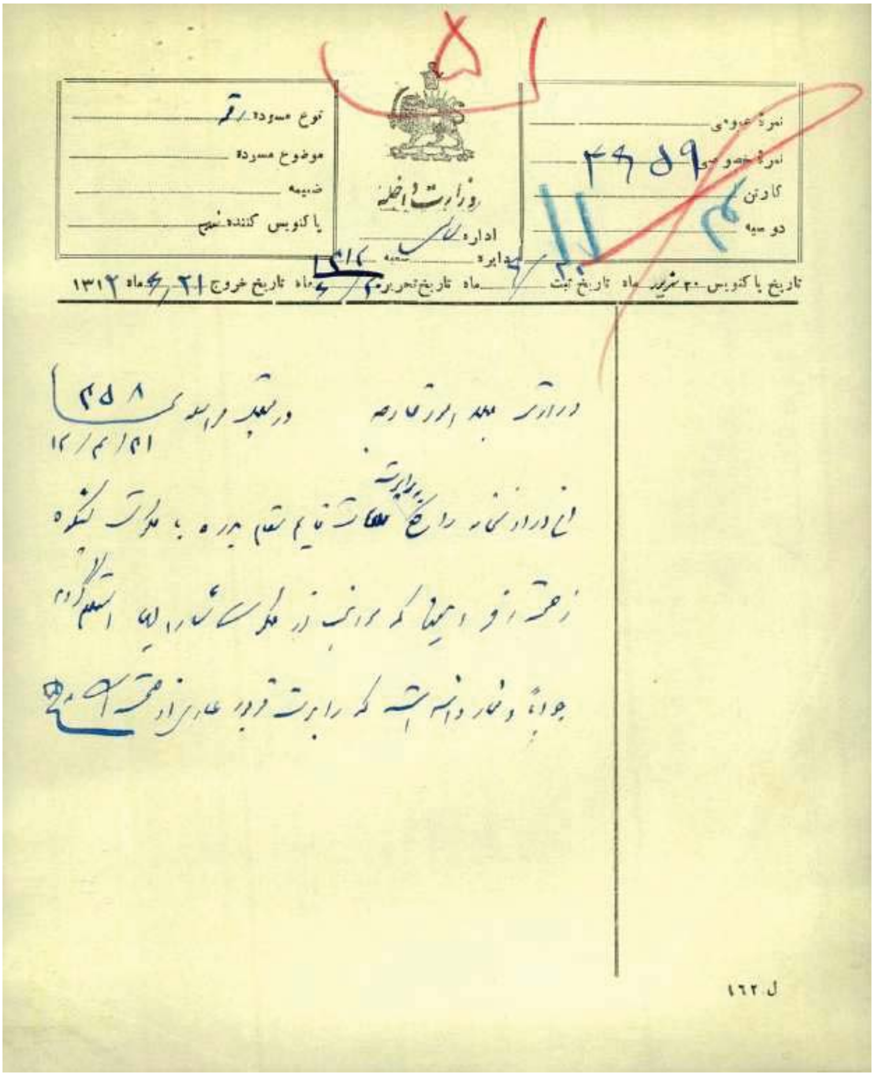
نوع مسوده
موضوع مسوده
ضمیمه
پاکنویس کننده
وزارت داخله
اداره
دایره
شعبه
نمرهٔ عمومی
نمرهٔ خصوصی ۳۴۵۹
کارتن
دوسیه
تاریخ پاکنویس ماه تاریخ ثبت ماه تاریخ تحریر ماه تاریخ خروج ۲۱ ماه ۱۳۱۲
۲۵۸
ل ۱۶۲

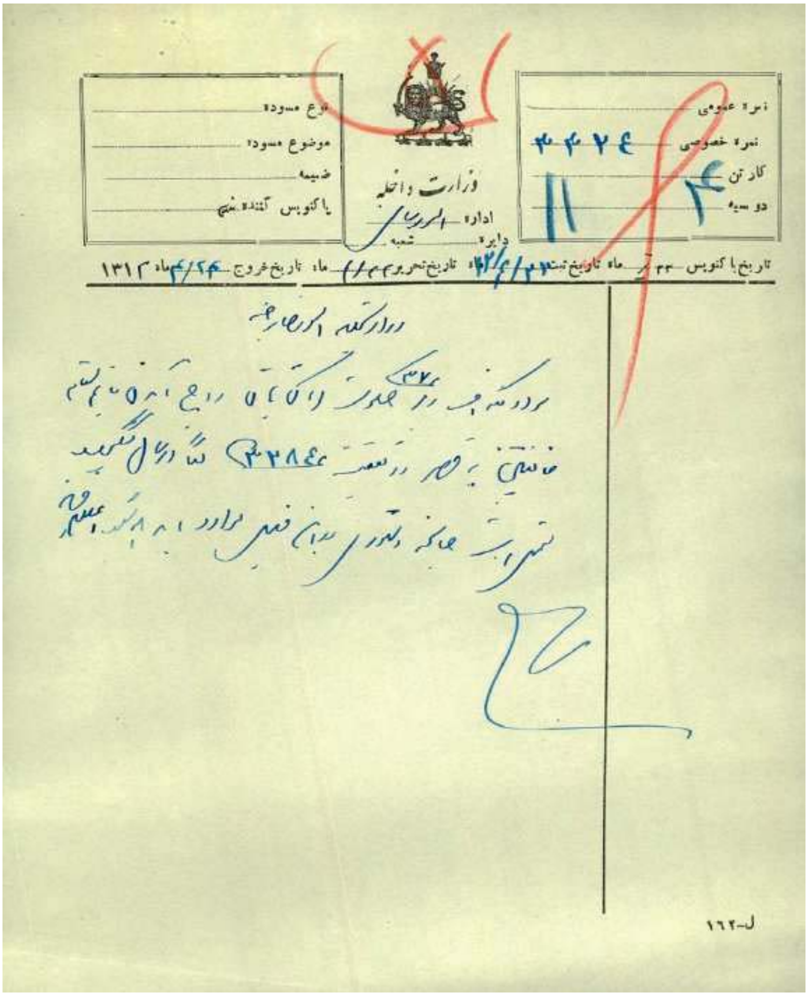

وزارت داخله

اداره [illegible]

دایره

شعبه

نوع مسوده

موضوع مسوده

ضمیمه

پاکنویس کننده

نمره عمومی

نمره خصوصی ۳۴۷۴

کارتن ۴

دوسیه ۱۱

تاریخ پاکنویس ۳ تیر ماه تاریخ ثبت ۲۳/۴/۳ ماه تاریخ تحریر ۱/۴ ماه تاریخ خروج ۴/۲۴ ماه ۱۳۱۳

[illegible]

[illegible] ۳۷ [illegible]

[illegible] ۳۲۸۴ [illegible]

[illegible]

ل-۱۶۲

تاریخ ——— ۱۲۳

شماره ———

پیوست ………

در جواب مراسله حروف و
اعداد میزه که متمم شماره
است با شماره ذکر شود
۵۰۰۰۰ ب ۳۶/۷

وزارت کشور

وزارت امور خارجه ـ اداره اول سیاسی اداره ………

عطف بنامه شماره ۱۱۰۴۰ مورخ ۲۹/ ۸/ ۳۷ راجع به تخلیه قراء کندی و جلیل عراق و مهاجرت اهالی بداخل خاک عراق اشعار میدارد که در این خصوص تحقیقات دقیق بعمل آمد و شایعات مذکور صحت ندارد و طبق گزارش واصله روز پنجشنبه ۲۰/ ۹/ ۳۷ حاجی جلیل مالک قریه جلیل در فرمانداری خانقین بوده و برای جلوگیری از تجاوزات احتمالی ایل سنجابی کسب تکلیف و کمک خواسته است . از طرف سرکنسول ـ محمدعلی محتشمی
رونوشت برابر رونوشت است

نمونه (٥) ٥٠٠٠٠ ب ٩ر١٢ر٣٣
چاپخانه سعدی

اداره ....

وزارت امور خارجه

رونوشت .... شماره .... مورخه .... وزارت/اداره که اصل آن بشماره .... ثبت شده

وزارت امورخارجه ـ اداره اول سیاسی

عطف بنامهٔ شماره ۱۱۰۴۰ مورخ ۲۱/ ۸/ ۳۷ راجع به تخلیه قراء کندی جلیل عراق ومهاجرت اهالی آن بداخل خاک عراق اشعار میدارد که دراینخصوص تحقیقات دقیق بعمل امد وشایعات مذکور صحت ندارد وطبق گزارش واصله روز پنجشنبه ۲۰/ ۹/ ۳۷ حاجی جلیل مالک قریه جلیل در فرمانداری خانقین بوده وبرای جلوگیری از تجاوزات احتمالی ایل سنجابی کسب تکلیف وکمک خواسته است.

از طرف سرکنسول ـ محمدعلی محتشمی

۱۳

ز قرارداد که حجت نوشته بدهکم در بعضی کرکت واقع گردیده بمعیّت عده
ز دادانه جلو دار و کرکت شه نفر در بازار [illegible] خریده شخص عطا رفته را دادگ
ط به قیمت از جلوگیری که مراده خریته با قیمت برد شه جره و زش از آنجا تو که
و جلو عطا ر بدر [illegible] بر سانه اطرافیان عطار هم قضیه شاه شکنه جمع کرده
در تقاضای جلو را انتقادی بیان قضیه هم در بازار و شهر منتشر نمود عده جلو ها هم
پانزده هزار نفر [illegible] که از طرف [illegible] مخاصمه با اهالی شهر شد [illegible]
نه گرد در این حتی قوای انگلیسی [illegible] داخل شهر با جلو [illegible] بهم [illegible] شماره از
پانزده هزار نفر از طرفین تلفات داده میشود کرکت را [illegible]
و عادت [illegible] از طرف دیگر هم صدمه [illegible] وارد [illegible] با این [illegible]
[illegible] انگلیسها [illegible] قرین شد شیخ محمود [illegible] را [illegible] کرده و حکم [illegible]
شهر را [illegible] شرق [illegible] اطلاعات را
[illegible] شنید [illegible] صحت و [illegible] راهه [illegible]

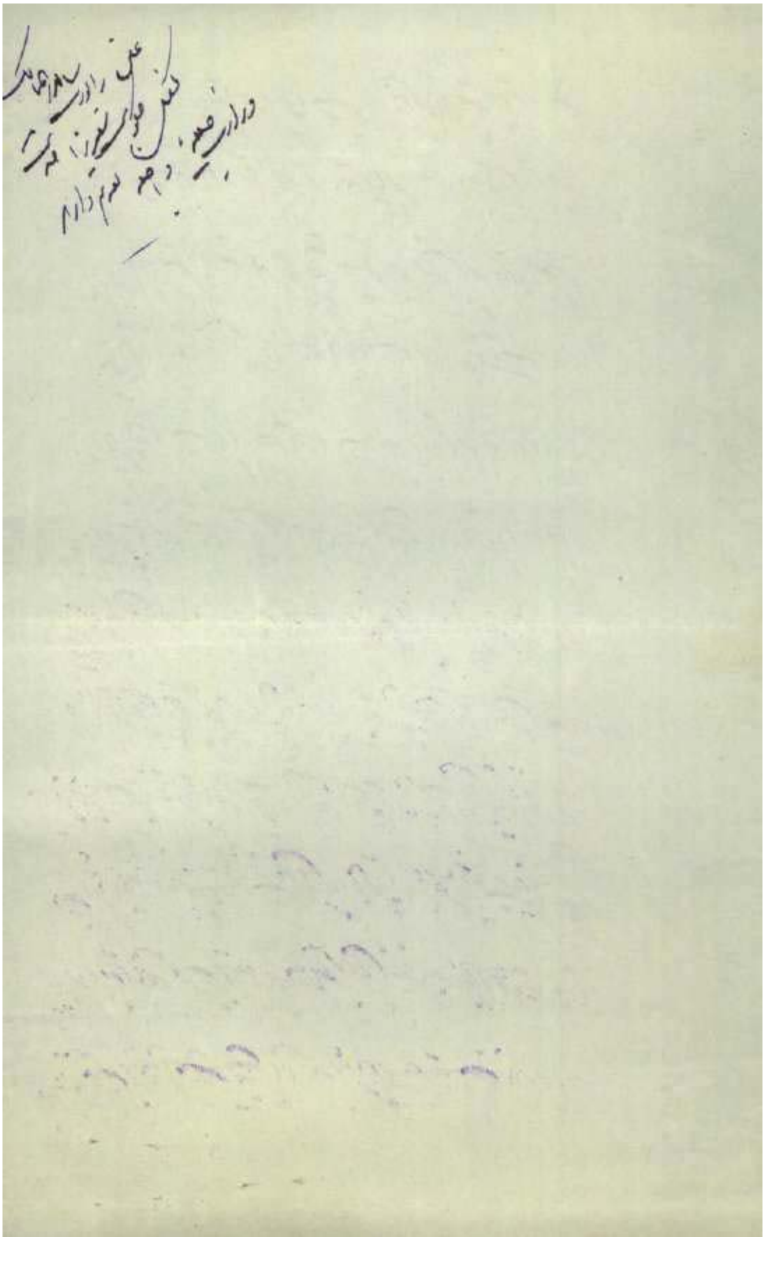

ل - ۱

وزارت کشور
ادارە انتظامات

اداره اطلاعات
دایره دفتر
تاریخ ۲۱/۳/۲۴
شماره ۷۷۰۴
پیوست
موضوع محرمانه

اداره کل شهربانی

وزارت کشور
اداره سیاسی
شماره ۱۴۹۰

وزارت کشور

محترما رونوشت گزارش شماره ۷۲۳ / ۲۱/۳/۱۸ شهربانی کرمانشاهان راجع به خراب شدن سیم تلفون نیروی انگلیس ازکرمانشاهان به خانقین واظهارات نماینده نیروی انگلیس درقصرشیرین لفا تقدیم میگردد. مراتب باداره امنیه نوشته شده است.-

رئیس اداره کل شهربانی - سرپاس رادسر.

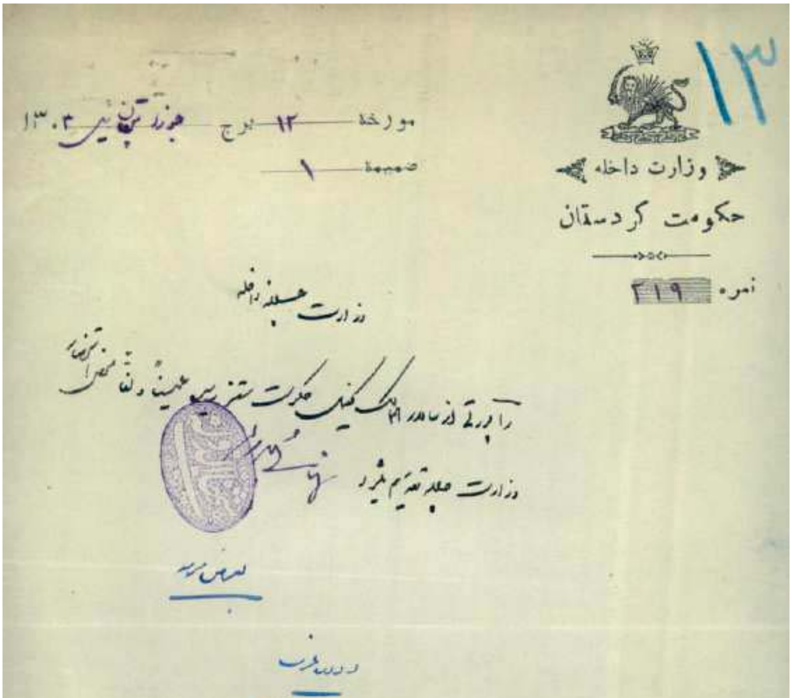

۱۳

وزارت داخله

حکومت کردستان

نمره ۲۱۹

مورخه ۱۲ برج جوزا تنگوزئیل ۱۳۰۲

ضمیمه ۱

وزارت جلیله داخله

ل-٦٠

وزارت کشور

اداره کل شهربانی

کرمانشاهان

رونوشت گزارش شهربانی مورخه ۱۸/ ۳/ ۲۱ شماره ۷۲۳

محرمانه مستقیم

اداره کل شهربانی

X

برابر گزارش شماره ۱۳۱۳–۱۶/ ۳/ ۲۱ شهربانی قصرشیرین یکنفر سروان نیروی انگلیس شرحی برئیس شهربانی قصرشیرین نوشته که اخیرا بوسیله اشخاص مجهولی خط تلفنی مربوط به نیروی انگلیس که ازکرمانشاه بخانقین اتصال دارد عمدا خراب گردیده به تمام سکنه وقراء وقصبات عرض راه خط تلفون مزبور اطلاع داده شود که درآتیه هرگاه این عمل تکرار وشخص مرتکب (بوسیله مامورین قشون) دستگیر گردد تیرباران خواهد شد شهربانی قصر رونوشت نامه سروان مزبور را به بخشداری وامنیه و پست وتلگراف قصرشیرین وشهربانیهای کرند وشاه آباد ارسال تا بوسیله سیم بانان ودهبانان ویاسگاه های عرض راه اقدام فوری بنمایند – از شهربانی –

X

کرمانشاهان هم مراتب باستانداری – فرماندهی هنگ امنیه کرمانشاهان – پست وتلگراف کرمانشاهان نوشته شد – کفیل شهربانی کرمانشاهان یاور طلعت

رونوشت مطابق بااصل است

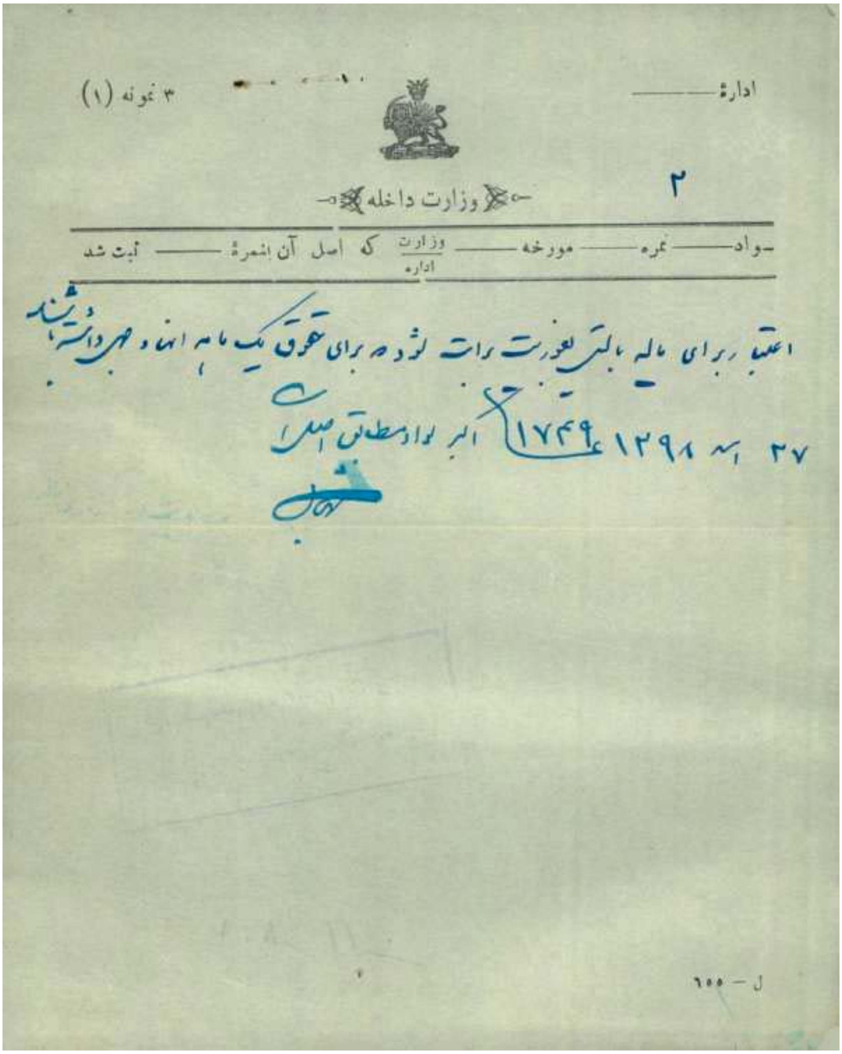

اداره ــــــــ

۳ نمونه (۱)

۲

وزارت داخله

سواد ــــــ نمره ــــــ مورخه ــــــ وزارت / اداره که اصل آن بنمره ــــــ ثبت شد

اعتبار برای مالیه بابت وزارت برات لشگر برای حقوق یک ماهه اضافه جهت داشته باشند

۲۷ ۱۲۹۸ ع ۱۷۴۹

۶۵۵ - ل

اداره ———   ۳ نمونه (۱)

وزارت داخله

سواد تلگراف کرمانشاه نمره ۲۰۹ مورخه ۴ ذیحجه ۱۳۳۸ وزارت / اداره که اصل آن بنمره ——— ثبت شد

مقام منیع وزارت جلیله داخله در تعقیب تلگرافات نمره ۱۷۴۱ و ۱۷۴۲ اینک

خبر رسید که نایب الحکومه قصر و امین مالیه آنجا از قصر حرکت نموده بطرف پایطاق آمده‌اند

عده از [illegible] که فرار کرده بکرند آمده [illegible] قره تو را اعراب غارت کرده. از واسطه

نبودن سیم خبر صحیحی نتوانسته‌ام تحصیل کنم. عده لوازم و استعداد [illegible] و [illegible]

وغیره نوشته‌ام برای جلوگیری [illegible] بقصر و قره تو بروند حاضر شده‌اند ولی میگویند

باکرایه فوق العاده. اما بدون حقوق نمی‌توانیم حرکت نمائیم. بعقیده بنده لوازم [illegible]

تا به حال [illegible] توقف [illegible] پیدا کنند بلکه حقوق داده نمیدانم چه جواب بآنها بدهم در صورتیکه

این قوه بفوریت روانه نشود ممکن است ترتیب امنیت حدود سرحد بهم بخورد و در نتیجه خسارات

دولت [illegible] خواهد رسید. در صورتیکه حرکت آنها را تصویب فرمائید نه هزار تومان

وزارت داخله

اداره دائره

نمره ۳۰۷

مورخه ۳ شهر [illegible] ۱۳۳۸

ضمیمه

اخراج [illegible]

مقام منیع وزارت جلیله داخله بموجب اطلاعات از طرف قونسولگری انگلیس [illegible]

[illegible]

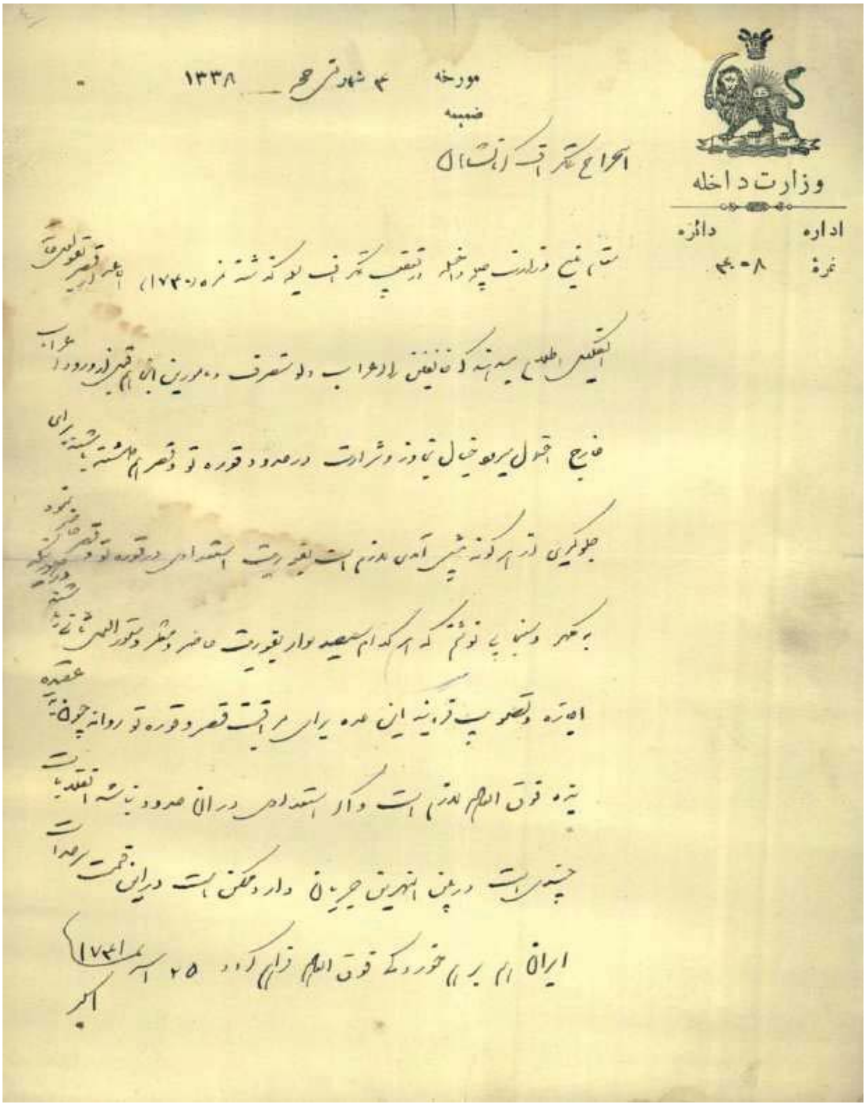

وزارت داخله

اداره

دائره

نمره

مورخه

ضمیمه

۲۵-۵۰.

نمونه (۱۱)

بتاریخ ۷/۱۵ ماه ۱۹ ۱۳

شماره ۵۹۴۶ پیوست ندارد

۲۱۹۴۴

وزارت امور خارجه

اداره یک سیاسی

دائره ....

وزارت کشور

رونوشت گزارش کنسولگری شاهنشاهی در خانقین بسفارت شاهنشاهی در بغداد راجع بافزوده شدن افراد پاسبان شهرستانهای خانقین و مندلی برای آگهی بپیوست فرستاده میشود.

از طرف وزیر امور خارجه

عرض برسد
۱۹/۷/۱۶

۱۹/۷/۱۷

۷/۱۷

۹۱۴۱۸
۱۹/۷/۱۷

اداره .... نمونه (۱)

وزارت امور خارجه

رونوشت گزارش کنسولگری خانقین نمره ۳۶ مورخه ۱۸/۶/۰۴۹۶ وزارت که اصل آن به نمره .... ثبت شده

بغداد

سفارت دولت شاهنشاهي ایران

جندی است افراد پاسبان پلیس در شهرستان خانقین ومندلي را زیاد کرده اند
وعده انها چهار برابر پلیسهائي است که در کلیه استان دیالي میباشد وچند روز پیش
هم چهل نفر برعده پاسبانهای مندلي افزوده اند برای اگهي انسفارت شاهنشاهي
عرض شد. کنسول ـ حسین دیبا

وزارت کشور

اداره ....
دایره .... شعبه ....

نوع پیش‌نویس	
موضوع پیش‌نویس	
پیوست	
پاکنویس کننده	

شماره عمومی	
شماره خصوصی	۹۱۳۴۱۸
جزوه‌دان	۲۵-۵۰
پرونده	

تاریخ پاکنویس .... ماه تاریخ ثبت ۱۹/۷/۱۱ تاریخ تحریر .... ماه تاریخ خروج ۲۴/۷ ماه ۹ ۱۳۲

اداره کل شهربانی

رونوشت گزارش [illegible] خانقین راجع [illegible]

افراد [illegible] خانقین [illegible] وزارت امور خارجه

ارسال [illegible]

وزیر کشور

[illegible]

چاپخانه سپهر

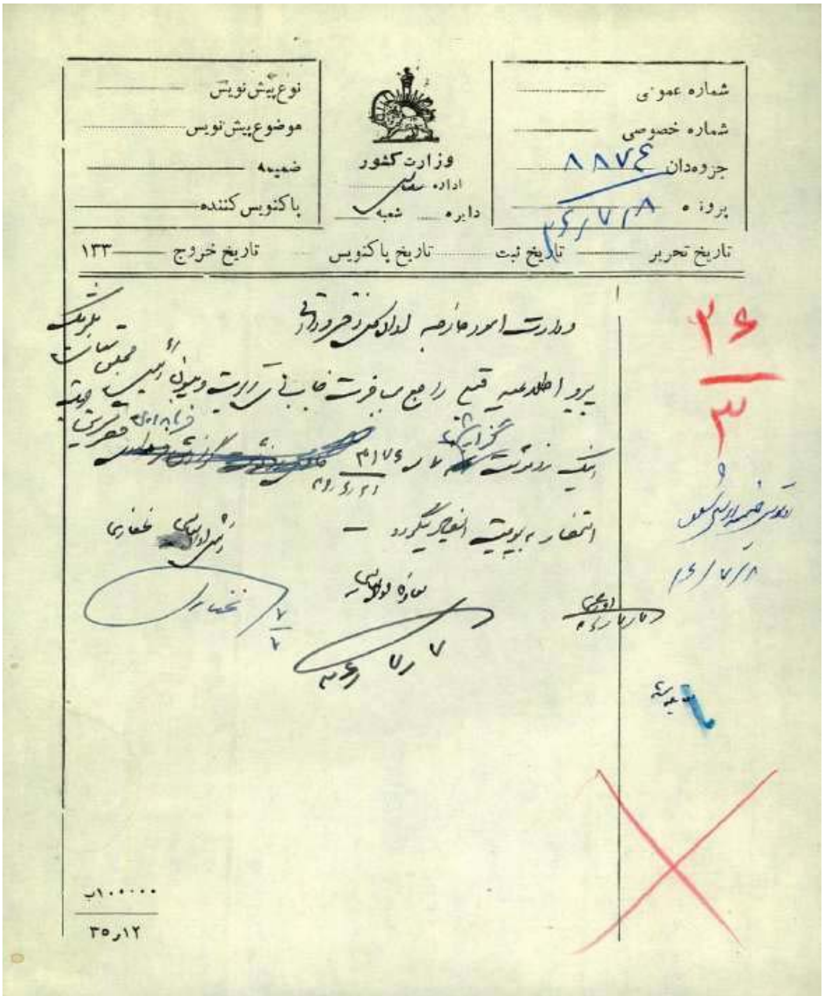

نوع پیش نویس
موضوع پیش نویس
ضمیمه
پاکنویس کننده

وزارت کشور
اداره
دایره — شعبه

شماره عمومی
شماره خصوصی
جزوه‌دان ۸۸۷۴
پرونده

تاریخ تحریر — تاریخ ثبت — تاریخ پاکنویس — تاریخ خروج ۱۳۳

۱۰۰۰۰۰ ب
۱۲ر۳۵

استانداری پنجم

فرمانداری قصر[شیرین]

وزارت کشور

تاریخ ۱۳۴
شماره ......
پیوست ......

۳۱۷۶
۴۶/۶/۲۱

سیاسی

مقام معظم استانداری استان پنجم

محترماً در تعقیب شماره ۳۱۴۶ / ۴۶/۶/۳۰ راجع به جناب آقای ربرت ویلسون رئیس مجلس سنای بلژیک معروض میدارد
بطوریکه تلفونی و تلگرافی از خسروی باستحضار خاطر محترم رسید نامبرده باتفاق دبیر اول سفارت که از تهران به
خانقین رفته بود و دبیر سفارت بلژیک در بغداد و یک نفر کارمند و کنسولگری ایران در خانقین ساعت
۱۲ ظهر وارد خسروی گردیده و جناب ایشان با ... گفته چون خسته بنظر میرسیده ... باستراحت بوده و با
ویسکی بایشان اظهار شد جناب آقای استاندار به ... از ایشان دعوت فرموده و منتظر جنابعالی هستند رفتن به قصر
و ناهار را ابراز ... در مراجعت ... که در اداره گمرک تأسیس کرده از ایشان و همراهان ایشان پذیرائی آبرومندانه
بعمل آمد و ساعت ۱۴ و نیم با وسائط نقلیه تا سرحد ... مشایعت شده با ابراز خوشنودی از
اینجانب جدا شده بطرف ... حرکت کردند —

فرماندار قصرشیرین - مؤتمنی

۳۱۷۶
۴۶/۶/۲۱

وزارت ... عطف به نامه شماره ۴۱۸۲۷/۸۰۵۴ برای استحضار وزارت کشور ایفاد میشود

فرماندار قصرشیرین - مؤتمنی

۸۸۷۴

۴۵۵۳۳

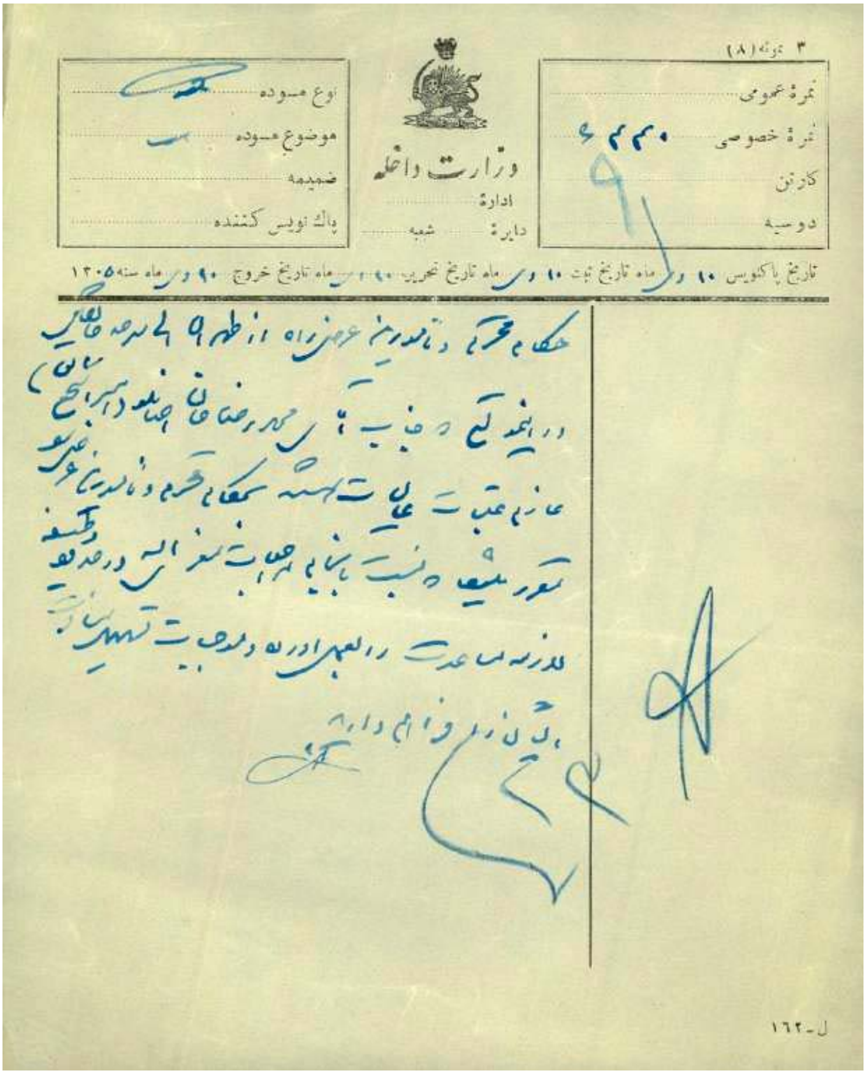

۳ نمونه (۸)

نمرهٔ عمومی

نمرهٔ خصوصی ۱۳۲۰۶

کارتن

دوسیه

وزارت داخله

اداره

دایرهٔ ...... شعبه

نوع مسوده

موضوع مسوده

ضمیمه

پاك نویس کننده

تاریخ پاکنویس ۱۰ ... ماه تاریخ ثبت ۱۰ ... ماه تاریخ تحریر ۱۰ ... ماه تاریخ خروج ۱۰ ... ماه سنه ۱۳۰۵

ل-۱۶۲

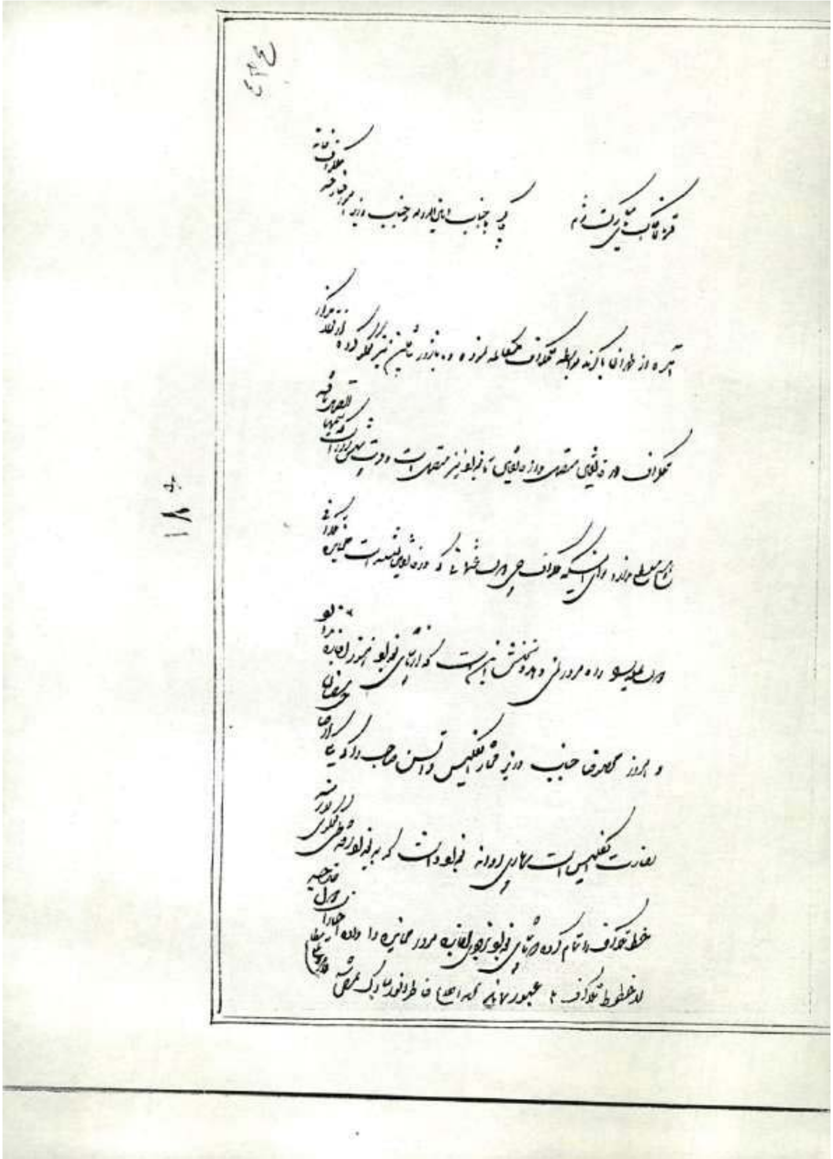

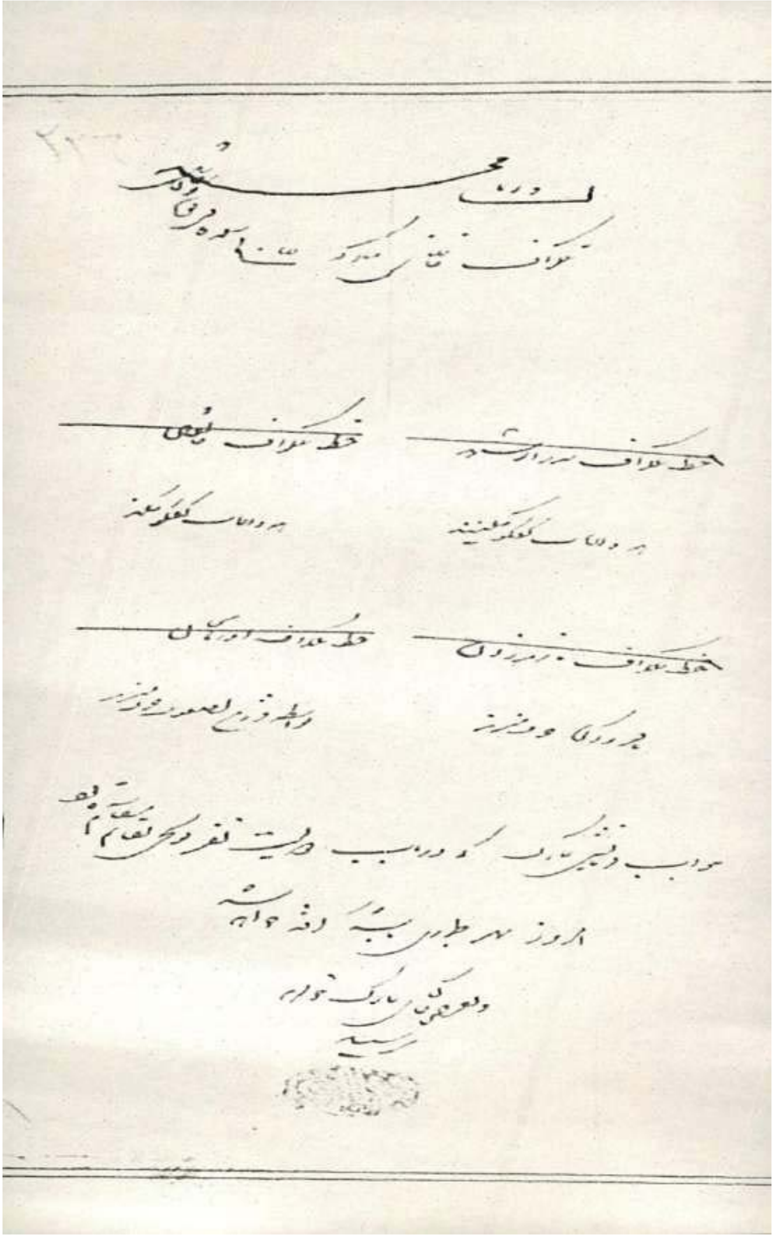

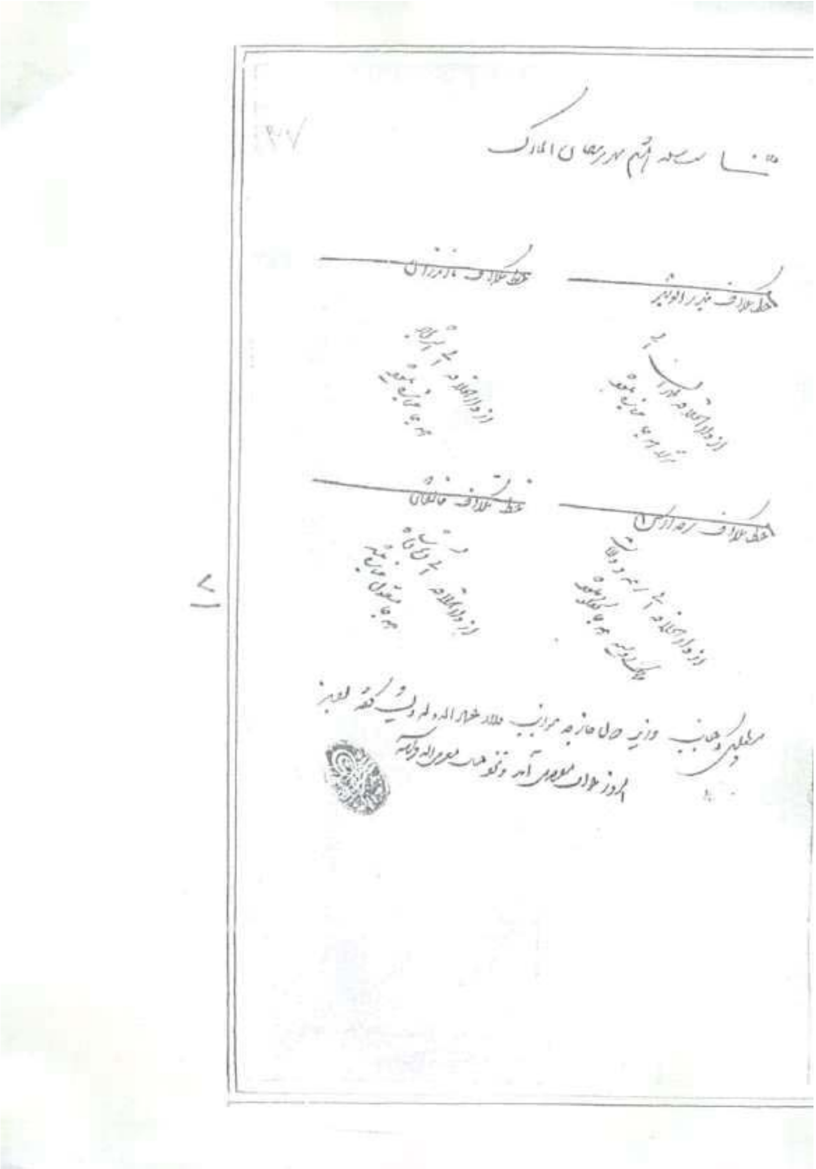

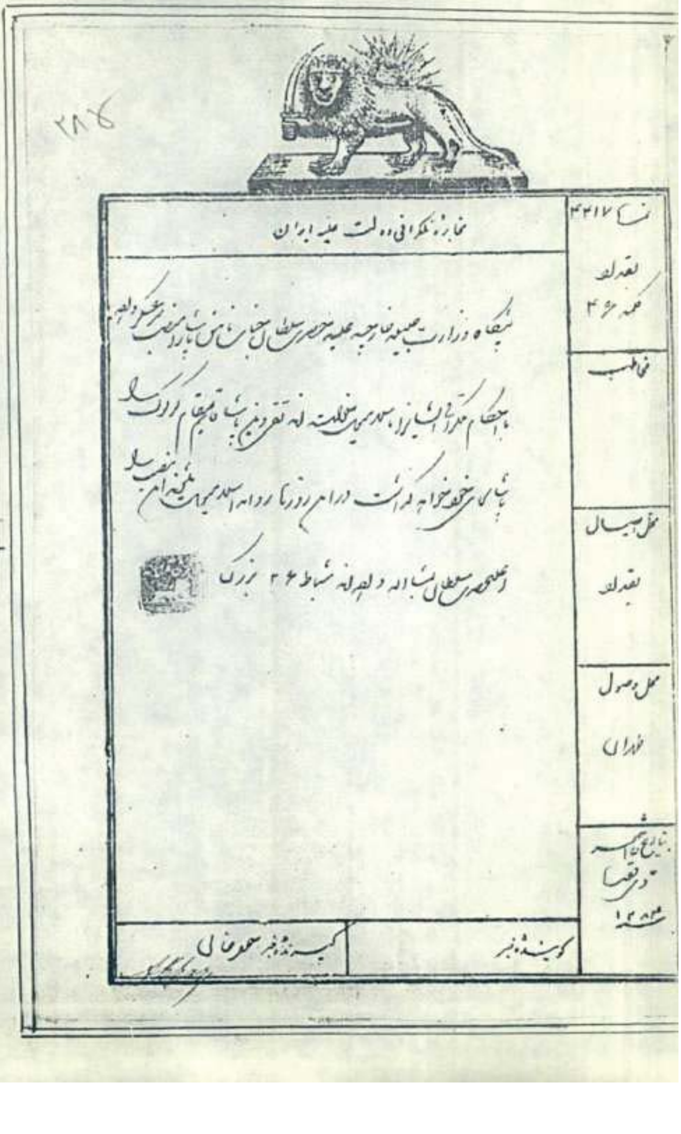

مخابره تلگرافی دولت علیه ایران

نمره ۴۲۱۷

تعداد کلمه ۴۶

مخاطب

محل ارسال

محل وصول

گوینده خبر

گیرنده خبر

وزیر مختار انگلیس [illegible] آمده [illegible]
[illegible] سیم تلگراف [illegible]
اتصال سیم [illegible] سوال و جواب [illegible]
دولت ایران [illegible] سیم [illegible] اتصال [illegible]
[illegible] اتصال سیم [illegible]
[illegible] امروز [illegible] طهران [illegible] دوازده دقیقه

١٧٥

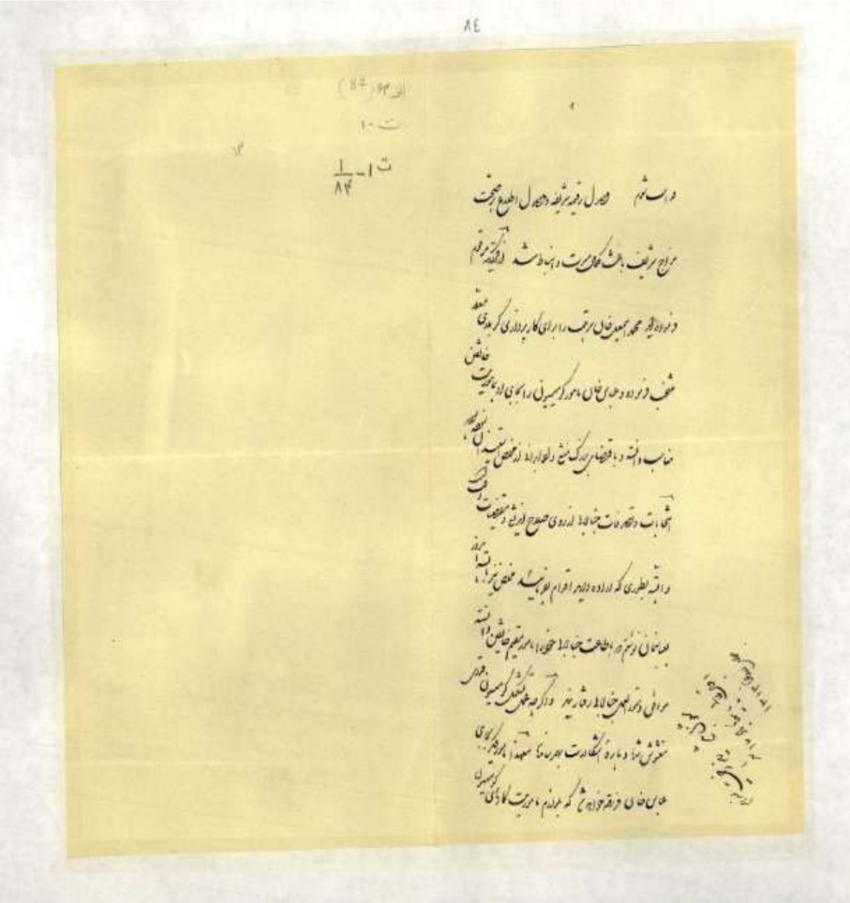

٩٤

در باب مراجعت والی عزیزخان سرتیپ بسرحد زودتر رفته

تأکید دارند و اگرچه شهبندر در این باب اظهار مساعدت

نمیکند لیکن بدیهی است که مشارالیه و آن قنسولخانه اظهار نموده اند و مراجعت عالیجاه

عزیزخان موقوف برضای ایالت عراق است لطف و دقت

در تحصیل رضای ایالت بر مراجعت او اهتمام نموده باشید که بدرجت محترم

۲۲ ربیع الثانی ۱۳۱۲

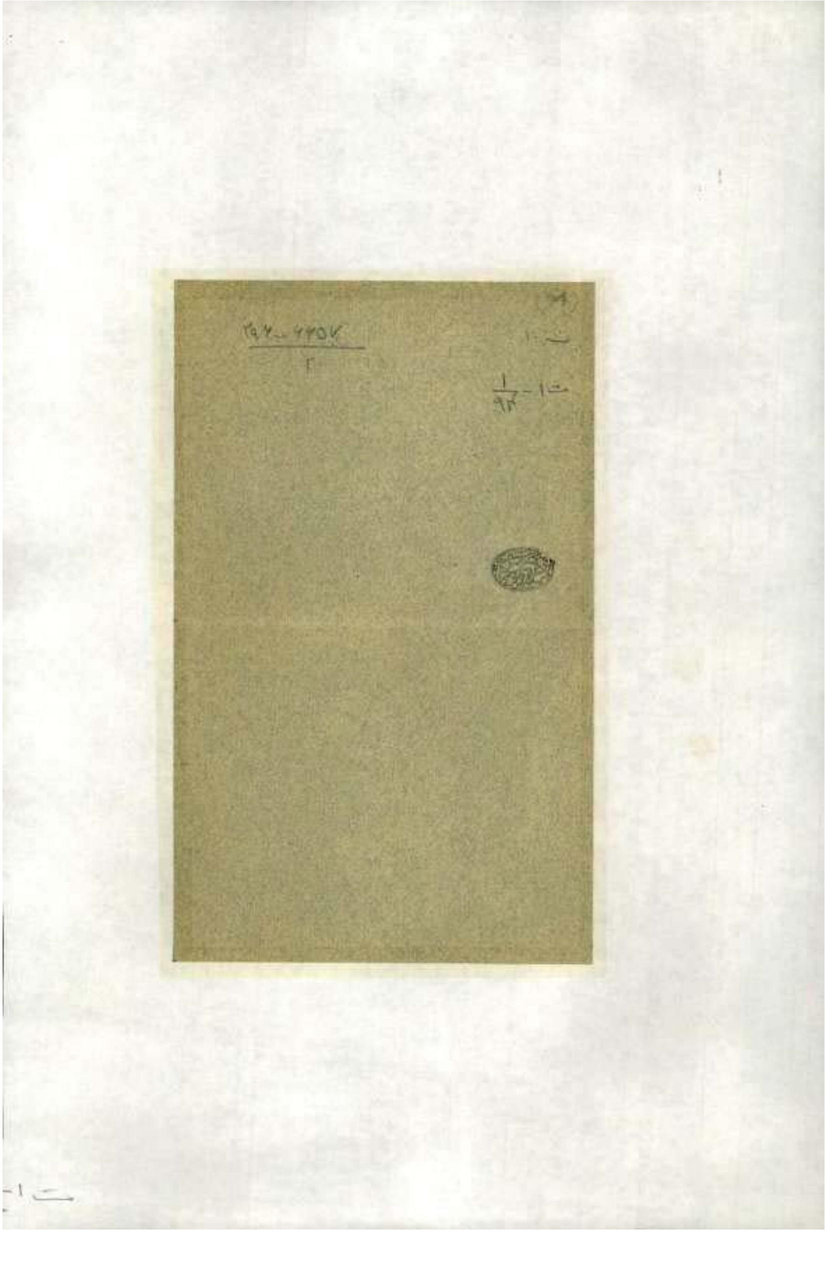

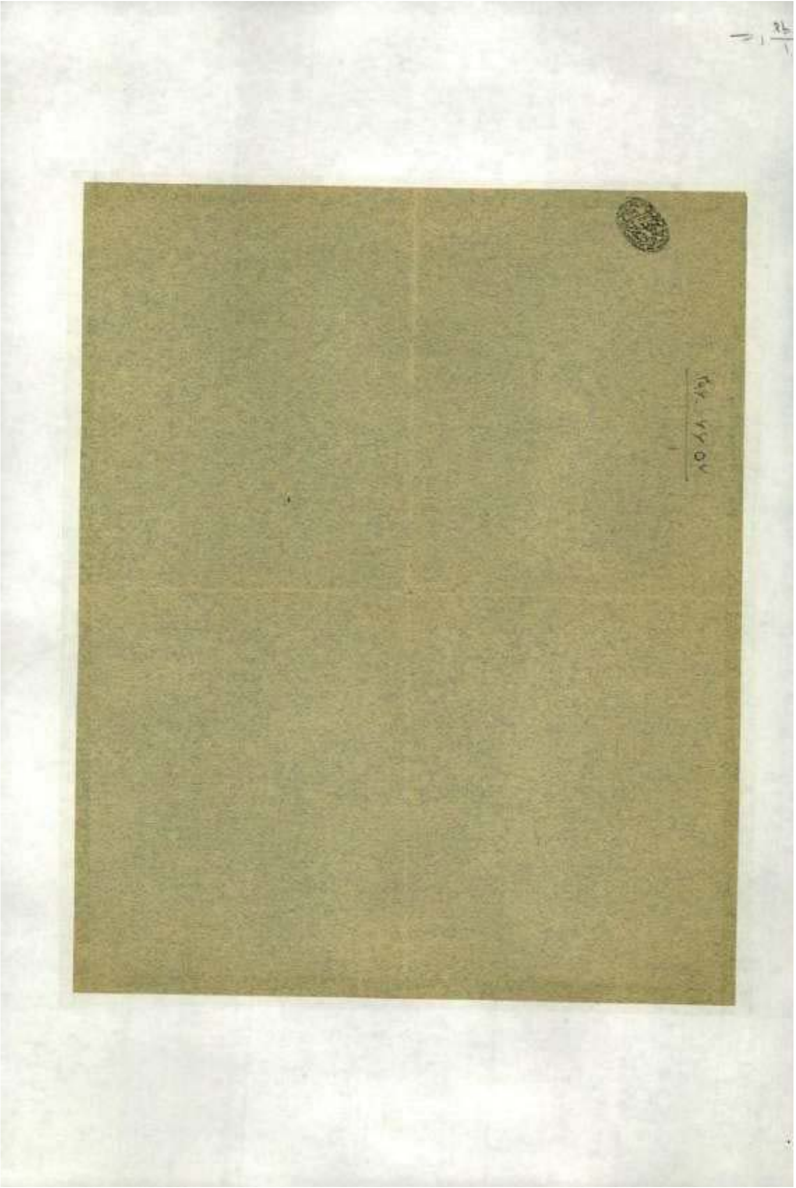

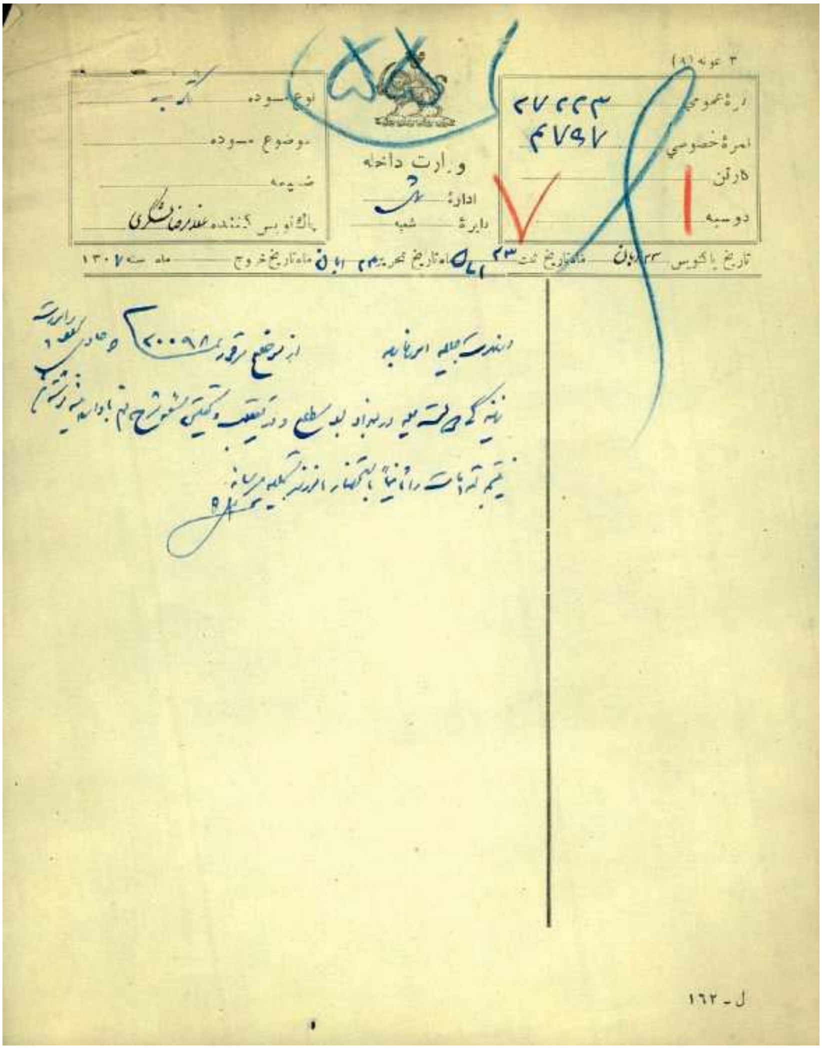

۳ نمونه (۸)

نوع مسوده تلگراف

موضوع مسوده

ضمیمه

پاکنویس کننده غلامرضا لشکری

وزارت داخله

اداره

دایره شعبه

نمرهٔ عمومی ۲۷۲۲۳

نمرهٔ خصوصی ۴۷۶۷

کارتن

دوسیه

تاریخ پاکنویس ۲۳ آبان ماه تاریخ ثبت ۲۳ ماه تاریخ تحریر ۲۳ آبان ماه تاریخ خروج ماه سنه ۱۳۰۷

ل - ۱۶۲

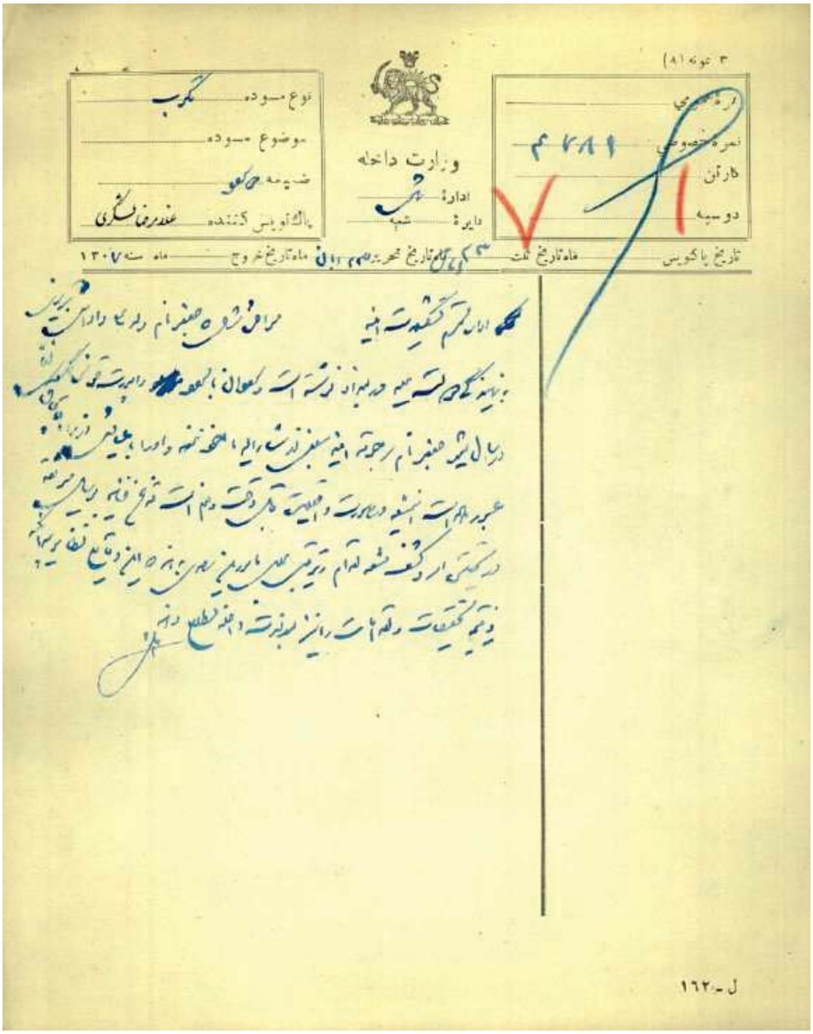

۳ عونه (۸)

وزارت داخله

نوع مسوده: تلگراف

موضوع مسوده:

ضمیمه:

پاکنویس کننده:

اداره:

دایره: شعبه

نمره عمومی:

نمره خصوصی: ۴۷۸۱ م

کارتن:

دوسیه:

تاریخ پاکنویس — ماه تاریخ ثبت — ماه تاریخ تحریر — ماه تاریخ خروج — ماه سنه ۱۳۰۷

[illegible]

ل ـ ۱۶۲

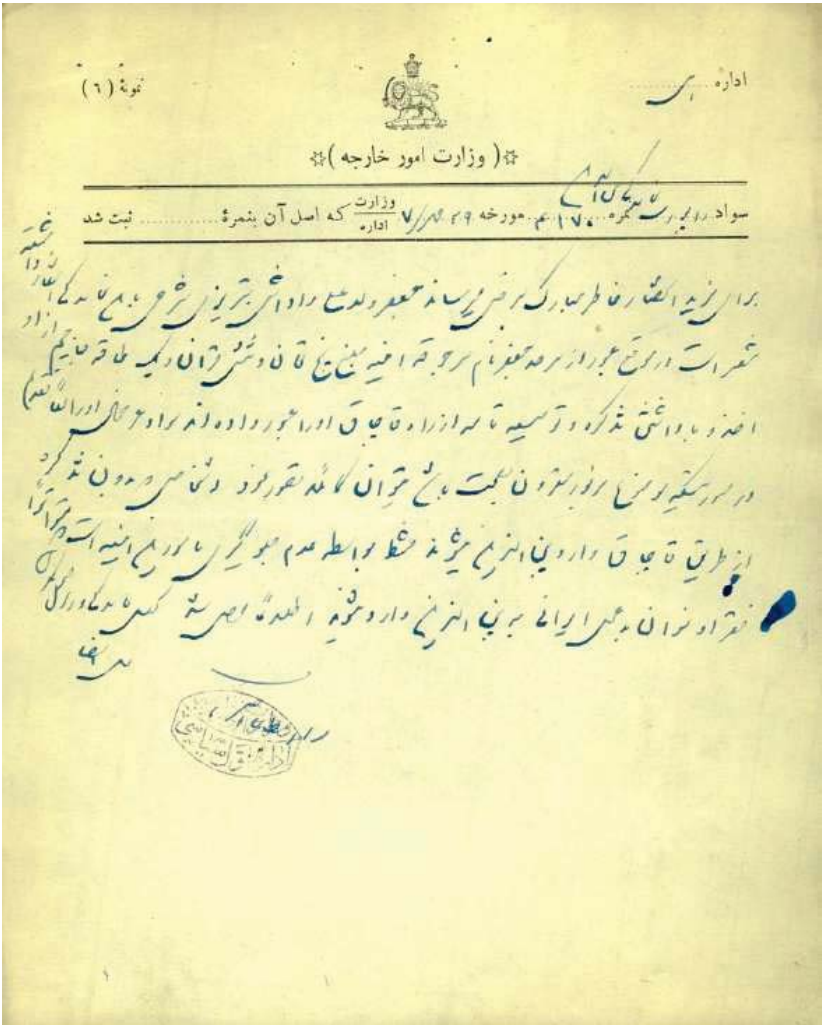
اداره ....

نمونهٔ (٦)

(وزارت امور خارجه)

سواد .... نمره .... مورخه .... وزارت / اداره که اصل آن بنمرهٔ .... ثبت شد

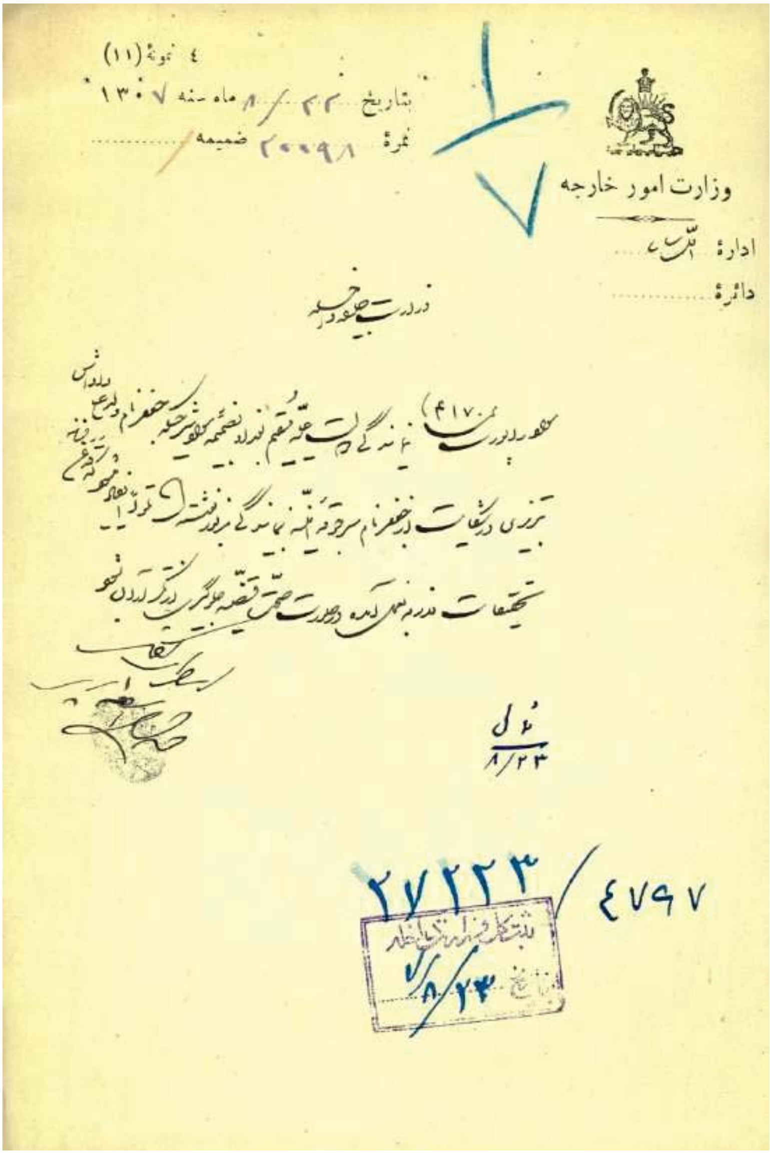
٤ نمونهٔ (١١)
بتاریخ ٢٢ / ٨ ماه سنه ١٣٠٧
نمرهٔ ٢٠٠٩٨ ضمیمه
وزارت امور خارجه
ادارهٔ
دائرهٔ
(٤١٧٠)
٢٧٢٢٣ / ٤٧٩٧
٨/٢٣

اداره..........

نمونهٔ (٦)

☆(وزارت امور خارجه)☆

سواد [illegible] مورخه [illegible] وزارت/اداره که اصل آن بنمرهٔ.......... ثبت شد

[illegible] از [illegible] به وزارت [illegible] طهران مراجعت کردم [illegible]

مشغول کار [illegible] بعد از [illegible] خیال راحت از برای بغداد

کردم [illegible] وزارت امور خارجه [illegible] بودم [illegible] ثبت نمودم

[illegible] کردم [illegible] در خصوص [illegible] با حکومت [illegible]

[illegible] تلگراف [illegible] طهران از [illegible] بعد از ٧ روز جواب از طهران [illegible]

[illegible] داد و حکومت [illegible] و توصیه بعد از [illegible] از [illegible]

[illegible] که ساعت [illegible] از [illegible] حرکت کردم برای خانقین [illegible]

[illegible]

[illegible] تا آنکه [illegible]

از [illegible] خارج گردید [illegible] جواب [illegible] سؤال نمودم [illegible]

بعد از آن [illegible] سؤال نمود [illegible] تا آنکه [illegible]

روانه [illegible] برای خانقین از [illegible] جواب دادم [illegible]

[illegible]

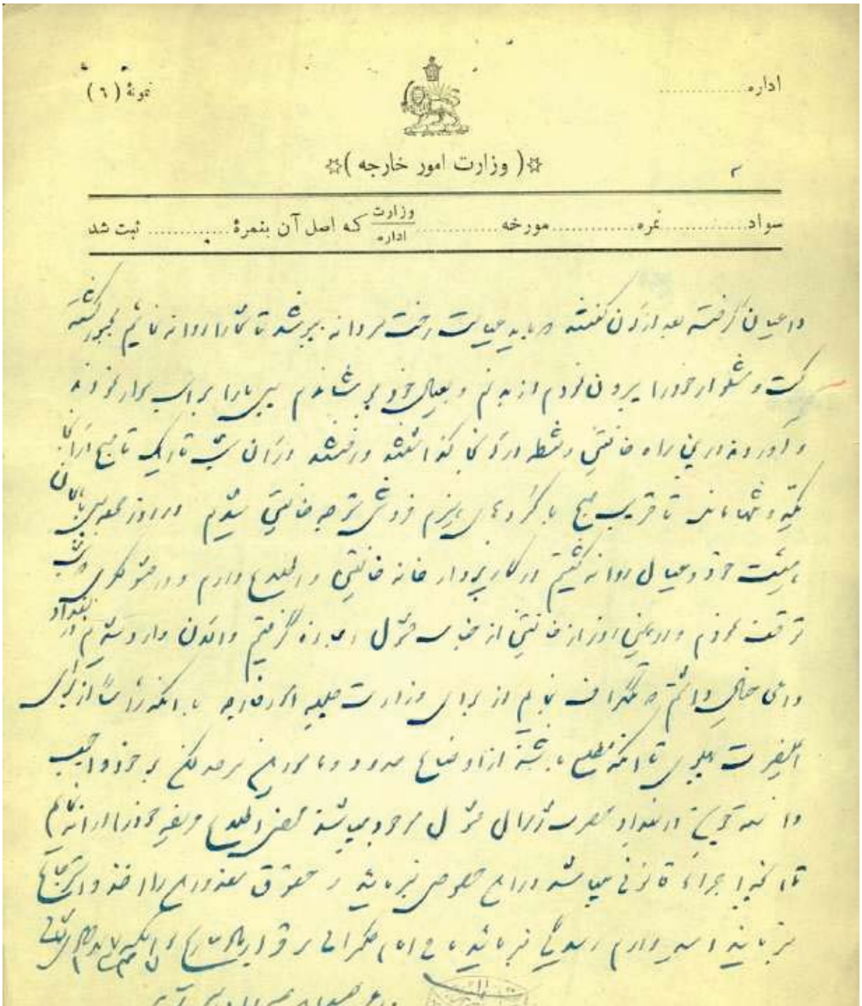
نمونهٔ (٦)

اداره.............

☆(وزارت امور خارجه)☆

٣

سواد.............نمره.............مورخه.............که اصل آن بنمرهٔ وزارت/اداره............. ثبت شد

۲۱

جناب احتشام السلطنه

از بعضی اکراد [illegible] با سرحد عراق عرب مستحضر شدم [illegible] حالی و [illegible]

بود اینجا هم از اطلاعات جدیده چیزی نیست [illegible]

از مسئله تفویض امتیاز [illegible] را که شده [illegible] ایران [illegible]

فقط یکی [illegible] المانی البته مطلع شده اید [illegible] در اینجا [illegible]

در همین امتیاز را برای راه آهن خانقین تا بغداد نیز [illegible]

بگیرد و در [illegible] شنیده اند که اهمیت مسئله خصوصاً [illegible]

[illegible] ایران هم [illegible] به اصلاحات البته [illegible] ایران نیز

اخبار تازه اینجا برای شما نوشته خواهد شد [illegible]

به اطلاع [illegible] سنه ۱۳۲۸ [illegible]

۱۷

جناب احتشام السلطنه

درباب سفارش که نوشته بودید از مسیو فلیکس مورال المانی. جواب

مؤید السلطنه نوشته بود بسیار خوب همانطوره خواسته بودید.

در توصیه او سفارش به مؤید السلطنه نوشته شد [illegible]

رجب المرجب ۱۳۱۳

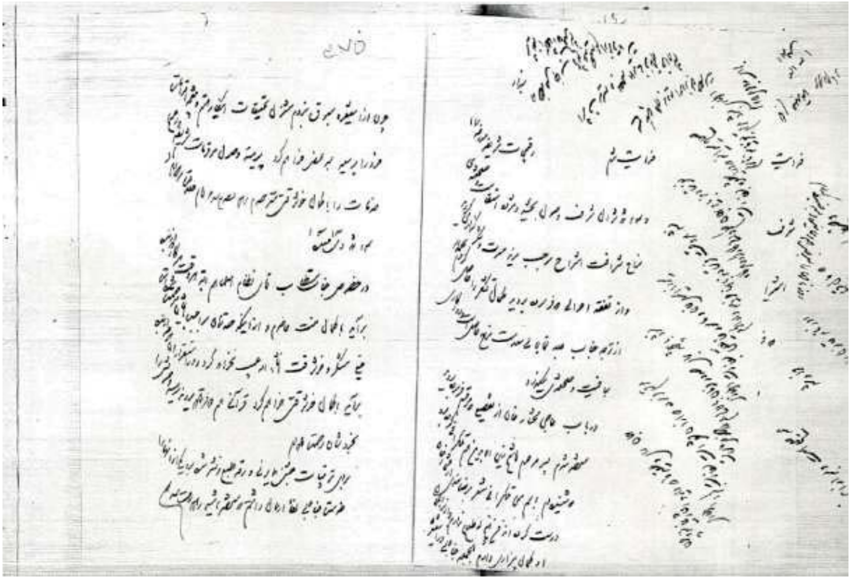

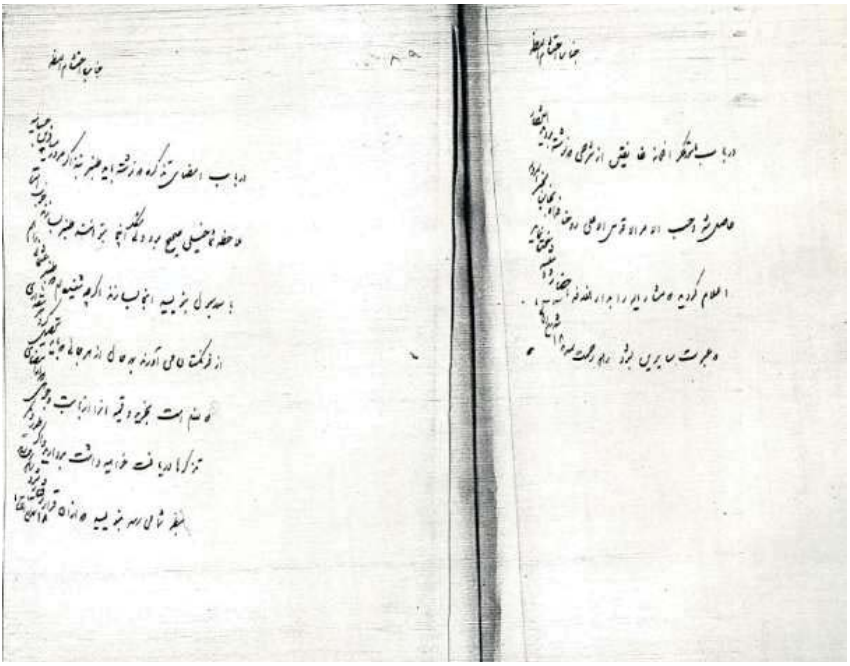

جناب احتشام السلطنه

درباب محمد رضا خان و احمد خان را و بنیه او از اقدامات شما دلشاد شد اسعد خان

حاصل شد البته هرچه کرده اید صحیح است عالیجاه خلیل خان دارای ماموریت کافی

نایب خان نقی را با تجار مامور بکنید بهتر است بجای خان نقی سنه ۱۳۰۱

در تکلیف رئیس خواهید کرد ... شهر ۲۳ شهر جمادی

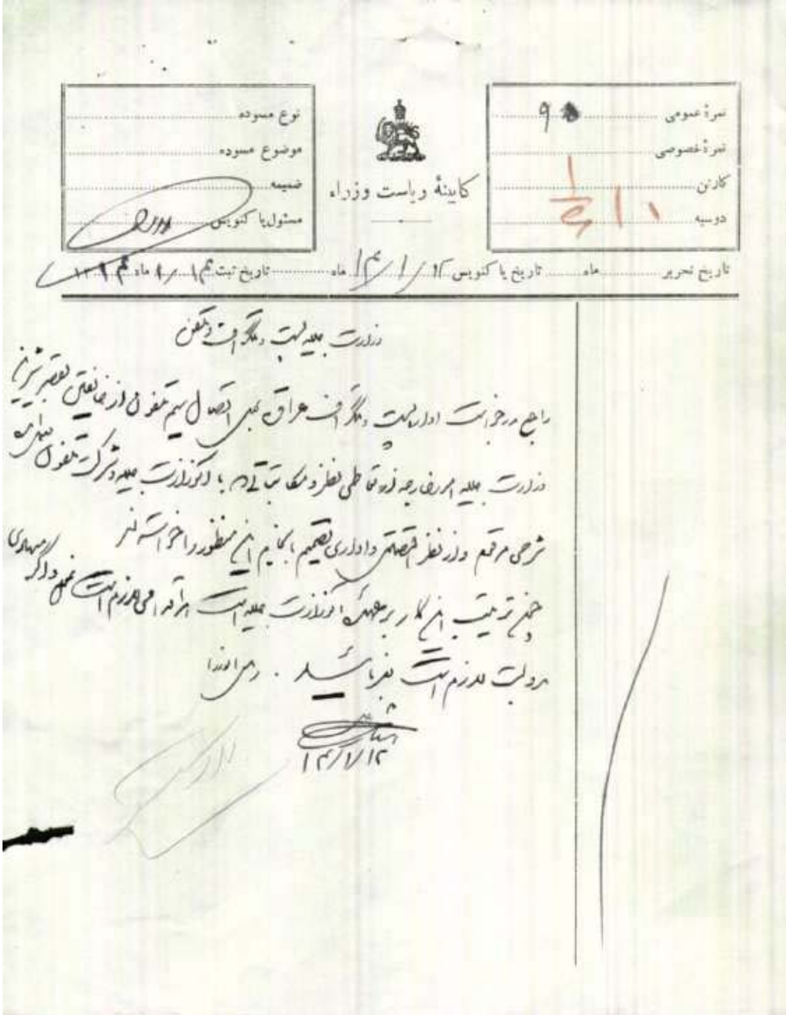

کابینهٔ ریاست وزراء

نمرهٔ عمومی ۹
نمرهٔ خصوصی
کارتن ۱۰
دوسیه

نوع مسوده
موضوع مسوده
ضمیمه
مسئول یا کنویس

تاریخ تحریر ... ماه ... تاریخ پاکنویس ۱۲/۱/۱۳ ماه ... تاریخ ثبت ۱۳/۱/۱۴ ماه ۱۳۱۳

وزارت جلیله پست و تلگراف و تلفن

راجع به درخواست اداره پست و تلگراف عراق مبنی بر اتصال سیم تلفون از خانقین به قصر شیرین

وزارت جلیله هر طرف رجوع فرمایند از نقطه نظر ... ، اگر وزارت جلیله در ترک تلفون مبادرت

شرحی مرقوم و از نظر اقتصادی و اداری تصمیم بگیرند، برای این منظور درخواست ... از مهاجرین

جهت ترتیب این کار رجوع به آن وزارت جلیله است هر آنچه می‌دانند لازم است عمل دارند

به دولت عراق لازم است بفرمایند. رئیس الوزراء

۱۳/۱/۱۲

نمونه ۸
اداره: اقتصادیات
نمره: ۵۵ / ۱۲۷
تاریخ: ۵ / ۱ / ۱۳
ضمیمه: ـ

وزارت امور خارجه

مقام منیع ریاست محترم وزراء عظام دامت شوکته

در تاریخ دوم اردی بهشت ۱۳۱۲ ازطرف آقای میرزا رحیم خان ارجمند که سمت نمایندگی دولت شاهنشاهی را در کنگره بین المللی پستی قاهره دارا بودند راپورتی بوزارت جلیله پست و تلگراف و تلفن تقدیم شده که اداره پست و تلگراف عراق متعاقب مذاکراتی که در اوایل ۱۳۰۷ باشرکت کل تلفن نموده در مراجعت ایشان از قاهره برای استقرار سیم تلفونی از راه خانقین به قصر شیرین و کرمانشاه مذاکراتی نموده و تقاضا نموده اند که در این قسمت ایجاد خط تلفنی بشود .

نظر باهمیتی که این موضوع در امور تجارتی و اقتصادی دارا میباشد درهمان موقع شرحی ازطرف وزارت جلیله پست و تلگراف بان مقام منیع عرض و کسب تکلیف شده است . جواباً دستور فرمودند که از نظر ارتباطات سرحدی نظریه وزارت جلیله جنگ خواسته شود و وزارت معزی الیها در تاریخ ۱۷ اردی بهشت ماه ۱۳۱۲ نظر وزارت جلیله جنگ را استفسار نموده و ضمناً شرحی هم به شرکت تلفن نوشته اند و خواسته اند که شرکت مزبور نظریه خود را در باب استقرار ارتباطات تلفنی بین مملکتین اظهار نماید .

جواب وزارت جلیله جنگ مشعر براینست که از نظر نظامی درصورتی میتوان با تقاضای عراق موافقت نمود که این تلفن مثل پستهای تلگرافی بمباشرت مستقیم مامورین دولت باشد که بتوانند مطالب را مانند مخابرات تلگرافی کنترول نمایند والا بنفع ما تمام نخواهد شد . و شرکت کل تلفن موافقت در استقرار روابط تلفنی را با عراق موکول بنظر واجازه دولت نموده اند .

وزارت امور خارجه بمجرد اطلاع از سوابق معروضه در فوق نظر سفارت شاهنشاهی مقیم بغداد را استفسار نمود و سفارت جواب داده است اتصال سیم تلفن قصر شیرین و منظریه از لحاظ اقتصادی واداری کمال لزوم را دارد انجام کار هم اشکال ندارد زیرا از قرار معلوم سیم

تلفن ما

نمونه ۸
اداره ________
نمرة ________
تاریخ ________
ضمیمه ________

وزارت امور خارجه

-۲-

تلفن ما تا خسروی تمدید شده و بنابراین دوکیلومتر دیگر میخواهد که بنقطه سرحد عراق متصل گردد. نظر سفارت شاهنشاهی در بغداد بوزارت جلیله پست و تلگراف و تلفن اعلام گردید و وزارت معزی الیها اینک بوزارت امور خارجه مرقوم میفرمایند که برای انجام منظور و مطالعه در مقدمات کار از شرکت تلفن مجدداً نظریه خواسته شد و طبق جوابی که شرکت مزبور داده است چون اقدام باین امر خارج از حدود و حقوق امتیازی شرکت مزبور میباشد اقدام را مستلزم دو اصل دانسته است.

اولاً - حصول امتیاز و قرارداد جدیدی با دولت علیه که بر روی چه ترتیب و مقرراتی شرکت را مجاز خواهند فرمود تا پس از مطالعه در نظریات دولت شرکت تلفن بتواند تصمیم خود را اظهار نماید.

ثانیاً - با فرض موافقت دولت در اعطای امتیاز جدید شرکت با اولیای عراق داخل مذاکره خواهد شد و اگر مذاکرات به نتیجه مفیدی برسد که با وجود مخارج زیادی که این ارتباط دارد مقرون به صرفه باشد منظور را انجام خواهد داد.

نظر باهمیتی که از نظر اقتصادی و اداری استقرار خط تلفنی بین ایران و عراق خواهد داشت مراتب را معروض داشت تا نسبت بهردو نظر فوق هر طور اقتضای رأی مبارک باشد اقدام بعمل آید.

وزیر امور خارجه

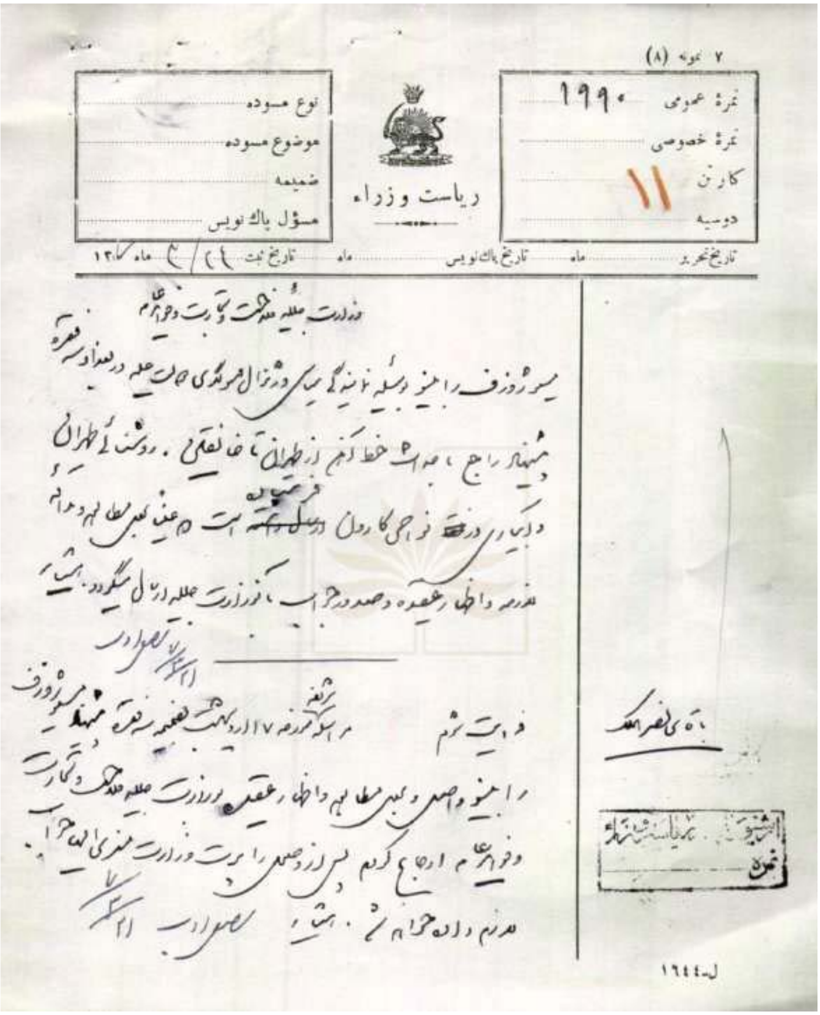

۲ نمونه (۸)

نمرهٔ عمومی	۱۹۹۰
نمرهٔ خصوصی	
کارتن	۱۱
دوسیه	

ریاست وزراء

نوع مسوده	
موضوع مسوده	
ضمیمه	
مسؤل پاك نویس	

تاریخ تحریر .... ماه .... تاریخ پاك نویس .... ماه .... تاریخ ثبت ۱۰ / ۲ ماه ۱۳

وزارت جلیله فلاحت و تجارت و فوائد عامه

مسیو ژوزف راجع به وسیله [illegible] برای [illegible] امریکائی [illegible] در بغداد [illegible]

[illegible] راجع به [illegible] خط آهن از طهران تا خانقین . [illegible] طهران

[illegible] کاروان [illegible] است [illegible]

[illegible] و صدور [illegible] . به وزارت جلیله ارسال میگردد . [illegible]

[illegible]

ریاست [illegible] مراسله مورخه ۱۷ [illegible] مسیو ژوزف

راجع به [illegible] وزارت جلیله فلاحت و تجارت

و فوائد عامه ارجاع کردم [illegible] وزارت [illegible]

[illegible]

به دفتر ریاست شرح داده

ل-۱۶۴۴

مورخه ۱۲ اردیبهشت ۱۳۰۷

نمره .... ضمیمه

نمایندگی سیاسی و جنرال قونسولگری دولت علیه ایران

در بین النهرین

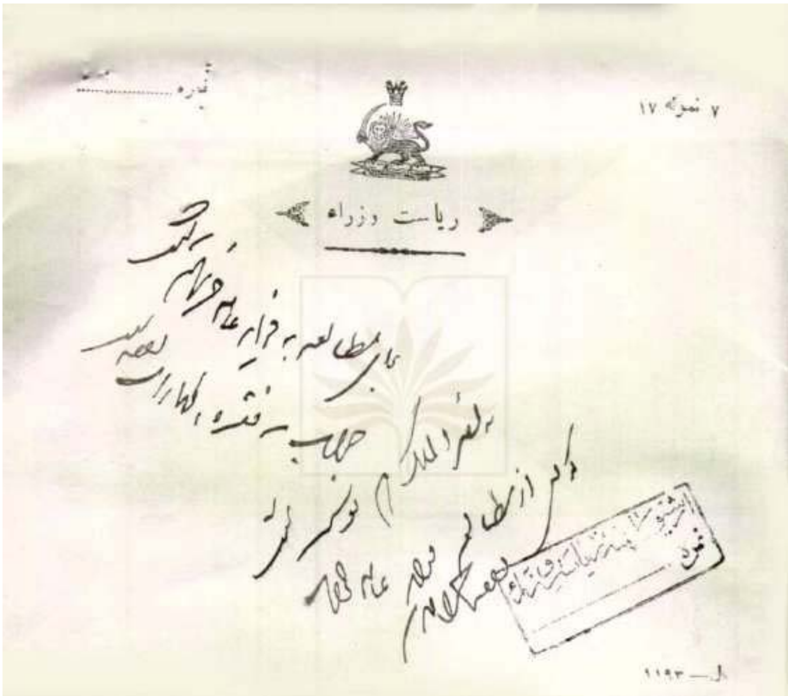
نمره

۷ نمونه ۱۷

ریاست وزراء

وزارت فلاحت و تجارت و فوائد عامه

ادارهٔ ______

دایرهٔ امتیازات

نمره ۳۸۷۶ / ۱۲

مورخه ۲۳ شهر ماه ۱۳۰۷

ضمیمه ______

مقام منیع ریاست وزراء عظام دامت عظمته

طی به مرقومه محترمه نمره – ۱۹۹۰ – متضمن سه فقره پیشنهاد یکه مسیو ژوزف رابینو راجع به درخواست امتیاز توسط نمایندگی سیاسی وژنرال قونسولگری دولت علیه از بغداد ارسال داشته است معروض میدارد که به شارالیه جواب داده شده دولت در نظر ندارد که راجع به احداث راه‌آهن بین طهران وخانقین وهمچنین احداث سد در رودخانه کارون برای مشروب نمودن اراضی اطراف آن امتیازی بدهد در خصوص چراغ برق طهران نیز نظر باینکه قبلا امتیاز داده شده است اعطای امتیاز یکه منافی مقررات امتیاز مزبور باشد مقدور نیست. –

۲۳/۷

[illegible]

[illegible]

۱۳۰۷/۷/۲۳

۲۶۹۸

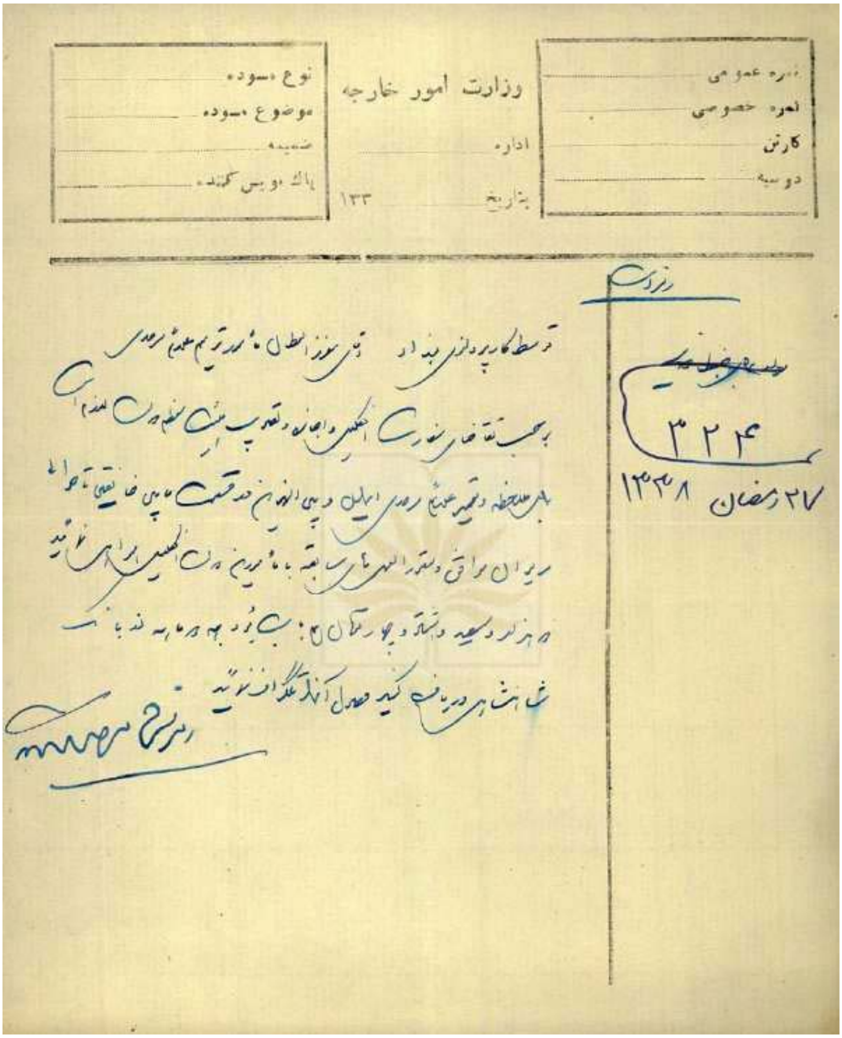

نوع مسوده
موضوع مسوده
ضمیمه
پاک نویس کننده

وزارت امور خارجه

اداره
بتاریخ ۱۳۳

نمره عمومی
نمره خصوصی
کارتن
دوسیه

وزارت

[illegible]

۳۲۴
۲۷ رمضان ۱۳۳۸

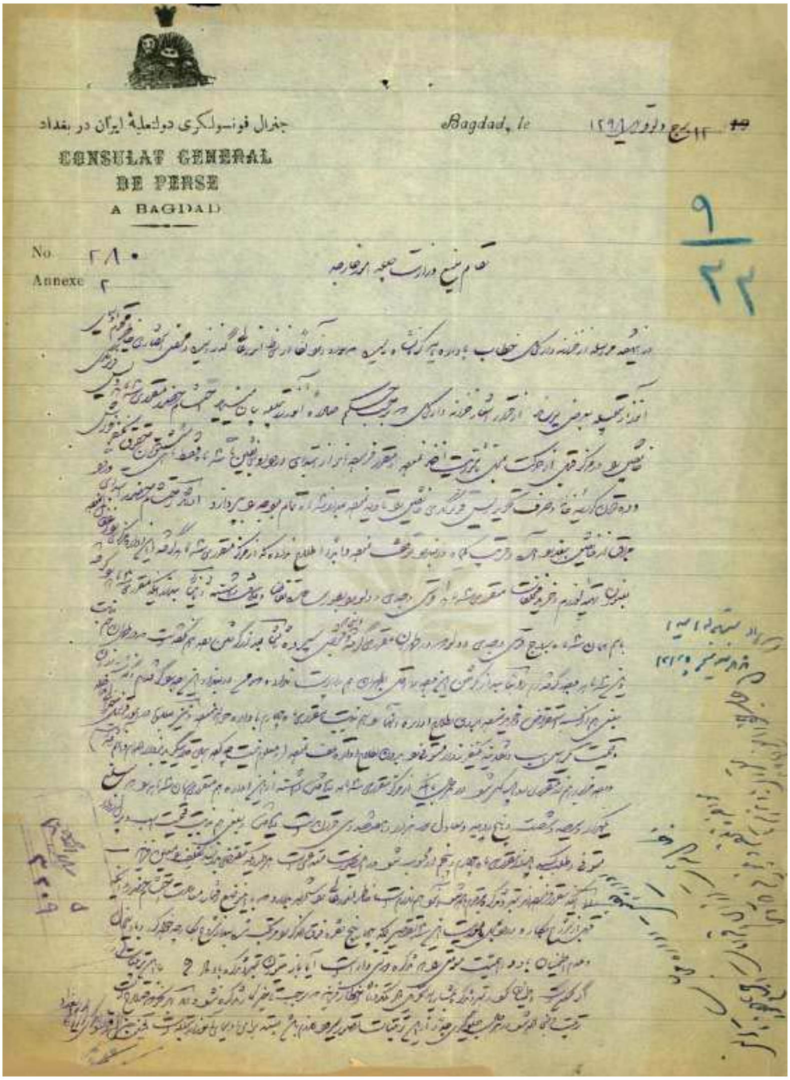

جنرال قونسولگری دولت علیه ایران در بغداد

CONSULAT GENERAL
DE PERSE
A BAGDAD

Bagdad, le

No. ۲۸۰

Annexe ۲

۹/۲۲

مقام منیع وزارت جلیله امور خارجه

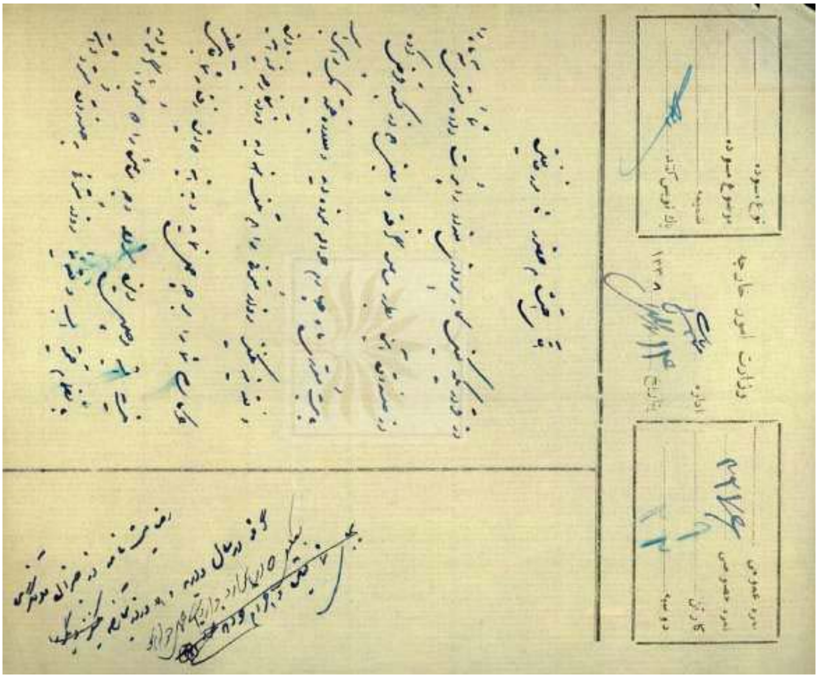
وزارت امور خارجه
اداره
تاریخ

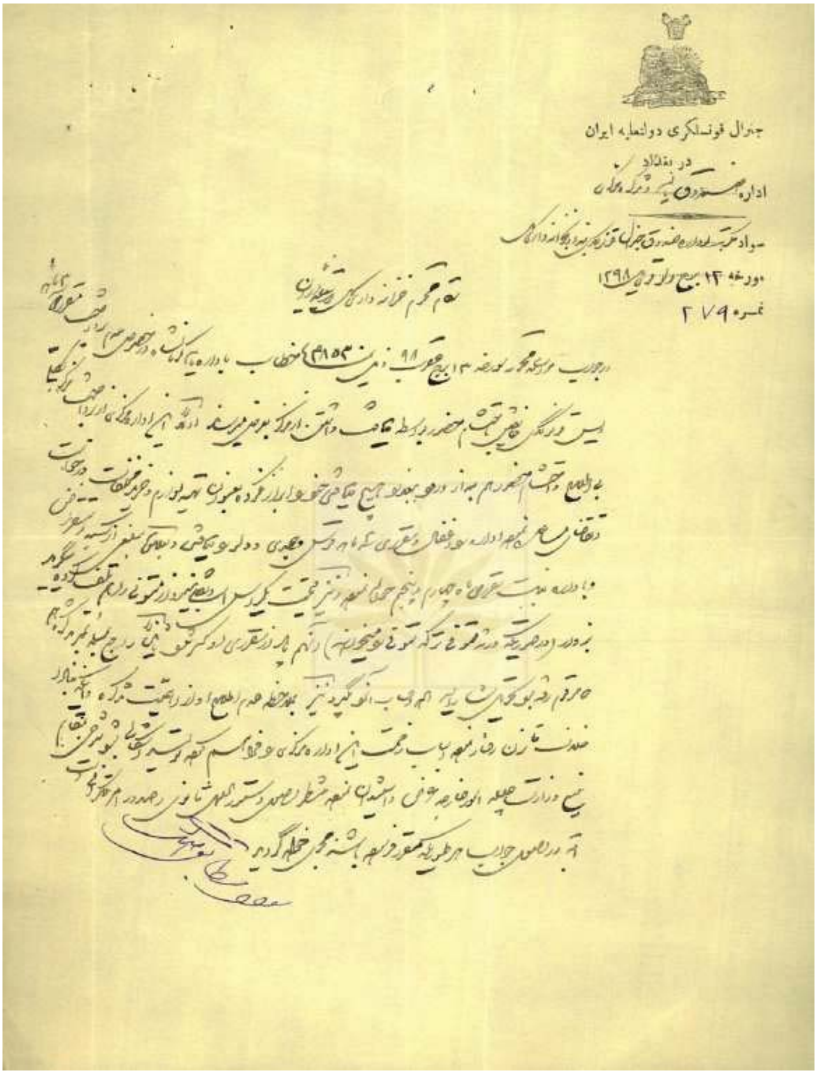
جنرال قونسلگری دولتعلیه ایران
در بغداد
اداره
مورخه ۱۳ ... ۱۲۹۸
نمره ۲۷۹

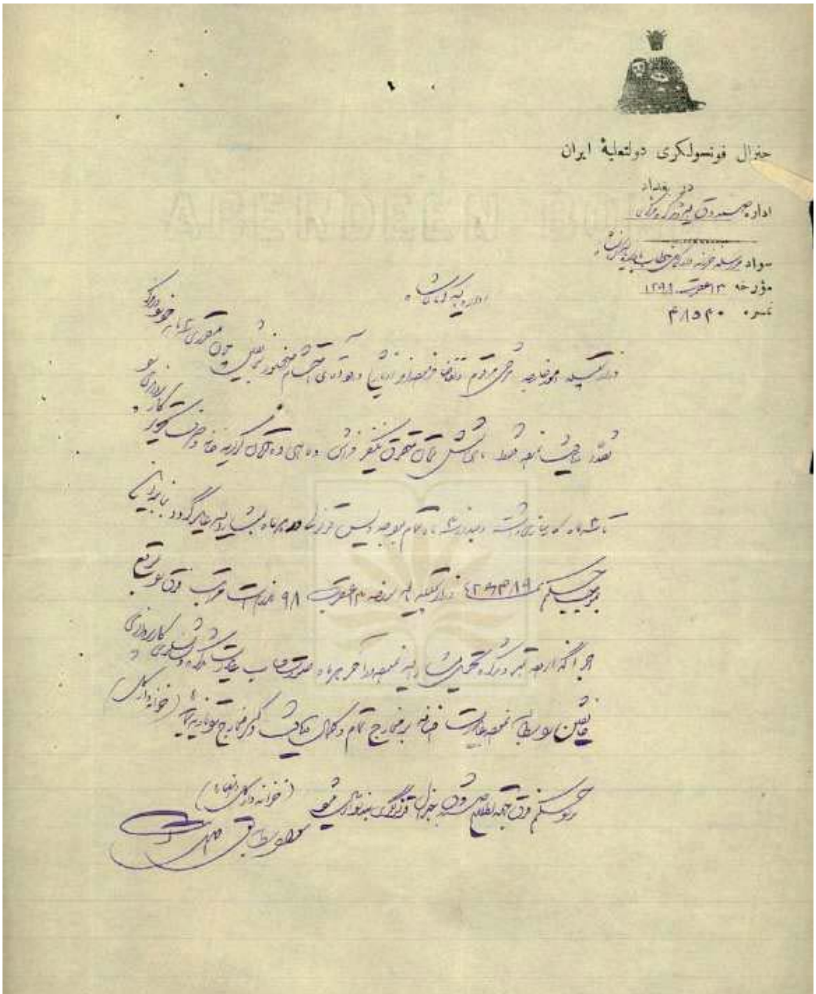

جنرال قونسولگری دولتعلیهٔ ایران

در بغداد

اداره [illegible]

سواد [illegible]

مؤرخه [illegible]

نمره ۴/۱۵۴۰

[illegible]

وزارت امور خارجه

اداره دائره

مورخه ۲۷ محرم ۱۳۴۸

نمره

ضمیمه

شرحی بوزارت داخله مرقوم دارید که مستر [illegible] به وجه کارپردازی خانقین را

دو اداره یکی [illegible] دارند [illegible]

به وزارت داخله [illegible]

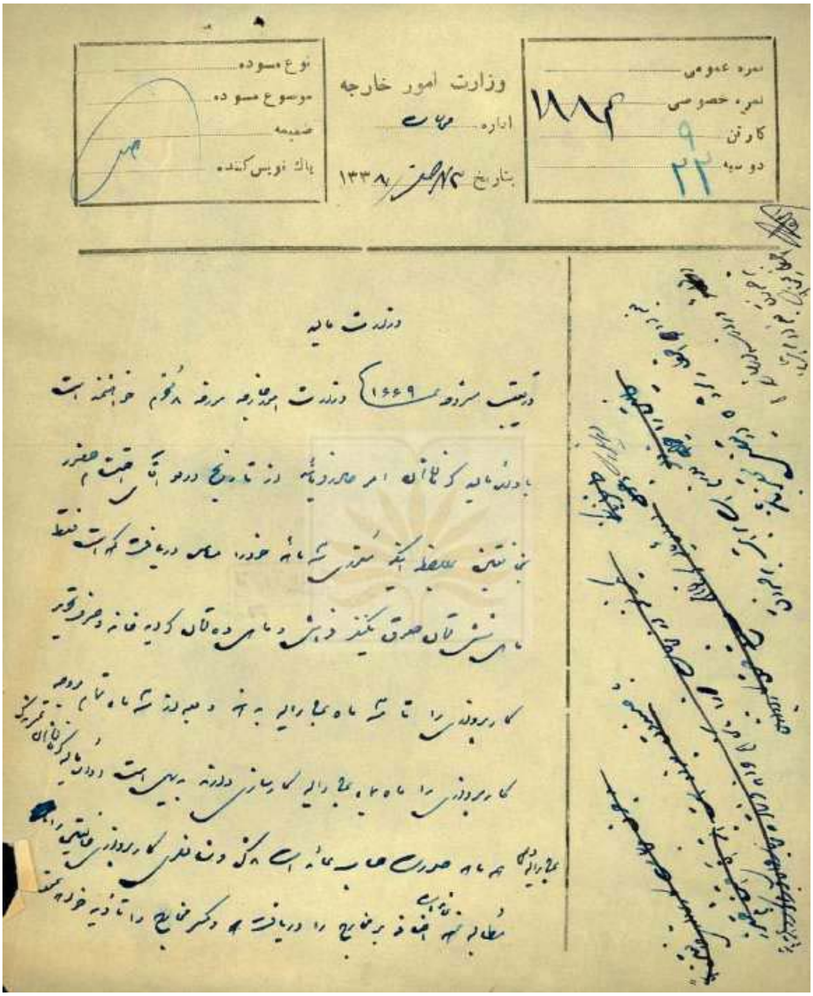

نمره عمومی ۱۸۸۴
نمره خصوصی
کارتن ۹
دوسیه ۲۲

وزارت امور خارجه
اداره
بتاریخ ۸ / ۱۳۳۸

نوع مسوده
موضوع مسوده
ضمیمه
پاك نویس كننده

وزارت مالیه

[illegible]

وزارت امور خارجه

اداره [illegible]

سواد [illegible]

مورخه ۲۸ [illegible]

نمره [illegible]

[illegible]

[illegible]

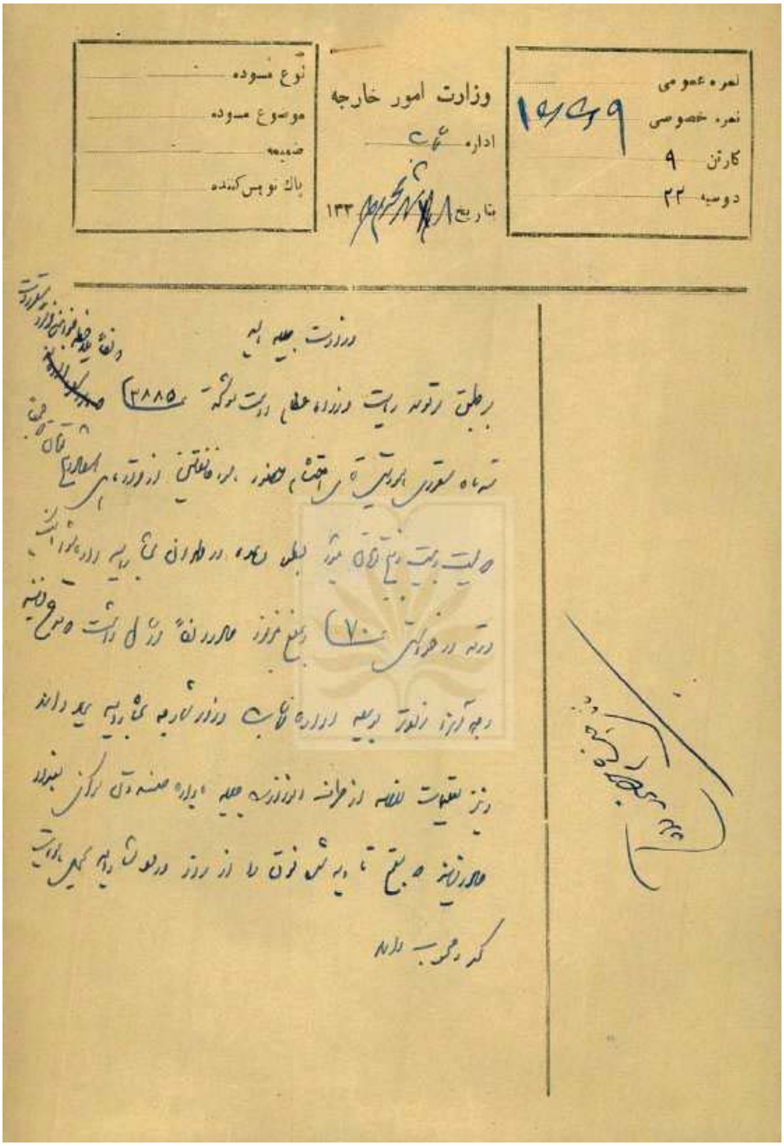
نوع مسوده
موضوع مسوده
ضمیمه
پاك نویس كننده

وزارت امور خارجه
اداره
تاریخ ۱۳۳

نمره عمومی
نمره خصوصی ۱۶۳۹
کارتن ۹
دوسیه ۲۲

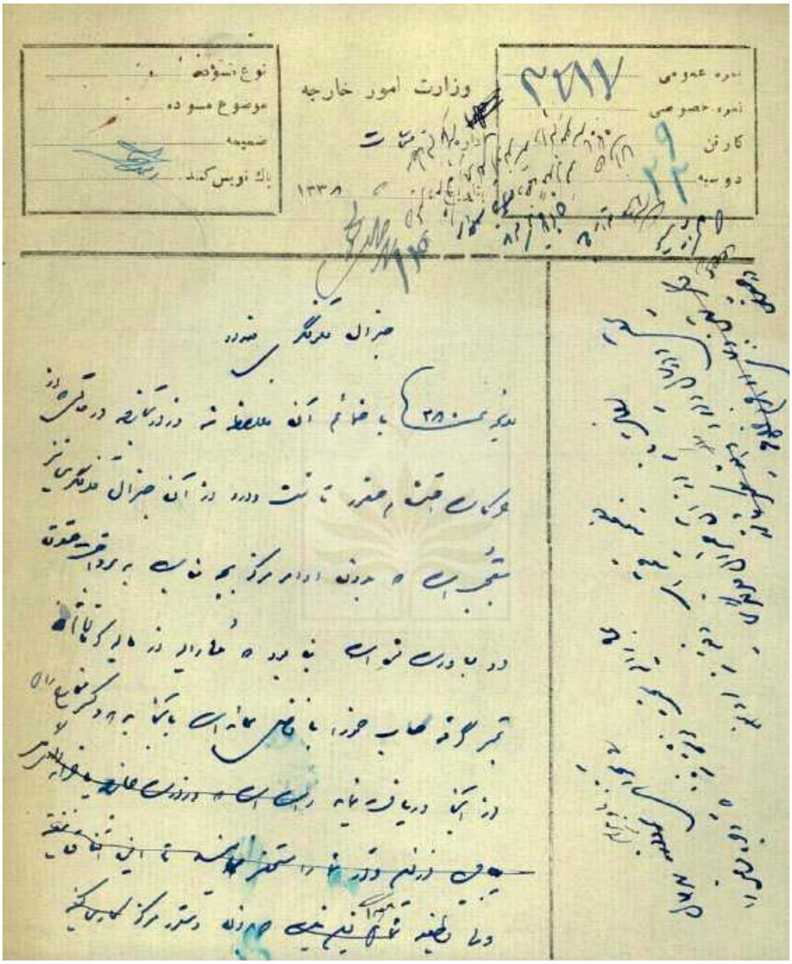

وزارت امور خارجه

نمره عمومی ۲۶۱۷

نمره خصوصی

کارتن

دوسیه

نوع تسوده

موضوع مسوده

ضمیمه

پاك نویس کند

۱۳۳۸

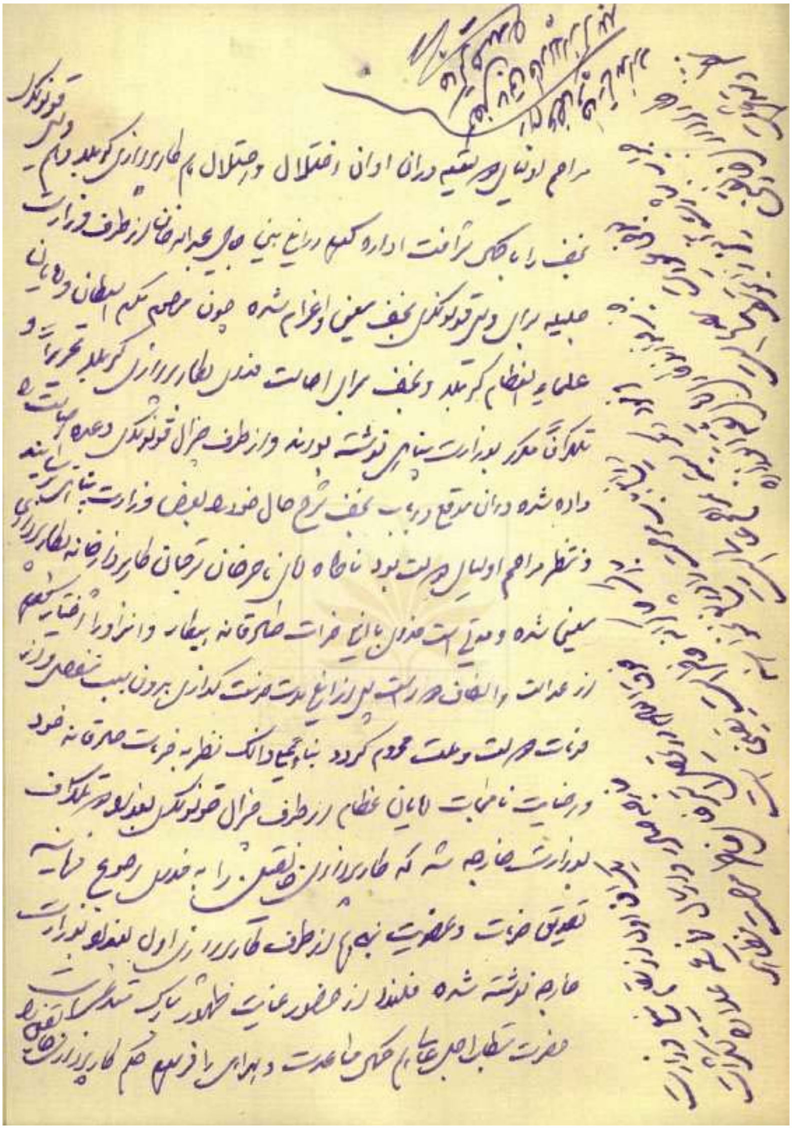

مراحم اولیای دولت علیه در این اوان استقلال و اختلال هم کارپردازی کربلا و هم ویس قونسولگری

نجف را با کمال رأفت اداره کنم در این بین حاجی عبدالله خان از طرف وزارت

جلیله برای ویس قونسولگری نجف معین و اعزام شده چون مخصوص حکم اعلیحضرت سلطان و سایر

علمای عظام کربلا و نجف برای اجابت خدمت کارپردازی کربلا تحریرات و

تلگرافات مکرر به وزارت جلیله نوشته بودند و از طرف جنرال قونسولگری وعده مساعدت

داده شده در این موقع در باب نجف شرح حال خود را بعرض وزارت جلیله رسانید

و نظر مراحم اولیای دولت بود تا حال که از طرف ترجمان کارپرداز خانه کارپردازی

معین شده و مدتی است هنوز در باب خدمات صادقانه بیچاره و اینجانب را اعتنا نشده

از عدالت و الطاف دولت علیه بر این بیست سال خدمت کاملی بدون سبب تقصیر از

خدمات دولت و ملت محروم گردد بنابراین نظر به خدمات صادقانه خود

و رضایت نامجات آقایان عظام از طرف جنرال قونسولگری بغداد به تلگراف

به وزارت خارجه شد که کارپردازی خانقین را به خدمت رجوع فرمایند

تصدیق خدمات و رضایت نامه از طرف کارپردازی اول بغداد به وزارت

خارجه نوشته شده فعلاً از حضور عالی ظهور مبارک تمنا دارم

حضرت مستطاب اجل عالی هم حکمی با عدالت و همراهی فرموده حکم کارپردازی خانقین را

[illegible]

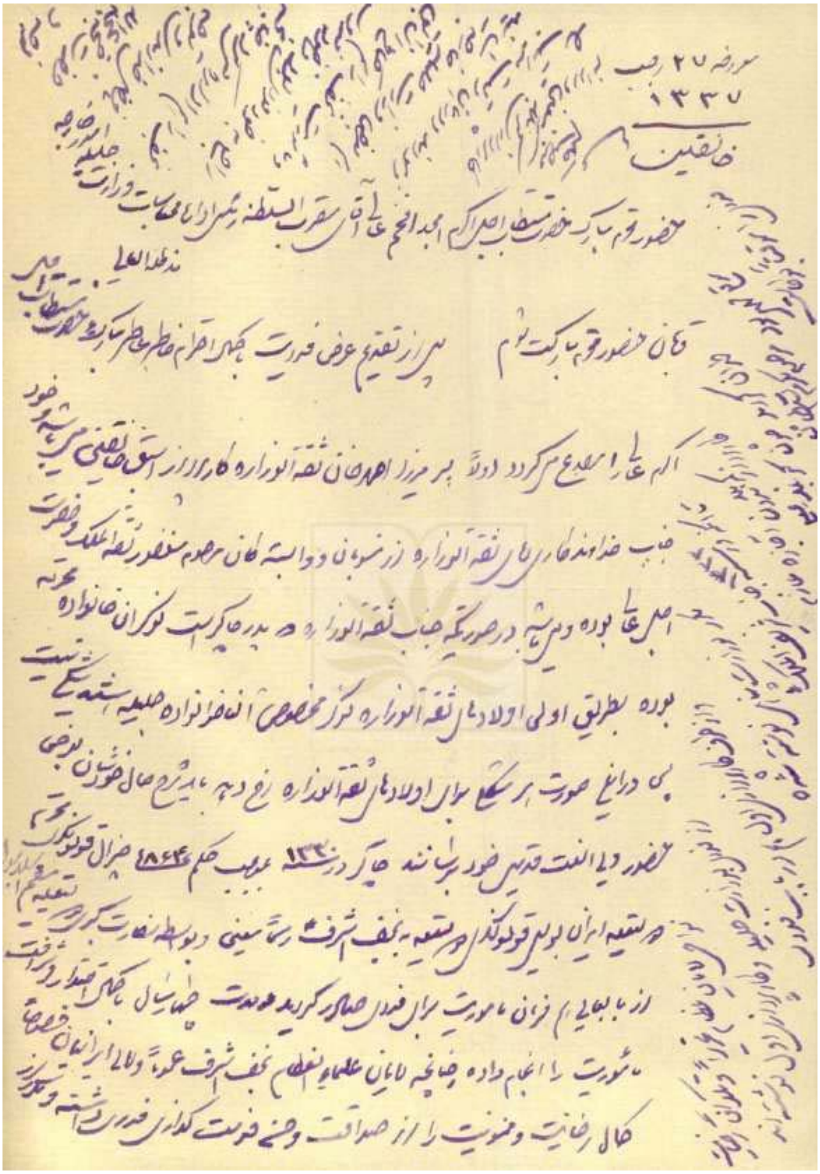

مورخه ۲۷ رجب
۱۳۳۷

خانقین

حضور مهر ظهور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم امجد افخم عالی آقای مقرب السلطنه رئیس اداره محاسبات وزارت جلیله امور خارجه
دام ظله العالی

قربان حضور مهر ظهور مبارکت شوم   پس از تقدیم عرض عبودیت بجهت احترام خاطر خطیر مبارک حضرت مستطاب اجل

اگر عالی استحضار میگردد دولتا پسر میرزا احمدخان ثقة الوزاره کارگزار اسبق خانقین [illegible] خود

جناب خداوندگاری با ثقة الوزاره از شئون و وابسته قربان مرحوم مغفور ثقة الملک وزارت

اجل عالی بوده و [illegible] در صورتیکه جناب ثقة الوزاره هم بدرجه کبرت نوکران خانواده محترمه

بوده بطریق اولی اولادهای ثقة الوزاره که مخصوص انتظار خانواده جلیله هستند یکی نیست

بی دراغ صورت هر شکل برای اولادهای ثقة الوزاره رخ دهد با شرح حال خودشان بوجهی

بحضور دیانت قدسی خود [illegible] باشند چاکر در ۱۳۲۰ بموجب حکم ۱۸۶۴ جنرال قونسولگری تحت

در تبعیه ایران بویس قونسولگری در بعلیه نجف اشرف [illegible] و بواسطه نهارت کربلا [illegible] تبعیه

[illegible] ماموریت برای [illegible] گردید مدت چهار سال با کمال اعتدال و در نهایت

ماموریت را انجام داده چنانچه نامه‌ای علماء اعلام نجف اشرف عموما و [illegible] خصوصا

کمال رضایت و ممنونیت را از صداقت و حسن خدمت گذاری چاکر داشته و شکرگزار

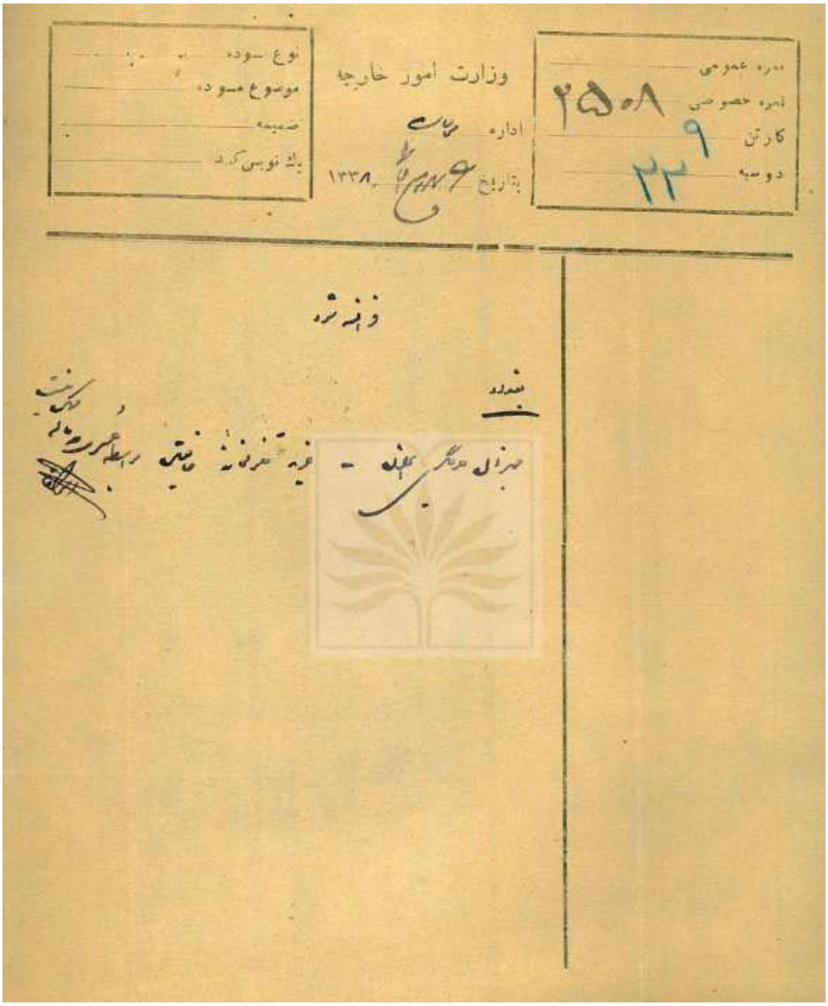

نوع سواد
موضوع مسوده
ضمیمه
پاک نویس کرد

وزارت امور خارجه
اداره
بتاریخ ۱۳۳۸

نمره عمومی ۲۵۰۸
نمره خصوصی
کارتن ۹
دوسیه ۲۳

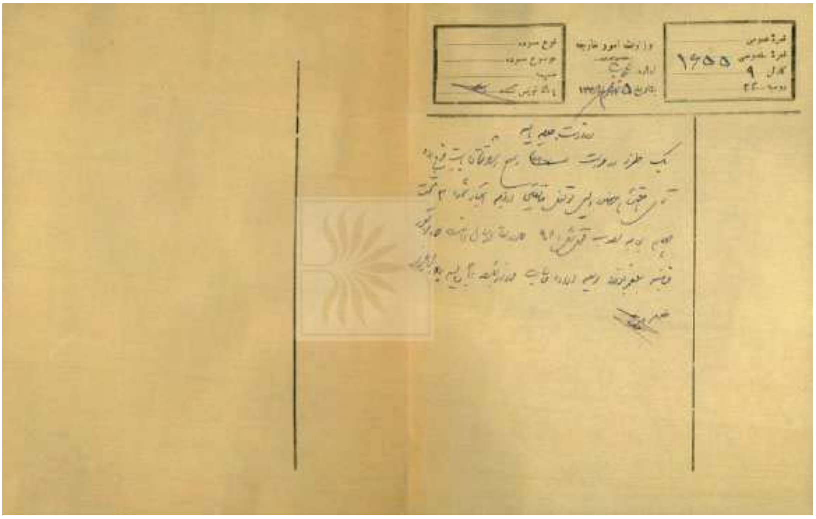

وزارت امور خارجه

نمرهٔ عمومی

نمرهٔ خصوصی ١٦٥٥

نوع مسوده

موضوع مسوده

ضمیمه

پاکنویس کننده

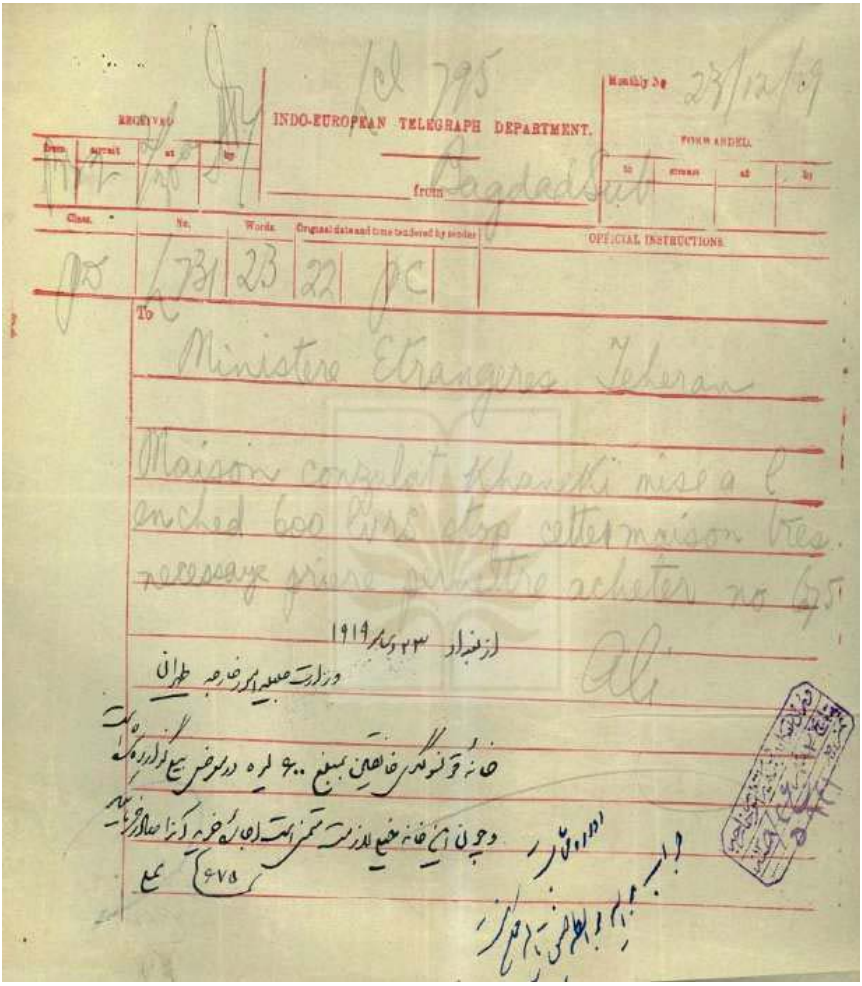

Monthly No 23/12/19

RECEIVED

from	circuit	at	by

INDO-EUROPEAN TELEGRAPH DEPARTMENT.

from Bagdad

FORWARDED

to	circuit	at	by

Class.	No.	Words.	Original date and time tendered by sender	
	731	23	22	

OFFICIAL INSTRUCTIONS

To Ministere Etrangeres Teheran

Maison consulat Khanekin mise a l' enched 600 livrs stop cette maison tres necessaye priere permettre acheter no 675 Ali

از بغداد ۲۳ دسامبر ۱۹۱۹

وزارت جلیله امور خارجه طهران

خانه قونسولگری خانقین بمبلغ ۶۰۰ لیره در معرض بیع گذارده شده است

و چون این خانه جهت وزارت لازم است اجازه خرید آن را صادر فرمایید

۶۷۵ علی

نمونه (۳)

نمره عمومی	وزارت امور خارجه	نوع مسوده ....
نمره خصوصی ۴۲۶	اداره	موضوع مسوده ....
کارتن	دائره .... شعبه	ضمیمه ....
دوسیه		مسئول پاک نویس ....

تاریخ تحریر .... ماه .... تاریخ پاک‌نویس .... ماه .... تاریخ ثبت .... ماه ....

تاریخ خروج ۳ ماه ۵ سال ۱۳۰۷

بغداد — رمز — جنرال قونسولگری ایران

[illegible]

[illegible] ۲۶ / ۲ / ۷

[illegible]

ل-۱۵۹

وزارت امور خارجه

اداره

دائره

۴ نمونه (۱۱)

تاریخ .... سنه ۱۳۰

نمره .... ضمیمه

تلگراف به قیصر - جنرال قونسولگری بغداد

میرزا ابوالحسن خان نظام بسمت قونسول جاتیه خانقین منصوب شد خواهیم [illegible]

در تعقیب [illegible] گذرنامه به خانقین برود [illegible]

۲۶۸

۲/۳/۷

ل - ۲۲۱

سەرۆکایەتیی زانکۆی سلێمانی
ناوەندی کوردستان بۆ دۆکیۆمێنت و لێکۆڵینەوەی ئەکادیمی

ناوەندێکی بەڵگەنامەیی-دۆکیۆمێنتکردن و توێژینەوەی ئەکادیمیی سەر بە زانکۆی سلێمانییە، لە کۆتاییەکانی ساڵی ۲۰۱۸ دامەزراوە و کار دەکات لە هەر چوار ئاستی ئەرشیفی: ۱. دۆکیۆمێنتکردن (التوثیق) و دۆکیۆمێنتپارێزی، ۲. کۆکردنەوەی دۆکیۆمێنتی ناوخۆ و دەرەوە و ئەرشیفی رۆژنامەوانیی کوردستان، ۳. دەستنووسەکانی کوردستان (کۆکردنەوە و پاراستن)، ٤. کۆکردنەوەی مێژووی زارەکی (لە پێناو پاراستنی مێژووی نەنووسراوەی هاوچەرخی کلتووری کوردستان)، هەروەها بنیاتنانی کتێبخانەیەکی دیجیتاڵی (نووسراو، وێنەیی و دەنگی) بۆ هەرسێ ئاستەکەی پێشوو و ئەنجامدانی توێژینەوە تیایاندا، سازکردنی کۆنفرانس، چالاکی و دەرکردنی گۆڤارێکی زانستیی تایبەت بەو بوارانە (لە داهاتوودا) و چاپ و بڵاوکردنەوەی بەڵگەنامە، دەستنووس و کتێب.

دیدگا و گرنگیدان

ئەم ناوەندە لە هەوڵدایە کە ئەرشیفێکی هاوچەرخ و دیجیتاڵ و کاغەزیی بۆ خزمەتی نیشتیمانسازیی کوردستان بخاتە بەر دەستی خوازیار و توێژەر و خوێندکاری کورد.

گرنگیی دەدات بە کۆکردنەوەی هەر جۆرە دەستنووس، بەڵگەنامە و وێنەیەک کە پەیوەندیی بە مێژوو و کەلتوور و کۆمەڵگای کوردستانەوە هەبێت.

لە پێناو بەشداریکردن لە زیادکردن و پاراستنی سەرچاوەکانی مێژووی کوردستان لە هەوڵدایە و لە چوارچێوەی بنیاتنانی "دیدگایەکی نیشتمانیی کوردستانیانە" کار دەکات بۆ گێڕانەوە و نووسینەوەی مێژوو و کلتووری کۆمەڵگەی کوردستان و دەیەوێت ئەم ئامانجانە لە ڕێگەی بەکارهێنانی میتۆدە زانستییەکان، میتۆدی فرەپسپۆڕیی و هاوبەش و هەروەها فرەڕەهەندیی زانستییەوە مسۆگەر بکات.

لە ئێستادا خاوەنی هەزاران بەڵگەنامە، دەستنووس و کاسێتی تۆمارکراوی ئەلکترۆنی و ئۆرجیناڵە و سەرقاڵی داخڵکردنی ئەو ئەرشیفەیە لە چوارچێوەی بەرنامەیەکی دیجیتاڵی کە هەم ڕانانیان بۆ دەکرێت و هەم گەڕان و پشکنینی ئەرشیفەکان ئاسانتر و هاوچەرختر دەکات.

ناوەندی کوردستان بۆ دۆکیۆمێنت و لێکۆڵینەوەی ئەکادیمی لە زانکۆی سلێمانی

ناونیشان: هەرێمی کوردستانی عێراق/سلێمانی/سەرەتای شەقامی مەولەوی - بەرامبەر سلێمانی پالاس و باخی گشتی - بینای پێشووی سەرۆکایەتیی زانکۆی سلێمانی - خوار قایمقامیەتی سلێمانی.

www.univsul.edu.iq/kurdistan-car Email:kcdr@univsul.edu.iq

www.facebook.com/kurdistanCDR/ @t.me/kcdar